

การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก :
ศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ



นายชนกพล สกลผดุงเขตต์

สถาบันวิทยบริการ
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-9761-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PREVENTION AND SUPPRESSION OF PROSTITUTION FOR
WOMEN AND CHILDREN
: STUDY INTERNATIONAL CONVENTION AND
COMPARATIVE THAI
AND FOREIGN LAW



Mr.Chanokpol Skonpdoongket

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws
Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-9761-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก : ศึกษา อนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมาย ต่างประเทศ
โดย	นายชนกพล สกลผดุงเขตต์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังค์สุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์สรรพลสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธ์ุ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังค์สุวรรณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ สรรพลสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ วัลลภ ตังคณานุรักษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ วันชัย รุจนวงศ์)

นายชนกพล สกลผดุงเขตต์ : การป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก : ศึกษา
อนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ. (PREVENTION
AND SUPPRESSION OF PROSTITUTION FOR WOMEN AND CHILDREN : STUDY
INTERNATIONAL CONVENTION AND COMPARATIVE THAI AND FOREIGN LAW)
อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังศ์สุวรรณ , อ.ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ สรรพสิทธิ์
คุมพ์ประพันธ์ , 175 หน้า. ISBN 974-17-9761-3.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและ
เด็ก โดยจะทำการศึกษาถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น สาเหตุ รูปแบบ และปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการค้าประเวณี
ของหญิงและเด็กขึ้น รวมทั้งข้อจำกัด และข้อบกพร่องต่าง ๆ ของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
ของหญิงและเด็กของประเทศไทย และทำการศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับ
กฎหมายต่างประเทศ ในเรื่องของการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก

ปัญหาการค้าประเวณี ถือเป็นปัญหาทางสังคมที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ไม่เพียงแต่
เฉพาะการค้าประเวณีในบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว แต่ยังพบว่า มีการนำเด็กที่มีอายุน้อย และยังไม่บรรลุนิติ
ภาวะเข้ามาทำการค้าประเวณีด้วย ซึ่งนอกเหนือไปจากจะมีการค้าประเวณีในประเทศไทยแล้ว ยังมีการค้า
ประเวณีในลักษณะกระทำการกันเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติอีกด้วย ซึ่งปัญหาการค้าประเวณีจะนำไป
สู่การเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีก เช่น ปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาด้านอาชญากรรม และปัญหาด้าน
ยาเสพติด เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้มีการแก้ไขกฎหมายป้องกันและปราบปราม
การค้าประเวณีของหญิงและเด็กแล้วก็ตาม แต่จะเห็นได้ว่า ในประเทศไทยเองยังขาดมาตรการที่จำเป็นในการ
แก้ไขปัญหาดังกล่าวอยู่ ในเรื่องของการคุ้มครอง การป้องกัน และการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้าประเวณี
รวมทั้งการลงโทษบุคคลผู้กระทำความผิดและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการค้าประเวณี และยังมีมาตรการที่ไม่
สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ คือ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 และอนุสัญญาต่อต้านองค์กร
อาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 และพิธีสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บทในการแก้ไขปัญหาการ
ค้าประเวณีของหญิงและเด็ก

ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเสนอแนะให้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศและ
การเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายของต่างประเทศ นำมาปรับใช้ แก้ไข ปรับปรุง และเพิ่มเติม
กฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กต่อไป

ลายมือชื่อผู้เขียน.....

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4286068234 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : PREVENTION AND SUPPRESSION OF PROSTITUTION FOR WOMEN AND CHILDREN

CHANOKPOL SKONPDOONGKET : PREVENTION AND SUPPRESSION OF PROSTITUTION FOR WOMEN AND CHILDREN : STUDY INTERNATIONAL CONVENTION AND COMPARATIVE THAI AND FOREIGN LAW. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. AMARAVADEE ANGKASUWAN , THESIS CO-ADVISOR SANPHASIT KOOMPAPHANT , 175 pp. ISBN 974-17-9761-3.

The purpose of this thesis is to study the prevention and the suppression of the prostitution for both women and children. The Study will focus on the current problems , causes , forms and various factors resulting in the referred issue. Moreover , constraints and defaults of laws , international conventions and comparative Thai and Foreign laws on the prevention and the suppression of prostitution for both women and children are included.

Nowsday the prostitution is seriously concerned as a major cause of social problem. Not only the prostitution can be found in the maturity person but also it can be in the immaturity person and children. In addition to the prostitution in Thailand , the prostitution has formed as transnational organized crime which leads to various kind of problems such as public health problem , criminal problem and drug problem.

Eventhough there is the amendment in order to prevent and suppress prostitution of women and children in Thailand , we still lack of necessary measures for the prevention , the protection also with some help for the victims. The punishment for the offender as well as related person is also included. In addition , Thailand still has some measures that is not conjugated with international convention (Convention on the Rights of the Child 1990 and United Nations Convention against Transnational Organized Crime 2000 and Relation Protocols) that are Main Law for solving the related problem.

Thus , this thesis recommends that we apply the study of international convention and comparative Thai and Foreign law to amend , improve and add Thai law on prevention and suppression of prostitution for women and children.

Student's Signature

Field of study Law

Advisor's Signature

Academic Year 2002

Co-Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จโดยได้รับความช่วยเหลือและความเมตตาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังค์สุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ สรรพสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นและวิธีการคิดต่าง ๆ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่ผู้เขียนด้วยดีโดยตลอด ผู้เขียนรู้สึกสำนึกในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์ ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ วัลลภ ตังคณานุรักษ์ และ อาจารย์วันชัย รุจนวงศ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่า ในการเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ จนทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปดังเช่นที่ปรากฏในขณะนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณพยงค์ศรี ชันธิกุล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของศูนย์พิทักษ์สิทธิ เด็กทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือผู้เขียนในด้านของเอกสารต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนบรรดาเพื่อน ๆ ที่เป็นกำลังใจให้ผู้เขียนตลอดมา

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัวของผู้เขียน ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนในด้านการศึกษแก่ผู้เขียนตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา อาจารย์ทุกท่านที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียน อย่างไม่รู้แก่ผู้เขียน อย่างไม่รู้ก็ตาม หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องและ ข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียวและขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ชนกพล สกลผดุงเขตต์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	9
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	9
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
บทที่ 2 วิวัฒนาการและปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้าหญิงและเด็ก.....	11
2.1 วิวัฒนาการของการค้าหญิงและเด็ก.....	11
2.1.1 การค้าหญิงและเด็กในประเทศไทย.....	11
2.1.1.1 ช่วงสมัยอยุธยา - พ.ศ.2398.....	11
2.1.1.2 ช่วงระยะหลังสนธิสัญญาเบาริ่ง - การเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. 2398 - 2475).....	12
2.1.1.3 ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง - พ.ศ. 2503.....	15
2.1.1.4 ช่วงยุค พ.ศ. 2503 - ปัจจุบัน.....	16
2.1.1.4.1 ช่วง พ.ศ. 2503 - 2520.....	17
2.1.1.4.2 ช่วง พ.ศ. 2521 - 2530.....	18
2.1.1.4.3 ช่วง พ.ศ. 2531 - ปัจจุบัน.....	19
2.1.2 การค้าหญิงและเด็กในลักษณะเครือข่ายข้ามชาติ.....	21

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.2	ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้าหญิงและเด็ก.....	29
2.2.1	ปัจจัยทางเศรษฐกิจ.....	29
2.2.1.1	การพัฒนาแบบไม่สมดุล.....	29
2.2.1.2	การพัฒนาโดยเน้นเมืองเป็นหลัก.....	30
2.2.1.3	ธุรกิจทางเพศมีบทบาทเป็นตัวช่วยปรับในภาวะวิกฤติการณ์..... และช่วยค้ำจุนความอยู่รอดของระบบเศรษฐกิจ.....	31
2.2.1.4	มีความสัมพันธ์ในลักษณะขึ้นอยู่กับประเทศทุนนิยม..... ที่พัฒนาแล้ว.....	32
2.2.2	ปัจจัยทางสังคม.....	33
2.2.2.1	สภาพและทัศนคติของสังคมในระบบที่ชายเป็นใหญ่.....	33
2.2.2.2	สภาวะฟุ้งเฟ้อ บริโภคนิยม และนิยมวัตถุในระบบตลาด..... ที่เงินเป็นใหญ่.....	35
2.2.2.3	สภาพความกดดัน ชัดแย้ง และสภาวะแปลกแยกของสังคม..	36
บทที่ 3	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก.....	38
3.1	อนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก.....	38
3.1.1	อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก... ค.ศ. 1921.....	38
3.1.2	อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงซึ่งบรรลु... นิติภาวะ ค.ศ.1933.....	39
3.1.3	อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และแสวงหา..... ประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ. 1950.....	41
3.1.4	อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลิกปฏิบัติต่อหญิงทุกรูปแบบ..... ค.ศ. 1979.....	44
3.1.5	อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990.....	45

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.1.5.1	พิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้า ประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ค.ศ. 2000.....	50
3.1.6	อนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000.....	55
3.1.6.1	พิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ..... เรื่อง การป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์..... โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000.....	63
3.2	กฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก.....	70
3.2.1	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539...	70
3.2.2	พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้า..... หญิงและเด็ก พ.ศ. 2540.....	83
3.2.3	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14)..... พ.ศ. 2540.....	91
3.3	กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก.....	100
3.3.1	ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	100
3.3.3.1	Trafficking Victims Protection Act of 2000	100
3.3.3.2	Violence Against Women Act of 2000.....	105
3.3.2	ประเทศเยอรมัน.....	110
3.3.3	ประเทศเบลเยียม.....	115
บทที่ 4	การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของ..... หญิงและเด็ก.....	120
4.1	ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ...	120
4.1.1	ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิ..... เด็ก ค.ศ.1990.....	120

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.1.1.1	คำนิยาม.....	121
4.1.1.2	การปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็ก.....	121
4.1.1.3	การกำหนดความผิด.....	122
4.1.2	ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับพิธีสารของอนุสัญญา... ว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่... เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ.2000.....	124
4.1.2.1	คำนิยาม.....	124
4.1.2.2	การปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็ก.....	125
4.1.3	ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับอนุสัญญาต่อต้าน..... องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000.....	126
4.1.3.1	การคุ้มครองพยาน.....	126
4.1.3.2	การให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย.....	129
4.1.4	ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับพิธีสารของอนุสัญญา... ต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่อง การป้องกัน ปราบปราม และ ลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000.....	132
4.1.4.1	คำนิยาม.....	132
4.1.4.2	การคุ้มครองผู้เสียหาย.....	134
4.1.4.3	มาตรการในการป้องกัน.....	136
4.2	ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายต่างประเทศ.....	138
4.2.1	ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายสหรัฐ... อเมริกา.....	138
4.2.1.1	ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับ Trafficking.. Victims Protection Act of 2000	138
4.2.1.1.1	คำนิยาม.....	138
4.2.1.1.2	การคุ้มครองผู้เสียหาย.....	139

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.2.1.1.3	การช่วยเหลือผู้เสียหาย.....	144
4.2.1.2	ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับ Violence... Against Women Act of 2000.....	146
4.2.2	ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายเยอรมัน...	147
4.2.3	ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายเบลเยียม..	152
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	159
5.1	บทสรุป.....	159
5.2	ข้อเสนอแนะ.....	166
	รายการอ้างอิง.....	171
	ประวัติผู้เขียน.....	175

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนั้นสภาพของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมถึงวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของประชาชนนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นไปตามวิวัฒนาการของโลกที่เจริญขึ้นนั่นเอง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่เกิดขึ้นนี้ ทำให้วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ต่าง ๆ ของประชาชนเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยเฉพาะในเรื่องของระดับศีลธรรมของประชาชนนั้นถือได้ว่าลดลงเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจที่จะสังเกตได้ง่ายจากเรื่องของความเสื่อมทางศีลธรรมในเรื่องที่เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ ความต้องการทางเพศ เช่น การที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดโดยการซื้อขาย จำหน่าย ซักพา หรือจับหาบุคคลไปด้วยวิธีการใด ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่น เพื่อการลามกอนาจาร หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นอันมิชอบ เป็นต้น ซึ่งปัญหาในเรื่องนี้นั้นก็อาจที่จะทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาได้อีก เช่น ปัญหาในด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะในเรื่องของโรคเอดส์ที่นับวันก็จะมีจำนวนผู้ป่วยโรคนี้มากขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาในเรื่องของอาชญากรรม ปัญหาในเรื่องของยาเสพติด ปัญหาความเสื่อมโทรมในทางศีลธรรมและวัฒนธรรม เป็นต้น

ปัญหาการค้าประเวณี เป็นปัญหาทางสังคมที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจที่ได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง โดยหวังว่าจะมีผลส่งต่อกระจายลงสู่ประชากรกลุ่มต่าง ๆ นอกจากจะไม่บังเกิดผลดังกล่าวแล้ว ยังไม่ได้มีส่วนช่วยในการแก้ไขจัดปัญหาการค้าประเวณีให้ลดน้อยลง หรือหมดสิ้นไปจากสังคมไทย ในทางตรงข้าม ยิ่งประเทศไทยพัฒนาเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้ต่อหัวมากขึ้นเท่าใด การค้าประเวณีและโสเภณีก็นับเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น จนเป็นที่กล่าวขวัญกันทั่วโลกและเป็นข่าวในสื่อมวลชน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งที่เป็นภาพยนตร์ สารคดี บทความ บทวิจารณ์ แผ่นพับ และสื่อโฆษณาธุรกิจการท่องเที่ยวทุกประเภท จนกิดติศัพท์การค้าประเวณีในประเทศไทย ผิงอยู่ในหัวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยว่าประเทศไทยเป็นช่องโสเภณีที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย ดังจะเห็นได้จากการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยที่เสนอข่าวธุรกิจโสเภณีในสายตาของคนต่างประเทศ

การดำเนินการใด ๆ ของรัฐในการแก้ปัญหาโสเภณีนี้อาจจะได้รับการต่อต้านจากวงการผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อการดำเนินการนั้น ๆ กระทบกระเทือนผลประโยชน์ต่อการหารายได้จากการค้าประเวณีของภาคเอกชน โดยมีการอ้างผลประโยชน์ของประเทศที่ได้จากการ

ท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีการค้าประเวณีเป็นกิจกรรมควบคู่ไปกับกิจกรรมโรงแรมและการบริการอื่น ๆ แก่นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนั้นการค้าประเวณียังได้รับการเพิกเฉย ไม่เพียงแต่ไม่ดำเนินการปราบหรือปรามแล้ว ยังมีการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ที่ทำหน้าที่รักษา และบังคับใช้กฎหมายอีกด้วย

ด้วยเหตุต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว กิจการค้าประเวณีจึงได้เจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น เมื่อมีการนำเด็กที่มีอายุน้อย และยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้ามาทำการค้าประเวณี ปรนนิบัติทางเพศ แก่ผู้แสวงหากามารมณ์ ทั้งที่เป็นคนไทยและคนต่างประเทศ จนถึงขั้นที่สื่อมวลชนในต่างประเทศ ได้จัดทำภาพยนตร์สารคดีและลามกอนาจารเสนอต่อสาธารณชนในประเทศของตน แสดงให้เห็นถึงความแหลกเหลวของสังคมไทย ปฏิกริยาของรัฐก็คือ การประชาสัมพันธ์ต่อต้านสื่อมวลชน ต่างประเทศ ด้วยความพยายามที่จะสร้างภาพพจน์ของประเทศและกุลสตรีไทยว่าประเทศไทย เป็นประเทศที่ไม่มีกิจกรรมดังกล่าว และสตรีไทยอยู่ในกรอบของขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม

โสเภณีเด็ก ถือเป็นปัญหาสังคมที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น หากไม่เร่ง ดำเนินการแก้ไขที่ถูกต้องและจริงจัง โสเภณีเด็กเป็นปัญหาที่สะท้อนให้เห็นถึงสื่อยอดของความเลว และความเหลวแหลกของสังคม และสะท้อนให้เห็นถึงจิตใจของคนในชาติหรือในสังคมเดียวกันที่ ปล่อยปละละเลยไม่กระทำการใด ๆ อย่างจริงจังในการที่จะแก้ไข ขจัดสภาวะทางสังคมที่เลวร้ายนี้ ให้หมดไป ความเลวทรามดังกล่าวได้ต่ำลงไปถึงระดับที่บิดามารดาที่ควรเป็นผู้เลี้ยงดู ปกป้องเด็ก มิให้ต้องตกอยู่ในสภาพที่เลวร้ายของชีวิต กลับขายลูกของตนให้เป็นโสเภณีตั้งแต่ยังอ่อนวัย นอกจากนั้น ครูอาจารย์ที่ควรอบรมขัดเกลาเด็กให้เป็นเยาวชนที่ดีเป็นอนาคตของชาติกลับ ประทุษร้ายต่อเด็กและกระทำในสิ่งที่ตรงกันข้าม ครูชมชื่นศิษย์และร่วมกระบวนจัดหา และการจัด ส่งเด็กนักเรียนไปเป็นโสเภณี พฤติกรรมที่ผิดขนบธรรมเนียมดังกล่าวนี้ ได้มีมากขึ้น ดังที่ปรากฏเป็น ข่าวในสื่อมวลชน “ชายวัวควายไม่พอยาไส้ส่งลูกสาวไปขายตัวดีกว่า” (นสพ.เดลินิวส์ 22 มกราคม 2532) “ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กได้ตัวเลขของรัฐบาลล้าหลัง : โสเภณีเด็กเต็มบ้านเต็มเมืองพ่อแม่ บังคับขาย” (นสพ.สยามรัฐรายวัน 16 มกราคม 2531) “เส้นทางของเด็กหญิงสู่รกรากกำหนดโดย มารดา” (นสพ.สยามรัฐรายวัน 7 ธันวาคม 2531)¹

สำหรับการค้าประเวณีของหญิงและเด็กนั้น ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการค้ามนุษย์ ซึ่งในเรื่องของการค้ามนุษย์นั้น บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะเคลื่อนย้ายอย่างเป็นอิสระ และย้ายถิ่นฐาน เพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า สาเหตุที่ผู้ย้ายถิ่นฐานและผู้หญิงส่วนใหญ่ตัดสินใจย้ายถิ่นฐาน ก็คือ เรื่องของเศรษฐกิจ โอกาสที่จะหาอาชีพการงาน โดยเฉพาะสำหรับผู้หญิงในประเทศต้นทางนั้น

¹ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, บรรพต วีระชัย, กรรณิการ์ สุขเกษม และคณะ, รายงานการวิจัยเรื่อง โสเภณีเด็ก : สภาพปัญหา ปัจจัยสาเหตุ และแนวทางแก้ไข (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า 1 - 3.

ผู้หญิงและครอบครัวของเธออาจจะยากจน พวกเขาเป็นจำนวนมากจึงตัดสินใจจากบ้านเกิดเมืองนอนเพื่อหารายได้เพิ่มให้แก่ครอบครัว เพื่อซื้อที่ ทำไร่นา ส่งลูกเรียนหนังสือ ใช้หนี้ของครอบครัว หรือเป็นค่ารักษาพยาบาลสมาชิกในครอบครัวที่เจ็บไข้ได้ป่วย กล่าวคือ ผู้หญิงย้ายถิ่นโดยหวังว่าจะได้ปรับปรุงสภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น²

การข้ามนุชย์สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในหรือนอกประเทศ การข้ามนุชย์ไม่จำเป็นต้องเป็นการเดินทางข้ามพรมแดนเท่านั้น ผู้หญิงอาจถูกล่อลวงจากชนบทสู่เมืองใหญ่ด้วยข้อเสนอให้ม้งานทำ หรือด้วยการลักพาจากหมู่บ้านและขนส่งต่อไปยังดินแดนที่ตัวเองไม่รู้จัก ดังนั้นจึงสำคัญอย่างยิ่งที่จะนิยามการข้ามนุชย์โดยไม่เข้มงวดหรือเถรตรงจนเกินไป ในการให้คำจำกัดความเรื่อง “พรมแดน” การคำนึงว่าหญิงผู้ถูกค้าเป็นเหยื่อซึ่งถูกเคลื่อนย้ายไปสู่สภาพที่ตนเองไม่รู้จักรัคนเคยต้องห่างไกลจากครอบครัว จากชุมชนและเพื่อน ๆ ของตน และถูกแยกออกจากเครือข่ายของความช่วยเหลือทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ หรือโดยภาษา และวัฒนธรรมที่แปลกแยกนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างมาก

โดยพันธมิตรทั่วโลกด้านการค้าหญิง ได้ให้คำนิยามของ “การข้ามนุชย์” ว่า หมายถึง การกระทำและความพยายามใด ๆ ที่เป็นการจัดหา ขนส่ง ลำเลียง ภายในหรือข้ามพรมแดน การซื้อขาย การส่งต่อ หรือการรับหรือกักขังหญิงหรือเด็กด้วยวิธีการล่อลวง การบังคับ รวมทั้งการใช้การขู่ที่จะใช้กำลัง หรือใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือการผูกมัดด้วยภาระหนี้สิน เพื่อกักขังหญิงหรือเด็กคนนั้นให้ตกอยู่ในภาวะจำยอม (เช่น ในรูปแบบของงานรับใช้ในบ้าน งานบริการทางเพศ หรืองานบริการการเจริญพันธุ์ ซึ่งหมายถึง งานให้บริการดูแลภายในครอบครัว รวมถึงการให้บริการทางเพศแก่ผู้ชาย) ไม่ว่าจะจะมีหรือไม่มีค่าจ้างก็ตาม เพื่อบังคับใช้แรงงาน หรือเป็นแรงงานติดหนี้ หรือทำให้ตกอยู่ในสภาพการทำงานเยี่ยงทาสในชุมชนอื่นที่มีใช้ภูมิลาเนาที่บุคคลผู้นั้นอาศัยอยู่ในขณะที่เกิดการล่อลวง บังคับ หรือมีหนี้สินผูกมัดขึ้น³

สำหรับสหประชาชาติก็ได้ให้คำจำกัดความของ “การข้ามนุชย์” ไว้เช่นเดียวกัน โดยเมื่อปี พ.ศ.2537 สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้มีมติรับรองและประณามเรื่องการค้าหญิงและเด็กว่า “การค้าหญิงและเด็กเป็นการเคลื่อนย้ายบุคคลในประเทศ และข้ามพรมแดนระหว่างประเทศในลักษณะที่ต้องห้ามและลักลอบ โดยส่วนใหญ่เป็นการเคลื่อนย้ายจากประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่เศรษฐกิจอยู่ระหว่างการเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายเพื่อบังคับให้หญิงและเด็กตกอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ และถูกกดขี่ทางเศรษฐกิจและทางเพศเพื่อกำไร

² พัทธราวดี แก้วคุณ, ศิริพร สะโครบาเนค, อภิษฐา เรืองเดช และคณะ, การค้าหญิง : จากแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชน สู่อำนาจปฏิบัติ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ผู้หญิง, 2543), หน้า 10.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 13 - 14.

ของผู้จัดหาคัดเลือก ผู้ค้า และเครือข่ายอาสาสมัคร รวมถึงกิจกรรมที่ผิดกฎหมายซึ่งเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กอื่น ๆ เช่น การบังคับใช้แรงงานในบ้าน การแต่งงานจอมปลอม การจ้างแรงงานแบบลักลอบ และการหลอกปลอมแปลงรับบุตรบุญธรรม” และเมื่อปี พ.ศ.2538 เลขาธิการสหประชาชาติได้ชี้แจงในรายงานว่า “ในขณะที่สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติมุ่งความสนใจไปที่มิติระหว่างประเทศของการค้ามนุษย์ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ได้ขยายความสนใจไปไกลกว่าการมองเรื่องการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณีแต่อย่างเดียว โดยได้คำนึงถึงรูปแบบอื่น ๆ ของการบังคับใช้แรงงานและการล่อลวง”⁴

โดยปัญหาในเรื่องของการค้าหญิงและเด็กนั้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งการกระทำผิดในเรื่องของการค้าหญิงและเด็กโดยเฉพาะเพื่อการค้าประเวณีก็ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญอยู่ ซึ่งเป็นที่สังเกตว่า กรณีสิ่งที่ผิดกฎหมาย หรือกฎหมายตราไว้เป็นความผิด หรือ สิ่งที่รัฐบาลถือเป็นนโยบายว่าเป็นแหล่งอบายมุขจะต้องตรวจและปราบปรามมิให้เกิดขึ้นหรือเพิ่มมากขึ้น แต่สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันกลับมีสถานการค้าหญิงและเด็กอยู่ทั่วไป ซึ่งปรากฏในรูปแบบต่าง ๆ กันไป จนเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมายโดยพฤตินัย ซึ่งจากสภาพของสถานบริการที่เป็นแหล่งการค้าประเวณี หรือที่จะเรียกกันใหม่ว่า “ฟาร์มผู้หญิง” ซึ่งพวกเอเยนต์จะล่อลวง หรือซื้อตัวหญิงสาว หรือเด็กหญิงมาจากชนบทในที่ต่าง ๆ ไปเพื่อการค้าประเวณีซึ่งเท่าที่พบจะมีรูปแบบต่าง ๆ กันดังนี้คือ⁵

- ช่าง หรือสำนักการค้า
- โรงแรมต่าง ๆ เช่น โรงแรมที่มีหมายเลข โรงแรมมานูรีต เป็นต้น
- โรงน้ำชา
- สถานอาบ อบ นวด
- สำนักนางทางโทรศัพท์
- บาร์ไนท์คลับ อาโกโก้
- ห้องอาหาร หรือ สถานคอกเทลเลจ
- สถานร้านเสริมสวย
- ศูนย์บริการเพื่อนเที่ยว (เอสคอร์ต)

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 16.

⁵ ชมรมชาวเหนือสัมพันธ์, มุลินีเด็ก, ศูนย์ข่าวผู้หญิง และคณะ, เอกสารสัมมนา เรื่องปัญหาการค้าหญิงและเด็กในเชิงปฏิบัติการ (เชียงใหม่ : ม.ป.ท., 2528), หน้าไม่เรียงลำดับ.

- สถานะเชิงระดมยัติต่าง ๆ
- ที่สาธารณะต่าง ๆ
- อื่น ๆ

โดยสถานการณ์การค้าประเวณีเหล่านี้ เมื่อรวมกันแล้วจะมีจำนวนมากและกระจายอยู่ทุกมุมเมืองทั่วประเทศ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่ารัฐบาลนั้นประกาศโดยถือเป็นนโยบายว่าห้ามเปิดสถานการณ์การค้าประเวณี แต่กลับพบว่า สถานการณ์การค้าประเวณีในรูปแบบต่าง ๆ นั้นเกิดขึ้นมาเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่สวนทางกับนโยบายของรัฐบาล และสิ่งที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่ง คือ การที่ทางการนั้นประกาศให้จังหวัดต่าง ๆ เป็นจังหวัดแห่งการท่องเที่ยว สิ่งที่ตามมาในทันทีก็คือ การเกิดขึ้นของสถานบริการและสถานการณ์การค้าประเวณี อันเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้หญิงและเด็กนั้นต้องถูกหลอก ถูกบังคับ หรือต้องเข้าสู่สถานที่เหล่านี้เพิ่มมากขึ้นนั่นเอง⁶

ในปัจจุบันค่านิยมของผู้ซื้อบริการ (ซึ่งในที่นี้หมายถึง ผู้ชาย) นั้นมีค่านิยมที่ชอบของแปลกใหม่อยู่ตลอดเวลา อันเป็นตัวกำหนดให้เจ้าของสำนักการค้าประเวณี หรือพวกเอเยนต์ต้องสรรหาผู้หญิงและเด็กตามความนิยมของผู้ซื้อบริการ ซึ่งจะมีลักษณะเหมือนการซื้อขายส่งของตามความนิยมหรือที่เรียกกันว่า “ตามแฟชั่น” ซึ่งก็จะเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ละยุค แต่ละสมัย กล่าวคือ เมื่อผู้ซื้อบริการไม่ต้องการหญิงที่มีอายุมาก เจ้าของหรือเอเยนต์ก็จะสรรหาบรรดาพวกหญิงวัยรุ่น หรือเด็กมาสนองความต้องการ ซึ่งทำให้เกิด “โสเภณีเด็ก” ขึ้นมา ซึ่งก็จะเห็นได้ว่าค่านิยมของผู้ชายนั้นมีส่วนกำหนดอย่างมากต่อการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก หากทัศนคติของผู้ชายที่มีต่อหญิงยังไม่เปลี่ยนแปลงนั้น การแก้ไขปัญหาก็คงจะยากยิ่งขึ้น และนับว่าก็จะมีปัญหาเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย เช่น กรณีของการมีโสเภณีเด็ก เป็นต้น

จากการศึกษานั้นจะพบว่า รูปแบบของการค้าประเวณีนั้นมีอยู่ 2 รูปแบบ⁷ คือ รูปแบบที่สมัครใจและไม่สมัครใจ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การค้าประเวณีนั้นรวมถึง การถูกบังคับ ชูเชื้อ ถูกหลอกหลวง ชักพามาด้วยประการใด ๆ ด้วย ซึ่งก็หมายรวมถึง กรณีการค้าหญิงและเด็กนั่นเอง โดยปัญหาในเรื่องของการค้าหญิงและเด็กนั้น ถือเป็นปัญหาที่สำคัญที่ทุกฝ่ายนั้นควรที่จะร่วมมือกันเพื่อแก้ไข โดยเฉพาะในเรื่องของการนำเด็กมาเพื่อค้าประเวณีนั้นถือเป็นปัญหาที่สำคัญมาก เพราะเด็กนั้นเป็นความมุ่งหวัง เป็นกำลังสำคัญ เป็นอนาคตของชาติในการพัฒนาประเทศต่อไป ถ้าหากยังปล่อยให้มีการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณีนั้นก็ย่อมที่จะทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

การค้าหญิงและเด็กในปัจจุบัน นอกจากจะกระทำกันภายในประเทศแล้วนั้นยังมี

⁶ เรื่องเดียวกัน

⁷ สุณีย์ มัลลิกะมาลย์, วีระพงษ์ บุญโญภาส, สำเรียง เมฆเกรียงไกร และคณะ, การแสวงหา มาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสมสำหรับปัญหาโสเภณีในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 1.

ลักษณะเป็น Organized Crime ในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรมมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งตามอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ.2000 ได้แบ่งประเภทขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเอาไว้ 10 ประเภทด้วยกัน คือ

1. การลักลอบค้ายาเสพติด (Illicit Trafficking in Drugs)
2. การลักลอบคนเข้าเมือง (Smuggling of Illegal Migrants)
3. การค้าอาวุธ (Arms Trafficking)
4. การลักลอบค้าอุปกรณ์นิวเคลียร์ (Trafficking in Nuclear Material)
5. กลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย (Transnational Criminal Organized and Terrorism)
6. การค้าหญิงและค้าเด็ก (Trafficking in Women and Children)
7. การลักลอบค้าชิ้นส่วนมนุษย์ (Trafficking in Body Parts)
8. การโจรกรรมและลักลอบค้ายานพาหนะ (Theft and Smuggling of Vehicles)
9. การฟอกเงิน (Money Laundering)
10. การกระทำความผิดอื่น ๆ (Other activities) ได้แก่ การโจรกรรมศิลปวัตถุ การให้สินบนเจ้าหน้าที่ตำรวจและข้าราชการอื่น ๆ อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ อาชญากรรมสิ่งแวดล้อม อาชญากรรมทรัพย์สินทางปัญญา การขโมยประกันภัยทางทะเล และการแทรกซึมและครอบงำธุรกิจถูกกฎหมาย เป็นต้น

ดังนั้น จากประเภทของอาชญากรรมดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการค้าหญิงและเด็กนั้น ถูกจัดอยู่ 1 ใน 10 ของประเภทองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่องค์การสหประชาชาตินั้นได้จัดลำดับเอาไว้ ซึ่งการที่การค้าหญิงและเด็กนั้นได้พัฒนาเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินั้นก็จะส่งผลกระทบต่อหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการทำลายความสงบสุขของประชาชนผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ผลกระทบในเรื่องของความมั่นคงของประเทศ ความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย และอาจที่จะนำไปสู่ความล่มสลายของประเทศชาติได้

สำหรับในประเทศไทยนั้น ก็ได้มีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กขึ้นมาใหม่ คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 ที่ประกาศออกมาใช้แทน พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ที่ได้ประกาศใช้มาเป็นเวลานาน และบทบัญญัติที่มีอยู่โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทกำหนดโทษไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และโดยที่การค้าประเวณีมีสาเหตุสำคัญมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม ผู้กระทำการค้าประเวณีส่วนมากเป็นผู้ด้อยการศึกษาและสติปัญญา สมควรลดโทษผู้กระทำการค้าประเวณีและเปิดโอกาส

ให้บุคคลเหล่านั้นได้รับการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการให้การอบรมฟื้นฟูจิตใจ การบำบัดรักษาโรค การฝึกอบรม และพัฒนาอาชีพตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต และในขณะเดียวกันเพื่อเป็นการปราบปรามการค้าประเวณี และเพื่อคุ้มครองบุคคลโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ที่อาจถูกล่อลวงหรือชักพาไปเพื่อการค้าประเวณี สมควรกำหนดโทษบุคคลซึ่งกระทำชำเราโสเภณี เด็กในสถานการค้าประเวณี บุคคลซึ่งหารายได้จากการค้าประเวณีของเด็กและเยาวชน และบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจในการจัดหาผู้อยู่ในความปกครอง ไปเพื่อการค้า ประเวณีกับให้อำนาจศาลที่จะถอนอำนาจปกครองของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้กระทำ ความผิดซึ่งเป็นเด็ก เพราะเหตุที่มีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้ผู้อยู่ในความปกครองกระทำการค้า ประเวณี นอกจากนี้ ในปัจจุบันปรากฏว่าได้มีการโฆษณาชักชวนหรือแนะนำตัวทางสื่อมวลชน ในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องการติดต่อในการค้าประเวณีอย่างแพร่หลาย สมควรกำหนด ให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิด จึงมีการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้า ประเวณี พ.ศ.2539 ขึ้นมาใช้บังคับแทน และพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและ ปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540 ที่ประกาศออกมาใช้แทน พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้า หญิงและเด็กหญิง พ.ศ.2471 ที่มีขอบเขตที่จำกัดทั้งในแง่ของฐานความผิด และมาตรการที่กำหนด ไว้เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด เช่น มาตรการเกี่ยวกับการตรวจตราสอดส่อง เพื่อช่วยเหลือหรือกักตัวหญิงหรือเด็ก เพื่อสอบสวนข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและ ปราบปรามการกระทำความผิด หรือมาตรการในการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์แก่หญิงและเด็ก ที่ถูกกระทำ เป็นต้น อีกทั้งในส่วนของบทกำหนดความผิดหลักที่เคยมีแต่เดิมนั้นได้นำไปแก้ไข เพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้นจึงมีการตราพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและ ปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540 ขึ้นมาใช้บังคับแทน และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2540 ที่ประกาศใช้ขึ้นมาเนื่องจากได้ปรากฏว่ามี การกระทำความผิดต่อหญิงและเด็กโดยการซื้อ ขาย จำหน่าย พาหรือจัดหญิงหรือเด็กนั้นไปด้วยวิธีการ ต่าง ๆ เพื่อสำเร็จความใคร่ทั้งแก่ตนและผู้อื่น เพื่อการอนาจาร หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นอันมิชอบ ไม่ว่าจะโดยการขายเด็กให้เป็นขอทาน หรือทำงานในสภาพที่ใช้แรงงานโดยทารุณโหดร้าย สมควร กำหนดบทความผิดใหม่ให้ครอบคลุมการกระทำความผิดดังกล่าว นอกจากนี้ ในปัจจุบันการกระทำ ดังกล่าวไม่จำกัดเฉพาะการกระทำต่อหญิงหรือเด็กหญิงเท่านั้น แต่ได้ขยายไปยังเด็กชาย และมี แนวโน้มเป็นการกระทำต่อบุคคลโดยไม่จำกัดเพศ สมควรแก้ไขฐานความผิดในบทบัญญัติที่ เกี่ยวข้องให้กว้างขวางขึ้น และสมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 282 และ มาตรา 283 แห่งประมวล กฎหมายอาญา ซึ่งบัญญัติให้ศาลไทยมีอำนาจลงโทษการกระทำความผิดดังกล่าว แม้จะกระทำใน ต่างประเทศ โดยแยกไว้เป็นเอกเทศให้เห็นเด่นชัดในมาตรา 7 ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจ ของศาลไทยในการลงโทษการกระทำความผิด อันมีลักษณะเป็นความผิดอาญาระหว่างประเทศ

จึงมีการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2540 ขึ้น ซึ่งแม้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2540 จะออกมาเพื่อแก้ไขในเรื่องของขอบเขตของฐานความผิด มาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กแล้วนั้น แต่ก็เห็นได้ว่า ปัญหาการค้าหญิงและเด็กนั้นก็ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญอยู่ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งก็มาจากกฎหมายของประเทศไทยดังกล่าวที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังมีข้อบกพร่อง จึงสมควรที่จะศึกษาถึงอนุสัญญาระหว่างประเทศ และกฎหมายของต่างประเทศ ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก เพื่อนำแนวทางของอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายของต่างประเทศ ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก มาปรับและประยุกต์ใช้ในกฎหมายของประเทศไทย เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และสอดคล้องกับยุคปัจจุบัน และแก้ไขข้อบกพร่องของบทบัญญัติเดิมที่ใช้บังคับอยู่ อีกทั้งยังจะเป็นการลดปัญหา ความรุนแรง และจำนวนของการค้าประเวณีของหญิงและเด็กที่เกิดขึ้นอยู่ได้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหา สาเหตุ รูปแบบ และปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก
2. เพื่อศึกษาถึงรายละเอียดและข้อบกพร่องต่าง ๆ ของกฎหมายของประเทศไทย ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทย กับอนุสัญญาระหว่างประเทศ และกฎหมายของต่างประเทศ ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

แม้ปัจจุบันในประเทศไทย จะได้มีการแก้ไขกฎหมายป้องกันและปราบปราม

การคุ้มครองและเด็กขึ้นมาใหม่ คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2540 แล้ว แต่จะเห็นได้ว่ากฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กของประเทศไทยที่ใช้บังคับอยู่ ยังมีข้อบกพร่อง และยังมีมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ คือ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 และอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บทในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก จึงสมควรที่จะศึกษาถึงอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายของต่างประเทศ ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก เพื่อนำแนวทางของอนุสัญญาระหว่างประเทศ และกฎหมายของต่างประเทศ ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก มาปรับและประยุกต์ใช้ในกฎหมายของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงและเด็กได้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการวิจัยถึง กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก โดยจะทำการศึกษาถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น สาเหตุ รูปแบบ และปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการค้าหญิงและเด็กขึ้น และปัญหา ข้อจำกัด ข้อบกพร่องของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กของประเทศไทย ศึกษาเปรียบเทียบกับอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายของต่างประเทศ ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก ต่อจากนั้นก็ให้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายของต่างประเทศมาวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ และความเหมาะสมในการแก้ไข ปรับปรุง เพิ่มเติมกฎหมายของประเทศไทยและหาแนวทางที่เหมาะสมต่อไป

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหา สาเหตุ รูปแบบ และปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการค้าหญิงและเด็ก
2. ทำให้ทราบถึงรายละเอียดและข้อบกพร่องต่าง ๆ ของกฎหมายของประเทศไทย ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก เพื่อที่จะเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาต่อไป
3. ทำให้ทราบถึงอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายของต่างประเทศ ในส่วนที่

เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทย

4. สามารถที่จะนำเอาข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ผลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง เพิ่มเติมในส่วนของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กของประเทศไทยต่อไป

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการค้นคว้าจากเอกสารภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ตำรา หนังสือ วารสาร ตั๋วบทกฎหมาย บทความ อินเทอร์เน็ต ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก เพื่อที่จะได้ประมวลเป็นข้อเสนอแนะในส่วนของ การแก้ไข ปรับปรุง เพิ่มเติมกฎหมายของประเทศไทยในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กต่อไป

บทที่ 2

วิวัฒนาการและปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้าหญิงและเด็ก

2.1 วิวัฒนาการของการค้าหญิงและเด็ก

การค้าหญิงและเด็กนั้น ถือได้ว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้ว และยังคงเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งในบทนี้จะทำการศึกษาถึงวิวัฒนาการ ความเป็นมาของการค้าหญิงและเด็ก ดังนี้

2.1.1 การค้าหญิงและเด็กในประเทศไทย

การค้าประเวณีในประเทศไทยนั้นแต่เดิม ยังไม่ปรากฏหลักฐานโดยแน่ชัด แต่จะปรากฏชัดเจนในสมัยอยุธยา และถ้าจะดูจากข้อสันนิษฐานแล้วจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยเราได้จัดให้มีการค้าประเวณีมานานแล้ว โดยเอาแบบอย่างมาจากประเทศอินเดีย ทั้งนี้เพราะว่าส่วนมากประเทศไทยเราได้รับอารยธรรมจากอินเดีย ดังนั้นจึงน่าจะเลียนแบบเกี่ยวกับการค้าประเวณีมาจากอินเดีย ทั้งนี้เนื่องจากอินเดียได้มีการค้าประเวณีมาแต่โบราณกาล และดูจากข้อสันนิษฐานอีกข้อหนึ่งก็คือ ประเทศไทยเราได้เอาแบบอย่างมาจากประเทศจีน โดยที่ประวัติศาสตร์บางตอนได้บ่งชี้ว่า การค้าประเวณีในประเทศจีนมีมานานแล้ว และประเทศไทยก็มีคนจีนมาพักอาศัยอยู่เป็นเวลานาน และได้มีสำนักโสเภณีที่เจ้าของสำนัก และหญิงที่ทำการค้าประเวณีเป็นคนจีนอยู่ในบริเวณกรุงเทพมหานครมานานแล้ว และนอกจากนั้นภาษาจีนที่ใช้เรียกผู้หญิงประเภทนี้ว่า “หย่าฉ่า” ไทยเราก็เคยได้ยินจนชินหูและใช้กันสืบมาจนตราบเท่าทุกวันนี้¹

สำหรับในส่วนของการค้าหญิงและเด็กในประเทศไทยนั้น เมื่อศึกษาแล้วก็พอที่จะแบ่งเป็นยุคต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

2.1.1.1 ช่วงสมัยอยุธยา - พ.ศ.2398

ถึงแม้หญิงไทยนั้นจะมีบทบาทสำคัญในด้านการผลิต แต่ฐานะของผู้หญิงในสังคมไทยในอดีตก็มิได้รับการยกย่องว่าเป็นคนเท่าเทียมกับชาย ผู้หญิงและเด็กเป็นสมบัติของชายที่สามารถจะนำไปขาย จำนำ ชดเชย ได้แล้วแต่ความจำเป็น กฎหมายที่ทำให้ “ผู้หญิงเป็นควาย ผู้ชายเป็นคน” เพิ่งยกเลิกเมื่อสมัยรัชกาลที่ 4 หลังจากที่มีการต่อสู้ของหญิงไทยในสมัยนั้น 2

¹ บัญชา มินทรชินธ์, เอกสารสภาวิจัยแห่งชาติ/สภ. ที่ 22 เรื่อง การโสเภณีในกรุงเทพและธนบุรี (ม.ป.ท., 2504), หน้า 1 - 2.

คน คือ อำแดงจั้นและอำแดงเหมื่อน ที่ไม่ยอมถูกคลุมถุงชนจากพ่อแม่ และถูกขายโดยสามี²
 ดังนั้นจึงพอที่จะสรุปได้ว่า ระบบโสเภณีนั้นมีมาแล้วตั้งแต่สมัยอยุธยา
 เพื่อให้บริการแก่ชายต่างชาติที่เริ่มเข้ามาในสมัยนั้น และชายไทยที่ต้องจากบ้านมาเป็นระยะเวลา
 นาน โดยเจ้าของสำนักโสเภณีต้องเสียภาษีให้แก่พระมหากษัตริย์ หญิงที่เป็นโสเภณีไม่ได้รับการ
 ยกย่องในสังคมไทย เป็นหญิงที่ถูกไถ่ตัวมาจากนายทาส และ/หรือถูกขายโดยพ่อแม่และสามีซึ่ง
 กฎหมายให้สิทธิเป็นเจ้าของร่างกายผู้หญิง ระบบโสเภณีทำรายได้อย่างงดงามให้แก่เจ้าของสำนัก
 โสเภณี³

๒.๑.๑.๒ ช่วงระยะหลังสนธิสัญญาเบาริง - การเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. 2398 - 2475)

หลังจากที่ไทยได้เซ็นสนธิสัญญาเบาริงกับอังกฤษ ในสมัยรัชกาลที่ 4 เมื่อปี พ.ศ.
 2398 รูปแบบเศรษฐกิจของไทยก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไป จากการค้าที่เคยผลิตข้าวเพื่อยังชีพเป็นการผลิตเพื่อการส่ง
 ออกขายต่างประเทศ และมีการบุกเบิกเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ เช่น การทำเหมืองแร่ การทำป่าไม้ ซึ่งงานเหล่านี้ต้อง
 ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก แรงงานคนไทยจึงต้องใช้เพื่อการปลูกข้าวสำหรับส่งออกเป็นส่วนใหญ่ จึงมีการว่าจ้าง
 แรงงานต่างชาติเข้ามาทำป่าไม้และทำเหมืองแร่ แรงงานต่างชาติที่สำคัญคือ แรงงานจีน การเข้ามาของคนจีน
 และการประกาศเลิกทาสในสมัย รัชกาลที่ 5 ทำให้การซื้อขายหญิงและโสเภณีเพิ่มมากขึ้น และโสเภณีมิได้
 จำกักอยู่แต่ในเมืองหลวงย่านสำเพ็งอีกต่อไป แต่ได้ขยายไปหลายที่ในเมืองหลวงและยังได้แพร่ไปตามเมืองต่าง
 ๆ ที่มีกรรมกรจีนอยู่ด้วย เช่น ภูเก็ต ระนอง เป็นต้น โดยชายจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย
 ๆ เช่น ใน พ.ศ.2453 มีจำนวนถึง 74,121 คน ชายจีนเหล่านี้เป็นชายที่มีได้นำ ครอบครัวเข้ามาด้วย เมื่อมีการ
 รวมตัวของชายที่ไม่มีภรรยาเป็นจำนวนมากเช่นนี้ ทำให้มีการจัดหาหญิงมาบริการทางเพศแก่ชายเหล่านี้ ในขณะที่
 เดียวกันหญิงไทยที่ประกอบอาชีพโสเภณีมีจำนวน ไม่มากนัก จึงทำให้มีขบวนการค้าหญิงจีนให้มาเป็นโสเภณีใน
 ประเทศไทย เพื่อที่จะลดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูลูกสาว ครอบครัวชาวจีนจึงขายลูกสาวของตนให้เป็นคนรับใช้
 หรือเป็นโสเภณี สืบเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจที่ยากจนของชาวจีนในสมัยนั้น จำนวนหญิงจีนที่เข้ามา
 ในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง มีหญิงจีนเพิ่มเข้ามาในไทย
 ถึง 41,839 คน เป็นเด็กหญิงอายุต่ำกว่า 14 ปี 10,580 คน สูงกว่า 14 ปี 31,259 คน หญิงเหล่านี้ส่วนหนึ่งถูกซื้อ
 ขายและบังคับให้เป็นโสเภณีในเมืองไทย และยังมี การส่งไปค้าขายยังประเทศใกล้เคียง เช่น สิงคโปร์ มลายู ด้วย
 ในแต่ละปีจะมีหญิงและเด็กจีนจำนวน 200 - 300 คน ถูกขายเข้ามาเป็นโสเภณีในประเทศไทย การซื้อขายเหล่านี
 นี้มีชาวจีนซึ่งเป็นตัวแทนของเจ้าของสำนักโสเภณีในเมืองไทยเป็นผู้จัดการ

² ธนวดี ท่าจีน และ เพ็ญศิริ ตระกูลสังจาวัตตร, ปัญหาการค้าหญิงและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา
 พิมพ์ครั้งแรก (กรุงเทพมหานคร : โครงการสตรีศึกษา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 , 2527), หน้า 5 - 6.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 8 - 9.

นอกจากหญิงจีนแล้วยังมีหญิงญี่ปุ่น และชาติตะวันตก เช่น รัสเซีย เยอรมัน ฝรั่งเศส เข้ามาประกอบอาชีพโสเภณีให้บริการแก่ชายชาวตะวันตกด้วย โดยมีสำนักโสเภณีตั้งอยู่ย่านบางรัก อันเป็นที่อยู่ของชาวต่างประเทศ

การหลอกหญิงไทยมาขายเป็นโสเภณี เริ่มเห็นได้ชัด หลังจากที่ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติพิทักษ์กระเสี้ยวอายุลูกทาสลูกไทย พ.ศ. 2417 เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะต้องหาหญิงเข้ามาแทนหญิงทาสส่วนใหญ่ที่จะเป็นไท ซึ่งนายโรงไม่มีสิทธิที่จะควบคุมลงโทษได้เหมือนเดิม กระบวนการหลอกหญิงมาขายบังคับเป็นโสเภณีมี 2 ประเภท คือ ประเภทแรกทำสัญญาจ้างเป็นหญิงนครโสเภณี มีกำหนดเป็นปี และให้เงินล่วงหน้า ส่วนประเภทที่สองทำสัญญารับเงินล่วงหน้า เป็นลูกจ้างรับใช้การงานต่าง ๆ แต่ภายหลังหลอกลวงหญิงไปทำงานโสเภณี หญิงที่ตกอยู่ใต้สัญญา 2 ประเภทนี้ จะไม่ถือว่าเป็นทาส และไม่ได้รับสิทธิพ้นค่าตัวตามพระราชบัญญัติพิทักษ์กระเสี้ยวอายุลูกทาสลูกไทย พ.ศ. 2417 ถึงแม้ว่าในสภาพที่เป็นจริง หญิงเหล่านั้นไม่ต่างจากทาส ต้องถูกบังคับกดขี่จากนายเงิน สัญญาว่าจ้างนี้มีมากใน ร.ศ.113 - 114 (พ.ศ.2438 - 2439) โดยนายเงินร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อำเภอให้มีการทำสัญญาหลอกค้าหญิงดังกล่าว และได้เลิกการฟ้องร้องเรื่องการกดขี่หลอกหญิงให้มาขายตัว

การออกพระราชบัญญัติภาษีบำรุงถนนในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งเป็นภาษีเรียกเก็บจากเจ้าของสำนักโสเภณีและตัวโสเภณี โดยให้อำนาจแก่เจ้าภาษีนายอากรผูกขาด เปิดโอกาสให้มีการขี้เล่ห์เหลี่ยมกล่าวหาหญิงว่าเป็นโสเภณีหาเงินไม่เสียภาษี เพื่อต้องการเงินจากหญิง เช่น เจ้าภาษีแต่ละคนออกไปล่อลวงหญิงสาวไปไว้ในสำนักโสเภณี แล้วส่งคนไปจับว่าหญิงนั้น รับจ้างกระทำชำเราแล้วเอาตัวหญิงนั้นไปกักขังกดขี่ นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ยังทำให้เกิดมีการขยายโรงหญิงโสเภณีไปยังหัวเมืองด้วย เพื่อให้เจ้าภาษีเก็บเงินบำรุงถนนได้มากขึ้น ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวทำให้เกิดมีการทบทวนและยกเลิก และได้มีการออกพระราชบัญญัติสัญญาจรโรค ในปี พ.ศ. 2450 มาแทน โดยจุดประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ก็เพื่อให้ให้รัฐดำเนินการควบคุมกิจการโสเภณีเอง เพื่อให้ได้เงินภาษีบำรุงรัฐได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยและเป็นการป้องกันมิให้หญิงมีการประพฤติชั่วได้ง่าย ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดเพิ่มอายุหญิงโสเภณีจาก 16 ปี เป็น 20 ปี และห้ามมิให้เจ้าของสำนักกักขังโสเภณี และมีการเลี้ยงเด็กอายุ 8 - 15 ปี ในโรงหญิงโสเภณี พระราชบัญญัติสัญญาจรโรค พ.ศ. 2450 ทำให้หญิงโสเภณีต้องจดทะเบียนและเสียภาษีฉบับละ 12 บาท ทุก 3 เดือน มีการจดทะเบียนสำนักโสเภณีซึ่งต้องปักคอมเขียนหน้าสำนัก และมีการตรวจร่างกายหญิงเพื่อป้องกันโรคด้วย ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ประกาศใช้ทั่วประเทศใน พ.ศ. 2450 และใช้มาถึง พ.ศ. 2503 การออกพระราชบัญญัติสัญญาจรโรค พ.ศ. 2450 นี้ นับว่าเป็นการสวนทางกับความต้องการของนานาประเทศทางตะวันตก ที่ต้องการให้มีการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก และเลิกระบบโสเภณีที่ได้มีการประชุมกันที่เจนีวา ประเทศ

สวิสเซอร์แลนด์ ใน ค.ศ. 1877 (พ.ศ. 2420) และเป็นการสนับสนุนให้กิจการค้าประเวณีขยายตัว หญิงโสเภณีจากกรุงเทพ ออกไปประกอบการตามหัวเมือง และชักชวนหญิงพื้นเมืองเข้ามาเป็นโสเภณีด้วย ในขณะที่โสเภณีถูกตราว่าเป็นหญิงคนชั่ว และกิจการค้าประเวณีเป็นความชั่ว แต่กิจการค้าประเวณีก็ได้สร้างรายได้ให้แก่รัฐมากกว่าโรงบ่อน และเพราะกิจการค้าประเวณีนี้นหาผลประโยชน์อื่นเทียบเทียมไม่ได้ยาก จึงมีความเจริญมากขึ้น แม้ในสภาพสังคมเศรษฐกิจปัจจุบัน ถึงแม้จะมีการยกเลิกพระราชบัญญัติสัญญาโรค พ.ศ. 2503 กิจการค้าประเวณีก็กลับเติบโตและมีกระบวนการอื่นซับซ้อนและส่งผลให้มีการค้าขายหญิง กดขี่หญิงในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น

กิจการค้าประเวณีที่เติบโตในช่วงการพัฒนาประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่นี้ อาจกล่าวได้ว่า ถูกผูกขาดโดยชาวจีนที่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ และในขณะเดียวกันก็มีสำนักอั้งยี่เรียกค่าคุ้มครองจากเจ้าของสำนักและตัวโสเภณีด้วย จากรายงานของสันนิบาตชาติในปี ค.ศ.1933 ระบุว่า ใน พ.ศ.2473 สำนักโสเภณีจดทะเบียน 151 แห่งในกรุงเทพฯ ๙ นั้น มีคนจีนเป็นเจ้าของ 126 แห่ง คนไทย 22 แห่ง และคนญวน 3 แห่ง คนจีนควบคุมสำนักค้าประเวณีถึง 80 % หญิงที่ประกอบการค้าประเวณีนี้ 40 % เป็นหญิงอายุระหว่าง 15 - 20 ปี และอีก 60 % อยู่ในระหว่างอายุ 21 - 30 ปี หญิงที่ประกอบอาชีพนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งหญิงจีน ตกอยู่ใต้การควบคุมของคนจัดหาและนักค้าหญิงที่ขายให้แก่เจ้าของสำนักโสเภณี เชื่อกันว่าเจ้าของสำนักมีตัวแทนที่เดินทางไปซื้อหญิงมาจากเมืองจีนโดยตรง หรือซื้อต่อจากเจ้าของหญิงในเมืองไทยอีกทีหนึ่ง และได้นำธรรมเนียมขายเด็กมาใช้ในหมู่คนจีนที่อยู่ในกรุงเทพฯ ด้วย เด็กเหล่านี้ซึ่งมีจำนวนมากถูกขายให้ทำงานในบ้านและเป็นนักร้อง การซื้อขายส่งหญิงจีน และหญิงผิวขาวจำนวนหนึ่ง เข้ามาในประเทศไทยนั้น เป็นการร่วมมือกันระหว่างนักค้าหญิงและเจ้าของสำนักโสเภณี ซึ่งได้กำไรจำนวนมากจากกิจการนี้ และรัฐบาลไทยมีความลำบากที่จะป้องกันชัดขวาง มิให้นักค้าหญิง ตัวหญิงเข้ามาในประเทศ เพื่อประกอบอาชีพโสเภณี ถึงแม้ว่ารัฐบาลไทยจะได้ให้สัตยาบันสัญญาว่าด้วยห้ามการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ.1910 ก็ตาม⁴

2.1.1.3 ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง - พ.ศ. 2503

ในช่วงนี้ ได้เริ่มมีกระบวนการเรียกร้องสิทธิสตรีโดยได้เริ่มขึ้นมาจากในตอนปลายสมัยรัชกาลที่ 6 และมีกระแสสูงขึ้นไปในสมัยรัชกาลที่ 7 ที่มองว่าโสเภณีเป็นปัญหาสำคัญที่ผู้หญิงกำลังเผชิญอยู่ ผู้หญิงระยะนั้นเห็นว่า โสเภณีเกิดจากความไม่รับผิดชอบของผู้ชายต่อผู้หญิง ซึ่งก็ได้มีการออกกฎหมายชั่วคราวเพียงอย่างเดียวใน พ.ศ. 2478 ซึ่งการออกกฎหมายชั่วคราว

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 9 - 16.

เมียเดียวกัน มีได้มีการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของผู้ชายในเรื่องเพศ โดยทำให้ผู้ชายเปลี่ยนรูปแบบการสะสมเมียไว้ในบ้านเดียว เป็นการมีเมียลับไว้หลายบ้าน

ดังนั้น พร้อมกับการออกกฎหมายผัวเดียวเมียเดียว ก็มีกระบวนการยกย่องฐานะสตรีให้เป็นไปเหมือนดังสตรีตะวันตก โดยเน้นที่รูปแบบ เช่น การปฏิบัติทางวัฒนธรรม การแต่งตัว มีการบังคับ ชักชวน ให้หญิงนุ่งกระโปรง ใส่หมวก ให้สามีจับลาภรรยาออกไปทำงาน ฯลฯ และในขณะนี้ได้มีการนำเอาอุดมการณ์แม่บ้าน (Housewife Ideology) วิชาคหกรรมศาสตร์ ได้เริ่มนำเข้ามาถ่ายทอดอบรมให้แก่หญิงไทย โดยมีสภาวัฒนธรรมหญิงเป็นผู้เผยแพร่ อุดมการณ์เหล่านี้ และเข้าแทนที่กระแสการเรียกร้องสิทธิสตรีที่เพิ่งเกิดขึ้นในช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง การเปลี่ยนแปลงกฎหมายเพื่อให้โอกาสแก่หญิง เช่น ในเรื่องรับราชการ ล้วนสำเร็จได้ เนื่องจากการมีความสัมพันธ์อันดีของหญิงชั้นสูงกับผู้ชายที่มีอำนาจปกครองประเทศ มิใช่จากการเรียกร้องเคลื่อนไหวของผู้หญิงในวงกว้าง

โดยหญิงที่ประกอบการค้าประเวณีในยุคนี้ ไม่ใช่หญิงที่ถูกซื้อขามาจากเมืองจีนอีกต่อไป แต่เป็นหญิงสาวจากชนบทที่ยากจน ซึ่งนอกจากจะมีการหลอกหญิงจากชนบทเข้ามาเป็นโสเภณีแล้ว การประกวดนางงามที่เริ่มขึ้นในขณะนี้ ทำให้มีการคัดเลือกส่งหญิงสาวจากชนบทเข้ามาร่วมการประกวดดังกล่าว และหญิงเหล่านี้จำนวนไม่น้อยที่ต้องกลายเป็นเมียลับ หรือประกอบอาชีพโสเภณีในเวลาต่อมา นับได้ว่าเป็นการซื้อขายที่แยบยลและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สถานที่ค้าประเวณีมิได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะในสำนักโคมเขี้ยวเท่านั้น แต่ได้ขยายออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โรงน้ำชา โรงเดินรำ (ไนท์คลับ) โรงแรม และเวทีประกวดนางงาม ความยากจนในชนบทที่แพร่ขยายเพราะรูปแบบใหม่ของเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศระยะนี้ ทำให้หญิงชนบทโดยเฉพาะในช่วงพ.ศ. 2500 ต้องอพยพเข้ามาทำงานในเมืองหลวง และต้องถูกซื้อขาสลอลวงให้ประกอบกิจการค้าประเวณีแทนที่หญิงจีนในอดีต ร้อยละเก้าสิบของหญิงเหล่านี้อยู่ในช่วงอายุ 15 - 20 ปี

ในขณะที่หญิงไทยต้องเข้ามาทำงานค้าประเวณีมากขึ้น รัฐก็เริ่มมีการเตรียมการยกเลิกระบบโสเภณี เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการปราบปรามการค้าหญิงและเด็กของสหประชาชาติ ในช่วงทศวรรษที่ 1950 โดยเริ่มมีการระงับการจดทะเบียนโสเภณีตั้งแต่ พ.ศ. 2491 ยกเลิกการต่อทะเบียนใน พ.ศ. 2499 และในปี พ.ศ. 2503 ก็มีการประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติสัญจรโรค โสเภณีจึงกลายเป็นสิ่งผิดกฎหมายนับแต่นั้นมา⁵

2.1.1.4 ช่วงยุค พ.ศ. 2503 - ปัจจุบัน

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 20 - 24.

การออกกฎหมายยกเลิกโสเภณี มีได้ทำให้จำนวนโสเภณีและการค้าหญิงลดลง ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยอื่น ๆ มาสนับสนุนให้การค้าประเวณีเติบโต ปัจจัยเหล่านี้ คือ

- ความยากจนในชนบทที่เพิ่มทวีมากขึ้น
- การเข้ามาของฐานทัพอเมริกา
- การพัฒนาการท่องเที่ยว

เนื่องจากนโยบายพัฒนาประเทศ เป็นการพัฒนาที่เน้น infrastructure เช่น ถนนหนทาง มากกว่าจะเป็นการพัฒนาคน โดยเฉพาะผู้หญิงให้มีคุณภาพ มีฝีมือสำหรับตลาดแรงงานอุตสาหกรรม เมื่อประสบกับความยากจนและโอกาสที่จะเลือกประกอบอาชีพในเมืองมีน้อย ประกอบกับการเข้ามาของฐานทัพอเมริกาในช่วง พ.ศ. 2505 - 2519 ทำให้เกิดการพัฒนารุทธิกิจการค้าประเวณีเพื่อให้บริการแก่ทหารอเมริกันที่อยู่ในประเทศไทย และเข้ามาพักผ่อนจากสงครามเวียดนาม บาร์ไนท์คลับ สถานอาบอบนวด ที่เติบโตเป็นดอกเห็ด เปิดโอกาสให้หญิงชนบทมีงานทำ ด้วยการเป็นโสเภณี และเป็นเมียเช่า

เมื่อฐานทัพอเมริกาต้องถอนออกไป เพราะการเรียกร้องของนักศึกษาและประชาชน ในปี พ.ศ. 2519 จำนวนโสเภณีและกิจการค้าประเวณี ค้าหญิงก็มีได้ซบเซาตั้งที่มีการคาดหมายไว้ เพราะได้ถูกค้าใหม่คือ นักท่องเที่ยวจากประเทศตะวันตก เพื่อที่จะได้เงินตราต่างประเทศ

หลังจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวชายชาวตะวันตก ก็ได้เริ่มเกิดกระบวนการจัดส่งหญิงไทยไปประกอบธุรกิจทางเพศในญี่ปุ่น ฮองกง สิงคโปร์ มาเลเซีย และยุโรป ถึงแม้ว่าส่วนหนึ่งของหญิงเหล่านี้เต็มใจที่จะเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ เพราะได้รายได้ดีกว่า แต่หญิงไทยจะถูกเอาเปรียบในด้านค่าแรง และต้องอยู่ใต้อำนาจของแมงดาและผู้จัดส่งหาไป มีหญิงจำนวนไม่น้อยที่ถูกขายต่อไปยังประเทศอื่น ๆ และต้องจบชีวิตลงโดยปราศจากร่องรอย

นอกจากการค้าประเวณีแล้ว ยังมีเอเยนต์ในต่างประเทศ เช่น เยอรมัน ชักพาหญิงไทยไปแต่งงานกับชายเยอรมัน โดยหญิงไทยได้รับการยกย่องจากชายผิวขาวว่าพร้อมจะให้บริการนายผิวขาวตลอดเวลา หญิงไทยเชื่อฟัง หัวอ่อน และไม่มีความต้องการที่จะปลดปล่อยตนเองเช่นหญิงตะวันตก กิจการจัดส่งเมียทางไปรษณีย์ (Mail Order Bride) จึงเฟื่องฟูและได้แพร่หลายไปอีกหลายทวีป เช่น ในทวีปอเมริกา ทวีปออสเตรเลีย เป็นต้น สำหรับหญิงไทยที่ไม่ประสบความสำเร็จในการแต่งงานประเภทนี้จะถูกขายหรือบังคับให้เป็นโสเภณีต่อไป

สำหรับรูปแบบของการค้าหญิงในปัจจุบันนี้ จะเห็นว่ามีได้แตกต่างไปจากระยะก่อนมากนัก ยังมีการซื้อผู้หญิงโดยจ่ายเงินล่วงหน้า โดยหลอกว่าจะมาทำงานบ้าน แต่บังคับให้ค้าประเวณี ถูกชักชวนจากหญิงที่อยู่ในอาชีพนี้ ถูกเอเยนต์ซื้อตัวมาจากพ่อแม่ โดยการซื้อตัวตั้งแต่ยังเป็นทารก เอเยนต์นักค้าหญิงเหล่านี้มีทั้งคนไทย คนจีน และคนตะวันตกที่เดินทางเข้าไป

หาซื้อหญิงถึงในหมู่บ้าน เพราะความยากจน และการที่หญิงมีคุณค่าเพียงเป็นเครื่องบำบัดความต้องการทางเพศของชาย และมีหน้าที่สนองคุณพ่อแม่ ทำให้หญิงชนบทต้องถูกซื้อขายชักจูงมาประกอบอาชีพโสเภณี⁶

ซึ่งจากข้อมูลศึกษาวิจัยในเรื่องการค้าหญิงและเด็กในยุคตั้งแต่ พ.ศ. 2503 จนถึงปัจจุบัน สามารถที่จะแบ่งขอบเขตการศึกษาได้ ดังนี้

2.1.1.4.1 ช่วง พ.ศ. 2503 - 2520

การย้ายถิ่นในระยะนี้ เป็นไปเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจน แร่นแค้นของครอบครัว เด็กหญิงตัดสินใจที่จะปรับปรุงสภาพของครอบครัวด้วยการย้ายถิ่นเข้าสู่การค้าประเวณีโดยตรง หรือทำงานอย่างอื่น เช่น เป็นพี่เลี้ยงเด็ก ทำงานบ้าน ก่อนถูกชักนำเข้าสู่การค้าประเวณีภายหลัง ซึ่งในระยะนี้ เด็กหญิงในวัย 12 - 16 ปี ได้ถูกชักนำเข้าสู่การค้าประเวณี โดยมีคนกลางในท้องถิ่น ซึ่งเป็นเครือข่ายของกระบวนการค้าประเวณีเป็นผู้ชักนำไปด้วยความสมัครใจของพ่อแม่และตัวเด็กผู้ถูกค้า ที่ถูกผลักดันให้ตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าหญิงเพราะความยากจนแร่นแค้น (abject poverty)

การย้ายถิ่นจากหมู่บ้านสู่เมืองใหญ่ เป็นปรากฏการณ์ทั่วไปของการย้ายถิ่นที่มีมาเป็นเวลาช้านานโดยมีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ กัน สำหรับการย้ายถิ่นเพื่อเข้าสู่การค้าประเวณีโดยตรงนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลัง เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วง พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา จุดหมายปลายทางหลักของการย้ายถิ่นเพื่อเข้าสู่การค้าประเวณีของเด็กและหญิงสาวคือ กรุงเทพฯ หาดใหญ่ สุโขทัย จะสังเกตได้ว่าแหล่งรับนี้เป็นศูนย์รวมของการค้าและเป็นแหล่งท่องเที่ยว ผู้ใช้บริการนอกจากจะเป็นคนไทยแล้วยังมีคนต่างชาติทั้งจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย และสิงคโปร์ เป็นต้น และจากภูมิภาคอื่น ๆ เช่น อาหรับ ยุโรปด้วย

นอกจากนั้น ยังพบว่าลูกค้าต่างชาติมีบทบาทสำคัญต่อการเติบโตของการย้ายถิ่นเพื่อการค้าประเวณีของหญิงจากหมู่บ้านในระยะต่อมา เพราะลูกค้าเหล่านี้ได้ไถ่ถอนผู้หญิงออกจากสถานการค้าบริการและสงเคราะห์ผู้หญิงให้พำนักในหมู่บ้าน ทำให้ผู้หญิงมีโอกาสปรับปรุงฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัว ส่งผลให้เกิดแรงผลักดันจากครอบครัวอื่น ๆ ให้เด็กและหญิงสาวต้องย้ายถิ่นเพื่อการค้าประเวณีเพิ่มมากขึ้น

การศึกษาในพื้นที่ในเมืองใหญ่ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทาง อันได้แก่กรุงเทพฯ และพัทธยานัน พบว่าหญิงที่ค้าประเวณีในแหล่งดังกล่าวต่างย้ายถิ่นมาจากหลายภูมิภาค สำหรับพื้นที่พัทธยานันผู้หญิงย้ายมาจากทางภาคอีสานมากที่สุด ซึ่งจากการศึกษาพบว่าหญิงที่ค้าประเวณีในพัทธยานันและพัทธยานันเกือบทั้งหมด เคยผ่านการทำงานรับจ้างอย่างอื่นมาก่อนที่จะ

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 24 - 28.

เข้าสู่การค้าประเวณี⁷

2.1.1.4.2 ช่วง พ.ศ. 2521 - 2530

ในยุคนี้ของการค้าหญิง ถึงแม้ความยากจนจะเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้เด็กสาวเข้าสู่การค้าประเวณี แต่จะมีปัจจัยอื่นที่เสริมทำให้เกิดกระบวนการค้าหญิงและเด็กเป็นระบบและแผ่กว้างขึ้น เช่น การส่งเสริมจากพ่อแม่ การเห็นตัวอย่าง และ/หรือ การชักจูงชักนำจากหญิงสาวในชุมชนที่เข้าสู่การค้าประเวณีมาก่อน ตลอดจนการรู้แหล่งค้าประเวณีในกรุงเทพฯ และเมืองชายแดน ทำให้พ่อแม่สามารถพาลูกเข้ามาส่งแหล่งรับได้โดยไม่ต้องผ่านนายหน้าหรือคนกลางในท้องถิ่น

โดยในช่วงนี้มีเด็กและหญิงสาวในช่วงอายุ 12 - 19 ปี ได้ย้ายถิ่นเพื่อการค้าประเวณีมากขึ้น โดยบางกลุ่มได้ย้ายถิ่นเพื่อหางานทำในโรงงานในเมืองก่อนแล้วเข้าสู่การค้าประเวณีเนื่องจากค่าตอบแทนที่ได้รับจากการทำงานในโรงงาน หรือรับจ้างทำงานบ้าน หรือเป็นคนบริการในร้านอาหารนั้นไม่เพียงพอ บางกลุ่มตัดสินใจเปลี่ยนชีวิตเข้าสู่การค้าประเวณีเพราะสภาพความยากจนของครอบครัวหรือเพราะสถานะหนี้สินที่พ่อแม่ก่อไว้ ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องช่วยเหลือ และอีกส่วนหนึ่งซึ่งเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือ การเห็นตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวที่มีหญิงไปค้าประเวณี ทำให้เกิดความต้องการที่จะย้ายถิ่นเพื่อการค้าประเวณี ในช่วงนี้ นอกจากจะมีเครือข่ายของนายหน้าและของหญิงที่ย้ายถิ่นในการชักพาเด็กเข้าสู่แหล่งค้าประเวณีแล้ว พ่อแม่ที่นำลูกไปส่งให้สถานค้าประเวณีด้วยตนเองก็มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยรับเงินค่าตัวล่วงหน้าของลูกมาก่อน เงินจำนวนนี้ลูกสาวผู้ถูกขายจะต้องทำงานใช้หนี้ถึงสองเท่า

นอกจากสาเหตุที่ถูกพ่อแม่นำไปขายให้สถานค้าประเวณีโดยตรงแล้ว ยังมีมูลเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้เด็กสาวเข้าสู่การค้าประเวณี เช่น เกิดความอับอายอันมีสาเหตุมาจากเรื่องเพศ และชีวิตสมรส เช่น แต่งงานแล้วสามีตายหรือเลิกร้าง ภาวะวิกฤติในครอบครัวก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กสาวต้องขายประเวณี เช่น ในกรณีเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัว ทำให้เกิดความจำเป็น ที่จะต้องใช้เงินทองเป็นจำนวนมากหรือภาวะหนี้สิน การที่สามารถเบิกเงินก้อนล่วงหน้าได้ก่อนทำให้แหล่งค้าประเวณีกลายเป็นที่พึ่งพิงของครอบครัวที่ประสบปัญหา โดยใช้เด็กสาวเป็นตัวประกันเงินทองที่ได้รับล่วงหน้า และต้องทำงานใช้หนี้โดยการค้าประเวณี การซื้อขายในรูปแบบดังกล่าวทำให้เห็นว่าเด็กสาวที่ถูกค้ากลายเป็นแรงงานทาส (bonded labour)

⁷ ศิริพร สะโครบาเนค, ณัฐยา บุญภักดี และชุติมา จันทิโร, การค้าหญิง : ภาวะสิทธิสังคมไทย พิมพ์ครั้งแรก (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ผู้หญิง, 2540), หน้า 72 - 74.

ของสถานการณ์ประกอบการค้าประเวณีที่เป็นนายเงินของหญิงสาวเหล่านี้

ในช่วงนี้ของการค้าหญิง หญิงสาวจากทางภาคเหนือได้เริ่มถูกชักนำเข้าไปค้าประเวณียังประเทศเพื่อนบ้าน คือ มาเลเซีย และสิงคโปร์ ส่วนหญิงจากภาคอีสานได้ย้ายถิ่นเข้าไปขายแรงงานเป็นคนทำงานบ้านในประเทศสิงคโปร์ และตะวันออกกลาง หญิงสาวจากพม่าและกรุงเทพฯ ได้มุ่งสู่ประเทศทางยุโรปที่ได้มีหญิงไทยบุกเบิกไว้แล้วในช่วงปลายของระยะใน พ.ศ. 2510 - 2520 ของการย้ายถิ่นเพื่อการค้าประเวณี และต่อมานักท่องเที่ยวต่างชาติได้มีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริมที่สำคัญ แหล่งนำหญิงไทยไปค้าประเวณีที่สำคัญในยุโรปในระยะนี้คือ เยอรมัน สวิสเซอร์แลนด์ และเนเธอร์แลนด์

ในช่วงปลายของระยะนี้ ได้เกิดปรากฏการณ์ที่แพร่หลายในหมู่บ้าน คือ หญิงที่ถูกนำไปค้าประเวณีได้เดินทางกลับบ้านอย่างเป็นอิสระจากหนี้สิน เพราะได้มีนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ถอนซื้อตัวจากนายเงิน หรือเจ้าของแหล่งบริการ หญิงสาวจากหมู่บ้านทางภาคเหนือได้เดินทางกลับบ้านโดยมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เช่น ชาวตะวันออกกลาง สิงคโปร์ เลียงดู ส่งเสีย และสร้างบ้านเรือนให้ เพื่อที่ชายต่างชาติจะสามารถเข้าไปใช้ชีวิตและใช้บริการทางเพศในระยะสั้นกับผู้หญิงของตนในหมู่บ้านโดยตรง

นอกจากจะได้รับการส่งเสีย เลียงดูจากนักท่องเที่ยวที่เป็นลูกค้าโดยตรงแล้ว ในระยะนี้ก็พบว่าการชักนำหญิงจากหมู่บ้านไปแต่งงานในต่างแดน เช่น ใต้หวัน มาเลเซีย สิงคโปร์ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเข้ามาของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพื่อวัตถุประสงค์ทางการมารมณ หรือที่เรียกว่า นักท่องเที่ยวทางเพศ (sex tourists) นั้นมีผลโดยตรงต่อการพัฒนารูปแบบและเส้นทางของการชักพาหญิงเข้าสู่การค้าประเวณีทั้งในประเทศและต่างแดน⁸

2.1.1.4.3 ช่วง พ.ศ. 2531 - ปัจจุบัน

ในช่วงนี้จะเห็นได้ว่าหญิงและเด็กสาวนั้น ได้ย้ายถิ่นเพื่อการค้าประเวณีโดยตรงเพราะได้เห็นความสำเร็จจากหญิงสาวที่เข้าสู่การค้าประเวณีในระยะแรก ๆ ซึ่งมีการกล่าวถึงหญิงที่เข้าสู่การค้าประเวณีในระยะนี้ว่า ผู้หญิงที่ทำงานมีสองประเภท คือ เด็กสาววัยรุ่นใจแตก เห็นเพื่อนคนอื่นมีรถมีบ้าน แต่งตัวสวย มีทองใส่ เงินใช้จ่ายฟุ่มเฟือย จึงกลายเป็นค่านิยมแบบใหม่ และอีกพวกหนึ่งซึ่งทำด้วยความจำเป็นหลายประการ เช่น แยกทางกับสามี สามีตาย พ่อแม่ยากจน มีหนี้สิน หญิงสาวที่ย้ายถิ่นข้ามประเทศมาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงปลายอายุ 20 ปี และไม่ได้รับข้อมูลโดยละเอียดเกี่ยวกับการทำงานในต่างแดน

ในช่วงนี้ของการเติบโตของการค้าหญิงและเด็ก จะเห็นรูปแบบ

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 76 - 80.

ในลักษณะขั้นตอนเดียว คือ การย้ายถิ่นโดยตรงจากหมู่บ้านสู่ต่างประเทศ การย้ายถิ่นจากหมู่บ้านของหญิงสาวเพื่อไปค้าประเวณีในต่างประเทศโดยตรง เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัดและแพร่หลาย ในช่วงตั้งแต่ พ.ศ.2530 เป็นต้นมา โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคอีสาน การจัดส่งหญิงไปค้าประเวณีในต่างประเทศนั้น ถึงแม้จะใช้รูปแบบและวิธีการเช่นเดียวกับการส่งแรงงานชายไปทำงานในต่างประเทศ โดยเรียกค่านายหน้าเป็นจำนวนเงินที่เท่ากัน แต่ผู้หญิงต้องจ่ายหนี้สินที่เจ้าของบาร์ เจ้าของร้านอาหารในต่างประเทศเป็นผู้กำหนดขึ้นอีก ทำให้ไม่สามารถมีรายได้เป็นของตนเองในระยะเริ่มแรกของการทำงาน นอกจากการเอาประโยชน์ในเรื่องรายได้จากหญิงแล้ว การที่หญิงซึ่งย้ายถิ่นจากหมู่บ้านโดยตรง โดยที่ไม่เคยผ่านกระบวนการค้าประเวณีในประเทศมาก่อน ทำให้เกิดปัญหาเมื่อต้องถูกบังคับค้าประเวณีในต่างแดน

การค้าหญิงและเด็กในช่วงนี้ พบว่านอกจากจะนำหญิงและเด็กชนกลุ่มน้อยเข้ามาขายประเวณีในเมืองไทยแล้ว ยังพบว่าผู้ซื้อชายต่างชาติได้เดินทางจากประเทศของตนเข้ามาเสาะหาซื้อหญิงและเด็กโดยตรงในหมู่บ้านด้วย โดยการซื้อขายจะทำในรูปของการให้เงินสินสอดแก่พ่อแม่ของเด็กสาว หลังจากนั้นก็จะให้เงินเดือนประจำแก่ผู้หญิง หากเด็กสาวให้บริการ ดูแลในช่วงที่มาพำนักอยู่กินด้วยกันนั้นก็จะมีรางวัลอื่น ๆ ให้ เช่น ช่วยสร้างบ้านหรือซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ให้ พ่อแม่ของหญิงสาวจะพอใจกับวิธีการซื้อขายโดยตรงเพราะคิดว่าเป็นการอยู่กินกันเยี่ยงสามีภรรยา ซึ่งต่างกับการไปค้าประเวณีที่ต้องให้บริการแก่ชายเป็นจำนวนมาก หญิงที่ผ่านการค้าประเวณีในต่างแดน ก็สนับสนุนให้ญาติของตนมีความสัมพันธ์กับชายต่างชาติในลักษณะเช่นนี้ เพราะเห็นว่าเป็นโอกาสที่จะปรับปรุงความเป็นอยู่ของครอบครัวได้โดยไม่ต้องไปค้าประเวณีในต่างถิ่น ซึ่งระยะเวลาในการซื้อขายนั้นขึ้นอยู่กับความพอใจของฝ่ายซื้อเป็นสำคัญ โดยชายต่างชาติจะเป็นฝ่ายเลิกราเมื่อเด็กสาวที่ตนซื้อมานั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ความพอใจของตนได้ หลังจากนั้นก็จะเสาะแสวงหาเด็กสาวจากแหล่งอื่นต่อไป ซึ่งการซื้อขายเด็กสาวโดยตรงจากหมู่บ้านในลักษณะเช่นนี้ นอกจากจะช่วยป้องกันตนให้พ้นจากโรคเอดส์แล้ว ยังเป็นการประหยัดรายจ่ายในการซื้อประเวณีจากหญิงในสถานบริการ และยังมีผู้ดูแลความเป็นอยู่ในช่วงที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยด้วย

ภาพลักษณ์ของประเทศไทยและของหญิงไทย ที่ถ่ายทอดสู่ประชาคมโลก ทำให้เกิดความเชื่อที่ผิด ๆ ว่า การซื้อขายหญิงเป็นเรื่องวิถีชีวิตของคนไทยและสามารถกระทำได้อย่างง่ายดาย ด้วยเหตุนี้จึงพบว่ามีชายนักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนหนึ่งได้เดินทางตามลำพังเข้ามาในหมู่บ้านเพื่อหาซื้อหญิงไทย⁹

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 80 - 88.

2.1.2 การค้าหญิงและเด็กในลักษณะเครือข่ายข้ามชาติ

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับการค้าผู้หญิงข้ามชาติในไทยนั้น เริ่มมีขึ้นภายหลังการเปิดประเทศติดต่อกับตะวันตก และการปรับปรุงพัฒนาประเทศในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งมีการไปนำเด็กผู้หญิงชาวจีนจากนอกประเทศ เข้ามาขายบริการให้แรงงานชายจีนในประเทศที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก รวมไปถึงมีการส่งผ่านประเทศออกไปขายต่อยังสิงคโปร์และ มาเลเซียอีกด้วย แต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการนำผู้หญิงไทยออกไปค้านอกประเทศ จนถึงปี พ.ศ. 2471 ซึ่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการค้าหญิงและเด็กขึ้น โดยมีบทลงโทษผู้ที่พาผู้หญิงหรือเด็กหญิงเข้ามา หรือพาออกไปจากประเทศเพื่อการค้าประเวณี แสดงว่าการค้าผู้หญิงข้ามประเทศในช่วงกว่า 60 ปีที่ผ่านมาได้เริ่มขึ้นแล้ว อย่างเป็นทางการเป็นลำดับ จนต้องออกพระราชบัญญัติมาควบคุม

การค้าผู้หญิงข้ามชาติ แบบที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันนั้นเริ่มมีขึ้นประมาณ 20 ปีที่ผ่านมา พร้อม ๆ กับสงครามเวียดนาม โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากการเข้ามาของหญิงต่างชาติที่เข้ามาแสดงโชว์ และขายบริการทางเพศให้กับทหารอเมริกันที่มาพักรบในประเทศไทยตามฐานทัพต่าง ๆ ผู้หญิงไทยส่วนหนึ่งเปลี่ยนตัวเองจากผู้หญิงบ้านนอกในหมู่บ้าน มาเป็นเมียเช่า ใจไปตามแคมป์ เนื่องจากทำนา ทำไร่ไม่ได้ผล

หลังจากการถอนฐานทัพกลับประเทศ เมียเช่าจำนวนมากเคืองเคี้ยว ตกงาน และยังมีปัญหาเด็กผอมแดง เด็กผิวดำ ซึ่งเป็นผลผลิตที่ใจโศกไว้ให้เลี้ยงดู ผู้หญิงเหล่านี้ต้องย้ายตัวเองมาเป็นโสเภณีขายบริการให้กับคนไทยที่รับค่านิยมจากพวกอเมริกันต่อ แต่เมียเช่าบางคนโชคดีที่ทหารอเมริกันพากลับไปประเทศตนด้วย แต่ปัญหาความแตกต่างทางวัฒนธรรม ทำให้ผู้หญิงที่เป็นเมียเช่าเข้ากับครอบครัวสามีในต่างประเทศไม่ได้ บางคนจึงถูกทอดทิ้งต้องดิ้นรนหาเงินเพื่อกลับประเทศ บางคนก็ถูกบังคับให้ค้าประเวณี จากจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ นี้ ทำให้การค้าประเวณีของหญิงไทยในต่างแดนเริ่มต้นและขยายตัวใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ โดยผู้หญิงที่ขายประเวณีอยู่เมืองนอกก็ชักชวน หรือกลับมาพาหญิงขายบริการที่เป็นเพื่อน เป็นญาติออกไปขายบริการกันมากขึ้น จนในที่สุดก็กลายเป็นการค้าเป็นการที่เป็นระบบ และมีเครือข่ายในรูปองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่อยู่มากมายทั่วโลกขณะนี้

ในช่วงปี พ.ศ. 2519 - 2525 หลังสงครามเวียดนามยุติ ถือเป็นยุคทองของการค้าหญิงและเด็ก โดยมีการจัดส่งไปทั่วโลก เนื่องจากในเครือข่ายดำเนินการมีทั้งผู้มีอิทธิพล และเจ้าหน้าที่รัฐบางคนให้ความร่วมมือ แต่หลังปี พ.ศ. 2525 ก็เริ่มซบเซาลงเพราะกระแสในเรื่องสิทธิมนุษยชนจากทั่วโลกแรงขึ้น เนื่องจากธุรกิจการค้าผู้หญิงในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะเซ็กซ์ทัวร์ ได้รับการต่อต้าน ประท้วงจากหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะหน่วยงานทางด้านสิทธิมนุษยชน จนถึงปัจจุบันหน่วยงานเหล่านี้ก็ยังคงทำงานกันอย่างแข็งขัน แต่กระแสของเศรษฐกิจแบบทุนนิยมของโลก นโยบายและการพัฒนาประเทศของไทย และการขยายตัวเติบโตขององค์กรธุรกิจต่าง ๆ

ข้ามประเทศ ทำให้องค์กรเหล่านี้ต้องทำงานหนัก¹⁰

กระบวนการค้าหญิงและเด็กในลักษณะเครือข่ายข้ามชาตินั้น เป็นปรากฏการณ์ที่ทวีความรุนแรงในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา และได้ขยายรูปแบบสลับซับซ้อนมากขึ้น รวมทั้งมีกลไกที่ประสานงานกันทุกระดับ ซึ่งปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญ ได้แก่ นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และนโยบายส่งออกแรงงานของไทยเอง เมื่อรัฐบาลเริ่มมีนโยบายส่งออกแรงงานนั้น แรงงานส่วนใหญ่ที่ถูกส่งไปทำงานในต่างแดน ได้แก่ บรรดาแรงงานชายที่มีฝีมือหรือกึ่งฝีมือ ต้องเสียค่านายหน้าในการจัดส่งไปทำงาน ส่งผลให้ภรรยาหรือลูกชาย ลูกสาวจะเป็นบุคคลที่ต้องเดินทางไปทำงานเพื่อหาเงินมาใช้หนี้ และระบบการแบ่งงานตามเพศ ทำให้แรงงานหญิงในตลาดแรงงานสากลจำกัดอยู่ในงานลักษณะผลิตซ้ำ และงานที่เกี่ยวข้องกับงานบริการทางเพศ สภาพเช่นนี้ไม่แตกต่างจากหญิงที่ย้ายถิ่น เพื่อหางานทำภายในประเทศ ซึ่งการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดความต้องการแรงงานทางเพศจำนวนมาก และเป็นทั้งปัจจัยหลักและดึงดูดให้หญิงเหล่านี้เข้าสู่การทำงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้องเรื่องทางเพศ นอกจากนี้ การละเลยในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณี การค้าหญิงและเด็กอย่างเข้มงวด รวมถึงการให้กฎหมายคนเข้าเมืองจับกุมหญิงต่างชาติในประเทศที่เป็นแหล่งรับ ต่างก็เป็นปัจจัยที่ทำให้การค้าหญิงและเด็กเติบโตเป็นปัญหาที่รุนแรง

ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา ไม่เพียงแต่ปรากฏการณ์การค้าหญิงและเด็กในลักษณะเครือข่ายข้ามชาติจะขยายตัว เส้นทางงานการเดินทางก็ได้กระจายออกไปในวงกว้างทั่วทุกทวีปด้วย โดยมีจุดประสงค์เพื่อการบังคับค้าประเวณี การแต่งงานและแรงงานที่ถูกบังคับ เส้นทางการค้าหญิงและเด็กได้พัฒนาไปตามถิ่นกำเนิดของนักท่องเที่ยวทางเพศ โดยในช่วงปลายทศวรรษ 1970 และต้นทศวรรษ 1980 หญิงไทยถูกนำไปค้ายังประเทศเพื่อนบ้านและทางยุโรปตะวันตก เช่น ประเทศเยอรมัน สวิตเซอร์แลนด์ และเนเธอร์แลนด์ มาในช่วงปลายทศวรรษ 1980 ต่อต้นทศวรรษ 1990 ประเทศญี่ปุ่นได้กลายเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของขบวนการค้าหญิงและเด็กไทย และจากประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปรากฏการณ์ที่พบล่าสุด คือ การที่ชายต่างชาติเดินทางเข้ามาเลือกสรรและซื้อตัวผู้หญิงที่ตนพอใจในหมู่บ้านของหญิงเอง

โดยการค้าหญิงและเด็กที่ถือเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศนั้น จะเห็น

¹⁰ ร่วมแรงแบ่งปันรัก สภาพข้อเท็จจริงแห่งปัญหาโสเภณีและเอดส์, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เอกสารทางวิชาการหมายเลข 178, 2541), หน้า 81 - 82.

ได้ว่าลักษณะของอาชญากรรมระหว่างประเทศนั้นมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญดังต่อไปนี้¹¹

- (1) เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ร่วมกันอันสำคัญยิ่งระหว่างประเทศ
- (2) เป็นการกระทำซึ่งทำลายสถาบัน และความมั่นคงปลอดภัยของมวลชนระหว่างประเทศ
- (3) เป็นการกระทำที่ละเมิด หรือฝ่าฝืนหลักสากลว่าด้วยคุณค่าแห่งศีลธรรมอันดีงาม (universal moral values) และหลักแห่งความเป็นมนุษยชน

โดยการคำหึงและเด็ก ที่ถือเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศหรืออาชญากรรมข้ามชาตินั้น จะเห็นได้ว่า ในการประกอบอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าวนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการจะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นองค์กร ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติการ มีการแบ่งงานกันทำตามความถนัดของแต่ละฝ่าย ทั้งนี้ ความร่วมมือดังกล่าว อาจเป็นได้ทั้งแบบยั่งยืนหรือเฉพาะคราวก็ตาม¹²

ในส่วนของความหมาย ของคำว่า “ข้ามชาติ” ตามความหมายของที่ประชุมระดับรัฐมนตรี ว่าด้วยเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติของสภาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การสหประชาชาติ (World Ministerial Conference on Organized Transnational Crime of the United Nations Economic and Social Council) ณ เมืองเนเปิลส์ ประเทศอิตาลี เมื่อวันที่ 21 - 23 พฤศจิกายน 2537 หมายถึง “การเคลื่อนไหวของข้อมูลข่าวสาร เงิน วัตถุ คน หรือสิ่งอื่นใด ทั้งที่สัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ข้ามเขตแดนของรัฐ อย่างน้อยที่สุดเมื่อฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องของฝ่ายหนึ่งในการเคลื่อนไหวนี้ไม่ใช่รัฐบาล”¹³

สำหรับในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดความหมายขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติไว้ ตามหนังสือที่ 0003.24/7405 ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2542 ไว้ดังนี้

“อาชญากรรมข้ามชาติ” คือ “การกระทำที่มีประเทศที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยสองประเทศ ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาและกำหนดโทษไว้ กระทำร่วมกัน โดยกลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปในรูปแบบขององค์กร มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์

¹¹ เฉลิม นพเก้า, “การส่งผู้ร้ายข้ามแดนในกรณีความผิดเกี่ยวกับอากาศยาน”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 56 - 57.

¹² วัชรพล ประสารราชกิจ, เอกสารการสัมมนาวิชาการ “การดำเนินการแก้ไขปัญหอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศในกลุ่มอาเซียน” (ม.ป.ท., 2543.), หน้า 1.

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

ร่วมกัน โดยมีการเตรียม การพยายาม และลงมือกระทำความผิดต่อเนื่องกันจากประเทศหนึ่ง ไปยังอีกประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศ”¹⁴

โดยเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการปราบปราม หรือ ช่วยเหลือหญิงที่ไปค้าบริการทางเพศในต่างประเทศ มักจะลงความเห็นเหมือนกันว่าผู้หญิงธรรมดา โดยเฉพาะหญิงในชนบทที่ไม่มีความรู้ ด้อยการศึกษา ไม่สามารถเดินทางข้ามแดนออกไปค้า ประเวณียังต่างประเทศได้ ถ้าไม่มีขบวนการค้าผู้หญิงที่มีอิทธิพลข้ามชาติอยู่เบื้องหลัง ฉะนั้น ถ้าดู รูปแบบ วิธีการต่าง ๆ ที่ส่งผู้หญิงไปนอกที่ท่า ๆ กันอยู่ทุกวันนี้ ทำให้พอจะแบ่งองค์การการค้าหญิง และเด็กออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มแรก เป็นองค์กรหรือหน่วยงานเล็ก ๆ ในการทำธุรกิจ มีคน เพียงไม่กี่คนก็ดำเนินการได้ มักจะเป็นการติดต่อโดยตรงระหว่างนายหน้าคนที่จะพาออกไป ซึ่งก็ มักเป็นเพื่อน ญาติ คนรู้จักที่เคยไปทำงานที่ต่างประเทศมาแล้ว นายหน้าประเภทนี้มักจะเรียก ค่าบริการจากผู้หญิงที่ต้องการไปทำงานเป็นเงินก้อนหนึ่ง หรือหญิงขายบริการทางเพศบางคนมี ชั่วโมงบินสูง รู้จักคนมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาเมื่อถูกชักชวนก็ตัดสินใจไป หรือ บางคนรู้จักเจ้าของธุรกิจโรงแรมในต่างประเทศอยู่แล้วก็อาจบินไปเองในฐานะนักท่องเที่ยว โดยไม่ ต้องผ่านคนกลางหรือตัวแทน

กลุ่มที่สอง เป็นองค์กรหรือหน่วยงานขนาดกลาง เครือข่ายธุรกิจอยู่ใน ลักษณะที่ต้องมีคนกลางหรือนายหน้าเป็นคนจัดการส่งผู้หญิงจากประเทศไทย ไปยังประเทศ ต่าง ๆ นายหน้าเหล่านี้จะเป็นคนในสังกัดของเจ้าของสถานบริการ วิธีการหาผู้หญิงอาจอยู่ใน รูปของสำนักจัดหางานในประเทศ บริการทำเอกสารการเดินทาง รวมทั้งออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการเดินทางให้ก่อน ถ้าผู้หญิงไม่มีเงินจ่าย แล้วจึงไปหักจากเงินเดือนผู้หญิงภายหลัง ลักษณะนี้มี ทั้งการทำสัญญาอย่างถูกต้องเป็นลายลักษณ์อักษร หากเป็นสำนักงานกฎหมาย แต่ถ้าเป็น สำนักงานเถื่อน ผู้หญิงอาจถูกหลอกเอาค่านายหน้า ค่าเดินทาง และค่าทำเอกสารต่าง ๆ แต่เมื่อ เดินทางไปถึงอาจไม่ได้ทำงาน หรือมีรายได้ไม่ตรงตามที่สำนักจัดหางานบอกไว้ ผู้หญิงอาจถูก นำไปบังคับขายบริการในที่ต่าง ๆ ตามที่เจ้าของสถานบริการต้องการ

กลุ่มที่สาม องค์กรที่เป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ มีเครือข่ายหรือคนที่ เกี่ยวข้องในการทำธุรกิจมาก มีการวางแผนและเชื่อมโยงตั้งแต่การจัดหา การพาผู้หญิงออกจาก พื้นที่ การพาออกนอกประเทศ จนถึงการจัดส่งไปยังสถานบริการต่าง ๆ รวมทั้งการควบคุมดูแล จัดการผลประโยชน์จากธุรกิจการค้าบริการจากผู้หญิงด้วย ในองค์กรขนาดใหญ่นี้ การที่ผู้หญิงจะ เดินทางไปถึงประเทศที่ตนต้องไปขายบริการ จะต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวอย่างน้อย 5

¹⁴ เรื่องเดียวกัน

ขั้นตอน การรวบรวมเพื่อจัดส่งผู้หญิงออกนอกครั้งหนึ่ง จึงต้องมีจำนวนมากพอคุ้มทุน คือ ครั้งละ 10 - 20 คน รูปแบบที่เป็นทางการอาจอยู่ในลักษณะสำนักจัดหาคู่ หาผู้หญิงจากประเทศด้อยพัฒนาต่าง ๆ ไปแต่งงานกับชายในประเทศที่พัฒนาแล้ว ส่วนรูปแบบที่ไม่เป็นทางการมักจะอยู่ในรูปองค์กรเถื่อนผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติดหรืออาชญากรรมเป็นกลุ่มมาเฟีย หรือแก๊งค์ยาเสพติดต่าง ๆ¹⁵

ในส่วนของการที่ผู้หญิงตัดสินใจเดินทางไปยังต่างประเทศ โดยบางคนไม่คิดว่าจะต้องไปขายบริการทางเพศ แต่หลายคนก็รู้ว่าตัวเองต้องไปทำงานอะไร ทุกคนที่เดินทางออกไปอาจต้องทำในสิ่งเดียวกัน คือ ขายบริการทางเพศ แต่วิธีการและรูปแบบเท่านั้นที่แตกต่างกัน คือ

- เป็นนักเต้นระบำเปลื้องผ้า
- เป็นสาวสแตนเลส เต้นอะโกโก้ แสดงกิจกรรมทางเพศโชว์
- เป็นพนักงานต้อนรับตามบาร์ ไนท์คลับ อาบอบนวด นั่งชิวโม่ง
- เป็นนักแสดงหนังโป๊
- เป็นนางทางโทรศัพท์ ขายประเวณีตามใบสั่ง
- เป็นพนักงานร้านอาหาร ร้านเหล้า
- เป็นนักแสดงนาฏศิลป์
- เป็นพนักงานร้านตัดผม
- เป็นแม่บ้าน คนรับใช้
- เป็นคนงานตามแคมป์
- เป็นโสเภณีโดยตรงอยู่ในห้องหรือสถานบริการพิเศษ

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการขายบริการทางเพศของหญิงไทยในต่างแดนนั้น มีอยู่มากมายในสถานบริการชนิดต่าง ๆ ไม่แตกต่างไปจากในประเทศไทย ต่างกันแต่เพียงบางประเภทสามารถเดินทางเข้าไปทำงานค้าประเวณีได้ โดยถูกต้องไม่ผิดกฎหมาย แต่ต้องมีสัญญาาระบุนะยะเวลาการว่าจ้างกับสถานค้าบริการในประเทศนั้น ๆ เช่น ที่ฮ่องกง มาเก๊า รูปแบบการเป็นนักแสดงนาฏศิลป์จะเป็นที่นิยมในกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง เช่น อิรัก ซาอุดีอาระเบีย ซีเรีย ตุรกี ฯลฯ ซึ่งมีข้อห้ามทางศาสนาในเรื่องการซื้อขายประเวณีกับหญิงศาสนาเดียวกัน ในได้เห็นรูปแบบการแต่งงานไปเป็นแม่บ้าน แต่ท้ายที่สุดก็มักจบลงด้วยการนำผู้หญิงไปค้าประเวณี ผู้ชายได้หวั่นิยมเข้าร้านตัดผมกันมากเพราะนอกจากตัดผมแล้วยังมีบริการทางเพศอยู่ด้วย ในญี่ปุ่นส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปพนักงานต้อนรับตามบาร์ ไนท์คลับ อาบอบนวด และนางทางโทรศัพท์ สำหรับยุโรป ส่วนใหญ่นอกจากไปแสดงโชว์ต่าง ๆ แล้วก็ทำงานในร้านเหล้า มีรายได้จากส่วนแบ่งค่าเครื่องดื่ม และ

¹⁵ ร่วมแรงแบ่งปันรัก สภาพข้อเท็จจริงแก้ปัญหาโสเภณีและเอดส์, หน้า 85 - 86.

ออฟแวกกับทางร้าน หรือสถานบริการนั้น ๆ

ในสถานบริการส่วนใหญ่ จะมีกฎระเบียบควบคุมเข้มงวดเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะในแหล่งที่ผิดกฎหมายของประเทศ และการนำผู้หญิงเข้าไปนั้นมาจากการหลอกลวง ชื้อขายกันมาเป็นทอด ๆ จนราคาสูงลิ่ว โดยที่ผู้หญิงเองไม่มีโอกาสได้ส่วนแบ่งเลย แต่กลับต้องทำงานไถ่ค่าตัวของตัวเองจนหมดก่อนจึงจะได้ส่วนแบ่งจากการทำงานของตนเองบ้าง อีสระและ เสรีภาพจึงไม่ต้องคำนึงถึง การหลบหนีหรือขัดขืนไม่ยอมขายบริการจะได้รับโทษสถานหนัก ดังที่จะพบเห็นข่าวทางหน้าหนังสือพิมพ์บ่อย ๆ ว่าผู้หญิงเหล่านี้ถูกทารุณไปจนถึงถูกฆ่าตาย หรือไม่ก็จะอยู่ในลักษณะตรงข้าม คือ หญิงไทยฆ่าแม่แล้ว ดังนั้นไม่ว่าจะไปขายบริการในรูปแบบใหม่ ประการใด หน้าตาความเลวร้ายรุนแรงก็มีได้แตกต่างกันเท่าใดเลย¹⁶

โดยการเดินทางไปทำงานยังต่างประเทศของผู้หญิงไทย จะพบว่ามียุอยู่หลายวิธี เช่น

1. โดยการชักชวนของนักท่องเที่ยว ซึ่งเริ่มมาแต่ราวปี พ.ศ. 2514 และมาฮือฮากันมากในช่วงปี พ.ศ. 2516 หญิงไทยได้รับการชักชวนให้ไปแสดงโชว์ ทั้งเต้นโชว์ รำไทย และการบริการทางเพศ กรณีนี้มีมากในเยอรมัน โดยวิธีการนี้ แม้ในปัจจุบันก็ยังใช้กันอยู่ โดยเฉพาะตามสถานที่ที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เช่น พัทยา เป็นต้น

2. โดยทางเพื่อน ญาติ หรือคนรู้จัก ซึ่งเคยทำงานนี้ หรือกำลังทำ อยู่ในประเทศเหล่านั้น ชักชวนให้ไปทำด้วยกัน หรือทำในเมืองเดียวกัน ในระยะแรกมักจะไปอยู่ที่เดียว หรือบ้านเดียวกับผู้ชักชวน ภายหลังเมื่อได้ทำงานมีเงินของตนเองจึงขยับขยายหาที่อยู่ของตนเอง แต่บางรายก็ยังอาศัยอยู่กับผู้ชักชวน

บางกรณี เป็นการแนะนำจากผู้ที่เคยทำงานนี้ในต่างประเทศซึ่งกลับมาแล้ว โดยให้หญิงไปอยู่กับเพื่อนฝูงของตนที่อยู่ในประเทศนั้น ๆ กรณีเหล่านี้ ผู้แนะนำ ชักชวน จะขอค่านายหน้าด้วย แล้วค่อยผ่อนให้เมื่อทำงานได้

3. โดยทางนายหน้า ส่วนใหญ่นายหน้าเป็นคนไทย มีทั้งหญิงและชาย มีทั้งที่อยู่ในเมืองไทยและอยู่ในต่างประเทศเอง บ้างก็เป็นเจ้าของสถานที่ทำงานเลย และบ้างก็ทำงานเป็นโสเภณีเองด้วย ซึ่งอาจจะแบ่งประเภทของนายหน้าได้ดังนี้

(□) ประเภทนายหน้าที่มีการติดต่อกับเจ้าของบาร์ในต่างประเทศ
 อย่างเป็นกิจลักษณะ ถ้าเป็นหญิงอาจเคยทำงานในบาร์เหล่านั้นมาก่อนแล้วด้วย เมื่อมี
 ประสบการณ์มากขึ้น ก็เปลี่ยนฐานะจากโสเภณีมาเป็นนายหน้าจัดหาโสเภณีแทน และไม่ว่าจะเป็น

¹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 83 - 84.

หญิงหรือชาย นายหน้าเหล่านี้จะเดินทางระหว่างเมืองไทย กับประเทศที่เป็นตลาดของตนบ่อย ๆ นายหน้าเหล่านี้จะได้รับค่านายหน้าจากเจ้าของบาร์ในการจัดหาหญิงมาทำงาน นายหน้าบางราย คิดค่านายหน้า 2 ทาง คือ จากผู้หญิงที่ตนไปติดต่อมา โดยบอกว่าจะหางานให้ทำในต่างประเทศ และจากเจ้าของบาร์ในการจัดหาหญิงมาทำงานด้วย

() ประเภทนายหน้าที่ไม่ได้ทำงานด้านนี้จริงจังก คือ ไม่ได้มี
การ

ติดต่อกับเจ้าของกิจการในต่างประเทศจริง ๆ อาจเคยติดต่อกันบ้างเป็นครั้งเป็นคราว นายหน้าแบบนี้ไม่สามารถรับผิดชอบได้จริงว่าจะสามารถหางานให้ผู้หญิงได้ เพราะเงื่อนไขการขอใบอนุญาตทำงานเป็นหน้าที่ของทางฝ่ายเจ้าของบาร์ แต่โดยทั่วไปนายหน้าประเภทนี้มักจะรับรองกับผู้หญิงว่าจะได้งานแน่นอน ในหลายกรณีที่ผู้หญิงมาอยู่ต่างประเทศแล้วไม่มีงานทำ โดยที่จ่ายค่านายหน้าไปแล้ว

4. โดยทางสำนักงานจัดหางาน (Employment agency) โดย
สำนักงานจัดหางานระบบนี้ จะทำงานร่วมกับนายหน้าของต้นที่เมืองไทย โดยที่สำนักงานจัดหางานในต่างประเทศ จะเป็นฝ่ายหางาน หาบาร์ และทำสัญญาจ้างกับฝ่ายนายจ้าง แล้วส่งสัญญาจ้างนั้นมาให้นายหน้าในเมืองไทย เพื่อจัดหาผู้หญิงตามจำนวนที่ สำนักงานจัดหางานต้องการ แล้วให้เซ็นใบสัญญา บางกรณีนายหน้าทางเมืองไทยออกเงินล่วงหน้าให้ผู้หญิงจัดหาชุดทำงาน ซึ่งคือชุดบิกินี ที่ใช้ในการเต้นอะโกโก้ โดยเงินจำนวนนี้จะถูกเจ้าของบาร์หักคืนภายหลัง แต่ผู้หญิงมักไม่รู้ตัวคิดว่าเป็นเงินให้เปล่า การหักจะออกมาในรูปของการจ่ายค่าจ้างที่ต่ำกว่าบาร์อื่น ๆ

อย่างไรก็ดี ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อเดินทางไปยังต่างประเทศโดยช่องทางใดก็ตาม หญิงส่วนใหญ่ไม่มีเงินของตนเองที่จะเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางเป็นต้นว่าค่าตัวเครื่องบิน ค่าทำหนังสือเดินทาง วีซ่า ค่านายหน้าและอื่น ๆ ดังนั้น หญิงเหล่านี้จึงต้องกู้ยืมเงินโดยจ่ายดอกเบี้ยสูง บางคนถึงกับจำนองที่ จำนองบ้าน โดยหวังว่ารายได้ที่จะหาได้ในต่างประเทศจะช่วยปลดเปลื้องหนี้สินเหล่านั้นได้ในภายหลัง

5. โดยทางสำนักงานจัดหา หญิงไทย (รวมทั้งหญิงชาติอื่น ๆ ในเอเชีย และประเทศโลกที่ 3 อื่น ๆ) จำนวนไม่น้อยไปยุโรปด้วยช่องทางนี้ สำนักงานจัดหาหญิงซึ่งมีอยู่มากในประเทศเยอรมัน จะมีแคตตาล็อกภาพหญิงสาว และคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น สัดส่วน ความสูง น้ำหนัก อายุ สีมม สีตา ฯลฯ ให้ลูกค้าได้เลือก และสั่งสินค้าตามรสนิยม ลูกค้าจะต้องจ่ายเงินให้สำนักงาน สำหรับลูกค้าที่ต้องการเห็นสินค้าที่ตนเลือก ก่อนที่จะตัดสินใจแต่งงาน ก็สามารถใช้บริการท่องเที่ยวของสำนักงานจัดหาหญิงนั้นเอง บินมาเยือนมาว่าที่เจ้าสาวในประเทศของเธอก่อนได้ หากไม่ถูกใจก็เปลี่ยนใหม่ได้ ซึ่งสำนักงานจัดหาหญิงเหล่านี้ย่อมมีนายหน้า ซึ่งอาจเป็นลูกจ้างหรือหุ้นส่วนของตนอยู่ในประเทศที่จัดหาหญิงเหล่านั้น

หญิงที่ไปยังประเทศในยุโรป โดยช่องทางนี้ ออกจะเสี่ยงว่าจะได้สามีที่ดีและร่ำรวย หรือว่าจะได้ผู้ชายที่ใจร้าย หยาบ เห็นแก่ตัว ตัดหน้าจัด และยากจน แม้กระทั่งอัปโชคถึงขนาดไปเจอผู้ชายที่มีอาชีพเป็นแมงดาเข้า กรณีหลังนี้ เมื่อแต่งงานไปแล้ว หญิงจะถูกบังคับให้ทำงานหาเงินในช่องหรือบาร์ บางรายแต่งงานไปแล้วอยู่กับสามีไม่นาน ก็ถูกขายต่อไปอยู่ในช่อง

สำหรับรายที่ไปอยู่ด้วยกันฉันสามีภรรยาจริง ๆ บางคู่ก็มีปัญหาครอบครัว ปัญหาทางด้านวัฒนธรรมระหว่างสามีชาวยุโรปและภรรยาชาวเอเชีย เมื่อเกิดภาวะการหย่าร้างหรือทอดทิ้งกันขึ้น หญิงซึ่งไปอยู่ยุโรปในฐานะพึ่งพาผู้ชายทางด้านเศรษฐกิจก็เกิดสับสนว่าจะกลับบ้านเกิดเมืองนอนดี หรือจะหางานทำในประเทศนั้น ๆ ดี ในที่สุดก็ตัดสินใจเข้าสู่อาชีพโสเภณี¹⁷

นอกจากการค้าหญิงและเด็กในลักษณะเครือข่ายข้ามชาติ โดยการส่งผู้หญิงและเด็กไปค้าประเวณียังต่างประเทศแล้ว ในปัจจุบันจะพบได้ว่า ในยุคของโลกาภิวัตน์ สิ่งที่เป็นผลอย่างหนึ่ง คือ การค้าเด็กและผู้หญิงผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งกระทำโดยกลุ่มอาชญากร นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ในวงการทหาร คนที่ไปหาความสำราญทางเพศ และพวกที่มีปัญหาครอบครัวทั้งหลาย และด้วยความสัมพันธ์ทางการเงินและเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมทางเพศและอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ต ทั้งสองอุตสาหกรรมได้ร่วมกันกดขี่ผู้หญิงและเด็ก กล่าวคือ คนที่มีกำลังอำนาจ ได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศขยายความสามารถในการกดขี่ข่มเหง ผู้หญิงและเด็กผู้หญิงไปทั่วโลก¹⁸ ซึ่งเหตุที่ธุรกิจการค้าหญิงและเด็กผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมและขยายตัวอย่างรวดเร็วจากผู้ให้บริการ ก็เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วและสร้างทางเลือกใหม่ ๆ ให้กับผู้ที่เป็สมาชิกของเครือข่าย จึงมักจะมีผู้เปรียบเทียบว่าชุมชนเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์นี้เป็นสังคมที่เสรี (free internet) ที่สุดและไร้พรมแดนไม่มีใครควบคุมเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ทั้งหมด¹⁹ โดยพัฒนาการของอินเทอร์เน็ตเริ่มขึ้นจากในปี 1994 ด้วยความสามารถในด้านสื่อประสม หรือมัลติมีเดีย (Multi - media) บริษัท Netscape ได้สร้างสื่อแบบใหม่ที่

¹⁷ ธนวดี ท่าจีน และ เพ็ญศิริ ตระกูลสังจาวตร, ปัญหาการค้าหญิงและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา, หน้า 34 - 40.

¹⁸ ณัฐเชษฐี พูลเจริญ, เซ็กส์ข้ามชาติ เซ็กส์อินเทอร์เน็ต (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิถึทรรศน์ มูลนิธิวิถึทรรศน์, 2544), หน้า 17 - 18.

¹⁹ เลอสรร ธนสุกาญจน์, จิตติภัทร เครือวรรณ และสุธรรม อยู่ในธรรม, กฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย พิมพ์ครั้งแรก (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2541), หน้า 100.

ใช้ส่งผ่านสารสนเทศได้ เรียกเทคโนโลยีนี้ว่า World Wide Web เป็นเทคโนโลยีที่ได้รับความนิยมมาก อุตสาหกรรมทางเพศได้เห็นศักยภาพของ web ตั้งแต่แรกแล้ว และอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ตก็สนับสนุนอุตสาหกรรมนี้อยู่ ในราวปลายเดือนกันยายนปี 1994 ธุรกิจค้าโสเภณีบนเว็บแห่งแรกได้เริ่มต้นขึ้นโดย A Personal Touch Services ตั้งอยู่ที่เมืองซีแอตเทิล มลรัฐวอชิงตัน ปลายปี 1994 นั้นเอง บริษัท Brandy 's Babes ซึ่งให้บริการโสเภณีที่เมืองฟีนิกซ์ มลรัฐอริโซนา ได้เริ่มโฆษณาทางเว็บ วารสาร The Internet Business Journal ถึงกับกล่าวว่าเป็นไซต์ (Site) ที่มีนวัตกรรมโดดเด่นทางการตลาดบนอินเทอร์เน็ตของปี 1994 ที่เดียว²⁰ และหลังจากนั้นก็ได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งมาถึงปัจจุบัน

2.2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้าหญิงและเด็ก

สำหรับในเรื่องของการค้าหญิงและเด็กนั้น ได้เกิดขึ้นเนื่องจากปัจจัยหลาย ๆ ประการประกอบกัน ดังนี้

2.2.1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

2.2.1.1 การพัฒนาแบบไม่สมดุลย์

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ประเทศไทยมุ่งเน้นนโยบาย ทำให้ประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมอย่างหนัก ซึ่งเป็นผลให้สัดส่วนของผลผลิตจากภาคเกษตรกรรมในมูลค่าของผลผลิตรวมภายในประเทศลดลง ซึ่งในขณะที่ผลิตผลในภาคเกษตรลดความสำคัญ ภาคอุตสาหกรรมก็ประสบปัญหาและขีดจำกัดหลายประการ โดยเหตุที่ต้องพึ่งพิงต่างประเทศสูงทั้งในแง่วัตถุดิบ วิทยาการ สินค้าประเภททุน และการจัดการ อีกทั้งความสามารถของการแข่งขันในตลาดต่างประเทศก็ต่ำ ยกเว้นอุตสาหกรรมประเภทที่ใช้แรงงานจำนวนมาก (Labour Intensive) ในการผลิต ซึ่งจะต้องอยู่บนเงื่อนไขของการคุ้มครองค่าแรงงานให้ต่ำ การพัฒนาอุตสาหกรรมจึงกลายเป็นปัญหาแทนที่จะเป็นทางแก้ เพราะนอกจากจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่มาจากแหล่งรายได้ภาคเกษตรกรรมในชนบท เพื่อเตรียมพร้อมพลังงาน การคมนาคมขนส่งและบริการพื้นฐานต่าง ๆ แล้ว อุตสาหกรรมในเขตตัวเมืองเหล่านี้ยังต้องอาศัยความคุ้มครองจากรัฐบาลทั้งในด้านนโยบายเกี่ยวกับค่าแรงงาน ราคาสินค้าเกษตร และมาตรการทางการค้าระหว่างประเทศเพื่อความคงอยู่และการขยายตัวต่อไป ผลที่เกิดขึ้นก็คือ ภาวะความยากจนของผู้ที่ต้องแบกรับภาระอันเกิดจากนโยบายดังกล่าว ซึ่งได้แก่

²⁰ ณัฐเชษฐี พูลเจริญ, เซ็กส์ข้ามชาติ เซ็กส์อินเทอร์เน็ต, หน้า 21.

เกษตรกรในชนบทและกรรมกรในตัวเมืองนั่นเอง ส่วนผู้ที่ได้รับประโยชน์ก็คือ ผู้ที่มีฐานะเป็นเจ้าของทุนโดยเฉพาะเจ้าของทุนรายใหญ่ ๆ การพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมาจึงส่งผลให้คนส่วนใหญ่ของประเทศยากจนลง ในขณะที่คนส่วนน้อยจำนวนหนึ่งร่ำรวยขึ้น²¹

2.2.1.2 การพัฒนาโดยเน้นเมืองเป็นหลัก

นอกจากที่กล่าวมาในเรื่องของการพัฒนาที่ไม่สมดุลย์แล้ว อุตสาหกรรมของไทยนั้นยังกระจุกตัวอยู่ในเมืองหลวงและเมืองใหญ่ ๆ เพียงไม่กี่แห่ง สภาพเมืองที่เป็นศูนย์กลางของความเจริญและผูกขาดการพัฒนาในทุกด้าน ๆ ซึ่งดำเนินมาเป็นเวลาช้านาน ผนวกกับความล่มสลายของเศรษฐกิจภาคเกษตรในชนบท ได้นำไปสู่การขยายตัวอย่างรวดเร็วของตัวเมืองและการอพยพเข้ามาของแรงงานจากภาคเกษตรในชนบท ซึ่งต้องประสบกับความเสียเปรียบในการพัฒนาเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงของระบบการผลิตจากแบบเลี้ยงชีพไปสู่ระบบแลกเปลี่ยนในตลาดซึ่งขยายตัวอย่างรวดเร็ว พร้อมกับการทำให้ประเทศเป็นอุตสาหกรรมและการพัฒนาไปสู่ระบบทุนนิยมของระบบเศรษฐกิจไทย ซึ่งก็มีการคาดคะเนกันว่า หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงใน โครงสร้างและเศรษฐกิจ อัตราประชากรในตัวเมืองจะเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคต

การหลั่งไหลของประชากรจากชนบทเข้าสู่ตัวเมืองนี้ ได้สร้างแหล่งแรงงานจำนวนมากสำหรับภาคอุตสาหกรรมในตัวเมือง ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการกดค่าแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานที่ไร้ความชำนาญซึ่งเป็นลักษณะของแรงงานชนบทโดยทั่วไป และเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อแรงงานหญิงมาก เพราะเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างแรงงานหญิงกับแรงงานชายแล้ว แรงงานหญิงมักถูกจัดอยู่ในพวกที่มีความชำนาญต่ำหรือไร้ความชำนาญมากกว่า และได้รับค่าแรงที่ต่ำกว่าเป็นผลตอบแทน ซึ่งผลักดันให้ธุรกิจทางเพศต้องกลายเป็นทางเลือกของแรงงานหญิงจำนวนมากในที่สุด²²

2.2.1.3 ธุรกิจทางเพศมีบทบาทเป็นตัวช่วยปรับในภาวะวิกฤติการณ์ และช่วยคำนวณความอยู่รอดของระบบเศรษฐกิจ

ท่ามกลางปัญหาที่กล่าวมาแล้ว และวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจของโลก ที่ผ่านมา ประเทศไทยอยู่รอดมาได้ด้วยอัตราความเจริญทางเศรษฐกิจด้วยเหตุผลหลายประการ ประการหนึ่งก็คือ การขยายตัวของภาคบริการ ซึ่งเพิ่มความสำคัญขึ้นมาก การขยายตัวของภาคบริการ เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับ

²¹ ธนวัตี ท่าจีน และ เพ็ญศิริ ตระกูลสังจาวัตร์, ปัญหาการค้าหญิงและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา, หน้า 76 - 78.

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 78 - 80.

ความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของธุรกิจทางเพศ นับตั้งแต่สหรัฐอเมริกาเริ่มเข้ามาสร้างฐานทัพและสะสมกำลังทหารในประเทศไทย เพื่อทำสงครามกับเวียดนามเหนือใน พ.ศ. 2505

เมื่อสงครามเวียดนามยุติลงและสหรัฐอเมริกาถอนฐานทัพออกไป ธุรกิจทางเพศที่เพิ่งตั้งตัวก็เริ่มสั่นคลอน ทำให้เกิดความพยายามในการดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศกันอย่างขนานใหญ่เพื่อรักษารายได้ให้คงที่ ธุรกิจทางเพศขยายขนาดและรูปแบบของกิจกรรมออกไปต่าง ๆ นานา ในรูปของเซ็กส์ทัวร์และอื่น ๆ ตลอดจนการส่งผู้หญิงออกไปต่างประเทศเพื่อบริการลูกค้าอย่างเต็มที่ การแข่งขันที่เข้มข้นและผลประโยชน์มหาศาล ธุรกิจดังกล่าวนำไปสู่การทำงานที่เป็นระบบและการพลิกแพลงรูปแบบ จนถึงการใช้โฆษณาด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งไม่เคยมีมาก่อน กระทั่งอาจกล่าวได้ว่าธุรกิจทางเพศกลายเป็นอุตสาหกรรมที่มีขายการดำเนินงานอย่างกว้างขวางครอบคลุมจำนวนเงินทุนหมุนเวียนขนาดใหญ่ และเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของคนหลายฝ่าย อีกทั้งยังนำรายได้เข้าประเทศไทยเป็นจำนวนไม่น้อย

ในขณะที่ผู้หญิงส่วนหนึ่ง ถูกผลักดันให้ตกเป็นฝ่ายเพลี่ยงพล้ำทางเศรษฐกิจและกระโจนเข้าสู่ช่องทางของธุรกิจทางเพศที่เปิดอยู่ คนอีกจำนวนหนึ่งซึ่งเป็นชายก็นำเงินได้ซึ่งแท้จริงแล้วเป็นผลจากหยาดเหงื่อ แรงงาน ของพ่อแม่พี่น้องของหญิงเหล่านั้นมาใช้จ่ายค่าบริการทางเพศจากหญิงเหล่านี้เพื่อบำบัดความกดดัน คลี่คลายปัญหาทางจิตใจและร่างกายของตน และกลับไปดำเนินการชู้ตริตเอาต์เอาเปรียบอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ต่อไปในระบบดังกล่าว

ธุรกิจทางเพศจึงมีบทบาท ทั้งในการลดช่องว่างระหว่างเมืองกับชนบท คนรวยกับคนจน ช่องว่างในดุลย์ชำระเงินต่างประเทศ และผ่อนคลายความกดดันที่ระบบเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งการเอาต์เอาต์เอเปรียบนี้ ขณะเดียวกันผู้หญิงซึ่งเป็นผู้เสียเปรียบมีบทบาทในการค้าจุนให้ระบบเศรษฐกิจที่เอาต์เอาต์เอเปรียบกดขี่หญิงให้เป็นเพียงวัตถุทางเพศและชู้ตริตแรงงานหญิงให้คงอยู่ต่อไปบนหยาดเหงื่อ แรงงาน ชีวิต ร่างกายของตนเอง²³

2.2.1.4 มีความสัมพันธ์ในลักษณะขึ้นอยู่กับประเทศทุนนิยมที่พัฒนาแล้ว

ความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอก ซึ่งได้แก่ประเทศทุนนิยมหรือประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมแล้ว ในการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทยได้นำไปสู่ปัญหาความไม่เป็นอิสระทางเศรษฐกิจและตกเป็นฝ่ายเพลี่ยงพล้ำในระบบทุนนิยมโลก เช่นเดียวกับประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น ๆ อีกหลายประเทศ นอกจากอัตราการค้าที่ให้ประโยชน์ต่อประเทศอุตสาหกรรมและเป็นผลเสียต่อประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรแล้ว การดำเนินนโยบายทำให้เป็น

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 80 - 84.

อุตสาหกรรมของไทยยังต้องเผชิญกับปัญหาความเสียเปรียบในแง่ของตลาด สินค้าประเภททุน
 วัตถุดิบ ในท่ามกลางปัญหาเศรษฐกิจซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะความยากจนของเกษตรกร
 ในชนบทนี้ ทิศทางสังคมที่กดขี่หญิงในระบบที่ชายเป็นใหญ่ได้ผลักดันและเอื้ออำนวยให้ธุรกิจ
 ทางเพศกลายเป็นทางเลือกของประเทศไทย เช่นเดียวกับที่ชนบทหลายแห่งต้องตกเป็นแหล่งส่ง
 ผู้หญิงในสภาพของ “สินค้าเนื้อสด” เข้ากรุงเทพ และเมืองใหญ่ต่าง ๆ ที่เป็นศูนย์กลางของการค้า
 และธุรกิจท่องเที่ยว ประเทศไทยจึงกลายเป็นแหล่งแสวงหาความรื่นรมย์หรือผ่อนคลายความ
 ตึงเครียดของบรรดานายทุนและแรงงาน ในประเทศอุตสาหกรรมหรือทุนนิยมพัฒนาแล้ว ซึ่งพา
 กันมาใช้บริการธุรกิจทางเพศในประเทศไทย

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ความสำคัญของทุนที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจใน
 ระบบทุนนิยมส่วนหนึ่ง ได้ส่งผลให้ประเทศไทยซึ่งมีใช่ศูนย์กลางของทุนหรือความเจริญทาง
 อุตสาหกรรมต้องประสบกับวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมา ธุรกิจทางเพศ
 ซึ่งหนุนหลังโดยทัศนคติทางสังคมเข้ามามีบทบาทในการลดช่องว่างต่าง ๆ และบรรเทาภาวะวิกฤติ
 ให้ประเทศไทยอยู่รอดได้ต่อไปในฐานะของประเทศทุนนิยมล่าหลัง ซึ่งไม่เพียงแต่จะสนองความ
 จำเป็นทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศที่เป็นศูนย์กลางทุนหรืออุตสาหกรรมเจริญก้าวหน้าเท่านั้น หาก
 ยังมีบทบาทเป็นแหล่งบำบัดความต้องการทางสังคมซึ่งคำนวณความอยู่รอดของระบบ ทำให้วงจร
 การชูดรีดเอารัดเอาเปรียบทั้งภายในและภายนอกดำเนินไปได้อย่างราบรื่นอีกด้วย

ความรุนแรงของปัญหาในฝ่ายที่เสียเปรียบจากการพัฒนา ประกอบกับ
 ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการในธุรกิจทางเพศ ผู้ที่ทำหน้าที่เสมือนคนกลางหรือ Middle Man ได้รับ
 ซึ่งเป็นจำนวนมหาศาล จากสภาพของธุรกิจที่ผิดกฎหมายและการเพิ่มขึ้นของจำนวนลูกค้าซึ่ง
 สะท้อนถึงสภาพความผิดแปลก สภาวะความขัดแย้ง ความกดดันที่เกิดขึ้นในระบบ ทำให้ธุรกิจทาง
 เพศขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว จนถึงขั้นที่มีการล่อลวง กักขัง บังคับหญิงมาให้ค้าประเวณี ซึ่ง
 เป็นปัญหาที่จะต้องดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน อย่างไรก็ตาม สภาพเศรษฐกิจมิใช่คำตอบเพียง
 ประการเดียวของปัญหาการค้าหญิงและเด็ก ดังได้กล่าวมาแล้วว่าลูกค้าของธุรกิจทางเพศมารับ
 บริการเพื่อการบำบัดทางสรีระและจิตใจ เพื่อความผ่อนคลาย การบำบัดดังกล่าวจะเกิดขึ้นไม่ได้
 โดยปราศจากความเชื่อหรือทัศนคติที่ยึดมั่นว่า การใช้บริการธุรกิจทางเพศ จะนำมาซึ่งการ
 ผ่อนคลายความเป็นไปได้ของระบบที่กล่าวมาแล้ว จึงต้องขึ้นอยู่กับหรืออาศัยทัศนคติการกดขี่ทาง
 เพศ ซึ่งเป็นทัศนคติที่ครอบงำอยู่ในสังคมนั้นเป็นเครื่องสนับสนุนด้วย²⁴

2.2.2 ปัจจัยทางสังคม

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 84 - 87.

นอกจากสภาพและปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างเดียว ไม่อาจอธิบายถึงปัญหาหรือ ก่อให้เกิดธุรกิจทางเพศและการค้าหญิงและเด็กได้ เพราะความยากจนมิใช่ปัจจัยเดียวที่ทำให้มีการค้าหญิงและเด็กหรือมีการขายตัวได้ และก็ไม่ใช่หญิงและเด็กทุกคนที่ยากจนจะเลือกทางออกด้วยการขายตัว หรือถึงจะขายด้วยตัวเองหรือผู้อื่นนำไปขาย หากไม่มีผู้ซื้อ การค้าหญิงและเด็กก็เกิดขึ้นไม่ได้ การพิจารณาปัญหานี้ จึงต้องคำนึงถึงปัจจัยทางสังคมซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญอีกประการหนึ่งด้วย สภาพทางสังคมที่เป็นปัญหาและปัจจัยซึ่งเอื้ออำนวยต่อการขายตัวของธุรกิจทางเพศอาจที่จะสรุปได้ 3 ประการ คือ²⁵

2.2.2.1 สภาพและทัศนคติของสังคมในระบบที่ชายเป็นใหญ่

ระบบชายเป็นใหญ่ คือ ระบบที่มีแนวความคิดซึ่งไม่เห็นค่าหญิงและชายเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน แต่เห็นว่าชายเหนือกว่าและหญิงด้อยกว่า เป็นทัศนคติที่ครอบงำและมีอิทธิพลอย่างมากเหนือความเป็นไปในสังคม ผลก็คือ หญิงต้องเป็นฝ่ายเสียเปรียบและต้องถูกกำหนดบทบาทให้สนองความต้องการของสังคมที่ชายเป็นผู้นำ มากกว่าที่จะคำนึงถึงโอกาสและความก้าวหน้าสำหรับตนเองทั้งที่หญิงก็เป็นทรัพยากรกำลังคนเท่า ๆ กับชาย นอกจากนั้นในหลายกรณี หญิงยังถูกตัดทอนโอกาสที่จะพัฒนาความสามารถและความรอบรู้ของตน ซึ่งทำให้เป็นการยากสำหรับหญิงที่จะยกระดับฐานะของตนเพื่อโอกาสที่ดีกว่าในสังคม และนำไปสู่การตกเป็นวัตถุทางเพศของหญิงในที่สุด ปรัชญาการณีนี้นำไปสู่ปัญหาสังคมที่มีใช้เป็นเรื่องของหญิงแต่เพียงฝ่ายเดียว หากมีผลเสียต่อสังคมโดยส่วนรวมทั้งหมดร่วมกันทั้งชายและหญิง โดยในขณะที่แรงงานขาดแคลน หญิงจะถูกชักจูงให้ออกทำงานนอกบ้าน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจ และเมื่อเกิดกรณีเช่นนี้ หญิงมักจะถูกใช้แรงงานอย่างหนักด้วยค่าตอบแทนที่ต่ำ โดยอ้างว่าหญิงด้อยความสามารถ และหากงานในภาคการผลิตโดยตรงหาได้ยาก หญิงจะถูกชักจูงให้ใช้แรงงานในภาคอื่น เช่น ในกรณีของประเทศไทย คือ ภาคบริการ ในขณะที่แรงงานเหลือเฟือมาก ๆ และมีความขาดแคลน กับความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ หญิงจะถูกผลักเข้าไปในธุรกิจทางเพศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าจำนวนโสเภณีในประเทศต่าง ๆ เช่น ญี่ปุ่น อังกฤษ ฯลฯ จะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจ หากยามใดเศรษฐกิจดีก็จะมีโสเภณีน้อย แต่ยามวิกฤติ เช่น เศรษฐกิจตกต่ำหรือหลังสงคราม ตัวเลขโสเภณีจะพุ่งสูงขึ้นอย่างมาก

ในทุก ๆ กรณีจะเห็นได้ว่าหญิงถูกเอารัดเอาเปรียบและถูกกำหนดให้เป็นผู้เสียสละเพื่อความอยู่รอดของสังคมเสมอมา ความเป็นไปดังกล่าวเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการยอมรับในความไม่เท่าเทียมกันในระหว่างหญิงกับชาย ซึ่งเป็นทัศนคติที่ให้ประโยชน์ต่อสังคมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเอารัดเอาเปรียบและความไม่เท่าเทียม ในขณะที่เดียวกันก็นำไปสู่การมองหญิงเป็น

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 87 - 88.

วัตถุ

ทัศนคติที่เห็นหญิงเป็นวัตถุนี้ แพร่หลาย และให้ประโยชน์มากต่อสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจสูง ซึ่งจะต้องมีผู้ที่ได้เปรียบกับผู้ที่ย่ำแย่ และโดยปกติหญิงจะเป็นทั้งผู้ที่ถูกเอาเปรียบ อีกทั้งมีบทบาทที่สนับสนุนความอยู่รอดของระบบเอาเปรียบนั้นอีกด้วย ความสำคัญของหญิงในฐานะความเป็นมนุษย์ในสภาพเช่นนั้นจะสูญสิ้นไป เหลือเป็นเพียงเครื่องมือรับใช้ระบบเท่านั้น

ทัศนคติที่เห็นหญิงเป็นวัตถุ มีความสำคัญอย่างมากต่อการค้าหญิงและเด็ก และเป็นปัจจัยที่ทำให้การค้าหญิงและเด็กดำเนินอยู่ได้ เพราะการค้าหญิงและเด็กหรือธุรกิจทางเพศนี้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อชายเห็นชอบกับการที่ตนเป็นผู้กระทำ โดยหญิงเป็นฝ่ายถูกกระทำ และเห็นชอบที่ความพอใจจะเกิดขึ้นกับผู้กระทำ ไม่ว่าผู้ถูกกระทำจะเต็มใจหรือไม่

นอกจากการมองหญิงเป็นวัตถุทางเพศแล้ว ความเชื่อมั่นที่ผิด ๆ เกี่ยวกับความเป็นชาย เช่น เชื่อว่าชาย หมายถึง ความรุนแรง ความสามารถในการหลับนอนกับหญิงจำนวนมากเท่าไรยิ่งดี ฯลฯ อันมีรากฐานมาจากทัศนคติที่ผิด ๆ ว่า ความเป็นชาย หมายถึง ความเหนือกว่า ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนการค้าหญิงและเด็ก เพราะมีเช่นนั้นแล้วคงเป็นไปได้ที่ชายจะได้รับความพึงพอใจจากการมีเพศสัมพันธ์โดยฝ่ายหญิงไม่ยินดียด้วย ซึ่งการกระทำเช่นนั้นแท้จริงแล้วก็เข้าลักษณะการข่มขืนนั่นเอง

การยอมรับในลักษณะเช่นว่า สิ่งที่สังคมให้กับผู้ชายที่ไปเที่ยวผู้หญิง โดยถือว่าชายก็ต้องมีการกระทำเช่นนั้น ทั้งที่แท้จริงแล้ว คือ การไปข่มขืนหญิงโดยใช้อำนาจเงิน ทั้งมักจะกระทำการโดยไตร่ตรองไว้ก่อน และในหลายกรณีก็รู้อยู่แก่ใจว่าหญิงที่ตนไปใช้บริการอาจถูกบังคับมา การกระทำเช่นนี้ควรจะนับได้ว่าเข้าข่ายอาชญากรรม และควรจะได้รับบทลงโทษตามกฎหมาย

ระบบที่ชายเป็นใหญ่ ซึ่งหญิงตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบและถูกถือเป็นวัตถุทางเพศนี้ เกิดขึ้นก่อนการเอาเปรียบทางเศรษฐกิจ หรือเกิดขึ้นตามมาจากเหตุผลทางเศรษฐกิจ เป็นปัญหาที่ถกเถียงกันอย่างแพร่หลายและไม่มีข้อยุติ แต่ที่แน่นอนที่สุดก็คือ มันเกิดขึ้นมาช้านานแล้วในประวัติศาสตร์ และมีแนวโน้มจะดำรงอยู่ต่อไปอีกนานตราบเท่าระบบเศรษฐกิจแห่งการเอาเปรียบที่ขยายตัวจากการเหยียบย่ำผู้อื่นยังดำรงอยู่ หรือแม้แต่หลังจากนั้น หากยังไม่มีกระแสที่ถูกต้องและทันการ²⁶

2.2.2.2 สภาวะฟุ้งเฟ้อ บริโภคนิยม และนิยมวัตถุในระบบตลาดที่เงินเป็น

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 88 - 95.

ใหญ่

ในขณะที่เศรษฐกิจพัฒนาไป เงินเข้ามามีบทบาทเหนือชีวิตของคนในสังคมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันความสามารถในการจ่ายหรือความมั่งคั่งของทรัพย์สินในครอบครอง กลายเป็นเครื่องชี้มาตรฐานความเป็นอยู่หรือคุณภาพของชีวิตที่สำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากระบบที่ตลาดเงินเข้ามาแทนที่ ระบบที่มีการผลิตเพื่อเลี้ยงตนเอง ทำให้การดำรงชีวิตต้องขึ้นอยู่กับความสามารถในการจ่าย ซึ่งจะขึ้นอยู่กับผลตอบแทนหรือผลที่ได้เป็นตัวเงินมากกว่าความสามารถในการผลิต ค่านิยมที่จะวัดชีวิตที่ดี จากความสามารถในการหาเงินและใช้เงิน แทนที่จะเป็นความสามารถในการผลิตนี้ มีความสำคัญอย่างมากต่อการขยายตัวของธุรกิจทางเพศและการค้าหญิงและเด็ก เพราะผู้ที่อยู่ในธุรกิจดังกล่าวจะต้องประสบกับทางเลือกระหว่างผลได้ทางเศรษฐกิจกับการยอมรับของสังคม ค่านิยมที่เงินเป็นใหญ่จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างทางเลือกทั้งสอง นอกจากนี้อิทธิพลจากคำโฆษณาและมาตรการต่าง ๆ ในการส่งเสริมการขายของนายทุน ผู้ผลิตสินค้า ยังมีแนวโน้มที่จะกระตุ้นให้ผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคและใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด จนรายได้เพิ่มตามไม่ทันความจำเป็นทางเศรษฐกิจ

ในขณะที่ค่านิยม ซึ่งวัดฐานะทางสังคมด้วยความสามารถในการครอบครองทรัพย์สินและใช้จ่ายใช้สอย เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยเกินฐานะ เช่นนี้ คนเป็นจำนวนมากในสังคมซึ่งตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย กลับมีรายได้ต่ำมาก มีคนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สามารถกอบกู้ผลประโยชน์นี้ได้จากการพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมา คนส่วนน้อยเหล่านี้มีความสามารถที่จะใช้จ่ายอย่างเต็มที่ และได้รับการยกย่องจากสังคมเป็นอย่างดี มีฐานะเป็นผู้นำทางทัศนคติของสังคมโดยมีมาตรฐานของตนเองเป็นที่ตั้ง นอกจากนี้ยังเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินส่วนใหญ่ ซึ่งนำไปสู่การครอบครองทางการเมืองอีกด้วย ในภาวะเช่นนี้ แม้จะมีแรงกดดันจากสภาวะบริโภคนิยม นิยมวัตถุสูงเพียงไร โอกาสที่ผู้อยู่ในฐานะด้อยกว่าทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม จะขยับฐานะของตนเองย่อมเป็นไปได้ยาก ในกรณีของประเทศไทยซึ่งครอบงำอยู่ด้วยระบบชายเป็นใหญ่ ประกอบกับการเข้ามาของฐานทัพอเมริกา พร้อมด้วยทหารประจำการ ซึ่งเต็มไปด้วยภาวะกดดัน แต่มีอำนาจเงินสูง ธุรกิจทางเพศกลายเป็นเสมือนช่องทาง หรือทางเปิดที่เป็นไปได้ที่สุด สำหรับการเลื่อนฐานะทางเศรษฐกิจของคนจำนวนมาก

นอกเหนือจากแรงผลักดันทางสังคมในระบบที่เงินเป็นใหญ่ ซึ่งทำให้คนเป็นจำนวนมากละเลยต่อค่านิยมทางวัฒนธรรม และเลือกที่จะสร้างฐานะของตนเองขึ้นจากธุรกิจทางเพศ ยังมีคนอื่นอีกเป็นจำนวนมากที่จำต้องยอมรับสภาวะความขัดแย้งระหว่างค่านิยมที่ตนเองยังถือกับผลได้ทางเศรษฐกิจ โดยเหตุผลที่ถูกครอบงำทางทัศนคติจนไม่อาจมองเห็นทางเลือกอื่นที่ดีกว่า จึงต้องดำรงชีวิตอยู่ในความขัดแย้งนั้น เงินในกรณีนี้จึงมิได้เป็นเพียงสื่อกลางให้ได้มาซึ่งวัตถุ

และสิ่งสนองความต้องการเท่านั้น แต่เป็นเครื่องกำหนดความสามารถที่จะครอบครองค่านิยม และอุดมการณ์ของคนในสังคมอีกด้วย คนที่มีฐานะทางการเงินดีกว่า ย่อมมีความสามารถสูงกว่าในอันที่จะปกป้องตนเองหรือสมาชิกในครอบครัวไว้ภายในขอบข่ายแห่งค่านิยมซึ่งตนเองยึดถือ และเป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าหลายครอบครัวในชนบทไม่ว่าจะยากจนอย่างไรแท้จริงหรือโดยเปรียบเทียบ ซึ่งยอมรับสภาพที่สมาชิกในครอบครัวของตนต้องถูกซื้อขายในลักษณะดังเช่นทาส เพื่อแลกเปลี่ยนกับเงิน ก็ต้องสละค่านิยมของตนและดำรงชีวิตอยู่ในความขัดแย้งนั้น²⁷

2.2.2.3 สภาพความกดดัน ขัดแย้ง และสภาวะแปลกแยกของสังคม

จากการมาใช้บริการทางเพศของผู้ชายในประเทศและต่างประเทศนั้นชี้ให้เห็นว่า ความต้องการที่จะใช้บริการนี้ในหลายกรณีเกิดจากความรู้สึกจำเป็นที่จะต้องผ่อนคลายความกดดันอันเกิดจากสภาพในการทำงาน ปัญหาในครอบครัว ความขัดแย้งที่เกิดจากความเป็นใหญ่ของชายไม่ได้รับการส่งเสริมเท่าที่ต้องการหรือคาดหวัง ความรู้สึกด้อยต่ำในสังคม ความเบื่อหน่ายในชีวิตประจำวัน ฯลฯ

ทางออกเพื่อลดภาวะความกดดันดังกล่าว ในระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เงินเป็นใหญ่ก็คือการใช้จ่ายซื้อความสุข เพราะในขณะที่อำนาจเงินทำให้มนุษย์ขายทุกอย่าง อำนาจเงินก็ทำให้มนุษย์ซื้อได้ทุกอย่างเช่นกัน ในโลกที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน เพื่อประสิทธิภาพเพื่อผลตอบแทนที่สูงสุด มนุษย์ที่อ้างว่า ivaเหว่ พวกกันแสวงหาความอบอุ่น ความรัก และด้วยจิตสำนึกของผลผลิตจากระบบแลกเปลี่ยน มนุษย์ใช้จ่ายซื้อความอบอุ่นดังกล่าว การซื้อและขายนี้เกิดขึ้นภายใต้ระบบที่เชื่อว่าเงินซื้อคุณภาพชีวิตได้ และทัศนคติในระบบขายเป็นใหญ่ที่เชื่อว่าบริการเหล่านั้น จะช่วยให้ความผ่อนคลายต่อภาวะที่ถูกกดดัน แต่ทางออกดังกล่าวมิใช่การแก้ปัญหาหรือลดสภาวะความกดดันที่แท้จริง หากเป็นเพียงการแปรรูปลักษณะของปัญหาซึ่งจะสะสมทับทวีต่อไป ดังจะเห็นได้จากสภาพสังคมในปัจจุบัน ซึ่งเต็มไปด้วยปัญหาสังคม และอาชญากรรม ขณะเดียวกันตัวเลขโสเภณีก็เพิ่มขึ้น และการค้าหญิงและเด็กกลับขยายตัวออกแทนที่จะลดลง อันแสดงถึงจำนวนลูกค้าที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าภาวะความกดดัน ขัดแย้ง ความแปลกแยกในสังคมไม่ได้ลดลงแต่อย่างใด หากกลับเพิ่มพูนขึ้น

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ในระบบที่การค้าหญิงหรือธุรกิจทางเพศแพร่ขยาย เป็นขบวนการขนาดใหญ่ หรืออาจจะกล่าวได้ว่า เป็นอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมการหมุนเวียนของเงินทุนขนาดใหญ่ และมีบทบาทอย่างมากในการค้าทุนธุรกิจขนาดย่อยอื่น ๆ นั้น ทัศนคติที่ครอบงำในสังคมจะต้องเป็นทัศนคติที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนการเจริญเติบโตของธุรกิจดังกล่าว ทัศนคติที่ว่านี้ คือ ทัศนคติแบ่งแยกระหว่างเพศที่

²⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 95 - 98.

ให้ชายเป็นใหญ่ ที่หญิงเป็นฝ่ายเสียเปรียบในด้านโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม ทักษะคติที่มองเห็นหญิงเป็นวัตถุทางเพศ และทักษะคติที่มองเห็นทุกอย่างเป็นสินค้า ซึ่งทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนได้ ในประเทศไทยทักษะคติเหล่านี้ ทั้งของคนไทยและ คนต่างชาติที่เข้ามาได้มีบทบาทอย่างสำคัญต่อการขยายตัวของธุรกิจทางเพศ และการค้าหญิงและเด็ก จนถึงระดับที่เกิดเหตุการณ์ล่อลวง กักขัง บังคับนำหญิงมาค้าประเวณีปรากฏขึ้นอยู่บ่อย ๆ ดังจะเห็นได้จากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์และเป็นที่เห็นกันทั่วไป ซึ่งข้อเท็จจริงอันนี้นำไปสู่การ คาดคะเนได้ว่า แม้หญิงไม่ยินยอมที่จะตกเป็นวัตถุทางเพศ หรือไม่มีปัญหาทางเศรษฐกิจที่จะต้องนำไปสู่การยินยอมเช่นนั้น ธุรกิจทางเพศและการค้าหญิงและเด็กก็จะดำรงอยู่ตราบเท่าที่ทักษะคติทางเพศที่กล่าวแล้วไม่เปลี่ยนแปลงไป และมีผู้ต้องการซื้อหญิงอยู่ ความเป็นจริงที่น่าตกใจซึ่ง เกิดขึ้นในปัจจุบันก็คือ การค้าหญิงและเด็กในลักษณะทาส ทุกวันนี้ เป็นไปอย่างแพร่หลายถึงระดับที่ไม่เคยมีครั้งใดในประวัติศาสตร์เป็นมาก่อน ทั้งที่เหตุจูงใจที่นำไปสู่การค้าทาสหญิงและเด็ก ดังกล่าวเป็นเพียงข้ออ้างทางด้านเพศเท่านั้น²⁸



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 99 - 103.

บทที่ 3

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก

ในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กนั้น มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่ทั้งในส่วนของอนุสัญญาระหว่างประเทศ กฎหมายของประเทศไทย และกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในเรื่องของการค้าหญิงและเด็กเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมาก และมีผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งในบทนี้จะทำการศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ดังนี้

3.1 อนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก

ในส่วนของอนุสัญญาระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กนั้น มีอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1.1 อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ.1921

อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ฉบับลงวันที่ 30 กันยายน ค.ศ.1921 (International Convention of 30 September 1921 for the Suppression of the Traffic in Women and Children, as amended by the Protocol approved by the General of the United Nations on 20 October 1947)¹

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ United Nations, U.N. Treaty Series, Vol. 53, P. 39.

โดยอนุสัญญาฉบับนี้มีทั้งสิ้น 13 มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ ให้เพิ่มการคุ้มครองแก่เด็กชายด้วย ซึ่งข้อตกลงระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสผิวขาว ค.ศ. 1904 และอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสผิวขาว ค.ศ. 1910 ไม่ได้กล่าวถึง และยังได้ขยายอายุของผู้ที่ได้รับการคุ้มครองจาก 20 ปี เป็น 21 ปี นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้มีการ ลงโทษแก่การพยายามกระทำความผิดและการเตรียมที่จะกระทำความผิด ตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 1 และ 2 ของอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสผิวขาว ค.ศ. 1910 (ว่าจ้าง ลักพา หรือล่อลวง หญิงหรือเด็กหญิงที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ แม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และว่าจ้าง ลักพา หรือล่อลวงหญิงหรือเด็กหญิงที่บรรลุนิติภาวะ โดยใช้อุบายหลอกลวง ใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชื้อ ใช้อำนาจผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด เพื่อให้สนองตอบความต้องการที่ผิดศีลธรรมของผู้อื่น) ให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และให้มีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการตรวจคนเข้าเมือง เพื่อป้องกันการเดินทางของหญิงและเด็กอีกด้วย

สำหรับประเทศไทย จากการที่ไทยได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมในการประชุมระหว่างประเทศที่เมืองเจนีวา ปี ค.ศ. 1921 ที่องค์การสันนิบาตชาติจัดขึ้น เป็นผลให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีแห่งข้อตกลงระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสผิวขาว ค.ศ. 1904 อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสผิวขาว ค.ศ. 1910 และอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ. 1921 และผลจากการเข้าเป็นภาคีข้อตกลงระหว่างประเทศและอนุสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าว ก็ทำให้ประเทศไทยต้องร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. 2471 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญาดังกล่าวที่ไทยเข้าเป็นภาคีดังกล่าว สำหรับประเทศญี่ปุ่น และเยอรมัน ซึ่งเป็นประเทศที่มีคนไทยนิยมไปค้าประเวณีมากที่สุดขณะนี้ ก็เป็นภาคีแห่งข้อตกลงระหว่างประเทศและอนุสัญญาระหว่างประเทศทั้งสามฉบับเช่นกัน

ในปี พ.ศ. 2470 (ค.ศ. 1927) ได้มีการตั้งสภาแห่งสันนิบาตชาติขึ้น โดยสภานี้มีในทวีปอเมริกา ยุโรป และทางตะวันออกกลาง ซึ่งต่อมาสันนิบาตชาติได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา เพื่อดำเนินการสอบสวนเรื่องของการค้าหญิงและเด็กในประเทศต่าง ๆ ย่านเอเชียและตะวันออกไกล ซึ่งคณะกรรมการได้พิมพ์รายงานในเรื่องนี้ ในปี พ.ศ. 2475 (ค.ศ. 1932) มีใจความตอนหนึ่งว่า มูลเหตุสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการค้าหญิงและเด็กก็คือ การมีสำนักโสเภณีดำเนินการอยู่นั้นเอง ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงปัญหาดังกล่าวแล้ว จะเห็นว่า การที่ยังมีสำนักโสเภณีจดทะเบียนอยู่นั้น ได้ก่อให้เกิดปัญหาการค้าหญิงและเด็ก และปัญหาการหน่วงเหนี่ยวกักขังหญิงโสเภณีขึ้นบ่อย ๆ ซึ่งประเทศต่าง ๆ จึงได้มุ่งขจัดสำนักโสเภณิดังกล่าวให้หมดสิ้นไป

โดยในปี พ.ศ. 2476 (ค.ศ. 1932) สันนิบาตชาติได้จัดให้มีการประชุมระหว่างประเทศขึ้นที่กรุงเจนีวา และจากการประชุมครั้งนี้จึงได้เกิดอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงซึ่งบรรลุนิติภาวะ ค.ศ. 1933 ขึ้น

3.1.2 อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงซึ่งบรรลุนิติภาวะ ค.ศ. 1933

อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงซึ่งบรรลุนิติภาวะฉบับลงวันที่ 11 ตุลาคม ค.ศ. 1933 (International Convention for the Suppression of the Traffic in Women of Full Age, concluded of Geneva on 11 October 1933)²

โดยในอนุสัญญาฉบับนี้มีทั้งสิ้น 10 มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ การให้ความคุ้มครองแก่หญิงซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว มิให้ถูกหลอกลวง ชักนำไปยังประเทศอื่น เพื่อจุดประสงค์ที่ผิดศีลธรรม แม้จะเป็นการยินยอมก็ตาม ให้มีการลงโทษแก่ผู้กระทำ ผู้พยายามกระทำรวมถึงผู้เตรียมที่จะกระทำความผิดนั้นด้วย ถ้าประเทศที่ลงนามในอนุสัญญา ไม่มีกฎหมายที่เพียงพอที่จะรับมือกับการกระทำความผิดดังกล่าว ประเทศเหล่านั้นก็ต้องดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าผู้กระทำความผิดจะต้องถูกลงโทษ และประเทศที่ลงนามในอนุสัญญายืนยันที่จะติดต่อสื่อสารให้ข้อมูลแก่กันและกัน ในเรื่องเกี่ยวกับบุคคลซึ่งได้กระทำความผิด หรือพยายามกระทำความผิดตามที่ได้กล่าวไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ หรืออนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสผิวขาว ค.ศ. 1910 และอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ. 1921 เกี่ยวกับการบังคับหญิงและเด็กหญิงเพื่อการค้าประเวณี รวมทั้งการกระทำทั้งหลายที่เคยกระทำในประเทศต่าง ๆ รวมตลอดถึงการจัดส่งข้อมูลต่าง ๆ ไปยังเจ้าหน้าที่ของประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ อนุสัญญาฉบับนี้ยังได้กำหนดถึงวิธีการแก้ปัญหาค้าชัตแย้งกันในระหว่างประเทศผู้ลงนามเกี่ยวกับการตีความตามข้อตกลงหรืออนุสัญญาต่าง ๆ โดยเสนอปัญหาการชัตแย้งนั้นต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

อนุสัญญาฉบับนี้ ได้ให้ความคุ้มครองปกป้องผู้หญิงมากขึ้น โดยไม่จำกัดอายุ และแม้ว่าหญิงนั้นจะยินยอมก็ตาม แต่ไม่ได้กล่าวถึงผู้ชายแต่อย่างใด และกำหนดให้มีการลงโทษในความผิดขั้นพยายามและเตรียมการด้วย

ต่อมา ได้มีการประชุมทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้จัดให้มีขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2480 (ค.ศ. 1937) ซึ่งประเทศไทยก็ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมด้วย ซึ่งการประชุมคราวนี้มีจุดมุ่งหมายในการป้องกันการค้าหญิงและเด็กทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ การเลิกจดทะเบียนหญิงโสเภณี และการเลิกโรงหญิงโสเภณีด้วย ซึ่งพร้อมกันนี้ สันนิบาตชาติก็ได้เตรียมร่างอนุสัญญา (Draft Convention) ซึ่งขยายขอบเขตของข้อตกลงระหว่างประเทศ และอนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับที่มาก่อนหน้านี้ แต่ร่างอนุสัญญานี้ ยังมีได้มีการประกาศใช้ ก็ได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้น และสันนิบาตชาติก็ได้ยุบเลิกไป

² Ibid.

เมื่อได้มีการตั้งองค์การสหประชาชาติขึ้น ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลงเมื่อปี พ.ศ. 2488 (ค.ศ. 1945) แล้ว สหประชาชาติจึงได้รับช่วงดำเนินการของคณะกรรมการค้าสตรีและเด็ก ต่อจากสันนิบาตชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2489 เป็นต้นมาจนถึงทุกวันนี้

ภายหลังจากที่ได้รับช่วงงานมาแล้ว สหประชาชาติก็ได้ดำเนินงานอย่างจริงจัง และมีการพิจารณาอย่างรอบคอบและกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยในวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2490 (ค.ศ. 1947) ได้มีการจัดการประชุม โดยคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม ได้เสนอแนะให้เลขาธิการแห่งสหประชาชาติดำเนินการศึกษาพิจารณาร่างอนุสัญญาของสันนิบาตชาติ ซึ่งได้ร่างขึ้นในปี พ.ศ. 2480 (ค.ศ. 1937) นั้นต่อไป เช่น ให้มีการดัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ ดังนั้น ในที่สุด สหประชาชาติก็ได้ดำเนินการรวมข้อตกลงระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสฝิวขาว ค.ศ. 1904 อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสฝิวขาว ค.ศ. 1910 อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ. 1921 และอนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงซึ่งบรรลุนิติภาวะ ค.ศ.1933 และปรับปรุงเนื้อหาแห่งร่างอนุสัญญาปี ค.ศ.1937 ของสันนิบาตชาติ เป็นอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ. 1950 ซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้ ภายหลังนิยมเรียกกันว่า “อนุสัญญาฉบับรวม” (Consolidated Convention)³

3.1.3 อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ. 1950

อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ฉบับลงวันที่ 21 มีนาคม 1950 (Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others with Final Protocol Opened for signature at Lake Success, New York, on 21 March 1950)⁴

เจตนารมณ์ของอนุสัญญาฉบับนี้ คือ ต้องการให้มีหลักการยกเลิกการจดทะเบียนโสเภณี ดั้มเลิกสถานการค้าประเวณี การปราบปรามคนกลางที่คอยแสวงหากำไร รวมตลอดถึงการป้องกันมิให้คนเป็นโสเภณี และการจัดศูนย์ปรับสภาพโสเภณีให้มีอาชีพอันดีงามต่อไป

โดยอนุสัญญาฉบับนี้ ได้ผ่านการลงมติรับรองของสมัชชาใหญ่แห่งองค์การ

³ M. Cherif Bassiouni & Ved P. Nanda, “Slavery , Genocide , and Racial Discrimination”, A Treatise on Internatonal Criminal Law, Vol. 1 Chapter X p. 519.

⁴ United Nations, U.N. Treaty Series, No. 1342, V. 96, P. 271.

สหประชาชาติ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม ค.ศ.1947⁵ (พ.ศ. 2492) และได้ให้มีการลงนามที่ Lake Success มลรัฐนิวยอร์ก เมื่อวันที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 1950 และได้ลงทะเบียนอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม ค.ศ.1951 ประกอบด้วยมาตราต่าง ๆ ทั้งสิ้น จำนวน 28 มาตรา

โดยในข้อความเบื้องต้น (Preamble) แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ได้กำหนดว่า เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการที่จะปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก จึงให้บทบัญญัติระหว่างประเทศต่อไป นี้ ยังคงมีผลบังคับใช้อยู่ ได้แก่

1. ข้อตกลงระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสผิวขาว ฉบับลงวันที่ 18 พฤษภาคม ค.ศ. 1904 (International Agreement of 18 May 1904 for the Suppression of the White Slave Traffic, as amended by the General Assembly of the United Nations on 3 December 1948)

2. อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าทาสผิวขาว ฉบับลงวันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1910 (International Convention of 4 May 1910 for the Suppression of the White Slave Traffic, as amended by the Protocol approved by the General Assembly of the United Nations on 3 December 1948)

3. อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ฉบับลงวันที่ 30 กันยายน ค.ศ.1921 (International Convention of 30 September 1921 for the Suppression of the Traffic in Women and Children, as amended by the Protocol approved by the General of the United Nations on 20 October 1947)

4. อนุสัญญาระหว่างประเทศ ว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงซึ่งบรรลุนิติภาวะ ฉบับลงวันที่ 11 ตุลาคม ค.ศ. 1933 (International Convention of 11 October 1933 for the Suppression of the Traffic in Women of Full Age, as amended by the aforesaid Protocol)

โดยอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ. 1950 มีบทบัญญัติซึ่งเป็นสาระสำคัญ ดังนี้

1. ภาคีแห่งอนุสัญญานี้ ตกลงที่จะลงโทษต่อผู้เป็นกระจัดหา

⁵ United Nations, Multilateral Treaty Deposited with the Secretary - General, Status as at 31 December1956, (New York : United Nations Publication No. E.87, V. 6) P. 282.

ล่อลวง หรือชักนำบุคคลเพื่อมุ่งหวังให้เขาเป็นโสเภณี หรือแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่น แม้ว่าบุคคลดังกล่าวนั้นจะยินยอมก็ตาม⁶

2. กำหนดให้ ผู้ดำเนินการหรือจัดการ หรือให้ความช่วยเหลือทางด้านการเงิน หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือทางด้านการเงินต่อช่องโสเภณี และผู้ที่ให้สถานที่หรือให้เข้าสถานที่ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใด โดยมีความมุ่งหมายเพื่อกิจการค้าประเวณี ถือว่ามีความผิดด้วย⁷

3. ภายใต้กฎหมายภายใน การพยายามกระทำความผิดตามมาตรา 1 และมาตรา 2 ตลอดจนการเตรียมการเพื่อกระทำความผิด และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยจงใจเกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าว จะต้องถูกลงโทษ⁸

4. ภาคีสัญญานี้ ตกลงที่จะมีส่วนในการให้ความสนับสนุนช่วยเหลือระหว่างกันเกี่ยวกับการศึกษาทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน สุขภาพอนามัย สังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนมาตรการอื่น ๆ เพื่อป้องกันการค้าประเวณี การฟื้นฟูสภาพจิตใจและปรับปรุงสภาพสังคมของเหยื่อแห่งการค้าประเวณี หรือเหยื่อแห่งความผิดตามอนุสัญญานี้⁹

5. ภาคีสัญญานี้ ตกลงจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นในการตรวจตราสำนักจัดหางานต่าง ๆ เพื่อป้องกันคนหางาน โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก จากการเสี่ยงอันตรายต่อการเป็นโสเภณี¹⁰

6. อนุสัญญานี้ เปิดให้ประเทศที่เป็นสมาชิกแห่งองค์การ

⁶ Article 1 Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others, 1950

⁷ Article 2 Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others, 1950

⁸ Article 3 Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others, 1950

⁹ Article 16 Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others, 1950

¹⁰ Article 20 Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others, 1950

สหประชาชาติ และประเทศอื่นที่ได้รับการเชิญเข้าจากคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมให้ลงนามได้ แต่หากไม่ได้มีการลงนามดังกล่าว ประเทศเหล่านั้นก็อาจเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาได้ โดยการให้สัตยาบันภายหลัง¹¹

จากอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ.1950 มีข้อสังเกตที่ว่า อนุสัญญานี้ให้ความคุ้มครองและป้องกันมิให้บุคคลไม่ว่าชายหรือหญิง และไม่ว่าอายุเท่าใดถูกนำมาเป็นเหยื่อแห่งการค้าประเวณี ให้ลงโทษต่อบรรดาคนกลางผู้แสวงหาประโยชน์จากโสเภณี แต่ไม่ได้มีบทบัญญัติให้ลงโทษต่อตัวโสเภณีเองแต่ประการใด

เมื่อได้ประกาศใช้อนุสัญญานี้ องค์การสหประชาชาติก็ได้เรียกร้องให้ประเทศที่เป็นสมาชิกและไม่ใช่สมาชิกเล็กน้อยสำนักโสเภณี และให้ความร่วมมือในการปราบปรามการค้ามนุษย์และแก้ไขป้องกันมิให้คนเป็นโสเภณี โดยขอให้ทุกประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย ให้เข้าร่วมเป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้ดังกล่าว

3.1.4 อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อหญิงทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979

อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อหญิงทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women, 1979)

โดยหลังจากที่สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ได้มีมติรับรองปฏิญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อหญิง (Declaration on the Discrimination Against Women) เมื่อ ค.ศ. 1967 แล้ว เพื่อให้ปฏิญญาดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง สหประชาชาติจึงได้จัดทำอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อหญิงทุกรูปแบบในปี ค.ศ. 1979 โดยมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับปฏิญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อหญิงทุกประการ กล่าวคือ ให้รัฐภาคีดำเนินการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสม เพื่อกำจัดการเลือกปฏิบัติต่อหญิงให้มีการประกันสิทธิอันเท่าเทียมของหญิงและชาย โดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นให้มีการยกเลิกกฎหมาย กฎเกณฑ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และการปฏิบัติอื่น ๆ ซึ่งเป็นการเลือกปฏิบัติต่อหญิง ให้หญิงมีสิทธิทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา การทำงาน การเป็นตัวแทนของรัฐในองค์การระหว่างประเทศอย่างเท่าเทียมชาย อนุสัญญานี้ได้กำหนดรายละเอียดของการเลือกปฏิบัติต่อหญิงในรูปแบบต่าง ๆ ที่รัฐภาคีจะต้องกำจัดให้หมดสิ้นไป

¹¹ Article 23 Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others, 1950

โดยมีรายละเอียดทั้งสิ้น 30 มาตรา เป็นรายละเอียดของการเลือกปฏิบัติส่วนหนึ่ง 16 มาตราที่เหลือเป็นวิธีการปฏิบัติเพื่อให้อนุสัญญาฉบับนี้บรรลุผล

สำหรับในส่วนของการค้าประเวณีนั้น ในอนุสัญญาฉบับนี้ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสม รวมทั้งกฎหมายที่จะปราบปรามการค้าหญิงทุกรูปแบบ และการแสวงหาประโยชน์จากการเป็นโสเภณีของหญิง”¹² ซึ่งนอกจากนี้แล้ว ในอนุสัญญาฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องของการค้าหญิงและเด็ก เรื่องโสเภณีไว้ที่ใดอีก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเหตุที่ว่าการลงโทษเอาผิดกับบุคคลผู้แสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของหญิง ได้กำหนดรายละเอียดเอาไว้ ชัดเจนแล้ว ในอนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ฉบับลงวันที่ 21 มีนาคม 1950 แล้ว เหตุที่นำมาบัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้อีก เนื่องจากเป็นการย้ำให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของสหประชาชาติ ที่ต้องการจะขจัดการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น โดยอนุสัญญาฉบับนี้ได้เปิดให้ประเทศสมาชิกลงนามเมื่อวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1980 และประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเมื่อวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 1983

3.1.5 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 (Convention on the Rights of the Child, 1990) ซึ่งอนุสัญญานี้เกิดขึ้นจากผลงานขององค์การสหประชาชาติ ที่มุ่งเสริม สนับสนุนสิทธิเด็กทั้งหลายภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำให้รัฐภาคีสมาชิกแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ มีพันธกรณีที่จะพึงปฏิบัติต่อเด็กทั้งหลาย และได้บัญญัติถึงสิทธิที่เด็กควรได้รับการคุ้มครอง¹³ ซึ่งถือเป็นเจตนารมณ์ของอนุสัญญาฉบับนี้

โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 ได้รับการเสนอจากที่ประชุมสมัชชาแห่งชาติเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 ซึ่งจุดเริ่มต้นของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 เริ่มต้นจากการนำหลักสำคัญ 5 ประการ สำหรับสวัสดิภาพและการคุ้มครองการพิทักษ์เด็กที่กำหนดไว้ในปฏิญญาเจนีวา พ.ศ. 2467 รวบรวมเงื่อนไขต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิเด็กไว้ภายใต้เอกสารฉบับเดียวกัน โดยได้รับความเห็นชอบจากสันนิบาตชาติในปีเดียวกันนั่นเอง ต่อมาก็ได้รับการ

¹² Article 6 Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women, 1979

¹³ วันชัย รุจนวงศ์, สรรพสิทธิ์ คุ้มประพันธ์, วชิรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล และคณะ, กฎหมายและแนวปฏิบัติในประเทศไทย เฉพาะกรณีที่ไม่สอดคล้องตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา พิมพ์ครั้งแรก (กรุงเทพมหานคร : สถาบันกฎหมายอาญา, 2543), หน้า 1.

ทบทวนและเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2491 ซึ่งได้กลายมาเป็นพื้นฐานของข้อความทั้ง 10 ข้อ ในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520¹⁴

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 ได้รับการรับรองโดยองค์การสหประชาชาติเมื่อปี พ.ศ. 2532 โดยกำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ที่เด็กทุกคนทั่วทุกแห่งนั้นมีสิทธิที่จะได้รับ เช่น สิทธิในการมีชีวิตอยู่รอด สิทธิในการได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากปัจจัยทั้งหลายทั้งปวงที่อาจมีผลพัฒนาต่อเด็ก และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรม และในครอบครัว มีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐบาลต้องปฏิบัติตาม ในการให้บริการทางสาธารณสุข การศึกษา กฎหมาย และสังคมแก่เด็กในประเทศของตน¹⁵

โดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 เป็นผลของความพยายามเป็นเวลา 10 ปี ในการหารือ และเจรจาต่อรองระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทนายความ ผู้ชำนาญการด้านการอนามัยสุขภาพ นักสังคมสงเคราะห์ นักการศึกษา กลุ่มผู้สนับสนุนช่วยเหลือเด็ก องค์การพัฒนาเอกชน และกลุ่มศาสนาจากทั่วโลก ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 ถือเป็นสนธิสัญญาทางด้านมนุษยชนที่ได้รับการรับรองอย่างกว้างขวางที่สุดในประวัติศาสตร์ โดยการรับรองอย่างกว้างขวาง เป็นปัจจัยสำคัญที่เพิ่มความตระหนักเกี่ยวกับศักดิ์ศรีขั้นพื้นฐานแห่งความเป็นมนุษย์ของเด็กทุกคน และความจำเป็นเร่งด่วนในการประกันสวัสดิภาพและการพัฒนาของเด็ก และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 ยังได้ย้ำเป็นพิเศษว่า สิทธิในการได้รับคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานนั้นเป็นสิทธิของเด็กทุกคน มิใช่อภิสิทธิ์ของเด็กเพียงบางกลุ่มเท่านั้น¹⁶

หากพิจารณาถึงอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 นั้น ตามอนุสัญญาฉบับนี้มีบทบัญญัติกำหนดไว้ทั้งสิ้น 54 มาตรา แบ่งเป็นบทบัญญัติ 2 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นลักษณะของกฎหมายสารบัญญัติ เป็นเนื้อหาและหลักการต่าง ๆ ในการคุ้มครองเด็กเริ่มจากมาตรา 1 ถึงมาตรา 41 สำหรับในส่วนที่ 2 เป็นลักษณะของกฎหมายวิธีสบัญญัติ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ และแบบพิธีในการ

¹⁴ ชุษณา บุญยรัตพันธุ์, “อนุสัญญาว่าด้วยเด็ก : ผลกระทบต่อประเทศไทย”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), หน้า 22.

¹⁵ ไขข้อข้องใจของพ่อแม่ เกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (กรุงเทพมหานคร : องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, ม.ป.ป.), หน้า 1. (อัดสำเนา)

¹⁶ เรืองเดี๋ยกัณ

บังคับใช้ โดยกำหนดไว้ในมาตรา 42 ถึงมาตรา 54 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กำหนดนิยามของคำว่า “เด็ก” เอาไว้ ซึ่งหมายถึง มนุษย์ทุกคน

ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับ¹⁷

2. รัฐภาคีจะเคารพ และประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ แก่เด็ก แต่ละคนที่อยู่ในอำนาจของตน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใด ๆ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่น ๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย¹⁸

3. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง เพื่อที่จะประกันว่าเด็กได้รับความคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติ หรือการลงโทษในทุกรูปแบบ บนพื้นฐานของสถานภาพ กิจกรรมความคิดเห็นที่แสดงออก หรือความเชื่อของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือสมาชิกในครอบครัวของเด็ก¹⁹

4. ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันสังคมสงเคราะห์ของรัฐหรือเอกชน ศาลยุติธรรม หน่วยงานฝ่ายบริหาร หรือองค์กรนิติบัญญัติ ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นลำดับแรก²⁰

5. รัฐภาคีรับประกันว่า สถาบัน การบริการ และการอำนวยความสะดวก ที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการดูแลหรือการคุ้มครองเด็กนั้น จะเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้โดยหน่วยงานที่มีอำนาจ โดยเฉพาะในด้านความปลอดภัย สุขภาพ และในเรื่องจำนวนและความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ²¹

6. รัฐภาคีจะดำเนินการมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ที่จะส่งเสริมการฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ และการกลับคืนสู่สังคมของเด็กที่ได้รับเคราะห์จากการละเลยในรูปแบบใด ๆ การแสวงหาประโยชน์การกระทำอันมิชอบ การทรมานหรือการลงโทษ หรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้าโดยรูปอื่น หรือการพิพาทกันด้วยอาวุธ การฟื้นฟูหรือการกลับสู่

¹⁷ Article 1 Convention on the Rights of the Child, 1990

¹⁸ Article 2 (1) Convention on the Rights of the Child, 1990

¹⁹ Article 2 (2) Convention on the Rights of the Child, 1990

²⁰ Article 3 (1) Convention on the Rights of the Child, 1990

²¹ Article 3 (3) Convention on the Rights of the Child, 1990

สังคมนี้อาจจะเกิดในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ การเคารพตนเอง และศักดิ์ศรีของเด็ก²²

7. เพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความคืบหน้าของรัฐบาล ในการทำให้พันธกรณีที่จะต้องดำเนินการตามอนุสัญญานี้บังเกิดผล ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กขึ้น²³

8. กำหนดให้รัฐบาลเสนอรายงานต่อคณะกรรมการ โดยผ่านเลขาธิการสหประชาชาติในเรื่องมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลเอาซึ่งทำให้สิทธิที่ได้รับการรับรองในอนุสัญญานี้บังเกิดผล โดยให้รายงานความคืบหน้าภายใน 2 ปี นับจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับต่อรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และทุก ๆ 5 ปี หลังจากนั้น²⁴

9. รัฐบาลอาจบอกเลิกอนุสัญญานี้ โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ การบอกเลิกจะมีผลหนึ่งปีหลังจากวันที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับการแจ้งดังกล่าว²⁵

โดยหากพิจารณาถึงบทบัญญัติในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 แล้ว ก็พอที่จะแยกถึงสิทธิที่เด็กควรได้รับการคุ้มครองโดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. สิทธิในการดำรงชีวิต (Survival Rights) หรือ สิทธิพื้นฐานทั่วไปของเด็ก เช่น สิทธิในการมีชีวิตอยู่ สิทธิที่จะได้รับการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน สิทธิที่จะมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีพอ สิทธิในการมีชื่อและสัญชาติ เป็นต้น

2. สิทธิในการรับการปกป้องคุ้มครอง (Protection Rights) จากการถูกเอาเปรียบทางเพศ การใช้แรงงานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือพัฒนาร่างกาย สมองจิตใจ ศีลธรรม และสังคมของเด็ก จากการถูกรังแกหรือถูกละเมิด หรือการกระทำในลักษณะที่โหดร้าย ตลอดจนการปกป้องคุ้มครองเด็กที่มีชีวิตอยู่ในภาวะยากลำบาก เช่น เด็กพิการ เด็กผู้ลี้ภัย เด็กกำพร้า เป็นต้น

3. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา (Development Rights) เช่น สิทธิที่จะได้รับการศึกษา เป็นต้น

4. สิทธิในการมีส่วนร่วม (Participation Rights) เช่น สิทธิใน

²² Article 39 Convention on the Rights of the Child, 1990

²³ Article 43 Convention on the Rights of the Child, 1990

²⁴ Article 44 Convention on the Rights of the Child, 1990

²⁵ Article 52 Convention on the Rights of the Child, 1990

การแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีในทุก ๆ เรื่องที่มีผลกระทบต่อตัวเอง สิทธิในการแสดงออก ได้รับถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น²⁶

สำหรับบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็กในอนุสัญญาฉบับนี้ ได้กำหนดเอาไว้ ดังนี้

1. ข้อ 34 ซึ่งกำหนดว่า “รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบเพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศ และมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

- (1) การชักจูง หรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใด ๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- (2) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- (3) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร”²⁷

2. ข้อ 35 ซึ่งกำหนดว่า “รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งในระดับประเทศ ระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อป้องกันการลักพา การขายหรือการลักลอบค้าเด็ก ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใด หรือรูปแบบใด”²⁸

3. ข้อ 36 ซึ่งกำหนดว่า “รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ในทุกรูปแบบอื่นทั้งหมดที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด”²⁹

สำหรับประเทศไทยนั้น ได้มีการลงนามในภาคยานุวัติสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแล้ว เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 โดยตั้งข้อสงวนเอาไว้ 3 ข้อ คือ

1. ข้อ 7 เรื่องสัญชาติ
2. ข้อ 22 เรื่องสถานะของผู้ลี้ภัย
3. ข้อ 29 เรื่องการศึกษา

²⁶ วันชัย รุจนวงศ์, สรรพสิทธิ คัมภีร์ประพันธ์, วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล และคณะ, กฎหมายและแนวปฏิบัติในประเทศไทย เฉพาะกรณีที่ไม่สอดคล้องตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา, หน้า 1.

²⁷ Article 34 Convention on the Rights of the Child, 1990

²⁸ Article 35 Convention on the Rights of the Child, 1990

²⁹ Article 36 Convention on the Rights of the Child, 1990

ซึ่งต่อมาได้ยกเลิกข้อสงวน ข้อ 29 เรื่องการศึกษา เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2540 ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนี้ มีผลบังคับใช้ในประเทศไทย มาตั้งแต่เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2535 ซึ่งมีผลให้ประเทศไทยต้องดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติที่กำหนดเอาไว้ในอนุสัญญาด้วย

จากบทบัญญัติของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 จะเห็นได้ว่า อนุสัญญาฉบับนี้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำให้รัฐภาคีสมาชิกแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ มีพันธกรณีที่พึงปฏิบัติต่อเด็กทั้งหลาย และได้บัญญัติถึงสิทธิที่เด็กควรได้รับการคุ้มครอง ดังจะเห็นได้จากกำหนดให้มีการเคารพและประกันสิทธิของเด็ก โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ และไม่คำนึงถึงองค์ประกอบใด ๆ โดยให้คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ และการบริการต่อเด็กนั้นต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และมีการส่งเสริมการฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ และการกลับคืนสู่สังคมของเด็กอีกด้วย

สำหรับในส่วนของบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการค้าเด็กนั้น จะเห็นได้ว่า ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 ได้กำหนดเอาไว้ในข้อ 34 ซึ่งมีองค์ประกอบที่กำหนดเอาไว้ โดยการเรียกร้องต่อรัฐภาคี คือ ต้องการให้มีการคุ้มครองเด็กให้ปลอดภัยจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องซุกจุก หรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใด ๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวกับสิ่งลามกอนาจาร ในข้อ 35 กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันการลักพา การขายหรือการลักลอบค้าเด็ก ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใด หรือรูปแบบใด และยังกำหนดไว้ในข้อ 36 ซึ่งเป็นการคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ในทุกรูปแบบอื่นทั้งหมดที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใดก็ตาม อันเป็นการกำหนดย้ำให้เห็นว่า เด็กนั้นจะได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้ จากการกระทำใด ๆ ที่เป็นการนำเด็กไปแสวงหาประโยชน์ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการ วัตถุประสงค์ หรือในรูปแบบใดก็ตาม

3.1.5.1 พิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000

นอกจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 ที่ประเทศไทยได้ลงนามเข้าเป็นรัฐภาคี และมีผลบังคับใช้ ตามที่ได้กล่าวมาในข้างต้นแล้ว ยังมีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 (Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000) กำหนดขึ้นมาเพิ่มเติมอีกด้วย

โดยพิธีสารเลือกรับ (Optional Protocol) คือ ข้อตกลงเสริมหรือแก้ไขอนุสัญญาที่อยู่แล้ว ซึ่งเปิดให้ประเทศต่าง ๆ ลงนามเข้าเป็นภาคี โดยประเทศใดจะสมัครเข้าเป็น

ภาคีก็ได้ สำหรับพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก เป็นเรื่องที่สืบเนื่องมาจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เพื่อเป็นการเสริมอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในมาตราที่เกี่ยวข้องให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยที่ประชุมสามัญแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ 54 วันที่ 25 พฤษภาคม 2543 ได้มีมติรับรองและเปิดให้ประเทศต่าง ๆ ลงนามเข้าเป็นภาคีพิธีสารฉบับดังกล่าว³⁰

โดยพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก มีอยู่ทั้งหมด 17 มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. เจตนารมณ์ของพิธีสารฉบับนี้ คือ เพื่อให้ช่วยให้บรรลุถึงความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และการปฏิบัติตามข้อบทบัญญัติของอนุสัญญาต่อไป โดยเฉพาะข้อ 1 , 11 , 21 , 32 , 33 , 34 , 35 และ 36 จึงเป็นการสมควรที่จะขยายมาตรการที่รัฐภาคีควรดำเนินการ เพื่อที่จะประกันการคุ้มครองเด็กจากการค้า การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก

2. กำหนดคำนิยามของ การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก เอาไว้ดังนี้

“การค้าเด็ก” หมายถึง การกระทำหรือการแลกเปลี่ยนใดที่เด็กถูกส่งมอบโดยบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใด ไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่ง เพื่อ ค่าตอบแทนหรือเพื่อผลประโยชน์ตอบแทนอื่นใด³¹

“การค้าประเวณีเด็ก” หมายถึง การใช้เด็กในกิจกรรมทางเพศ เพื่อค่าตอบแทนหรือเพื่อผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบอื่นใด³²

“สื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก” หมายถึง การนำเสนอใดโดยวิธีการใดก็ตาม ที่มีเด็กเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมทางเพศอย่างชัดแจ้ง หรือการนำเสนอส่วนใดในทางเพศของเด็กจากตัวตนจริงหรือจากการทำจำลองขึ้น เพื่อความมุ่งประสงค์หลักใน

³⁰ เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก” วันที่ 14 -15 สิงหาคม 2544

³¹ Article 2 (a) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

³² Article 2 (b) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

ทางเพศ³³

3. รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องประกันว่า อย่างน้อย การกระทำ และกิจกรรมต่อไปนี้ ครอบคลุมอยู่ภายใต้กฎหมายอาญาหรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะความผิดทั้งหลายเช่นว่านั้นจะกระทำภายในประเทศหรือข้ามชาติ หรือกระทำใน ลักษณะส่วนบุคคล หรือในลักษณะที่จัดเป็นองค์กร

(1) การเสนอ การส่งมอบ หรือการรับไว้ซึ่งเด็ก โดยวิธี การใดก็ตาม เพื่อความมุ่งประสงค์ในการ

(a) แสวงประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก

(b) จัดส่งอวัยวะเด็กเพื่อผลกำไร

(c) เข้ามีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กในการบังคับ ใช้แรงงาน

(2) ความยินยอมที่เกิดจากการถูกชักจูงอย่างไม่ เหมาะสม ในฐานะที่เป็นคนกลางในการเจรจาเพื่อ การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งเป็นการละเมิด ตราสารระหว่างประเทศทางกฎหมาย ในเรื่องการ รับบุตรบุญธรรมที่ใช้บังคับอยู่

(a) การเสนอ การได้มา การจัดหาหรือการ จัดให้ซึ่งเด็กเพื่อการค้าประเวณีเด็ก

(b) การผลิต การแจกจ่าย การเผยแพร่ การนำเข้า การส่งออก การเสนอ การ ขาย หรือการครอบครองเพื่อความ มุ่งประสงค์ดังกล่าว ซึ่งสื่อลามกที่ เกี่ยวกับเด็ก³⁴

4. ภายใต้ขอบทของกฎหมายแห่งชาติของรัฐภาคี จะต้อง ดำเนินการอย่างเดียวกันกับความพยายามในการลงมือกระทำการใดดังกล่าว และการมีส่วนร่วม

³³ Article 2 (c) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

³⁴ Article 3 (1) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

เกี่ยวข้องหรือการมีส่วนร่วมในการกระทำใดดังกล่าว³⁵

5. รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องรองรับมาตรการที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองสิทธิเด็กและผลประโยชน์ของเด็ก ผู้ได้รับเคราะห์จากการปฏิบัติต้องห้ามภายใต้พิธีสารฉบับนี้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยเฉพาะ เช่น การคุ้มครองตามความเหมาะสมต่อความเป็นส่วนตัวและตัวตนของเด็กผู้ได้รับเคราะห์ และการดำเนินการมาตรการที่สอดคล้องกับกฎหมายแห่งชาติ เพื่อหลีกเลี่ยงการแพร่กระจายข้อสนเทศอย่างไม่เหมาะสมที่อาจนำไปสู่การละเมิดตัวตนของเด็กผู้ได้รับเคราะห์ การจัดให้มีการปลอดภัยสำหรับเด็กผู้ได้รับเคราะห์ในกรณีที่เหมาะสม รวมทั้งความปลอดภัยของครอบครัวและพยานที่กระทำในนามของเด็กผู้ได้รับเคราะห์เหล่านั้นจากการถูกข่มขู่และการแก้แค้น³⁶

6. รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องประกันว่า ในการปฏิบัติตามระบบความยุติธรรมทางอาญาต่อเด็กผู้ได้รับเคราะห์ จากความผิดที่กำหนดรายละเอียดไว้ในพิธีสารฉบับนี้ ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กจะต้องเป็นข้อพิจารณาเบื้องต้นก่อนสิ่งใด³⁷

7. รัฐภาคีทั้งหลายจะรับรองมาตรการ เพื่อประกันว่า จะมีการฝึกอบรมที่เหมาะสม โดยเฉพาะการฝึกอบรมทางด้านกฎหมายและด้านจิตวิทยาแก่บุคคลผู้ทำงานกับผู้ได้รับเคราะห์จากความผิดที่ห้ามไว้ภายใต้พิธีสารฉบับนี้³⁸

8. รัฐภาคีทั้งหลายจะรับรองมาตรการ ในกรณีที่เหมาะสม เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยและบูรณภาพของบุคคลและ/หรือองค์กรเหล่านั้นที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและ/หรือคุ้มครองและฟื้นฟูผู้ได้รับเคราะห์จากความผิดเช่นว่านั้น³⁹

9. รัฐภาคีทั้งหลายจะประกันว่า เด็กทั้งปวงผู้ได้รับเคราะห์ จากความผิดที่ได้กำหนดรายละเอียดไว้ในพิธีสารฉบับนี้ มีโอกาสที่จะใช้กระบวนการดำเนินการ

³⁵ Article 3 (2) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

³⁶ Article 8 (1) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

³⁷ Article 8 (3) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

³⁸ Article 8 (4) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

³⁹ Article 8 (5) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

อย่างเพียงพอที่จะเรียกร้องให้มีการชดเชย สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากผู้ที่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ⁴⁰

10. รัฐภาคีทั้งหลาย จะต้องดำเนินขั้นตอนที่โปร่งที่จำเป็น เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยความตกลงพหุภาคี ระดับภูมิภาคและทวิภาคีเพื่อการป้องกัน การติดตาม การสืบสวนสอบสวน การฟ้องร้องดำเนินคดี และการลงโทษบุคคลเหล่านั้นที่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกอนาจารที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และการท่องเที่ยวที่ใช้เด็กเพื่อการบริการทางเพศ รัฐภาคีทั้งหลายจะส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างประเทศ ระหว่างหน่วยงาน องค์กรเอกชนในระดับประเทศและระหว่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศด้วย⁴¹

11. รัฐภาคีทั้งหลาย จะต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อช่วยเหลือเด็กผู้ได้รับเคราะห์ในการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจ การบูรณาการคืนสู่สังคมและการกลับคืนถิ่นอาศัย⁴²

12. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องเสนอรายงาน ต่อคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก ภายใน 2 ปีหลังจากการมีผลบังคับใช้ของพิธีสารฉบับนี้ต่อรัฐภาคีนั้น โดยให้ข้อเสนอแนะที่ครบถ้วนว่าด้วยมาตรการที่รัฐได้ดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามพิธีสารฉบับนี้⁴³

13. ภายหลังจากการเสนอรายงานที่ครบถ้วน รัฐภาคีแต่ละรัฐรวบรวมไว้ในรายงานที่รัฐได้เสนอต่อคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพิธีสารฉบับนี้ รัฐภาคีอื่น ๆ ของพิธีสารฉบับนี้จะเสนอรายงานทุก ๆ 5 ปี⁴⁴

14. รัฐภาคีใดอาจถอนตัวจากพิธีสารฉบับนี้ได้ทุกเวลา โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ ผู้ซึ่งจะต้องแจ้งให้รัฐภาคีอื่น ๆ ของ

⁴⁰ Article 9 (4) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

⁴¹ Article 10 (1) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children , Child Prostitution and Child Pornography , 2000

⁴² Article 10 (2) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

⁴³ Article 12 (1) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

⁴⁴ Article 12 (2) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

อนุสัญญา และรัฐทั้งปวงที่ได้ลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ทราบภายหลังจากนั้น และการถอนตัวจะมีผลหนึ่งปีหลังจากวันที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับการแจ้ง⁴⁵

จากบทบัญญัติของพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 นั้น จะเห็นได้ว่า พิธีสารฉบับนี้กำหนดขึ้น เพื่อให้มีการขยายมาตรการเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยได้มีการกำหนด คำนิยามของคำว่า “การค้าเด็ก” “การค้าประเวณีเด็ก” และ “สื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก” เอาไว้ พร้อมทั้งกำหนดถึงการกระทำต่าง ๆ ที่ถือเป็นความผิด ที่จะต้องมีการลงโทษ รวมทั้งการพยายามกระทำความผิดและการมีส่วนร่วมในการกระทำนั้น ซึ่งการกระทำดังกล่าว รวมถึงการค้าประเวณีเด็กด้วย และมีการกำหนดถึงการคุ้มครองสิทธิ โดยคำนึงความเป็นส่วนตัว และผลประโยชน์ของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ และการจัดให้มีความปลอดภัยสำหรับเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหาย รวมทั้งครอบครัวและพยานในคดีซึ่งเด็กเป็นผู้เสียหายด้วย และให้มีการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มีการกำหนดให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับต่าง ๆ ทั้งพหุภาคี ทวิภาคี และภูมิภาคเพื่อการป้องกัน การติดตาม การสืบสวนสอบสวน การฟ้องร้อง ดำเนินคดี และการลงโทษบุคคลเหล่านั้นที่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกอนาจารที่เกี่ยวกับเด็ก และการช่วยเหลือ พี่นฟูเด็กทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ เพื่อให้เด็กได้กลับคืนสู่สังคมพร้อมทั้งการกลับคืนยังภูมิลำเนา ถิ่นที่อยู่อาศัยอีกด้วย

3.1.6 อนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000

อนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 (United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000) โดยอนุสัญญานี้เกิดขึ้นเนื่องจากในปัจจุบันมีองค์กรอาชญากรรมเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และมีการทำงานกันอย่างเป็นเครือข่าย โดยในประเทศต่าง ๆ ก็ได้มีการพยายามในการพัฒนากฎหมายและมาตรการต่าง ๆ ในการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมที่เกิดขึ้นซึ่งนับวันจะกลายเป็นปัญหาที่ร้ายแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะเหตุที่ว่าในปัจจุบันซึ่งถือเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ทุกสิ่งทุกอย่างสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ไม่มีพรมแดน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระบบเศรษฐกิจ การขนส่ง และการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้มนุษย์มีโอกาสนในการติดต่อสื่อสารและพัฒนาเศรษฐกิจในทางที่สร้างสรรค์ได้มากขึ้น แต่มนุษย์บางกลุ่มกลับนำความเจริญเหล่านี้ไปใช้ในการก่ออาชญากรรม ดังนั้น จึงมีการร่วมมือกันของประเทศต่าง ๆ ในการเจรจาเพื่อให้เกิดอนุสัญญาและพิธีสารต่าง ๆ ที่

⁴⁵ Article 15 (1) Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมขึ้น⁴⁶

โดยปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นปัญหาที่มีผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของทุก ๆ ประเทศ โดยสหประชาชาติกำหนดให้ถือเป็นภัยคุกคามต่อประชาคมโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เกิดขึ้นมาพร้อม ๆ กับสภาพการณ์โลกาภิวัตน์ ประเทศต่าง ๆ จึงได้ร่วมกันคิดค้นหาวิธีในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยหลากหลายวิธี โดยผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ได้ร่วมกันจัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ.2000 เพื่อร่วมกันป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติอย่างจริงจัง เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ อนุสัญญาฉบับนี้ มีการนำมาตรากฎพิเศษบางประการมาใช้ในการจัดการกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

สำหรับแนวคิดในการยกเว้น อนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (Convention against Transnational Organized Crime) เกิดจากความคิดริเริ่มของรัฐบาลโปแลนด์ที่ได้เสนออนุสัญญาเพื่อให้สหประชาชาติเวียนให้ประเทศสมาชิกพิจารณา ต่อมาสหประชาชาติมีมติที่ 53/111 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2541 ให้จัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจระดับรัฐบาล (Intergovernmental Ad - Hoc Committee) ตามคำแนะนำของคณะกรรมการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา ซึ่งได้เสนอผ่านคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งคณะกรรมการเฉพาะกิจระดับรัฐบาล (Intergovernmental Ad - Hoc Committee) ได้จัดให้มีการประชุมและยกร่างอนุสัญญาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และโดยที่การประชุมยกร่างอนุสัญญาในแต่ละครั้ง ประเทศต่าง ๆ ได้ส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็นและกำหนดทำที่อย่างกว้างขวาง จึงถือได้ว่าอนุสัญญาฉบับนี้มีลักษณะเป็นสากล (Universal in character) สำหรับประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญในการยกเว้นโดยการส่งผู้แทนเข้าติดตามผลการประชุมมาโดยตลอด ภายหลังจากที่จัดทำเสร็จ ประเทศไทยได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้ และในพิธีสารอีก 2 ฉบับ คือ พิธีสารป้องกัน ปราบปราม และการลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก และพิธีสารต่อต้านการลักลอบขนย้ายผู้ย้ายถิ่น โดยทางบก ทะเล และอากาศ

ดังนั้นวัตถุประสงค์เบื้องต้นและเป้าหมายอันดับแรกของอนุสัญญาฉบับนี้ จึงอยู่ที่ความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการป้องกันและการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมาตรการที่กำหนดขึ้นก็เพื่อเป็นการขจัดความเหลื่อมล้ำของมาตรฐานในทางกฎหมาย อันเนื่องมาจากระบบกฎหมายที่แตกต่างกัน โดยวิธีการกำหนดมาตรฐานในการร่างกฎหมายภายใน (domestic laws) ที่บังคับใช้ในการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้

⁴⁶ <http://www.odccp.org/palermo/convensumm.htm>

เป็นไปในแนวทางเดียวกัน มาตรการต่าง ๆ ในอนุสัญญา ได้รับการคาดหมายว่าจะช่วยแก้ไข ปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อนุสัญญาฉบับนี้ เป็นการตกลงที่จะร่วมมือกันระหว่างประเทศในการต่อต้าน องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยมีลักษณะและเนื้อหาเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ กล่าวคือ โดย ตัวของอนุสัญญาแล้วมิได้มีลักษณะเป็นกฎหมายภายในสำหรับประเทศใดประเทศหนึ่ง หากแต่ เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศซึ่งมีผลบังคับต่อรัฐภาคีเท่านั้น ไม่ได้มีผลเป็นการบังคับใช้ต่อปัจเจก บุคคล และเมื่อประเทศใดได้มีการลงนามในอนุสัญญาแล้ว ก็ถือได้ว่าประเทศนั้นเห็นชอบที่จะเป็น ภาคีสมาชิก และเท่ากับเป็นการแสดงความจำนงที่จะปฏิบัติตามบทบัญญัติในอนุสัญญาแล้ว และ เพื่อให้บรรลุเจตจำนงนั้น ประเทศที่ได้ลงนามแล้ว มีพันธะที่จะต้องสำรวจกฎหมายภายในของตน ว่ามีความสอดคล้องกับอนุสัญญา และพิธีสารหรือไม่เพียงพอ หากกฎหมายภายในไม่สอดคล้อง ก็ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายนั้น หรือออกเป็นกฎหมายใหม่ เพื่อให้สามารถให้สัตยาบัน อนุสัญญาและพิธีสารแนบท้ายได้⁴⁷

โดยปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบัน ได้เปลี่ยนสภาพจากอดีตที่มีผู้ประกอบการ เพียงไม่กี่คน มาเป็นการประกอบอาชญากรรมในรูปขององค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) ซึ่งนอกจากจะประกอบอาชญากรรมในประเทศแล้ว ยังขยายขอบข่ายการกระทำความผิดไปอย่าง กว้างขวาง ครอบคลุมถึงอาชญากรรมระหว่างประเทศ ในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม ข้ามชาติ⁴⁸

สำหรับความหมายของคำว่า “องค์กรอาชญากรรม” ได้มีผู้ได้ให้คำจำกัด

ความ
เอาไว้ อาทิเช่น

องค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) หมายถึง “การประกอบ กิจกรรมที่ผิดกฎหมาย โดยมีสมาชิกจำนวนมากที่รวมตัวกันเป็นองค์กร ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงานที่มั่นคงและเคร่งครัดต่อกฎระเบียบและวินัย โดยจะประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดหา

⁴⁷ ชัยรัตน์ ศักดิ์โกศล, “การฟอกเงิน : ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับอนุสัญญาสหประชา ชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา ศึกษานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 66 - 68.

⁴⁸ สุชาติ ไตรประสิทธิ์, “ประเทศไทยกับความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา” เสวนาทง วิชาการ เรื่อง ความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามและลงโทษการกระทำผิดทางเพศต่อ เด็ก, (สำนักงานอัยการสูงสุด, ECPAT, กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เครือข่ายสิทธิเด็กเอเชียเน็ท, 2537), หน้า 1.

สินค้า และบริการที่ผิดกฎหมาย ซึ่งครอบคลุมธุรกิจในช่วงกว้าง รวมทั้งการพนัน การค้าประเวณี การให้กู้ยืมเงินโดยคิดดอกเบี้ยเกินอัตรา ยาเสพติด การเรียกค่าคุ้มครอง รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ที่ผิดกฎหมาย ที่กระทำโดยสมาชิกขององค์กร”⁴⁹

อาชญากรรมองค์กร หมายถึง “อาชญากรรมซึ่งอาชญากรได้รวมตัวเข้าด้วยกันตามสายการบังคับบัญชาในรูปขององค์กร โดยจัดวางแผนและดำเนินงานเพื่อประกอบธุรกิจผิดกฎหมายประเภทต่าง ๆ และบ่อยครั้งที่องค์กรอาชญากรรมจะอาศัยอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมือง เพื่อผูกขาดการดำเนินธุรกิจผิดกฎหมายนั้น ๆ”⁵⁰

องค์กรอาชญากรรม หมายถึง “อาชญากรซึ่งได้รวมตัวเข้าด้วยกันตามสายงานบังคับบัญชาในรูปขององค์กร โดยมีการวางแผนการดำเนินการในการประกอบกิจการทั้งที่ชอบด้วยกฎหมายและผิดกฎหมาย โดยอาศัยอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมือง มีลักษณะของความต่อเนื่อง หลีกเลี่ยงการแข่งขันและความขัดแย้งอันอาจเกิดจากภาวะการผูกขาด ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วง และก่อให้เกิดความมั่นคงขององค์กร”⁵¹

องค์กรอาชญากรรม หมายถึง “การที่คณะบุคคลรวมตัวกันกระทำ ความผิดเกี่ยวกับธุรกิจการเงิน ในการรวมตัวกัน จะมีการจัดการ การบริหารอย่างเป็นทางการและมี ประสิทธิภาพ การกระทำผิดที่เป็นองค์กรนี้จึงยากแก่การจับกุมปราบปราม”⁵²

องค์กรอาชญากรรม หมายถึง “องค์กรที่ประกอบไปด้วยสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก โดยการเข้าร่วมกันนั้นมีลักษณะการดำเนินงานที่เป็นระบบและขั้นตอน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วองค์กรดังกล่าวจะประกอบกิจกรรมที่ผิดต่อกฎหมาย มีการบังคับบัญชาเป็นลำดับชั้น โดยสมาชิกขององค์กรจะต้องมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์และรักษาความลับขององค์กรเป็นอย่างดี

⁴⁹ อรรถนพ ชูบำรุง, อาชญาวิทยาและอาชญากรรม (กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532), หน้า 122.

⁵⁰ ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, อาชญาวิทยา , อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 111.

⁵¹ ศิริพร ปาริยะฤทธิ์, “การลักพาตัวเด็กกับกฎหมายอาญา”, (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539) , หน้า 13 - 14.

⁵² นवलจันทร์ ทศนชัยกุล, อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม) (นนทบุรี : พรทิพย์การพิมพ์ , 2541), หน้า 234.

มีการใช้สัญลักษณ์ในการติดต่อและประสานงานกันระหว่างสมาชิกขององค์กร”⁵³

โดยในอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 นี้มีบทบัญญัติทั้งสิ้น 41 มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. จุดประสงค์และเจตนารมณ์ของอนุสัญญานี้ คือ เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือในการที่จะป้องกันและต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น⁵⁴

2. กำหนดคำนิยามของศัพท์ต่าง ๆ เอาไว้ เช่น “กลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร” หมายถึง กลุ่มที่มีการจัดโครงสร้างของบุคคลสามคนหรือมากกว่าที่ดำรงอยู่เป็นระยะเวลาหนึ่ง และที่มีการประสานการดำเนินงานระหว่างกัน โดยมีเป้าหมายในการกระทำอาชญากรรมร้ายแรงหนึ่งอย่างหรือ มากกว่า หรือในการกระทำความผิดตามที่ได้กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงินหรือผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม⁵⁵

“อาชญากรรมร้ายแรง” หมายถึง การกระทำที่เป็นความผิดซึ่งสามารถลงโทษโดยการทำให้สูญเสียเสรีภาพขั้นสูงสุดเป็นเวลาอย่างน้อย 4 ปีหรือโทษที่รุนแรงกว่าได้⁵⁶

“กลุ่มที่มีการจัดโครงสร้าง” หมายถึง กลุ่มที่ไม่ได้จัดตั้งขึ้นด้วยความบังเอิญ เพื่อกระทำความผิดโดยบังเอิญ และไม่จำเป็นต้องมีการกำหนดบทบาทของสมาชิกอย่างเป็นทางการ ไม่จำเป็นต้องมีความต่อเนื่องของการเป็นสมาชิก หรือมีโครงสร้างที่พัฒนาแล้ว เป็นต้น⁵⁷

3. กำหนดให้รัฐภาคีจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของตน ภายใต้

⁵³ Allen, Harry E Paul C Friday, Crime and Punishment (New York : Macmillan Publishing Co., 1981), p.178.

⁵⁴ Article 1 United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁵⁵ Article 2 (a) United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁵⁶ Article 2 (b) United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁵⁷ Article 2 (c) United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

อนุสัญญาฉบับนี้ ในลักษณะที่สอดคล้องกับหลักการเรื่องของความเสมอภาคทางด้านอธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดนของรัฐ และในลักษณะที่ไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่น และไม่มีสิ่งใดในอนุสัญญาฉบับนี้ ที่ให้สิทธิแก่รัฐภาคีที่จะดำเนินการในดินแดนของรัฐอื่นในการใช้เขตอำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสงวนไว้โดยเฉพาะสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามกฎหมายภายในของรัฐดังกล่าว⁵⁸

4. กำหนดให้มีความรับผิดชอบของนิติบุคคล ในกรณีที่มีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมร้ายแรง ซึ่งความรับผิดชอบของนิติบุคคลอาจเป็นความรับผิดชอบทางอาญา ความรับผิดชอบทางแพ่ง หรือความรับผิดชอบทางปกครองก็ได้ โดยรัฐภาคีแต่ละรัฐนั้นจะต้องทำให้แน่ใจว่า นิติบุคคลซึ่งจะต้องรับผิดชอบนั้น อยู่ภายใต้บทลงโทษทางอาญาหรือมีโทษทางอาญา รวมทั้งบทลงโทษทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ ได้สัดส่วน และสามารถปราบปรามการกระทำความผิดได้⁵⁹

5. กำหนดถึงเรื่องของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยกำหนดว่าความผิดที่จะขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น จะต้องสามารถลงโทษได้ตามกฎหมายภายในของรัฐผู้ร้องขอ และรัฐที่ได้รับการร้องขอ และถ้าหากรัฐภาคีใดจะส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ก็ต่อเมื่อสนธิสัญญาได้รับการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากอีกรัฐภาคีหนึ่ง ซึ่งไม่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน รัฐภาคีนั้นอาจพิจารณาให้อนุสัญญาฉบับนี้ เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในเรื่องความผิดใด ๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ และการส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่บัญญัติไว้โดยกฎหมายภายในของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอ หรือโดยสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ใช้บังคับ รวมทั้งเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับโทษขั้นต่ำสำหรับความผิดที่มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและสาเหตุต่าง ๆ ที่รัฐภาคีผู้ได้รับคำร้องขออาจปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยรัฐภาคีจะต้องพยายามดำเนินการขั้นตอนของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้เร็วขึ้น และพยายามลดความยุ่งยากของข้อกำหนดในการจัดหาหลักฐานอันเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในเรื่องความผิดใด ๆ ที่นำมาใช้บังคับ⁶⁰

6. กำหนดเรื่องการโอนตัวนักโทษ โดยให้รัฐภาคีอาจพิจารณาเข้าร่วมความตกลงหรือข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีว่าด้วยการโอนตัวไปยังดินแดนของตน ซึ่งบุคคลที่ถูกพิพากษาหรือปราศจากเสรีภาพในรูปแบบอื่น สำหรับความผิดที่อนุสัญญาฉบับนี้

⁵⁸ Article 4 United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁵⁹ Article 10 United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁶⁰ Article 16 United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

ครอบคลุมถึง เพื่อที่บุคคลเหล่านั้นอาจรับโทษทั้งหมด ณ ดินแดนของตน⁶¹

7. กำหนดให้มีการช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน ในการสืบสวน สอบสวน การฟ้องร้องดำเนินคดีและดำเนินการต่าง ๆ ทางศาลที่เกี่ยวข้องกับความผิดภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้ เช่น การรวบรวมพยานหลักฐาน การสอบปากคำบุคคล การส่งเอกสารของศาล การค้น ยึด และอายัด และการตรวจวัตถุและสถานที่ เป็นต้น⁶²

8. กำหนดเรื่องการโอนการดำเนินคดีอาญา หากเป็นการฟ้องคดีอาญาในความผิดที่อนุสัญญาฉบับนี้ครอบคลุมถึง และการโอนคดีนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะในกรณีที่เกี่ยวข้องกับเขตอำนาจหลายเขต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความสำคัญแก่การฟ้องคดี⁶³

9. กำหนดเรื่องของมาตรการคุ้มครองพยาน การให้ความช่วยเหลือและการคุ้มครองผู้เสียหาย และมาตรการที่จะขยายความร่วมมือกับหน่วยงานที่ใช้บังคับกฎหมายรวมทั้งความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมาย

10. กำหนดเรื่องการเก็บรวบรวม การแลกเปลี่ยน และการวิเคราะห์ข้อสนเทศเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรม

11. กำหนดให้ช่วยเหลือกันในด้านการศึกษาอบรมและวิชาการ รวมทั้งมาตรการอื่น ๆ เพื่อการปฏิบัติตามอนุสัญญาผ่านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

12. กำหนดถึงมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ การส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานและกระบวนการที่กำหนดขึ้น เพื่อพิทักษ์ความซื่อสัตย์สุจริตของกิจการของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

13. กำหนดให้มีการประชุมของภาคีแห่งอนุสัญญา เพื่อปรับปรุงความสามารถของรัฐภาคีในการต่อสู้กับองค์กรอาชญากรรม และเพื่อส่งเสริมและทบทวนการปฏิบัติตามอนุสัญญาฉบับนี้ โดยเลขาธิการสหประชาชาติจะต้องจัดให้มีการประชุมของรัฐภาคี

⁶¹ Article 17 United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁶² Article 18 United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁶³ Article 21 United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

ไม่ช้ากว่าหนึ่งปี หลังจากที่ยกข้อบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ⁶⁴

14. หลังจากครบห้าปีจากการมีผลใช้บังคับของอนุสัญญาฉบับนี้ รัฐภาคีรัฐใดรัฐหนึ่งอาจเสนอขอแก้ไขได้ โดยยื่นเรื่องต่อเลขาธิการสหประชาชาติ ซึ่งจะได้แจ้งข้อแก้ไขที่ได้รับการเสนอไปยังรัฐภาคีทั้งหลาย และไปยังที่ประชุมของภาคีอนุสัญญา เพื่อพิจารณาต่อไป⁶⁵

15. รัฐภาคีใดอาจถอนตัวจากอนุสัญญาฉบับนี้ได้ โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการสหประชาชาติ และการถอนตัวจะมีผลหนึ่งปีหลังจากวันที่เลขาธิการสหประชาชาติได้รับการแจ้งนั้น⁶⁶

จากบทบัญญัติของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 นั้น จะเห็นได้ว่า เจตนารมณ์ของอนุสัญญาฉบับนี้ต้องการที่จะทำลายล้างองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ หรืออีกนัยหนึ่ง เป็นการตัดถึงรากฐานขององค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติที่กำหนดในอนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งมีมาตรการในการสนับสนุนการทำลายองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดถึงมาตรการในการขจัดปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง ซึ่งกำหนดให้การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นความผิดทางอาญา และรัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางกฎหมาย ทางบริหาร หรือทางอื่นที่มีประสิทธิภาพ เท่าที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระบบกฎหมายเพื่อส่งเสริมความซื่อสัตย์ และการใช้มาตรการเพื่อการป้องกัน ตรวจจับและลงโทษการฉ้อราษฎร์บังหลวงโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรการในการต่อต้านการฟอกเงิน ทั้งนี้ เนื่องจากทรัพย์สินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมการค้าหญิงและเด็ก อาจนำไปสู่กระบวนการฟอกเงินได้ ซึ่งในอนุสัญญาฉบับนี้ได้กำหนดให้รัฐภาคีแต่ละรัฐจัดตั้งระบบการควบคุมและการกำกับดูแลภายในประเทศสำหรับธนาคาร และสถาบันการเงินซึ่งมิใช่ธนาคาร และองค์กรอื่น ๆ ที่อาจเกี่ยวข้องกับฟอกเงินได้ง่าย เพื่อป้องกันและตรวจถึงการฟอกเงินทุกรูปแบบ ซึ่งระบบดังกล่าวจะต้องเน้นถึงการแสดงตัวของลูกค้า การเก็บรักษาบันทึก และการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย การกำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานข่าวกรองทางการเงิน เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางระดับประเทศ สำหรับการรวบรวม วิเคราะห์ และแจกจ่ายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่อาจเป็นการฟอกเงิน การมีมาตรการในการตรวจและดูแลถึงการเคลื่อนย้ายเงินสดและตราสารที่

⁶⁴ Article 32 United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁶⁵ Article 39 (1) United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁶⁶ Article 40 (1) United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

เปลี่ยนมือได้ในลักษณะที่เป็นการเคลื่อนย้ายข้ามประเทศ อีกทั้งยังมีมาตรการในด้านเทคโนโลยี เนื่องจากในปัจจุบัน ได้มีเทคโนโลยีต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งในอนุสัญญาฉบับนี้จึงได้กำหนดบทบัญญัติรองรับเอาไว้ ในเรื่องเทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ โดยกำหนดให้รัฐภาคีแต่ละรัฐใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษในเหตุการณ์ที่มีความเหมาะสมและความจำเป็น เช่น การเฝ้าติดตามโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือการเฝ้าติดตามในรูปแบบอื่น ๆ และการปฏิบัติการลับ โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจกระทำการเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยมาตรการที่กำหนดในการขจัดองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งรวมถึงองค์กรอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กด้วยนั้น เพราะเหตุที่ว่า การค้าหญิงและเด็กที่ได้มีการดำเนินงานโดยองค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินั้นมีความร้ายแรง มีการกระทำกันเป็นขบวนการ และก่อให้เกิดปัญหาที่ร้ายแรงมาก ยิ่งกว่าการค้าหญิงและเด็กที่ได้ดำเนินการโดยอาชญากรรายบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ซึ่งนอกจากเป้าหมายในการขจัดองค์กรอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กแล้ว ก็ยังมีการกำหนดให้มีการขจัดถึงผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนกิจการขององค์กรอาชญากรรม รวมทั้งนิติบุคคลที่กระทำความผิดก็จะต้องรับโทษเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา

นอกจากนั้นแล้ว ก็ยังมีการกำหนดการให้ความร่วมมือในทางระหว่างประเทศในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการต่อต้านการฟอกเงิน การริบทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด การส่งผู้ร้ายข้ามแดน การโอนตัวนักโทษ การโอนการดำเนินคดี การให้ความช่วยเหลือในทางกฎหมายซึ่งกันและกันในการสืบสวน สอบสวน การฟ้องร้องดำเนินคดี การพิจารณาพิพากษาคดี การลงโทษทางอาญา และดำเนินการต่าง ๆ ทางศาลที่เกี่ยวข้องกับความผิด การฝึกอบรม การช่วยเหลือทางวิชาการ การช่วยเหลือทางเทคนิค การช่วยเหลือทางการเงิน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอีกด้วย

3.1.6.1 พิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่อง การป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000

นอกจากประเทศไทย จะได้ลงนามในอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 แล้ว ประเทศไทยยังได้ลงนามในพิธีสาร เรื่อง การป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก และพิธีสารต่อต้านการลักลอบขนย้ายผู้ย้ายถิ่น โดยทางบก ทะเล และอากาศ อีกด้วย ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวแต่เฉพาะถึงในพิธีสาร เรื่อง การป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 (Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000) เท่านั้น

โดยพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่อง

การป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 นั้น ได้มีการกำหนดรายละเอียดเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 ซึ่งในพิธีสารฉบับนี้มีอยู่ทั้งหมด 20 มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ความมุ่งประสงค์ และเจตนารมณ์ของพิธีสารฉบับนี้ คือ เพื่อป้องกัน และควบคุมบุคคลผู้กระทำการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าผู้หญิงและเด็ก เพื่อปกป้อง และให้ความช่วยเหลือเหยื่อของการค้ามนุษย์ ให้ได้รับการเคารพในสิทธิมนุษยชน และให้ประเทศต่าง ๆ ร่วมมือกันในการสนับสนุนตามความมุ่งประสงค์ดังกล่าวข้างต้น⁶⁷

2. กำหนดคำนิยามของการค้ามนุษย์ และเด็ก เอาไว้ดังนี้
 “การค้ามนุษย์” หมายถึง การเกณฑ์ การขนส่ง การโยกย้าย การรับไว้ซึ่งบุคคล โดยการขู่ข่มขู่ หรือใช้กำลัง หรือการบังคับขู่ข่มขู่ในรูปแบบอื่น การลักพา ข้อโกง หลอกลวง การใช้อำนาจในทางที่ผิด หรือการใช้ตำแหน่งในทางที่ไม่เหมาะสม ในการให้หรือรับไว้ซึ่งค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ในการที่บุคคลคนหนึ่งมีอำนาจควบคุมเหนือบุคคลอีกคนหนึ่ง เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ ซึ่งอย่างน้อยที่สุดรวมถึงการแสวงหาประโยชน์เพื่อการค้าประเวณี หรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับให้ใช้แรงงานหรือบริการ การเป็นทาสหรือตกอยู่ในสภาพที่เหมือนทาส หรือการเคลื่อนย้ายบุคคลที่เป็นทาส หรือตกอยู่ในสภาพที่เหมือนทาสไปยังที่ต่าง ๆ⁶⁸

“เด็ก” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี⁶⁹

3. ขอบเขตของพิธีสารฉบับนี้ ยกเว้นที่รัฐภาคีจะกำหนด เอาไว้เป็นอย่างอื่น คือ ใช้ในการป้องกัน สืบสวน สอบสวน และดำเนินการฟ้องร้องในความผิดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 ของพิธีสารฉบับนี้ ซึ่งความผิดเหล่านั้นเกิดขึ้นจากการกระทำของ

⁶⁷ Article 2 Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁶⁸ Article 3 (a) Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁶⁹ Article 3 (d) Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยเหื่อจากการกระทำคามผิดนั้นจะได้รับการป้องกันอย่างดี⁷⁰

4. กำหนดถึงความผิดทางอาญา ในพิธีสารฉบับนี้ไว้ดังนี้⁷¹

(1) รัฐภาคีแต่ละรัฐ จะต้องบัญญัติกฎหมาย และ มาตรการอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับความผิดอาญาต่าง ๆ ตามมาตรา 3 ของพิธีสาร ฉบับนี้ เมื่อมีการกระทำคามผิดโดยจงใจ

(2) รัฐภาคีแต่ละรัฐ จะต้องบัญญัติกฎหมาย และ มาตรการอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับความผิดอาญาต่าง ๆ ดังนี้

(a) ความผิด ในลักษณะที่เป็นพื้นฐาน ความคิดของระบบกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ โดยพยายามที่จะให้ความผิดนั้นถูกกำหนดขึ้นตาม (1)

(b) ความผิด ในลักษณะที่มีการสมคบ หรือมีส่วนร่วมกันในการกระทำคามผิด โดยกำหนดขึ้นตาม (1)

(c) ความผิด ในลักษณะที่มีการกระทำกัน เป็นองค์กร หรือมีการกระทำโดยตรงโดยบุคคลหลาย ๆ คน โดยกำหนดขึ้นตาม (1)

5. กำหนดถึงการปกป้องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่ง กำหนดไว้ในพิธีสารฉบับนี้ ดังนี้⁷²

(1) ในกรณีที่เหมาะสม และในขอบเขตที่เป็นไปได้ ภายใต้กฎหมายภายใน รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องปกป้องถึงความเป็นส่วนตัวและชื่อเสียงของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งกระบวนการทางกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

⁷⁰ Article 4 Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁷¹ Article 5 Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁷² Article 6 Protocol to Prevent , Suppress and punish Trafficking in persons , Especially Women and Children , Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime , 2000

ซึ่งจะต้องกระทำเป็นความลับด้วย

(2) รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องทำให้แน่ใจว่ากฎหมายภายในหรือระบบการปกครองนั้นจะมีการกำหนดถึงมาตรการต่าง ๆ ในการปกป้องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ได้แก่

(a) การที่มีความสัมพันธ์ระหว่างศาลกับฝ่ายปกครองในเรื่องของข้อมูลข่าวสาร

(b) การช่วยเหลือที่ทำให้เห็นถึงความมุ่งหมาย เกี่ยวกับการพิจารณาถึงความเหมาะสมในกระบวนการทางอาญาที่มีต่อผู้กระทำความผิด ทั้งนี้จะต้องให้สิทธิในการแก้ต่างแก่ผู้กระทำความผิดด้วย

(3) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณา ให้การสนับสนุนถึงมาตรการต่าง ๆ แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทั้งในด้านร่างกาย ด้านจิตใจและด้านสังคม ซึ่งรวมไปถึงการร่วมมือกันขององค์กรเอกชนและองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมาตรการต่าง ๆ ได้แก่

(a) การหาที่พักอาศัยที่เหมาะสม

(b) ให้คำปรึกษาและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และสิทธิทางกฎหมายต่าง ๆ แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ให้สามารถเข้าใจได้

(c) การรักษาทางการแพทย์ การช่วยเหลือทางร่างกาย และ

(d) การให้โอกาสในการจ้างงาน การให้การศึกษา และการฝึกอบรม

(4) รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องคำนึงถึงการนำบทบัญญัติดังกล่าวนี้ไปปรับใช้ โดยต้องคำนึงถึงอายุ เพศ และความต้องการพิเศษของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการพิเศษของเด็ก ซึ่งรวมไปถึงการหาที่พักอาศัยที่เหมาะสม การให้การศึกษา และการดูแลด้วย

(5) รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องพยายาม เตรียมการในการรักษาความปลอดภัยทางร่างกายให้แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ระหว่างที่บุคคลนั้นอยู่ในรัฐนั้น ๆ

(6) รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องทำให้แน่ใจว่ากฎหมายภายในมีการกำหนดถึงมาตรการต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับการ ชดเชยจากความเสียหายที่ได้รับ

6. กำหนดถึงสถานะของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ใน

ประเทศปลายทาง ซึ่งกำหนดไว้ในพิธีสารฉบับนี้ ดังนี้⁷³

(1) นอกจากมาตรการที่กำหนดไว้ในมาตรา 6 ของพิธีสารฉบับนี้แล้ว รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาถึงการรับเอาของการบัญญัติกฎหมายหรือมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสมในการอนุญาตให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์อยู่ในประเทศแบบถาวร

(2) ในการสนับสนุนถึงบทบัญญัติตาม (1) ของมาตรานี้ รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในองค์ประกอบด้านมนุษยธรรมด้วย

7. กำหนดถึงการกลับคืนสู่ถิ่นเดิมของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งกำหนดไว้ในพิธีสารฉบับนี้ ดังนี้⁷⁴

(1) รัฐภาคีที่มีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นคนสัญชาตินั้น หรือบุคคลซึ่งมีสิทธิในการพักอาศัยอย่างถาวรในเวลาที่ย้ายประเทศปลายทาง รัฐนั้นจะต้องอำนวยความสะดวกและให้การยอมรับ โดยต้องรักษาความปลอดภัยบุคคลนั้น จนกว่าบุคคลนั้นจะกลับไป โดยปราศจากกำหนดเวลาเกินควรและเหตุผลอันไม่สมควร

(2) เมื่อรัฐภาคีได้รับตัวผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ซึ่งมีสัญชาติหรือมีสิทธิในรัฐนั้นกลับมาแล้ว ในเวลาที่ย้ายประเทศปลายทาง สิทธิในการพักอาศัยอย่างถาวร รัฐนั้นก็ต้องรักษาความปลอดภัยในบุคคลนั้นและสถานะทางกฎหมายที่มีความสัมพันธ์กับข้อเท็จจริง ซึ่งบุคคลผู้ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ต้องมีสิทธิเลือกได้โดยสมัครใจ

(3) เมื่อได้รับการร้องขอจากประเทศปลายทาง รัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอนั้น โดยปราศจากกำหนดเวลาเกินควรและเหตุผลอันไม่สมควร ต้องพิสูจน์ว่าบุคคลผู้ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์นั้นเป็นผู้มีสัญชาติในรัฐปลายทางนั้น หรือมีสิทธิพักอาศัยอย่างถาวรในเวลาที่ย้ายประเทศปลายทาง

(4) ในการอำนวยความสะดวกในการกลับคืนสู่ถิ่นเดิมของเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ปราศจากเอกสารที่ถูกต้อง รัฐภาคีซึ่งบุคคลนั้นมี

⁷³ Article 7 Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

⁷⁴ Article 8 Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

สัญชาติ หรือมีสิทธิพักอาศัยอย่างถาวร ในเวลาที่เข้ามายังประเทศปลายทาง รัฐภาคีนั้นอาจออกคำสั่งที่ได้รับการร้องขอจากประเทศปลายทาง ให้มีการออกเอกสารหนังสือเดินทางหรือใช้อำนาจอื่น ๆ ที่จำเป็นในการที่จะให้บุคคลนั้นกลับเข้ามายังรัฐนั้นอีกครั้งหนึ่ง

(5) ตามมาตรานี้ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ต้องไม่ได้รับความเสียหายต่าง ๆ ในสิทธิที่เขาพึงมีได้ตามกฎหมายภายในของประเทศปลายทาง

(6) ตามมาตรานี้ ต้องไม่ได้รับความเสียหายในเรื่องของผลประโยชน์ที่ได้มีการตกลงกันได้ 2 ฝ่าย หรือหลายฝ่ายในเรื่องของข้อตกลงหรือการเตรียมการต่าง ๆ ของรัฐในการกลับคืนสู่ถิ่นเดิมของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

8. มีการกำหนดถึงการป้องกันบุคคลในการที่จะตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งกำหนดไว้ในพิธีสารฉบับนี้ ดังนี้⁷⁵

(1) รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องสร้างนโยบาย โครงการ และมาตรการต่าง ๆ

(a) เพื่อป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์ และ

(b) เพื่อปกป้องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก จากการตกเป็นผู้เสียหายอีกครั้ง

(2) รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องพยายามในการรับเอา มาตรการต่าง ๆ ในการวิจัย การให้ข้อมูลข่าวสาร และโครงการรณรงค์ตามสื่อต่าง ๆ และการริเริ่มต่าง ๆ ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจมาใช้ เพื่อป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์

(3) นโยบาย โครงการ และมาตรการต่าง ๆ ตามมาตรานี้ จะต้องมีความเหมาะสม ซึ่งรวมไปถึงการร่วมมือกันขององค์กรเอกชนและองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(4) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องใช้มาตรการต่าง ๆ อย่างจริงจัง ซึ่งรวมไปถึงความร่วมมือกันของ 2 ฝ่าย หรือหลายฝ่าย เพื่อที่จะช่วยระงับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ผู้ซึ่งตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ได้ง่าย โดยเหตุที่อ่อนแอ ขาดการพัฒนา และขาดโอกาสที่เท่าเทียมกัน

(5) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอาถึงการออกกฎหมาย

⁷⁵ Article 9 Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

หรือมาตรการต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นในด้านการศึกษา สังคม หรือมาตรการทางวัฒนธรรม ซึ่งรวมไปถึงความร่วมมือกันของ 2 ฝ่าย หรือหลายฝ่าย ในการห้ามปรามถึงความต้องการในทุกรูปแบบที่มีการบังคับ ขู่เข็ญบุคคล โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ซึ่งมักจะตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

โดยในส่วนของ การป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ในพิธีสาร เรื่อง การป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 ได้กำหนด การป้องกันเอาไว้ถึง 3 ระดับ คือ

การป้องกันระดับปฐมภูมิ กำหนดให้หญิงหรือเด็กนั้นป้องกัน ตนเองจากการที่จะตกอยู่ในฐานะของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยให้มีการระมัดระวังตนเอง ไม่ให้ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

การป้องกันระดับทุติยภูมิ กำหนดให้มีการให้ข้อมูลข่าวสาร ต่าง ๆ ที่ทำให้เห็นถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ดังนั้น เจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องจึงควรที่จะมีหน้าที่ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ ประชาชนนั้นได้รับทราบถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

การป้องกันระดับตติยภูมิ กำหนดให้มีหน่วยงานในการ รับผิดชอบ ดูแลเฉพาะในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ทำให้เห็นถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นจาก การเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้เสียหายที่เคยตกเป็นเหยื่อจากการ ค้ามนุษย์แล้ว ไม่ให้ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ซ้ำอีก ซึ่งนอกจากอันตรายที่เคยได้รับมา แล้วนั้น อาจจะมีอันตรายอย่างอื่นที่เกิดขึ้นจากการค้ามนุษย์อีก รวมทั้งความร่วมมือกันระหว่าง หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนด้วยในการป้องกันการตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

9. มีการกำหนดถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการ ฝึกอบรม ซึ่งกำหนดไว้ในพิธีสารฉบับนี้ ดังนี้⁷⁶

(1) การบังคับใช้กฎหมาย การอพยพ หรือเรื่อง อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รัฐบาลแต่ละรัฐจะต้องจัดการให้เหมาะสม มีการร่วมมือกันโดยการ แลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน ในกฎหมายภายในของรัฐบาลที่ต่าง ๆ

(a) การช่วยเหลือหรือพยายามช่วยเหลือ กันระหว่างเขตแดนในเรื่องของเอกสารการเดินทางของบุคคลต่าง ๆ หรือการไม่มีเอกสารการเดินทาง

⁷⁶ Article 10 Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

ทางของผู้กระทำความผิด หรือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

(b) การช่วยเหลือกันระหว่างเขตแดน ในเรื่องของชนิดของเอกสารเดินทาง ซึ่งมีจุดประสงค์ที่จะนำไปใช้ในการค้ามนุษย์

(c) การช่วยเหลือกันในเรื่องวิธีการต่าง ๆ ของกลุ่มองค์กรอาชญากรรม ซึ่งมีจุดประสงค์ในการค้ามนุษย์ ซึ่งรวมไปถึงการหา หรือการขนส่งบุคคล ที่เกี่ยวข้องระหว่างบุคคลแต่ละคนกับกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในการค้ามนุษย์ โดยหามาตรการต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ในการตรวจหาถึงกลุ่มองค์กรเหล่านั้น

(2) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องเตรียมการการฝึกอบรมเพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมาย การอพยพ หรือเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างจริงจังเพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ โดยการฝึกอบรมนั้นต้องรวมไปยังวิธีการในการป้องกันการค้ามนุษย์ การฟ้องร้องดำเนินคดีผู้กระทำความผิดจากการค้ามนุษย์ และการปกป้องสิทธิของผู้เสียหาย ซึ่งรวมไปถึงการป้องกันผู้เสียหายจากผู้กระทำความผิดจากการค้ามนุษย์ โดยการฝึกอบรมนั้นจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นในการตัดสินใจในด้านสิทธิมนุษยชน และเรื่องของเพศ โดยควรมีการร่วมมือกับขององค์กรเอกชน และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

(3) รัฐภาคีแต่ละรัฐ ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารต้องยินยอมในการส่งข้อมูลข่าวสารให้กับรัฐภาคีที่ร้องขอด้วย

จากบทบัญญัติของพิธีสาร เรื่อง การป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 นั้น จะเห็นได้ว่าเป็นบทบัญญัติที่มีการกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมจากที่กำหนดเอาไว้ในอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 กล่าวคือ มีการกำหนดถึงการกำหนดให้มีการเข้าไปควบคุม ตรวจสอบ ดูแลถึงการข้ามจุดผ่านแดน เรื่องของการควบคุมเอกสารการเดินทางเพื่อไม่ให้เกิดการนำเอกสารปลอมมาใช้ เรื่องการติดต่อสื่อสารข้ามแดน เรื่องการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหาย โดยมีการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในด้านต่าง ๆ เช่น การหาที่พักอาศัย การให้คำปรึกษาและข้อมูลข่าวสาร การรักษาทางการแพทย์ การให้โอกาสในการจ้างงาน การให้การศึกษา การฝึกอบรม การกลับสู่ถิ่นเดิมหรือภูมิลำเนา เป็นต้น เรื่องการป้องกันในการที่จะตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ และการที่จะตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งมีการกำหนดการป้องกันไว้ 3 ระดับ คือ ระดับปฐมภูมิ ระดับทุติยภูมิ ระดับตติยภูมิ โดยมีการสร้างนโยบาย โครงการ และมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันทั้งในระดับในประเทศ และความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศด้วย

3.2 กฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก

ในส่วนของกฎหมายของประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กนั้น มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.2.1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 นี้ ใช้บังคับเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2539 โดยออกมาบังคับใช้แทน พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ที่ใช้บังคับมาก่อน แต่เนื่องจากกาลเวลาผ่านไปทำให้พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 นั้น ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคม จึงได้ปรับปรุงกฎหมายพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ซึ่งการปรับปรุงกฎหมาย พระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและความต้องการของประชาชนที่สุด การแก้ไขพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ใช้เวลาประมาณ 12 ปี จนในที่สุด พระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงได้ผ่านรัฐสภา เมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2539 ซึ่งสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ แตกต่างไปจากพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 หลายประการ มีบทบัญญัติในข้อกฎหมายถึง 45 มาตรา โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 นี้ ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 ทั้งฉบับ และได้มีบทบัญญัติใหม่ ๆ เปลี่ยนแปลงจากเดิม

ตามกฎหมายค้าประเวณีฉบับนี้ สามารถที่จะแยกสาระออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นกระบวนการยุติธรรม กับส่วนที่เป็นการสังคมสงเคราะห์ ส่วนแรกเป็นการใช้กลไกของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี โดยเน้นที่สาเหตุที่ทำให้มีการค้าประเวณีทั้งชายหญิง และเด็ก ส่วนหลังเป็นตัวเสริมด้วยการก่อตั้งองค์กรคุ้มครองและพัฒนาอาชีพทั้งในส่วนของรัฐและเอกชน ทั้งนี้โดยมุ่งถึงการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับสตรีและเด็กเป็นส่วนใหญ่⁷⁷

ในส่วนของกลไกของกฎหมาย จะสังเกตได้ว่ากฎหมายใหม่นี้ไม่ลงโทษแก่ตัวโสเภณีหรือผู้ค้าประเวณี กล่าวคือ การค้าประเวณีไม่มีความผิดที่มีโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ทั้งนี้อาจถือว่าเป็นปลายเหตุ แต่จะลงโทษแก่ผู้สนับสนุนการกระทำเพื่อค้าประเวณี รวมทั้งการติดต่อ ชักชวน หรือ ครอบงำให้ร่วมประเวณีเพื่อสินจ้าง ซึ่งถือเป็นการเอาโทษแก่ผู้กระทำ เพื่อเตรียมการในการค้าประเวณี ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้ เป็นการป้องปรามการค้าประเวณีมากกว่าการปราบปรามการค้าประเวณี

สำหรับในส่วนของผู้กระทำผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ พอจะแยกผู้กระทำผิดออกได้เป็น 3 จำพวก คือ

⁷⁷ สมพร พรหมพิถาธร, ดร.ธนา โสคติพันธ์, โดม วิศิษฐ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายค้าประเวณี (กรุงเทพมหานคร : กองทุนสวัสดิการ กองวิชาการ กรมตำรวจ, 2541), หน้า 29.

1. ตัวผู้ค้าประเวณีเอง รวมทั้งบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของผู้ค้าประเวณี
2. ผู้ใช้บริการของการค้าประเวณี
3. ผู้อยู่ในวงการการค้าประเวณี

ในส่วนของผู้ค้าประเวณี จะเป็นเด็ก ผู้ใหญ่ ผู้หญิง หรือผู้ชายก็ได้ไม่จำกัด จะเป็นคนเพศเดียวหรือสองเพศก็ได้ เพราะกฎหมายฉบับนี้ ให้คำจำกัดความ “การค้าประเวณี” ไว้ในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539⁷⁸

ในด้านผู้ยอมรับการกระทำชำเราหรือการกระทำอื่นใด ก็อาจมีได้ทั้งชายหญิง หรือชายด้วยกัน หรือหญิงด้วยกัน คือหญิงจะเป็นผู้ยอมรับการกระทำชำเราหรือการกระทำอื่นใดจากชายก็ได้ หรือชายอาจเป็นผู้ยอมรับการกระทำชำเรา หรือการกระทำอื่นใดจากหญิงก็ได้ หรือชายกับชาย หรือหญิงกับหญิง จะเป็นฝ่ายรับการกระทำอื่นใดจากอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้

นอกจากนี้แล้ว กฎหมายใหม่นี้ได้นำเอาคำว่า “อันเป็นการล่าสอนเพื่อสินจ้าง หรือ เพื่อประโยชน์อื่นใด” เข้ามาเป็นองค์ประกอบของคำจำกัดความของคำว่า “การค้าประเวณี” อีกด้วย

ในส่วนของผู้ใช้บริการการค้าประเวณี ส่วนนี้ถือเป็นมาตรการใหม่ในการปราบปรามการค้าประเวณี โดยมุ่งเน้นเฉพาะผู้ที่กระทำชำเราหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จ ความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่น แก่บุคคลอายุยังไม่เกินสิบห้าปี หรือกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี คือ หากผู้ชายใดเที่ยวหาความสนุกกับโสเภณีเด็กหรือวัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็โสเภณีหญิงหรือชาย และไม่จำกัดว่าผู้เที่ยวจะเป็นหญิงหรือชายด้วย ถือว่าผิดกฎหมายนี้ นอกจากนั้น แม้ตนเองจะมีได้เที่ยวหาความสุขดังกล่าว แต่พาผู้อื่นเที่ยวหรือยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเที่ยวโสเภณีคนใดก็มีความผิดด้วย ฐานกระทำการอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น แก่บุคคลอายุยังไม่เกินสิบห้าปีหรือกว่า สิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี แต่ถ้าตนเองเที่ยวหาความสุขกับโสเภณีอายุเกินสิบแปดปี หรือพา ผู้อื่นเที่ยวหาความสุขดังกล่าว ก็ไม่ผิดเหมือนเดิม เพราะกฎหมายนี้มุ่งคุ้มครองเด็กหรือวัยรุ่นจากการเป็นโสเภณีเท่านั้น

ในส่วนของบุคคลในวงการการค้าประเวณี อาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล

⁷⁸ “การค้าประเวณี” หมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเรา หรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการล่าสอนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ

ก็ได้ ที่เป็นนิติบุคคลก็อาจได้แก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่เป็นเจ้าของสถานบริการที่มีการค้า ประเวณีในสังกัด เช่น สถานบริการอาบ อบ นวด ตัดผมหรือเสริมสวย ดิสโก้เทค คาราโอเกะ เป็นต้น⁷⁹

ส่วนบุคคลธรรมดา อาจอยู่ในวงการการค้าประเวณี ได้หลายรูปแบบ โดยตามกฎหมายนี้ ได้แก่⁸⁰

1. เข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี เพื่อการค้าประเวณีของผู้อื่น ตามมาตรา 6
2. โฆษณา ชักชวน หรือแนะนำด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือกระทำให้แพร่หลายด้วยวิธีใดไปยังสาธารณะ ในลักษณะที่เป็นการเรียกร้อย หรือการติดต่อเพื่อการค้าประเวณีของผู้อื่น ตามมาตรา 7
3. เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป ซึ่งบุคคลเพื่อการค้าประเวณี ตามมาตรา 9
4. เป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ตามมาตรา 11
5. หน่วงเหนี่ยว กักขัง กระทำด้วยประการใด ให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย หรือทำร้ายร่างกาย หรือขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่น เพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการค้าประเวณี ตามมาตรา 12

ในส่วนของสถานการค้าประเวณี เดิมเป็นองค์ประกอบของการค้าประเวณี คือ ต้องเป็นการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณีด้วย จึงจะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 แต่ต่อไปนี้การค้าประเวณีไม่จำเป็นต้องกระทำในสถานการค้าประเวณีเสมอไป จะมีการค้าประเวณีในสถานที่ใด ๆ นั้นก็เป็นความผิดได้ ซึ่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ในมาตรา 4 ได้ให้คำนิยามของคำว่า

⁷⁹ สมพร พรหมหิตาธร, ดร.คุณ โสทธิพันธ์, โดม วิศิษฎ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายค้าประเวณี, หน้า 33 - 34

⁸⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 34 - 35.

“สถานการณ์ค้าประเวณี” เอาไว้⁸¹ โดยกำหนดคำนิยามเอาไว้กว้างกว่าที่กำหนดเอาไว้ในพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503

สถานการณ์ค้าประเวณีตามกฎหมายเก่า พ.ศ. 2503 นั้น จะต้องเป็นสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้หญิงค้าประเวณี และจัดให้มีผู้ค้าประเวณีไว้เพื่อการนั้นด้วย แต่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 เพียงแต่เป็นสถานที่ที่จัดไว้เพื่อการค้าประเวณี หรือยอมให้มีการค้าประเวณีในสถานที่นั้น หรือเพียงแต่สืบเจตนาของเจ้าของสถานที่นั้นว่ารู้เห็นเป็นใจหรือได้รับเปอร์เซ็นต์จากผู้ค้าประเวณีก็เพียงพอแล้ว นอกจากนี้ สถานที่ที่ใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลเพื่อค้าประเวณี แม้จะไม่มีโสเภณีในนั้นเลย ก็ถือเป็นสถานการณ์ค้าประเวณีได้

ในส่วนของผู้สำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์นั้น ต้องเป็นผู้อื่น มิใช่ผู้ยอมรับการกระทำชำเราหรือยอมรับการกระทำอื่นใด และมีผู้กระทำความแก่ผู้ยอมรับการกระทำดังกล่าวด้วย เช่น หญิงจ้างชายกระทำชำเราเพื่อสำเร็จความใคร่ของหญิงนั้น หญิงมิใช่ผู้ค้าประเวณี แม้ในการนี้ชายจะได้สำเร็จความใคร่ด้วยก็ตาม ตรงกันข้ามถ้าชายจ้างหญิงให้ยอมรับการกระทำชำเราของชายนั้น ชายมิใช่ผู้ค้าประเวณี แต่หญิงอาจเป็นผู้ค้าประเวณีได้

ในส่วนของสินจ้าง ซึ่งเป็นค่าตอบแทนการยอมรับหรือการกระทำให้ผู้อื่นได้สำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ จะเป็นเงินตราหรือทรัพย์สินอื่นก็ได้เช่น เสื้อผ้า อาหาร เครื่องอาภรณ์ ตบแต่ง นอกจากสินจ้างแล้ว อาจเป็นประโยชน์อื่นใด ซึ่งก็คงเป็นค่าตอบแทนการได้สำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์เช่นกัน แต่ประโยชน์อื่นใดนี้ต้องมีสินจ้าง เช่น ให้ผู้อื่นสำเร็จความใคร่จากเนื้อตัวของตนโดยได้รับปูนบำเหน็จความชอบตอบแทน เป็นต้น

เงื่อนไขสุดท้ายก็คือต้องกระทำเป็นการสำส่อน คำว่าสำส่อน หมายถึง การร่วมเพศกับใครไม่เลือกหน้า ดังนั้นการที่ชายหญิงยอมรับชำเราหรือชำเราหรือยอมรับหรือเป็นผู้กระทำการอื่นใด เพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ กับบุคคลเพียงคนหนึ่งหรือการกระทำสองคน หรือกระทำกันเป็นในหมู่พวกหรือในสมาคม กระทำเพื่อสำเร็จความใคร่กันในหมู่คนจำกัด และคัดสรรแล้ว กรณีนี้จึงไม่เป็นการสำส่อน แม้จะเป็นการยอมรับชำเราหรือชำเราหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสินจ้างด้วยก็ตาม⁸²

⁸¹ “สถานการณ์ค้าประเวณี” หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้เพื่อการค้าประเวณี หรือยอมให้มีการค้าประเวณี และให้หมายความรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการติดต่อหรือจัดหาบุคคลอื่นเพื่อกระทำการค้าประเวณีด้วย

⁸² สมพร พรหมพิทาธร, ดรุณ โสทธิพันธุ์, โดม วิศิษฎ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายค้าประเวณี, หน้า 43 - 45.

สำหรับในส่วนของกรกระทำในการค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 นี้ จะสังเกตได้ว่า กฎหมายไม่เอาผิดเอาโทษกับการค้าประเวณีโดยตรง แต่จะเอาโทษกับการกระทำที่เป็นปัจจัยให้เกิดการค้าประเวณีขึ้น คือ

1. การหาแขก คือ การกระทำตามมาตรา 5 “ผู้ใดเข้าติดต่อนักชวณ แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้าบุคคลตามถนนหรือสาธารณะสถานหรือกระทำการดังกล่าวในที่อื่นใด เพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและนำอับอาย หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญแก่สาธารณชน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”⁸³

โดยการติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้า ก็ไม่จำกัดว่าจะต้องให้บุคคลที่ผ่านไปมารับบริการทางเพศจากตนเท่านั้น จะติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเร้าให้รับบริการทางเพศจากคนอื่นก็ผิดทั้งนั้น ซึ่งการติดต่อ ชักชวน แนะนำ ติดตาม หรือรับเร้าบุคคลอื่น จะต้องมีกิริยาอาการให้เห็นว่ากระทำการเพื่อการค้าประเวณีเท่านั้น ถ้าพิสูจน์ได้ว่าติดต่อ ชักชวน แนะนำ ติดตาม หรือรับเร้าบุคคลอื่น เพื่อการอย่างอื่น เช่น ให้ซื้อสิ่งของ หรือขอเงิน หรือให้บริการสิ่งของ ก็ไม่เป็นความผิด โดยการกระทำความดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด จะต้องเป็นการเปิดเผย และนำอับอายด้วย คือ มิใช่กระทำด้วยอาการลับ ๆ ล่อ ๆ ถ้าเปิดเผยแต่ไม่นำอับอาย หรือนำอับอาย แต่กระทำลับ ๆ ล่อ ๆ ก็ไม่ผิดเหมือนกัน และแม้การกระทำนั้นไม่เปิดเผยและไม่นำอับอายก็ตาม ถ้าทำให้สาธารณชนเดือดร้อนรำคาญก็ถือว่าผิดด้วย⁸⁴

2. การขอแขก คือ การเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี ตามมาตรา 6 “ผู้ใดเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำเพราะถูกบังคับหรือตกอยู่ภายใต้อำนาจซึ่งไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ ผู้กระทำไม่มีความผิด”⁸⁵

โดยในกรณีนี้ จะต้องเป็นการมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี ถ้าไม่มีสถานการค้าประเวณี แม้จะไปมั่วสุมกันก็ไม่ผิด แต่สถานการค้าประเวณีอาจไม่ใช่เปิดเผยให้เห็นอย่างชัดเจนก็ได้ เช่น มีร้านอาหาร หรือภัตตาคารบังหน้า หรือเป็นสถานบริการอาบ อบ นวด หรือคาราโอเกะ หรือแม้แต่ดิสโก้เธค ถ้ามีกิจการค้าประเวณีอยู่ในนั้น หรือมีสถานการค้าประเวณีซุกซ่อนอยู่ในนั้น ก็ถือว่าเป็นสถานการค้าประเวณีได้ โดยการเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีต้องเป็นการเข้าไปมั่วสุมเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น ถ้าเข้าไปมั่วสุมเฉย ๆ

⁸³ มาตรา 5 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

⁸⁴ สมพร พรหมหิตาธร, ดร.คุณ โสทธิพันธ์, โดม วิศิษฐ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายค้าประเวณี, หน้า 47 - 48.

⁸⁵ มาตรา 6 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

โดยไม่ตั้งใจค้าประเวณี หรือไม่ตั้งใจเข้าไปเรียกแขกให้เพื่อนโสเภณี ก็ไม่ผิดเหมือนกัน โดยการมั่วสุมจะต้องมีตั้งแต่สองคนขึ้นไป ถ้าเข้าไปรอแขกในสถานการค้าประเวณีเพียงคนเดียวและไม่มีผู้หญิงหรือผู้ชายอื่นใดในสถานที่นี่อีก ก็ไม่ผิดฐานเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี นอกจากนั้น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ผู้กระทำผิดไม่จำเป็นต้องเป็นหญิงเท่านั้น ชายที่ไปเที่ยวโสเภณีตามช่องหรือสถานอาบ อบ นวด หรือห้องอาหารที่มีเบื้องหลังค้าประเวณี ขณะกำลังนั่งหรือยืนรอเพื่อขึ้นห้องกับโสเภณี หากถูกจับได้ในขณะนั้นก็อาจโดนฟ้องขอหาฐานเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีได้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการรอขึ้นห้องดังกล่าว เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของโสเภณีดังกล่าว⁸⁶

3. การเรียกร้องหรือติดต่อ เน้นที่การโฆษณาด้วยสื่อ ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือการแพร่ภาพแพร่เสียง รวมทั้งวิธีการอื่นใดซึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่ด้วย ตามมาตรา 7 “ผู้ใดโฆษณาหรือรับโฆษณา ชักชวน หรือ แนะนำตัวด้วยเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือกระทำการให้แพร่หลายด้วยวิธีใด ไปยังสาธารณะ ในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องหรือติดต่อเพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”⁸⁷

การกระทำกรณีนี้ มักจะมาในรูปของธุรกิจการค้า โดยเป็นผู้โฆษณาเพื่อตนเองหรือรับโฆษณาให้กับกิจการการค้าประเวณีอีกทอดหนึ่งก็ได้ เช่น สื่อมวลชนบางประเภท ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์หรือวิทยุ แจกหมายเลขโทรศัพท์หรือบ้านเลขที่ หรือถิ่นแนวใดที่อาจติดต่อนางทางโทรศัพท์หรือไปรับหญิงหรือชายไปร่วมรักกันได้ แม้จะมีเจตนาเพียงแจกหมายเลขหรือสถานที่ให้เพื่อนนักเที่ยวด้วยกันรู้จักก็ตาม อาจผิดตามมาตรานี้ได้

ข้อสำคัญ ก็คือ การกระทำดังกล่าวจะต้องมีมูลเหตุจูงใจ คือ เพื่อเรียกร้องหรือติดต่อเพื่อการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งเหตุจูงใจดังกล่าวจะเห็นโดยชัดแจ้งหรือโดยนัยทางอ้อมก็ได้ เพราะกฎหมายใช้คำว่า “ในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นการเรียกร้องหรือติดต่อเพื่อการค้าประเวณี”

ทั้งนี้ การโฆษณาหรือรับโฆษณา ชักชวน หรือแนะนำ หรือกระทำการให้แพร่หลายด้วยวิธีใดนี้ ไม่จำเป็นต้องกระทำต่อตัวบุคคล จะกระทำต่อสถานที่ เช่น แนะนำ

⁸⁶ สมพร พรหมหิตาธร, ดร.คุณ โสคติพันธุ์, โดม วิศิษฎ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายค้าประเวณี, หน้า 49 - 50.

⁸⁷ มาตรา 7 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

สถานการณ์ค้าประเวณี หรือกิจการการค้าประเวณีตามมาตรา 11 หรือแนะนำตัวบุคคลผู้เป็นธุระจัดหาบุคคลไปทำการค้าประเวณีตามมาตรา 9 ก็ได้⁸⁸

4. การใช้บริการ ซึ่งถือเป็น การกระทำที่กฎหมายกำหนดขึ้นใหม่ เพื่อป้องกันการค้าประเวณีโดยเฉพาะ ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 8 “ผู้ใดกระทำชำเรา หรือกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเอง หรือผู้อื่น แก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปีในสถานการณ์ค้าประเวณี โดยบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหกหมื่นบาท

ถ้าการกระทำมีความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำต่อคู่สมรสของตน โดยมีใช้เพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ผู้กระทำไม่มีความผิด”⁸⁹

ผู้กระทำชำเราหรือกระทำอื่นใดตามมาตรา 8 นี้ จะเป็นหญิงหรือชาย เด็กหรือผู้ใหญ่วัยใดก็ได้ ส่วนผู้ถูกกระทำจำกัดว่า อายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี กับเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีเท่านั้น ถ้ากระทำต่อบุคคลอายุกว่าสิบแปดปีขึ้นไป ก็ถือว่าไม่ผิดตามมาตรา 8 นี้

ข้อสำคัญ คือ ต้องกระทำในสถานการณ์ค้าประเวณี หรือสถานที่ ๆ ถือว่าเป็นสถานการณ์ค้าประเวณี ถ้ากระทำที่อื่นไม่เข้ากรณีนี้ เช่น พาเด็กหรือผู้ใหญ่อายุไม่เกินสิบแปดปี ไปกระทำชำเราหรือทำให้สำเร็จความใคร่ของตน โดยวิธีอื่นที่บ้านของตนหรือที่บ้านของผู้อื่น แม้เด็กหรือผู้ใหญ่เหล่านั้นจะเป็นผู้ค้าประเวณีก็ตาม ก็ไม่ผิดตามมาตรา 8 นี้

การกระทำชำเราหรือทำให้สำเร็จความใคร่โดยวิธีอื่น ในสถานการณ์การค้าประเวณี ตามปกติก็ได้รับความยินยอมจากผู้ถูกกระทำอยู่แล้ว แต่กฎหมายกำหนดไว้ด้วยว่า โดยบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ซึ่งหากพิจารณาแล้ว จะเห็นว่าที่กฎหมายกำหนดเช่นนั้น เพื่อต้องการตัดปัญหาที่อาจถูกผู้กระทำผิดโต้แย้งว่าผู้ถูกกระทำยินยอมขึ้นเป็นข้อต่อสู้ จึงได้กำหนดว่า ไม่ว่าผู้ถูกกระทำจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ให้ถือเป็นความผิดทั้งนั้น⁹⁰

⁸⁸ สมพร พรหมหิตาธร, ดร.คุณ โสทธิพันธ์, โดม วิศิษฎ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายค้าประเวณี, หน้า 53 - 54.

⁸⁹ มาตรา 8 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

⁹⁰ สมพร พรหมหิตาธร, ดร.คุณ โสทธิพันธ์, โดม วิศิษฎ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายค้าประเวณี, หน้า 55 - 56.

5. จัดหาผู้ค้าประเวณี ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่า ธุรกิจค้ากาม เพราะมักจะทำเป็นเครือข่ายทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยมีกำหนดไว้ในมาตรา 9 “ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุคคลใดเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี แม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใด ๆ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม หนึ่งในสามแล้วแต่กรณี

ผู้ใดเพื่อให้มีการกระทำการค้าประเวณี รับผิดชอบซึ่งตนรู้หรือผู้ใดมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ แล้วแต่กรณี”⁹¹

โดยนอกจากจะมีการกำหนด ให้มีการลงโทษผู้ที่ป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุคคลใดเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีแล้ว ตามมาตรา 9 วรรคท้าย ให้เอาผิดกับผู้รับตัวบุคคลซึ่งตนรู้หรือผู้ใดมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อค้าประเวณี แล้วรับตัวบุคคลนั้นไว้เพื่อให้มีการกระทำการค้าประเวณีอีกด้วย ซึ่งเหตุที่กฎหมายกำหนดเอาไว้เช่นนี้ ก็เพื่อต้องเอาผิดให้ครบวงจร กล่าวคือ เมื่อมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป เป็นธุระจัดหาผู้ค้าประเวณีแล้ว ก็ต้องมีผู้รับตัวผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป เป็นธุระจัดหาผู้ค้าประเวณีนั้นไว้ ซึ่งถ้ารับไว้เพื่อจัดการส่งคืนบ้านเดิมหรือส่งต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ก็ไม่ผิด จะผิดก็ต่อเมื่อรับไว้เพื่อให้มีการค้าประเวณี และการรับไว้ดังกล่าวก็ต้องรับไว้โดยรู้ว่าเป็นบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อการค้าประเวณีด้วย และมีการกำหนดให้การสนับสนุนการกระทำผิดตามมาตรา 9 นี้ ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ แล้วแต่กรณี คือ ให้ผู้สนับสนุนรับโทษ

⁹¹ มาตรา 9 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

เท่ากับตัวการนั่นเอง ซึ่งจะต่างจากการสนับสนุนการเป็นธุระ จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุคคล เพื่อการค้าประเวณี อันเป็นการสนับสนุนการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 โดยผู้สนับสนุนจะมีโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนนั้น

เงื่อนไขอีกประการของมาตรา 9 คือ การเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุคคลเพื่อการค้าประเวณีนั้น จะกระทำในหรือนอกราชอาณาจักรไทย ก็ถือว่าเป็นความผิดในประเทศไทย ต้องขึ้นศาลไทย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตัดปัญหาที่ว่าการกระทำดังกล่าวทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใดได้กระทำในราชอาณาจักร และส่วนใดได้กระทำนอกราชอาณาจักร บ้าง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2540 มาตรา 3 ได้เพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 7 (2 ทวิ) ขึ้น โดยให้ความผิดเกี่ยวกับเพศตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 282 และมาตรา 283 แม้กระทำนอกราชอาณาจักร ก็จะต้องรับโทษในราชอาณาจักรด้วยแล้ว⁹²

6. ประกอบกิจการการค้าประเวณี รวมทั้งสถานการค้าประเวณี จะเรียกว่า เป็นธุรกิจค้าประเวณีก็ได้ ซึ่งต่อไปนี้ถือว่าเป็นธุรกิจผิดกฎหมายจะขออนุญาตจัดตั้งขึ้นก็ไม่ได้เพราะกฎหมายไม่เปิดช่องไว้ โดยในกฎหมายนี้กำหนดเอาไว้ในมาตรา 11 “ผู้ใดเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุม ผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่ง มีบุคคลซึ่งมีอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้ากิจการหรือสถานการค้าประเวณีตามวรรคหนึ่ง มีเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ทำการค้าประเวณีอยู่ด้วย ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท”⁹³

กิจการค้าประเวณีนี้ อาจเป็นเครือข่ายข้ามประเทศ และในการนี้อาจมีสถานการค้าประเวณีหลายแห่งอยู่ในสังกัดก็ได้ อาจมีนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด ซึ่งประกอบธุรกิจอื่นบังหน้า แต่เบื้องหลังประกอบกิจการค้าประเวณีเป็นล่ำเป็นสัน เหล่านี้ก็ถือได้ว่าเป็นประกอบกิจการการค้าประเวณี⁹⁴

⁹² สมพร พรหมหิตาธร, ดร.คุณ ไสยทิพันธ์, โดม วิศิษฐ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายค้าประเวณี, หน้า 66 - 67.

⁹³ มาตรา 11 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

7. บังคับให้คำประเวณี ซึ่งพวกนี้มีหน้าที่ควบคุมดูแลหญิง คำประเวณีให้อยู่ในระเบียบวินัย โดยกฎหมายนี้ได้กำหนดไว้ในมาตรา 12 “ผู้ใดหวังเหนี่ยว กักขัง กระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกายหรือทำร้ายร่างกาย หรือขู่เชิญด้วยประการใด ๆ ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่น เพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการคำประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

- (1) ได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต
- (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดสนับสนุนการกระทำความผิด ตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับ หรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท”⁹⁵

การกระทำตามมาตรานี้ เป็นการข่มขืนใจให้ผู้อื่น ไม่ว่าหญิงหรือชาย เด็กหรือผู้ใหญ่ คำประเวณี ส่วนการกระทำได้แก่ การหวังเหนี่ยว กักขัง กระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย หรือทำร้ายร่างกาย หรือขู่เชิญด้วยประการใด ๆ ว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นกระทำการคำประเวณี ซึ่งรวมการกระทำได้ 3 อย่าง คือ ทำให้เสียเสรีภาพทางกาย ทำร้ายร่างกาย และทำให้เสียเสรีภาพทางใจโดยการขู่เชิญ⁹⁶

มีข้อสังเกตอีกประการหนึ่งว่า ถ้าหากเป็นเจ้าพนักงานกระทำความผิดฐานชกชวน ตามมาตรา 5 หรือฐานเข้าไปมั่วสุมในสถานการคำประเวณี ตามมาตรา 6 หรือฐานโฆษณาหรือรับโฆษณา ฯลฯ ตามมาตรา 7 หรือเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป ฯลฯ ตามมาตรา 9 หรือเป็นเจ้าของ หรือผู้จัดการกิจการการคำประเวณีหรือสถานการคำประเวณีตาม

⁹⁴ สมพร พรหมพิทาธร, ดร.ดร. โสติพิพันธุ์, โดม วิศิษฎ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายคำประเวณี, หน้า 68.

⁹⁵ มาตรา 12 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการคำประเวณี พ.ศ. 2539

⁹⁶ สมพร พรหมพิทาธร, ดร.ดร. โสติพิพันธุ์, โดม วิศิษฎ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายคำประเวณี, หน้า 71.

มาตรา 11 กฎหมายไม่ได้กำหนดโทษเอาไว้เป็นพิเศษเหมือนมาตรา 12 จึงต้องถือว่าเจ้าพนักงานเหล่านี้มีความผิดและโทษเท่ากับบุคคลทั่วไปเป็นผู้กระทำ

8. ขายลูกกิน ในภูมิภาคที่มีแต่ความยากจนและความอดอยากเข้าครอบงำ ลูกอาจกลายเป็นสินค้าของพ่อ แม่ ได้ พ่อแม่เหล่านี้ คือ เป้าของนักค้ากาม แต่ก่อนการขายลูกกินเป็นไปอย่างเสรี เพราะกระทำกันในรูปแบบของความสมัครใจระหว่างพ่อ แม่ ลูก กับนักค้ากาม มีค่าตอบแทนที่พอใจทั้งสองฝ่าย ซึ่งในกฎหมายนี้กำหนดให้เอาผิดกับพ่อ แม่ ที่ขายลูกกิน โดยกำหนดเอาไว้ในมาตรา 10 “ผู้ใดเป็นบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของบุคคลซึ่งอายุยังไม่เกินสิบแปดปี รู้ว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา 9 วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ ต่อผู้อยู่ในความปกครองของตน และมีส่วนร่วมรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท”⁹⁷

โดยเหตุที่มาตรานี้ไม่อ้างถึง มาตรา 9 วรรคแรก ก็เพราะเหตุที่ว่า มาตรา 9 วรรคแรก เป็นการกระทำต่อบุคคลอายุเกินสิบแปดปีแล้ว ซึ่งในสภาพปัจจุบัน แม้จะไม่ ถือว่าบรรลุนิติภาวะ แต่ก็มีควมรับผิดชอบต่อตัวเองเท่ากับผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว การที่พ่อ แม่ ขาย ลูกวัยนี้กิน ถ้าหากมีก็น่าจะเป็นเรื่องที่ลูกสมัครใจด้วยแล้ว กฎหมายจึงไม่เอาเรื่องกับพ่อ แม่

นอกจากการเอาโทษทางอาญาแก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองดังกล่าวข้างต้นแล้ว กฎหมายยังให้ถอนอำนาจปกครองบุตรหรือผู้อยู่ในปกครองอีกด้วย อันเป็นการลงโทษทางแพ่ง แต่เป็นคนละกรณีที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองร่วมรู้เห็นเป็นใจกับผู้กระทำผิดตามมาตรา 9 และมาตรา 10⁹⁸

โดยหากพิจารณาแล้ว ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 จะมีลักษณะที่ว่า การค้าประเวณีถ้ากระทำด้วยตนเองจะไม่มีผิด แต่จะห้ามการกระทำอยู่ 3 อย่าง คือ

1. ห้ามไปชักชวนในลักษณะที่จะเป็นการก่อให้เกิดความรำคาญ ในกฎหมายจะใช้คำว่า ห้ามติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม ครอบงำ หรือทำการอื่นใดเพื่อการค้าประเวณีอันเป็นการเปิดเผยและน่าอับอาย หรือเป็นที่เดือดร้อนรำคาญ คือ จะเป็นลักษณะรักษาความสงบของสังคม แต่มีเงื่อนไข คือ เปิดเผยและน่าอับอาย คือ ถ้าไม่เป็นที่เดือดร้อน หรือรำคาญ ก็ยังไม่ผิด
2. การเข้าไปมั่วสุม ถ้าไปมั่วสุมก็จะก่อให้เกิดผลตามมา คือ มีผู้เข้ามาจัดการเพิ่มเติมเข้ามา คือ ป้องกันการมั่วสุม แต่ว่าจะทำด้วยตนเองก็ไม่ผิด

⁹⁷ มาตรา 10 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

⁹⁸ สมพร พรหมหิตาธร, ดร.คุณ โสทธิพันธ์, โดม วิเศษสุวรรณ และคณะ, กฎหมายค้าประเวณี, หน้า 73.

3. การโฆษณา ห้ามมีการโฆษณาเพราะจะเป็นการอุจาดนัยตามากเกินไป⁹⁹

โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ที่ออกมาใหม่นี้ มีลักษณะเป็นการป้องกันและปราบปรามที่สาเหตุควบคู่ไปกับมาตรการบำบัดและส่งเสริมอาชีพ แทนที่จะมุ่งปราบหญิงโสเภณีและผู้ดำเนินธุรกิจค้าประเวณีแต่สถานเดียวอย่างแต่ก่อนปี 2539 เจตนากรณีต้องการช่วยเหลือเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เอาดิดพ่อแม่ ผู้ปกครองที่รู้เห็นเป็นใจ เอาดิดผู้เที่ยว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการปราบขบวนการค้าประเวณี ซึ่งเป็นธุรกิจ จัดหา พ่อเล้าแมงดา โดยมองว่าหากคนเหล่านี้ถูกปราบปรามให้หมดไป ผู้ค้าประเวณีจะลดลง แต่อย่างไรก็ตาม ขบวนการเหล่านี้มีวิธีการหลบเลี่ยงกฎหมายตลอดเวลา¹⁰⁰

จากการศึกษาถึงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 นั้น จะพบว่า มีข้อดีและข้อบกพร่องดังนี้

ข้อดี

1. ลดโทษหญิงผู้กระทำการค้าประเวณีให้น้อยลง ให้เหลือเพียงโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และถ้าผู้กระทำการค้าประเวณี อายุต่ำกว่า 18 ปี ให้ได้รับการสงเคราะห์ โดยมีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ก.ค.อ.) เป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนมาดูแล
2. เพิ่มโทษจำคุก และปรับให้สูงขึ้นแก่ผู้จัดหา ผู้จัดการ ผู้ควบคุม ผู้ดูแลเจ้าของกิจการสถานการค้าประเวณี ผู้หน่วงเหนี่ยว กักขังผู้อื่นให้กระทำการค้าประเวณี และหากกระทำต่อเด็กหรือเยาวชนอายุไม่เกิน 18 ปี ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น
3. กำหนดให้มีการลงโทษบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ที่กระทำการ หรือรู้เห็นเป็นใจ หรือมีส่วนร่วมในการให้บุตร หรือผู้อยู่ในปกครองกระทำการค้าประเวณี พร้อมทั้งกำหนดให้มีการถอนอำนาจปกครองของบิดา มารดา ผู้ปกครองที่ได้กระทำการดังกล่าวด้วย
4. มีบทลงโทษพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับ หรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพที่กระทำผิด หรือสนับสนุนให้มีการกระทำหน่วงเหนี่ยว กักขัง ทำร้ายร่างกายผู้อื่นเพื่อข่มขืนใจให้ทำการค้าประเวณี
5. กำหนดให้องค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาค้าประเวณีกับหน่วยงานของรัฐด้วย

⁹⁹ กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ และ วันชัย รุจนวงศ์, “กฎหมายโสเภณีใหม่ มีอะไรใหม่,” วารสารอัยการ 20, 234 (สิงหาคม 2540) : 133.

¹⁰⁰ สมพร พรหมพิทาธร, ดรุณ โสทธิพันธุ์, โดม วิศิษฎ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายค้าประเวณี, หน้า 29.

ข้อบกพร่อง

1. ในเรื่องของคำนิยามของคำว่า “การค้าประเวณี” คำนิยามนั้นกำหนดแคบเกินไป ควรกำหนดคำนิยามให้กว้างขึ้น เพื่อให้ทำให้การกระทำต่าง ๆ เข้าข่ายของการค้าประเวณีมากขึ้น
2. ในส่วนของบทลงโทษต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับ หรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพที่กระทำความผิดกฎหมายกำหนดให้มีบทลงโทษหนักขึ้น เฉพาะกรณีที่กระทำความผิดหรือสนับสนุนให้มีการกระทำรุนแรงเหยี่ยว กักขัง ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เพื่อข่มขืนใจให้ทำการค้าประเวณี ตามมาตรา 12 เท่านั้น ซึ่งกรณีของการกระทำผิดในกรณีอื่น ๆ เช่น การติดต่อ ชักชวน รับเฝ้า เพื่อการค้าประเวณี การเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการค้าประเวณี การโฆษณา แนะนำด้วยเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือการเผยแพร่ไปยังสาธารณะ เป็นต้น กฎหมายไม่ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวรับโทษหนักขึ้น คงรับโทษเท่ากับเพียงบุคคลธรรมดาเป็นผู้กระทำเท่านั้น
3. การกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ก.ค.อ.) และคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพประจำจังหวัด (ก.ค.อ. จังหวัด) จะเห็นได้ว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าว กำหนดเอาไว้ในลักษณะกว้าง ๆ เท่านั้น ไม่ได้กำหนดในรายละเอียดในการปฏิบัติงานไว้เฉพาะเจาะจงมากนัก
4. ในส่วนของการโฆษณา แนะนำ ด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์ หรือการเผยแพร่ไปยังสาธารณะด้วยวิธีใด ๆ ตามมาตรา 7 ซึ่งจะรวมไปถึงการโฆษณาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย โดยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ยังไม่มีบทบัญญัติที่เข้าไปควบคุมการโฆษณาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นี้
5. การกระทำชำเราหรือกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่น แก่บุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี ตามมาตรา 8 จะเป็นความผิดต่อเมื่อได้กระทำการดังกล่าวในสถานการค้าประเวณีเท่านั้น หากกระทำในสถานที่ส่วนตัวหรือสถานที่อื่นที่ไม่ได้อยู่ในข่ายของสถานการค้าประเวณี ก็จะไม่มีความผิดตามกฎหมายนี้

3.2.2 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

เนื่องจากปัจจุบันได้ปรากฏการกระทำความผิดโดยการซื้อขาย จำหน่าย ชักพา หรือจับตัวบุคคลไปด้วยวิธีการใด ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความใคร่แก่ตนเองหรือผู้อื่น เพื่อการลามกอนาจาร หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นอันมิชอบ ทั้งนี้ด้วยวิธีการอันเป็นการคุกคามและกระทบกระเทือนต่อสวัสดิภาพของบุคคลดังกล่าว และการกระทำความผิดดังกล่าวไม่จำกัดเฉพาะการ

กระทำต่อหญิงเท่านั้น แต่ปรากฏว่ามีการกระทำในลักษณะทำนองเดียวกันต่อเด็กชายด้วย นอกจากนั้น ในส่วนของผู้กระทำผิดยังมีพฤติการณ์ที่กระทำในรูปของการตระเตรียม สมคบกันเป็น ขบวนการเชื่อมโยงทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นพฤติการณ์ที่เป็นอันตรายต่อสังคม อีกด้วย โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง พุทธศักราช 2471 ยังมีขอบเขตที่ จำกัดทั้งในแง่ของฐานความผิด และมาตรการที่กำหนดไว้เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำ ผิด อาทิเช่น มาตรการเกี่ยวกับการตรวจตราสอดส่องเพื่อช่วยเหลือหรือกักตัวหญิงหรือเด็กเพื่อ สอบสวนข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด หรือ มาตรการในการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์แก่หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควร กรณีเป็นการสมควรปรับปรุงมาตรการในการป้องกันปราบปราม และเพิ่มเติมมาตรการ ในการเยียวยา ช่วยเหลือหญิงและเด็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนบทกำหนดความผิดหลักที่ เคยมีแต่เดิมนั้น สมควรนำไปแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา เพื่อความสะดวกในการใช้ กฎหมาย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิง และเด็ก พ.ศ. 2540 นี้ขึ้น¹⁰¹

โดยพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 นี้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 โดยพระราชบัญญัตินี้ได้ขยาย ขอบเขตการคุ้มครองไปถึงเด็กชายด้วย และมีการกำหนดมาตรการและกลไกในการป้องกันและ ปราบปรามการค้าหญิงและเด็กให้แก่เจ้าหน้าที่ เช่น การให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไป ตรวจตราสอดส่องตามท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง สถานบริการ โรงงาน และ ที่สาธารณะต่าง ๆ ให้อำนาจในการเรียกบุคคลมาให้การ หรือส่งพยานหลักฐาน อำนาจในการ ค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ก็ได้ เพื่อเข้าช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อได้ทัน นอกเหนือจากหน้าที่ ตามปกติ ซึ่งมีมาตรการในการเยียวยาช่วยเหลือหญิงและเด็กให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

กฎหมายนี้ขยายขอบเขตของการลงโทษไปถึงการกระทำ หรือยอมรับการกระทำ ใด เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาจาร หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ในส่วนของการลงโทษได้มีการลงโทษผู้เตรียมการการกระทำผิดต่อ หญิงและเด็กให้มีโทษเท่ากับผู้พยายามกระทำผิด ลงโทษผู้สมคบกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อ กระทำผิด

สำหรับมาตรการการเยียวยาช่วยเหลือหญิงและเด็กนั้น คือ การกำหนดระยะเวลา กักตัวหญิงหรือเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการกระทำผิดได้ไม่เกินครึ่งชั่วโมง เพื่อสอบถามข้อเท็จจริง

¹⁰¹ เหตุผลท้ายพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

หรือตรวจสอบเอกสาร พยานหลักฐานเท่านั้น หากมีความจำเป็นเกินกว่าครึ่งชั่วโมงต้องรายงานให้อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ แต่กักตัวไว้ได้ไม่เกิน 24 ชั่วโมง หากเกินกว่านี้ต้องขออนุมัติจากอธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน และสถานที่กักตัวหญิงหรือเด็กนั้นต้องเป็นสถานที่ที่เหมาะสม มีใช้ห้องขังหรือสถานคุมขัง หากมีการกักตัวหญิงหรือเด็กหรือการให้ความช่วยเหลือที่ไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ผู้เสียหายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดได้ มีการกำหนดแนวทางให้ความช่วยเหลือหญิงหรือเด็กซึ่งตกเป็นเหยื่อทั้งในเรื่องของอาหาร ที่พัก การส่งกลับภูมิลำเนา การฝึกอาชีพ และการอบรมศึกษาตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้¹⁰²

โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ สามารถที่จะสรุปได้ดังนี้ คือ เนื่องมาจากการค้าหญิงและเด็กในปัจจุบันเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความไม่สงบสุขต่อสังคม คือ

1. เตรียมการกระทำความผิดถือว่าเป็นการพยายามกระทำความผิด (มาตรา 6)
2. ผู้สมคบกระทำความผิดต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการ (มาตรา 7)
3. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น จากกระทรวงแรงงาน เป็นพนักงานฝ่ายปกครอง มีอำนาจเพื่อแก้ไขปัญหา กรณีมีการกักขัง ชักนำ ล่อลวงเด็กชายเด็กหญิงไปกระทำในสิ่งที่ผิด (มาตรา 14) ถ้ากฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับจะทำให้ผู้กระทำความผิดมีความยำเกรงไม่กล้าจะกระทำความผิด เพราะได้มีมาตรการเริ่มต้น แม้กระทั่งเตรียมการก็เป็นความผิดฐานพยายาม ด้วยเหตุผล 4 ประการ คือ

(1) เป็นการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

(2) เป็นการเพิ่มบทลงโทษที่สูงขึ้น

(3) มีบทบัญญัติครอบคลุมถึงเด็กหญิงและเด็กชาย

(4) เพิ่มบทลงโทษที่สูงขึ้นแก่ผู้กระทำความผิดและครอบคลุมถึงขบวนการที่อยู่เบื้องหลัง

จึงได้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย โดยการเพิ่มโทษความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและ

¹⁰² รังสี พันธุ์จินดา และ สุวณีย์ แสงวงผล, กฎหมายกับผู้หญิง (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2542), หน้า 187 - 188.

เด็ก เพื่อให้ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดนั้น เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมายและจะทำให้ธุรกิจการค้าหญิงและเด็กมีจำนวนลดน้อยลงไปบ้าง¹⁰³

โดยในกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้ ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก ซื่อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขัง ซึ่งหญิงหรือเด็ก หรือจัดให้หญิงหรือเด็กกระทำการ หรือยอมรับการกระทำใด เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาจาร หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะหญิงหรือเด็ก จะยินยอมหรือไม่ก็ตาม อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี กฎหมายว่าด้วยสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน หรือพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้¹⁰⁴

ในเรื่องของการเตรียม ก็ได้มีกำหนดเอาไว้ในมาตรา 6 โดยกำหนดให้ผู้เตรียมเพื่อกระทำความผิดตามมาตรการที่กฎหมายระบุไว้ในมาตรา 5 ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พยายามกระทำความผิดนั้น ๆ¹⁰⁵

ในเรื่องของการสมคบ ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 7 มีข้อสังเกตว่า เป็นบทบัญญัติที่เสริมขึ้น ไม่มีในประมวลกฎหมายอาญา การสมคบโดยเริ่มคบคิด ยังไม่ได้ลงมือกระทำความผิด หรือพยายามกระทำความผิด กฎหมายอาญาโดยปกติยังไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิด แต่ตามมาตรา 7 แม้เพียงสมคบกัน โดยยังไม่ได้ลงมือกระทำ ถือว่ามีความผิดแล้ว ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาทั่วไป การสมคบถือเป็นความผิดบางลักษณะเท่านั้น

โดยในพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติหลักการในการลงโทษต่อตัวการร่วม โดยวางหลักการให้ลงโทษต่อบุคคลที่สมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดตามมาตรา 5 ซึ่ง ถ้ามีการกระทำความผิดโดยผู้ใดผู้หนึ่งแล้ว ในความผิดที่ได้สมคบกันไว้ก็ให้ผู้ร่วมสมคบทุกคนต้องรับโทษตามไปด้วยอีกกระทงหนึ่งในความผิด นอกเหนือจากความผิดฐานสมคบกัน แต่ถ้าเป็นกรณีที่ยับยั้ง กฎหมายก็มีบทบัญญัติให้ลงโทษบุคคลเท่าที่ เป็นผู้สมคบ โดยไม่ลงโทษในฐานะผู้กระทำความผิด หรือเป็นกรณี

¹⁰³ สมพร พรหมนิตาธร, ดร.ณ โสทธิพันธ์, โดม วิศิษฐ์สรอรรถ และคณะ, กฎหมายค้าประเวณี, หน้า 109 - 110.

¹⁰⁴ มาตรา 5 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

¹⁰⁵ มาตรา 6 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

ที่ผู้สมคบกลับใจให้ความจริงแก่การสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อนมีการกระทำความผิดตามที่สมคบกัน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือศาลจะไม่ลงโทษเลยก็ได้¹⁰⁶

มีข้อสังเกตว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้มีการนำหลักสมคบกันกระทำความผิด (Conspiracy Theory) มาใช้ ซึ่งหลักการสมคบกันกระทำความผิดนี้ เป็นหลักการของระบบกฎหมาย Common Law เพราะหลักการนี้มองประกอบ คือ การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ได้ตกลงกันที่จะทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการชอบด้วยกฎหมาย โดยใช้วิธีการที่มิชอบด้วยกฎหมาย โดยพระราชบัญญัตินี้ได้นำมาใช้บัญญัติไว้ในมาตรา 7 วรรค 1 ซึ่งรูปแบบของการตกลงกัน (Agreement) กฎหมายมิได้กำหนดว่าจะต้องมีลักษณะใด จะกระทำในรูปแบบวาจาลายลักษณ์อักษร กิริยาท่าทาง สัญญา หรือสัญญาลักษณะก็ได้ และภายหลังที่ผู้สมคบกันกระทำความผิดได้ตกลงกัน (Agreement) ที่จะทำการอันเป็นความผิดเกี่ยวกับการค้าเด็กหรือหญิงกฎหมายก็ถือว่ามีความผิดสำเร็จเกิดขึ้นแล้ว แม้ผู้สมคบกันกระทำความผิดจะยังมีได้ลงมือกระทำความผิดตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตกลงร่วมกัน ดังนั้น ถ้าเพียงมีการตกลงกันเพื่อกระทำความผิดตามกฎหมาย เพียงเท่านี้ก็มีความผิดตามมาตรา 7 วรรค 1 สามารถลงโทษตามกฎหมายได้¹⁰⁷

ในเรื่องของการตรวจตราสอดส่องดูแล ได้กำหนดไว้ในมาตรา 8 โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจตราสอดส่องดูแลตามท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง สถานบริการ โรงงาน และสาธารณะต่าง ๆ เพื่อมิให้เกิดการกระทำความผิดตามกฎหมายที่ระบุในมาตรา 5 โดยในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่อาจขอให้บุคคลใดช่วยเหลือได้ ทั้งนี้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กำหนด (ซึ่งปัจจุบัน คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน) โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา¹⁰⁸

ในเรื่องของการป้องกันและปราบปราม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่ระบุในมาตรา 5 หรือเพื่อช่วยเหลือหญิงหรือเด็ก ซึ่งอาจเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิด ดังกล่าวต่อไปนี้

¹⁰⁶ มาตรา 7 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

¹⁰⁷ คชรัตน์ เสงตระกุล, “มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีโดยผู้ชาย : ศึกษากฎหมายไทยและกฎหมายระหว่างประเทศ”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 141 - 142.

¹⁰⁸ มาตรา 8 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

1. มีหนังสือเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสาร หรือพยานหลักฐาน
2. ตรวจตัวหญิงหรือเด็กที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดตามกฎหมายที่ระบุในมาตรา 5 แต่ถ้าผู้เสียหายเป็นหญิงหรือเด็กหญิงจะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ
3. ตรวจค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ แต่การตรวจค้นสถานที่ให้กระทำในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า หากไม่ดำเนินการทันที หญิงหรือเด็กนั้นอาจถูกใช้กำลังประทุษร้าย หรือผู้กระทำความผิดจะทำการโยกย้ายหรือซ่อนเร้นหญิงหรือเด็กนั้นเสียก่อน พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจค้นสถานที่ในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งในปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตจังหวัดอื่น เพื่อการค้นหาในจังหวัดนั้น¹⁰⁹
4. กักตัวหญิงหรือเด็ก เพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเพื่อตรวจสอบเอกสารหรือพยานหลักฐาน แต่ห้ามมิให้กักตัวไว้เกินครึ่งชั่วโมง ในกรณีมีเหตุจำเป็นจะต้องใช้เวลาเกินนั้น เมื่อได้จัดแจ้งการกักตัวไว้ในรายงานแล้ว ให้กักตัวหญิงหรือเด็กไว้ได้ไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง แต่ต้องแจ้งให้อธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งในปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตจังหวัดอื่นทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น จะกักตัวหญิงหรือเด็กไว้เกินยี่สิบสี่ชั่วโมงแต่ไม่เกินสิบวันก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งในปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) หรือผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน แล้วแต่กรณี

¹⁰⁹ มาตรา 9 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.

การกักตัวหญิงหรือเด็กตามมาตรา 9 นี้ ต้องจัดให้หญิงหรือเด็กนั้นอยู่ในสถาน
ที่อันสมควรซึ่งมิใช่ห้องขังหรือสถานคุมขัง

การจัดให้มีรายงาน การจัดแจ้ง และการอนุมัติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรี
กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อหญิงหรือเด็กได้เบิกความต่อศาลตามความในมาตรา 12 แล้ว ให้ถือว่าเหตุใน
การกักตัวหญิงหรือเด็กนั้นสิ้นสุดลง¹¹⁰

การให้ความช่วยเหลือแก่หญิงหรือเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
พิจารณาให้ความช่วยเหลือ ตามความเหมาะสมแก่หญิงหรือเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำ
ความผิดตามกฎหมายที่ระบุในมาตรา 5 ในเรื่องอาหาร ที่พัก และการส่งกลับไปยังประเทศเดิมหรือ
ภูมิลำเนาของผู้นั้น

ในการช่วยเหลือดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่อาจจัดให้หญิงหรือเด็กไปรับการดูแล
ในสถานแรกรับตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี สถานแรกรับเด็ก
ตามกฎหมายว่าด้วยสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน หรือสถานสงเคราะห์อื่นของรัฐหรือเอกชนก็ได้

ในกรณีที่เป็นการสมควร รัฐมนตรีอาจออกระเบียบว่าด้วยการช่วยเหลือตาม
มาตรานี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาก็ได้

การส่งผู้เสียหายซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ ให้เป็นไปตามพันธกรณีที่มีตามสนธิ
สัญญากับประเทศคู่สัญญาหรือเป็นไปตามอนุสัญญาซึ่งรัฐบาลไทยเป็นภาคี¹¹¹

โดยจะเห็นได้ว่าหลักการตามมาตรา 11 นี้ สอดคล้องกับหลักการในการปฏิบัติต่อ
ผู้ค้าประเวณีหรือผู้เสียหายจากการค้าประเวณี ที่เป็นชาวต่างชาติ ซึ่งบัญญัติไว้ในอนุสัญญา
ว่าด้วยการปราบปรามการค้าบุคคล และแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่น
ค.ศ.1950 แม้ว่าประเทศไทยจะไม่ได้เป็นภาคีอนุสัญญานี้ก็ตาม¹¹²

สำหรับการสืบพยานหญิงหรือเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหายโดยพลัน เมื่อได้ความว่ามี
ผู้กระทำผิดตามที่ระบุในมาตรา 5 แม้จะยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหา พนักงานอัยการโดยตนเองหรือเมื่อได้
รับคำร้องขอจากพนักงานสอบสวน จะนำหญิงหรือเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหายมาขึ้นคำร้องต่อศาล
โดยระบุนการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าได้มีการกระทำความผิด และเหตุแห่งความจำเป็นที่จะต้องมี

¹¹⁰ มาตรา 10 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก
พ.ศ. 2540

¹¹¹ มาตรา 11 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก
พ.ศ. 2540

¹¹² ศุภรัตน์ เสงี่ยมกุล, “มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีโดยผู้ชาย :
ศึกษากฎหมายไทยและกฎหมายระหว่างประเทศ”, หน้า 144.

การสืบพยานไว้โดยพลันก็ได้ ในกรณีที่หญิงหรือเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหายจะให้การต่อศาลเอง เมื่อหญิงหรือเด็กแจ้งแก่พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลทันที ให้ศาลสืบพยานทันทีที่ศาลได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ในการนี้หากผู้มีส่วนได้เสียในคดีคนใดยื่นคำร้องต่อศาลแถลงเหตุผลและความจำเป็นขอถามค้านหรือตั้งทนายถามค้าน เมื่อเห็นสมควรก็ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตได้ คำเบิกความของพยานดังกล่าวให้ศาลอ่านให้พยานฟัง

ถ้าต่อมามีการฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลย ในการกระทำความผิดตามที่ระบุในมาตรา 5 ก็ให้รับฟังพยานดังกล่าวในการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นได้¹¹³

ในส่วนของกรอุทธรณ์ ในกรณีการกักตัวหรือให้ความช่วยเหลือแก่หญิงหรือเด็ก เป็นไปโดยมิชอบนั้น ในกรณีที่หญิงหรือเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหาย หรือสามีภรรยา ญาติ หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับหญิงหรือเด็กนั้น เห็นว่าการกักตัวหญิงหรือเด็กตามมาตรา 10 หรือมาตรา 11 เป็นไปโดยมิชอบ หญิง หรือเด็ก หรือสามีภรรยา ญาติ หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องนั้นอาจอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งในปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตจังหวัดอื่นได้ โดยให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์โดยเร็ว แต่ถ้าอธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งในปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าการกักตัวหญิงหรือเด็กนั้นถูกต้องแล้ว ให้รายงานรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาชี้ขาดต่อไป

สำหรับระยะเวลา ในการพิจารณาอุทธรณ์หรือรายงานหรือระยะเวลาที่ต้องรายงานให้รัฐมนตรีพิจารณาชี้ขาดให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา¹¹⁴

จากการศึกษาถึงพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 นั้น จะพบว่า มีข้อดีและข้อบกพร่องดังนี้

ข้อดี

1. กำหนดให้การเตรียมเพื่อกระทำความผิดนั้น ต้องระวางโทษ เช่นเดียวกับการพยายามกระทำความผิดนั้นด้วย ซึ่งโดยปกติแล้ว การเตรียมการกระทำความผิดจะยังไม่ถือเป็นความผิดที่มีการระวางโทษ เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นเฉพาะ ๆ เรื่องไป
2. กำหนดให้ระวางโทษสำหรับการสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดนอกเหนือจากความผิดที่ได้กระทำแล้ว

¹¹³ มาตรา 12 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

¹¹⁴ มาตรา 13 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

3. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจตรา สอดส่องดูแลตามสถานที่ ซึ่งเป็นที่สาธารณะต่าง ๆ
4. กำหนดให้มีการคุ้มครองสิทธิในการกักตัวหญิงหรือเด็ก เพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเพื่อตรวจสอบเอกสาร หรือพยานหลักฐาน
5. กำหนดให้มีการให้สืบพยานหญิงหรือเด็กเอาไว้ก่อน แม้จะยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหามาก็ตาม

ข้อบกพร่อง

1. การกำหนดให้มีการระวางโทษสำหรับการสมคบกันนั้น จะเห็นได้ว่า มีการกำหนดถึงความผิดในการสมคบกันเท่านั้น ไม่ได้มีการกำหนดถึงความผิดในลักษณะร่วมกันกระทำกันอย่างเป็นองค์รวมด้วย เนื่องจากปัจจุบันนั้น อาชญากรรมการค้าหญิงและเด็ก มักจะเกิดขึ้นและพัฒนาเป็นองค์รวมข้ามชาติแล้ว
2. การกำหนดถึงมาตรการต่าง ๆ ในการให้ความช่วยเหลือแก่หญิงและเด็ก ที่เป็นผู้เสียหายนั้น กำหนดเอาไว้เป็นเฉพาะ ๆ เรื่องเท่านั้น เช่น เรื่องอาหาร ที่พัก และการส่งกลับไปยังประเทศเดิมหรือภูมิลำเนาของหญิงและเด็กที่ผู้เสียหายเท่านั้น ไม่ได้กำหนดถึงมาตรการในการให้ความช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ เอาไว้อย่างชัดเจน
3. ไม่ได้มีการกำหนดให้มีเรื่องของการคุ้มครองพยานเอาไว้
4. ไม่ได้มีการกำหนดถึงวิธีการในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งการลงมือในการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กเอาไว้

3.1.3 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2540

พระราชบัญญัตินี้เริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 พร้อมกับพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 โดยการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก ที่ยังไม่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายอื่นมากำหนดให้เป็นความผิดเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา

โดยในพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มีจำนวนทั้งสิ้น 7 มาตรา โดยได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

1. มีการเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 282 และมาตรา 283 เพิ่มเป็นอนุมาตรา 2 ทวิ ของมาตรา 7 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งในกรณีของมาตรา 7 เป็นเรื่องของกรณีผู้กระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 7 แม้กระทำความ

ผิदनอกราชอาณาจักร ก็จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร จึงเป็นข้อสังเกตได้ว่า พระราชบัญญัตินี้ เป็นการประกาศใช้เขตอำนาจรัฐสากล (Universal Jurisdiction) เหนือคดีความผิดต่อเพศของ ประเทศไทย อันส่งผลให้ประเทศไทยมีเขตอำนาจในการลงโทษความผิดที่กระทำนอกราชอาณาจักรได้ เช่นเดียวกับกรณีอื่น ๆ เช่น ความผิดต่อความมั่นคง (มาตรา 7 (1) ประมวลกฎหมายอาญา) ความผิดฐานปลอมแปลงเงินตรา (มาตรา 7 (2) ประมวลกฎหมายอาญา) และความผิดฐานเป็นโจรสลัด (มาตรา 7 (3) ประมวลกฎหมายอาญา) ซึ่งความผิดเหล่านี้ รวมทั้งความผิดฐานค้าบุคคล เป็นความผิดในทางอาญาระหว่างประเทศ เป็นความผิดต่อความสงบเรียบร้อยระหว่างประเทศที่ประเทศต่าง ๆ มีเขตอำนาจสากลในการลงโทษผู้กระทำความผิด¹¹⁵

โดยตามพระราชบัญญัตินี้ ได้มีการแก้ไขยกเลิกบทบัญญัติมาตรา 282 และมาตรา 283 ประมวลกฎหมายอาญา และแก้ไขเป็นดังนี้

“มาตรา 282 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระ จัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจาร ซึ่งชายหรือหญิง แม้ผู้นั้นยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่ผู้ซึ่งอายุเกินสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี”¹¹⁶

“มาตรา 283 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระ จัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจาร ซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้คุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

¹¹⁵ ศุภรัตน์ เสงตระกูล, “มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีโดยผู้ชาย : ศึกษากฎหมายไทยและกฎหมายระหว่างประเทศ”, หน้า 144 - 145.

¹¹⁶ มาตรา 282 ประมวลกฎหมายอาญา

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่ผู้ซึ่งอายุเกินสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นสี่พันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี¹¹⁷

โดยในบทบัญญัติมาตรา 282 และมาตรา 283 แห่งประมวลกฎหมายอาญานั้น เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าการแก้ไขจากเดิม ดังนี้

(1) แก้ไขคำว่า “ เพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ”

เป็น

“เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น” ในความผิดเกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารทั้งนี้เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อไม่ให้เข้าใจสืบสนว่าการจะเป็นความผิดได้ต้องมีเจตนาเพื่อการร่วมประเวณีเท่านั้น แต่เจตนาที่แท้จริงต้องการเน้นการทำอนาจารเพื่อสนองความใคร่ทางเพศของผู้อื่นเท่านั้น

(2) ตัดองค์ประกอบในส่วนที่ว่า “ไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้น จะได้กระทำในประเทศต่างกันหรือไม่” ออกไป

(3) ขยายความผิดกรณีการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อการอนาจารให้สนองความใคร่ของผู้อื่นที่กระทำต่อผู้หญิงหรือเด็ก ให้รวมไปถึงการกระทำต่อผู้ชายด้วย

(4) ลงโทษผู้ที่พาเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ไปเพื่อการอนาจาร แม้จะเกิดจากความยินยอมก็ตาม

(5) ลงโทษสำหรับการรับไว้ จำหน่าย ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ไปเพื่อหาประโยชน์อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การซื้อหรือขายเด็ก เพื่อการอนาจาร เพื่อให้ไปทำงานหนักเกินควร หรือทำงานที่ไม่เหมาะสมต่อสภาพจิตใจและร่างกาย แม้จะเกิดจากความยินยอมก็ตาม เนื่องจากสภาพการณ์ในปัจจุบันมีการเอาเปรียบจ้างแรงงานเด็กและทำผิดกฎหมายแรงงาน รวมทั้งบังคับให้เด็กทำงานเกินเวลาและทำงานที่ไม่เหมาะสม

¹¹⁷ มาตรา 283 ประมวลกฎหมายอาญา

2. มีการเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายในการเอาผิดต่อบุคคลซึ่งพบบุคคลที่อายุไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการรอนาจาร แม้บุคคลนั้นจะยินยอม ซึ่งพิจารณาแล้วสามารถปรับใช้กับกรณีผู้ซื้อบริการทางเพศของทั้งชายและหญิงบริการทางเพศได้ด้วย โดยได้บัญญัติหลักการนี้ขึ้นมาใหม่ เป็นมาตรา 283 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีข้อความดังต่อไปนี้

“มาตรา 283ทวิ ผู้ใดพบบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการรอนาจาร แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดช้อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก หรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติในวรรคแรก หรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ความผิดตามวรรคแรก และวรรคสาม เฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี เป็นความผิดอันยอมความได้”¹¹⁸

ซึ่งหมายความว่า ในการพบบุคคลที่อายุไม่เกิน 18 ปี จะมีการยอมความได้เฉพาะกรณีที่ผู้ถูกกระทำอายุเกิน 15 ปีแล้ว ถ้าเป็นกรณีที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งเป็นเด็ก กฎหมายไม่อนุญาตให้ยอมความได้ นอกจากนี้ ความผิดตามมาตรา 283 ทวินี้ ยังสามารถเอาผิดต่อผู้เที่ยวหรือผู้ใช้บริการทางเพศกับบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี ร่วมกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 มาตรา 6 และพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก มาตรา 5 ได้อีกด้วย

3. มีการยกเลิกบทบัญญัติในมาตรา 284 แห่งประมวลกฎหมายอาญา และได้แก้ไขบทบัญญัตินี้ดังกล่าวใหม่ ดังนี้

“มาตรา 284 ผู้ใดพาผู้อื่นไปเพื่อการรอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใดช้อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น

ความผิดตามมาตรา 284 นี้ เป็นความผิดอันยอมความได้”¹¹⁹

¹¹⁸ มาตรา 283 ทวิ ประมวลกฎหมายอาญา

โดยจะเห็นได้ว่า ในมาตรา 284 ที่ได้แก้ไขแล้วนั้น มีการเพิ่มความคุ้มครองผู้ชายซึ่งถูกพาไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใดด้วย ซึ่งตามมาตรา 284 เดิมนั้นให้ความคุ้มครองแต่เฉพาะหญิงเท่านั้น

4. มีการเพิ่มเติมในมาตรา 312 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นความผิดฐานค้าบุคคล โดยมีการเพิ่มเติมมาตรา 312 ตรี ขึ้น ดังนี้

“มาตรา 312 ตรี ผู้ใดโดยทุจริตรับไว้ จำหน่าย เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปซึ่งบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”¹²⁰

กรณีตามมาตรา 312 และที่เพิ่มเติมเป็นมาตรา 312 ตรี นั้น เป็นการลงโทษต่อบุคคลที่มีการเอาคนลงเป็นทาส ค้าบุคคล ทั้งนี้ไม่ว่าการค้าบุคคลจะเพื่อการค้าประเวณีหรือเพื่อประโยชน์อื่นใดก็ตาม ซึ่งนับได้ว่า มาตรา 312 ตรี ได้ให้ความคุ้มครองต่อบุคคลทั้งชายและหญิงที่อายุไม่เกิน 18 ปี จากการค้าประเวณีและแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้เช่นกัน

นอกจากกฎหมายทั้ง 3 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2540 แล้ว ในประเทศไทยก็มีบันทึกข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งได้มีการลงนามไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2546 ณ ห้องประชุม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งบันทึกข้อตกลงดังกล่าวมีอยู่จำนวน 3 ฉบับ¹²¹ ดังนี้

- บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546

โดยบันทึกข้อตกลงดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องมาจาก ในปัจจุบันนี้สถานการณ์การค้าหญิงและเด็กยังคงรุนแรงอยู่ แม้จะมีการใช้บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติ

¹¹⁹ มาตรา 284 ประมวลกฎหมายอาญา

¹²⁰ มาตรา 312 ตรี ประมวลกฎหมายอาญา

¹²¹ เอกสารประกอบพิธีลงนามบันทึกข้อตกลง 3 ฉบับ ว่าด้วยความร่วมมือในการดำเนินงานกรณีการค้าเด็กและหญิง วันที่ 24 มีนาคม 2546

ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการกรณีการค้าหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2542 แล้วก็ตาม ซึ่งการปฏิบัติงานตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าว ยังคงมีปัญหาในหลายประเด็น จึงมีการให้ร่างบันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ขึ้นมาเพื่อใช้แทน ซึ่งบันทึกข้อตกลงนี้ได้กำหนดถึงกรณีที่ถือว่าเด็กและหญิงตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และควรได้รับการช่วยเหลือ คือ เด็กและหญิงที่ถูกบุคคล กลุ่มคน หรือองค์กร เป็นธุระจัดหาซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขัง ซ่อนเร้นซึ่งหญิงหรือเด็ก โดยใช้อุปบายล่อลวง ชูเชิญ ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าจะกระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร และการกระทำดังกล่าวทำให้เด็กหรือหญิงนั้นตกอยู่ในสภาวะจำยอม กระทำการ หรือยอมรับการกระทำใด ๆ อันมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการกระทำดังกล่าว กระทำต่อเด็กทั้งหญิงและชาย หรือหญิงที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ไม่ว่าเด็กหรือหญิงนั้นจะยินยอมหรือมีส่วนรู้เห็นต่อการกระทำในเบื้องต้นหรือไม่ก็ตาม¹²²

นอกจากนั้นแล้ว ยังได้กำหนดถึงแนวทางปฏิบัติกรณีเด็กและหญิงไทยที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์¹²³ เช่น ให้มีการสืบสอบปากคำเด็กหรือหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ไว้เป็นพยาน และประสานงานกับพนักงานอัยการเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลให้มีการสืบพยานไว้ก่อนตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 โดยทันที แม้การสอบสวนจะยังไม่เสร็จก็ตาม ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในการค้าหญิงและเด็ก และผู้ที่เป็นลูกค้าใช้บริการทางเพศกับเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ในสถานการณ์ค้าประเวณี ให้เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสอบถามข้อเท็จจริงเบื้องต้นโดยละเอียดจากเด็กหรือหญิงที่ตกเป็นผู้เสียหาย และดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเก็บไว้เป็นหลักฐานอย่างเป็นระบบ และประสานงานส่งข้อมูลนั้นให้พนักงานสอบสวนเพื่อประกอบการสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดต่อไป เป็นต้น และแนวทางปฏิบัติกรณีเด็กและหญิงต่างด้าวที่เข้าประเทศไทยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และกรณีเด็กและหญิงต่างด้าวที่เข้าประเทศไทยถูกต้องตามกฎหมาย และภายหลัง

¹²² ข้อ 2. บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546

¹²³ ข้อ 4. บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546

ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์¹²⁴ เช่น การสอบปากคำเบื้องต้น การสืบสวนสอบสวน และการสืบพยานในศาล ต้องรีบดำเนินการให้เสร็จโดยเร็ว และส่งเด็กหรือหญิงต่างด้าวนั้นกลับประเทศต้นทางทันที หากมีความจำเป็นต้องกักตัวเด็กหรือหญิงไว้ระยะหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการติดตามผู้กระทำผิดมาลงโทษ ก็สามารถทำได้แต่ต้องรีบดำเนินการโดยไม่ชักช้า โดยให้เด็กหรือหญิงต่างด้าวนั้นอยู่ในความดูแลของสถานแรกรับ หรือสถานสงเคราะห์ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือสถานสงเคราะห์ของเอกชนที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการรับรอง ให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองหรือด่านตรวจคนเข้าเมืองชายแดน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการต่างประเทศ และองค์กรเอกชน ประสานงานกันในการส่งกลับเด็กและหญิงต่างด้าวไปยังประเทศภูมิลำเนา และให้การดูแลมิให้กลับเข้ามาในประเทศไทยอีก พร้อมทั้งให้ข้อมูลและรายละเอียดที่จะเป็นประเด็นนำสืบไปได้ด้วย และยังมีกำหนดถึงแนวทางปฏิบัติกรณีเด็กและหญิงที่มีได้มีสัญชาติไทย แต่อาศัยอยู่ในประเทศไทยและตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ด้วย¹²⁵ เช่น การสอบปากคำเบื้องต้น การสืบสวนสอบสวน และการสืบพยานในศาล ต้องรีบดำเนินการให้เสร็จโดยเร็ว และเจ้าหน้าที่องค์กรเอกชนประสานงานกัน ในการส่งเด็กหรือหญิงนั้นกลับไปยังเขตพำนักที่กำหนดให้ กรณีเด็กและหญิงเป็นผู้เสียหายหรือพยานในคดีเด็กและหญิง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยเหลือและร่วมมือกับหน่วยงานที่ดูแลและคุ้มครองเด็กและหญิงนั้น เพื่อการคุ้มครองพยาน

- **บันทึกข้อตกลง เรื่อง การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546**

โดยบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ได้มีการกำหนดถึงค่านิยมของเด็กและหญิงที่พึงได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งกำหนดเอาไว้ในลักษณะเช่นเดียวกันกับบันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ซึ่งบันทึกข้อตกลงฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนในการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง รวมทั้งมุ่งลดอุปสรรคที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ โดยการดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ จะคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและหญิงที่ถูกค้าเป็นหลัก เพื่อให้ความช่วยเหลือคุ้มครองทางกฎหมาย รวมถึงคุ้มครองสิทธิประโยชน์ที่พึงได้โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนของเด็กและหญิง และกำหนดให้มีคณะอนุกรรมการ ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (กยช.) เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ และให้มีบทบาท

¹²⁴ ข้อ 5. บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546

¹²⁵ ข้อ 6. บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546

หลักในการประสานงาน และติดตามประเมินผลการปฏิบัติ รวมทั้งดำเนินการในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนในกรณีปัญหาการค้าเด็กและหญิง¹²⁶

สำหรับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับองค์กรเอกชน ตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ กำหนดให้มีความร่วมมือในด้านต่าง ๆ¹²⁷ เช่น การค้นพบเด็กหรือหญิงที่ถูกค้าและสืบค้นข้อเท็จจริง รวมทั้งการดำเนินงานที่เกี่ยวกับกระบวนการทางกฎหมาย การคุ้มครองฟื้นฟูและให้ที่พักอาศัย การรับหรือส่งตัวเด็กและหญิงเข้ามาในหรือออกไปจากราชอาณาจักร เป็นต้น และมีการกำหนดให้มีการติดตามประเมินผล¹²⁸ โดยคณะกรรมการที่ได้จัดตั้งขึ้นมา จะทำการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ และแนวทางการปฏิบัติที่ได้จัดทำขึ้น ซึ่งหากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับผิดชอบในการดำเนินงาน ไม่สามารถปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ และแนวทางการปฏิบัติที่ได้จัดทำขึ้นได้ ก็ให้มีการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคแก่คณะกรรมการ เพื่อติดตามหาสาเหตุและหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป

- **บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546**

โดยบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ ได้มีการกำหนดถึงการสืบค้นข้อเท็จจริง¹²⁹ เช่น รายละเอียดของบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็กและหญิง ก่อให้เกิดปัญหา วิธีการพามา สถานที่ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จะหาได้ รวบรวมพยานหลักฐานที่สามารถบ่งชี้ถึงสิทธิที่จะอยู่อาศัยในประเทศใดประเทศหนึ่งไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือถาวร เป็นต้น มีการให้ที่พักพิงชั่วคราวก่อนส่งตัวกลับภูมิลำเนา มีการดำเนินการทางกฎหมาย¹³⁰ เช่น สร้างความเข้าใจ

¹²⁶ ข้อ 2. บันทึกข้อตกลง เรื่อง การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546

¹²⁷ ข้อ 3. บันทึกข้อตกลง เรื่อง การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546

¹²⁸ ข้อ 4. บันทึกข้อตกลง เรื่อง การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546

¹²⁹ ข้อ 3. บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546

¹³⁰ ข้อ 5. บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546

เกี่ยวกับประโยชน์และความจำเป็นในการดำเนินการทางกฎหมาย จัดล่ามสำหรับเด็กและหญิง เป็นต้น มีการบำบัดฟื้นฟู การคืนเด็กหรือหญิงสู่สังคม

นอกจากนี้แล้ว ยังมีการกำหนดให้มีกระบวนการป้องกัน¹³¹ ซึ่ง มีทั้งการป้องกันทั้งระยะสั้นและระยะยาว ได้แก่

การป้องกันขั้นปฐมภูมิ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชากรเด็ก และหญิงทั้งหมด โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการให้มีกฎหมาย และ/หรือกฎหมายลำดับรอง และมีกลไกปกป้องคุ้มครองเด็กและหญิงโดยทั่วไป กระตุ้นให้มีกระบวนการเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลในประเทศต้นทางเพื่อสกัดกั้นไม่ให้มีผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ ทรนรงค์ให้ทุกประเทศในภูมิภาคนี้เข้าเป็นภาคีของสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

การป้องกันขั้นทุติยภูมิ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กหรือหญิงซึ่ง ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เกิดความเสี่ยงที่จะถูกนำมาค้า โดยกระตุ้นส่งเสริมให้ หน่วยงานในประเทศต้นทางดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ กฎหมาย เพื่อลดปัจจัย เสี่ยง และพัฒนางานด้านดูแลคุ้มครองเด็กหรือหญิง และครอบครัวให้เกิดสภาพแวดล้อมทางสังคม ที่ดีของกลุ่มเป้าหมาย

การป้องกันขั้นตติยภูมิ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้กระทำการค้า เด็กหรือหญิง ไม่ว่าจะ เป็นบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กร โดยกระตุ้นให้ใช้กลไกทางกฎหมายในทุก ประเทศเพื่อขจัดเครือข่ายอาชญากรรมนี้ ทั้งนี้ พยายามกระตุ้นให้เกิดข้อตกลงระหว่างประเทศที่ เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน การร่วมสืบสวนสอบสวน การส่งต่อพยานหลักฐาน การสืบพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาข้ามประเทศ (VDO Conference) เป็นต้น

ในส่วนของการประสานงาน¹³² ในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ก็ได้มี กำหนดเอาไว้เช่นกัน ซึ่งการติดต่อประสานงานไม่ว่าจะเพื่อขอความช่วยเหลือ สนับสนุนใด ๆ หรือ เพื่อประสานงานทั่วไป สามารถติดต่อได้กับหน่วยงานกลาง คือ คณะกรรมการประสานงานเรื่อง เด็กต่างชาติ (Thai - Cord) เครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก มุสธนิธิความ

¹³¹ ข้อ 8. บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในการ ดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546

¹³² ข้อ 9. บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในการ ดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546

ร่วมมือเพื่อดำเนินการค้าหญิง (GAATW)

จากบันทึกข้อตกลงทั้ง 3 ฉบับ ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า มีการกำหนดถึงกรณีที่เกี่ยวข้องเด็กและหญิงตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์และควรได้รับการช่วยเหลือ ซึ่งเป็นการกำหนดถึงขอบเขตว่าเด็กและหญิงในลักษณะใดบ้างที่ควรได้รับการช่วยเหลือ อีกทั้งยังมีการกำหนดถึงแนวทางปฏิบัติต่อเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ โดยแยกเป็นประเภท ๆ ไป คือ เด็กและหญิงไทยที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ เด็กและหญิงต่างด้าวที่เข้าประเทศไทยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ เด็กและหญิงต่างด้าวที่เข้าประเทศไทยถูกต้องตามกฎหมาย และภายหลังตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ เด็กและหญิงที่มีได้มีสัญชาติไทย แต่อาศัยอยู่ในประเทศไทยและตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ทั้งนี้ เหตุที่แยกเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ออกเป็นประเภท ๆ ดังกล่าว ก็เนื่องมาจากแนวทางปฏิบัติที่กำหนดเอาไว้จะได้เหมาะสมกับในแต่ละประเภท นอกจากนั้นแล้ว ยังมีการกำหนดให้มีการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน ในกรณีการค้าเด็กและหญิง ซึ่งกำหนดให้มีคณะอนุกรรมการ ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (กยช.) ขึ้นมาเพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานด้วย ซึ่งความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ เช่น การค้นพบเด็กหรือหญิงที่ถูกค้าและสืบค้นข้อเท็จจริง รวมทั้งการดำเนินงานที่เกี่ยวกับกระบวนการทางกฎหมาย การคุ้มครองฟื้นฟูและให้ที่พักอาศัย การรับหรือส่งตัวเด็กและหญิงเข้ามาในหรือออกไปจากราชอาณาจักร เป็นต้น อีกทั้งยังมีการกำหนดให้องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงอีกด้วย นอกเหนือจากจะปล่อยให้หน่วยงานภาครัฐเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งได้มีการกำหนดกระบวนการป้องกันเอาไว้ 3 ระดับ คือ ระดับปฐมภูมิ ระดับทุติยภูมิ และระดับตติยภูมิ ซึ่งการป้องกันในแต่ละระดับนั้น ก็จะมีกลุ่มเป้าหมาย และวิธีการที่แตกต่างกันไปตามที่ได้กล่าวมาในข้างต้น

3.3 กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก

ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กในต่างประเทศนั้น ในประเทศต่าง ๆ ก็ได้มีการกำหนดกฎหมายในเรื่องการค้าหญิงและเด็กเอาไว้ ซึ่งในหัวข้อนี้จะทำการศึกษาถึงกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ว่าในแต่ละประเทศนั้นมีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ตลอดจนให้ความคุ้มครอง และช่วยเหลือแก่หญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อทางการค้าและบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีบทลงโทษต่อบุคคลที่ทำการค้าหญิงและเด็ก ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กในลักษณะใดอย่างใดบ้าง เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศเบลเยียม เป็นต้น

3.3.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ดังนี้

3.3.3.1 Trafficking Victims Protection Act of 2000

โดยจุดประสงค์ของกฎหมายฉบับนี้นั้น ก็บัญญัติขึ้นเพื่อที่จะต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กที่ตกอยู่ในสภาพของการเป็นทาส และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการลงโทษบุคคลผู้ทำการค้ามนุษย์ และปกป้องเหยื่อจากการค้ามนุษย์¹³³ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ พื่อที่จะสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ คือ

1. กำหนดคำนิยามต่าง ๆ เอาไว้ เช่น

“รูปแบบของการค้ามนุษย์ที่รุนแรง” หมายถึง การค้า

ทางเพศในเชิงพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงการใช้กำลัง การหลอกลวง บังคับ ชูเชื้อ ซึ่งได้กระทำต่อบุคคลซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปี¹³⁴

“การค้าทางเพศ” หมายถึง การเกณฑ์ การรับเอาไว้ การขนส่ง การจัดหา หรือการได้มาซึ่งบุคคลเพื่อจุดประสงค์ทางเพศในเชิงพาณิชย์¹³⁵

2. กำหนดให้มีการจัดตั้ง องค์กรในการติดตามดูแลและขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ (Interagency Task Force to Monitor and Combat Trafficking) ซึ่งตามกฎหมายฉบับนี้ ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้นโดยประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา โดยหน่วยงานดังกล่าวนี้ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ¹³⁶ ดังนี้

(1) รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ (The Secretary of State)

(2) ผู้บริหารหน่วยงานของหน่วยงาน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ในการพัฒนาระหว่างประเทศ (The Administrator of the United States Agency for International Development)

(3) อัยการสูงสุด (Attorney General)

(4) รัฐมนตรีกระทรวงแรงงาน (The Secretary of

¹³³ Section 102 (a) Trafficking Victims Protection Act of 2000

¹³⁴ Section 103 (8) Trafficking Victims Protection Act of 2000

¹³⁵ Section 103 (9) Trafficking Victims Protection Act of 2000

¹³⁶ Section 105 Trafficking Victims Protection Act of 2000

Labor)

(5) รัฐมนตรีกระทรวงสุขภาพและบริการสังคม

(The Secretary of Health and Human Services)

(6) ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรอง (The Director of Central Intelligence) และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่ประธานาธิบดีจะเห็นสมควร โดยกำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานในองค์การนี้

สำหรับภารกิจขององค์การในการติดตามดูแลและขจัด

ปัญหาการค้ำมนุษย์นี้ได้แก่

ตามบทบัญญัตินี้

(1) ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนให้มีการปฏิบัติ

(2) ประเมินถึงมาตรการต่าง ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ ในส่วนของการป้องกัน การปกป้อง การช่วยเหลือเหยื่อของการค้ำมนุษย์ การบังคับใช้กฎหมายในการต่อต้านการค้ำมนุษย์ รวมทั้งต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวงที่สนับสนุนการค้ำมนุษย์ โดยหน่วยงานนี้จะทำหน้าที่ในการรายงานเกี่ยวกับความคืบหน้า ในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก รวมทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ ของการค้าหญิงและเด็กทั่วโลก เพื่อให้รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศทราบเพื่อดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป

(3) พัฒนาระบบงานการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการรวบรวม การจัดเก็บข้อมูล รวมทั้งการวิจัยและหาแหล่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ในระดับระหว่างประเทศ ซึ่งกระบวนการรวบรวม จัดเก็บข้อมูลนี้จะต้องเป็นความลับและอยู่ภายใต้การควบคุมและค้ำนึ่งถึงสิทธิของผู้เสียหายเป็นหลัก

(4) ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกระหว่างประเทศต้นทาง ประเทศผ่าน และประเทศปลายทาง ซึ่งความร่วมมือเหล่านี้ จะต้องเสริมสร้างความแข็งแกร่งและขีดความสามารถในการป้องกันการค้ำมนุษย์ การดำเนินคดี ฟ้องร้องกับบุคคลผู้กระทำการค้ำมนุษย์ และการช่วยเหลือเหยื่อทางการค้ำมนุษย์ ไม่ว่าจะอยู่ในระดับท้องถิ่น หรือระดับภูมิภาค รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ในประเทศปลายทางและประเทศต้นทาง ในการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ในการกลับคืนสู่สังคมอย่างเหมาะสม

(5) ตรวจสอบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่เกี่ยวกับการค้าประเวณี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ และการเอาเปรียบทางเพศจากผู้หญิงและเด็กทั่วโลก

(6) ให้คำปรึกษาและแนะนำ ที่แนบกับหน่วยงาน

รัฐบาล หน่วยงานภาคเอกชน หรือนิติบุคคลใด ๆ ในการดำเนินการที่จะทำให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของบทบัญญัตินี้

นอกจากนี้แล้ว กฎหมายนี้ยังให้อำนาจของรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ในการจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนองค์การในการติดตามดูแลและขจัดปัญหาการค้ามนุษย์อีกด้วย โดยให้ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือองค์กรดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวจะต้องรายงานเกี่ยวกับความคืบหน้า ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กต่อรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัตินี้ และรับผิดชอบในงานที่ได้รับมาเพิ่มเติม ตามที่รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศเห็นสมควร

3. กำหนดถึงการป้องกันการการค้ามนุษย์ ซึ่งถือเป็นมาตรการในทางกฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดบุคคลตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ขึ้น โดยมีการให้อำนาจประธานาธิบดีในการสร้างความร่วมมือในการเพิ่มโอกาสในทางเศรษฐกิจ สำหรับบุคคลที่จะตกเป็นเหยื่อทางการค้ามนุษย์ได้ง่าย¹³⁷

(a) มีการเสนอทางเลือกในด้านเศรษฐกิจสำหรับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งวิธีการป้องกันในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในทางด้าน

- (1) การให้สินเชื่อขนาดเล็ก การฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทางด้านธุรกิจ การพัฒนาทักษะต่าง ๆ รวมทั้งการให้คำปรึกษาในเรื่องการทำงาน
- (2) มีโครงการส่งเสริม การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้หญิง เพื่อพัฒนาการตัดสินใจทางธุรกิจ

(3) มีโครงการสำหรับการศึกษาสำหรับเด็ก โดยเฉพาะเด็กหญิงที่กำลังศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา และให้การศึกษแก่บุคคลซึ่งตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

(4) พัฒนาหลักสูตรการศึกษา เพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงอันตรายจากการค้ามนุษย์

(5) ให้ทุนในการดำเนินงาน แก่องค์กรเอกชน เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในบทบาทด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษาของผู้หญิง และเพื่อเป็นการพัฒนาขีดความสามารถของผู้หญิงในประเทศต่าง ๆ

(b) สร้างความระมัดระวังให้แก่สาธารณชน และการให้ข้อมูลข่าวสาร โดยประธานาธิบดีจะดำเนินการผ่านรัฐมนตรีกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรี

¹³⁷ Section 106 Trafficking Victims Protection Act of 2000

กระทรวงสุขภาพและบริการสังคม อัยการสูงสุด และรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ในกระบวนการที่จะเพิ่มความระมัดระวังให้แก่สาธารณะ และให้เห็นถึงอันตรายที่เกิดจากการค้ามนุษย์ และการคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

(c) การขอคำแนะนำปรึกษา โดยประธานาธิบดีจะขอคำแนะนำจากองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อที่จะให้มีการดำเนินงานตามรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาใน (a) และ (b) ด้วย

4. กำหนดถึงการป้องกันและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์¹³⁸ โดยสำหรับผู้เสียหายที่อยู่ในประเทศอื่น ๆ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศและผู้นำตัวแทนของประเทศสหรัฐอเมริกาในการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยการปรึกษาองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ร่วมกันจัดตั้งโครงการให้ความช่วยเหลือในประเทศต่าง ๆ ซึ่งโครงการในการให้ความช่วยเหลือนั้น จะกำหนดให้เหมาะสมกับบุคคลแต่ละคนที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ และสำหรับผู้เสียหายที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ก็จะได้รับช่วยเหลือในเรื่องของเงินช่วยเหลือและบริการต่าง ๆ ภายใต้โครงการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา หรือกองทุนมูลนิธิที่จัดตั้งขึ้น

5. กำหนดถึง มาตรฐานขั้นต่ำในการกำจัดการค้ามนุษย์ ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ทั้งประเทศต้นทาง ประเทศผ่าน และประเทศปลายทางในการลดจำนวนของเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ซึ่งได้กำหนดมาตรการเอาไว้¹³⁹ คือ

(1) รัฐบาลจะต้องห้ามปราม รูปแบบของการค้ามนุษย์ที่รุนแรง และลงโทษผู้กระทำการค้ามนุษย์ด้วย

(2) จะต้องมีการให้ความรู้ ในเรื่องของการกระทำต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี ซึ่งรวมถึงการใช้กำลัง การข่มขู่ การหลอกลวงเพื่อนำไปสู่การค้าประเวณี และรัฐบาลจะต้องกำหนดและวางเงื่อนไขในการลงโทษในสัดส่วนที่เหมาะสมกับการกระทำความผิดด้วย

(3) จะต้องมีการให้ความรู้ ในการกระทำที่มีรูปแบบที่รุนแรงในการค้ามนุษย์ และรัฐบาลจะต้องกำหนดและวางเงื่อนไขในการลงโทษที่รุนแรงและมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการกระทำความผิดด้วย

(4) รัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญ และให้การ

¹³⁸ Section 107 Trafficking Victims Protection Act of 2000

¹³⁹ Section 108 Trafficking Victims Protection Act of 2000

สนับสนุนในการกำจัดการค้ามนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความรุนแรง

6. กำหนดถึงมาตรฐานขั้นต่ำให้ ประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศต่าง ๆ ในการกำจัดการค้ามนุษย์¹⁴⁰ โดยกำหนดให้ประธานาธิบดี ประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศต่าง ๆ โดยตรง หรือโดยผ่านองค์กรเอกชน หรือองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะให้มีมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการกำจัดการค้ามนุษย์ ซึ่งจะรวมไปถึง

- (1) การร่างกฎหมายต่าง ๆ ในการห้ามปรามและลงโทษการกระทำที่เป็นการค้ามนุษย์
- (2) การสืบสวน สอบสวน และฟ้องร้องดำเนินคดีแก่บุคคลผู้กระทำการค้ามนุษย์
- (3) การจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
- (4) การขยายตัวในการแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลและองค์กรเอกชนต่าง ๆ เพื่อที่จะต่อต้านการค้ามนุษย์

7. กำหนดถึงการฟ้องร้อง ดำเนินคดี และลงโทษผู้กระทำความผิดจากการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง ซึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้มีการกำหนดถึงบทบัญญัติต่าง ๆ เหล่านี้เอาไว้ เช่น ในประมวลกฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกา มาตรา 1590 กำหนดถึงการค้ามนุษย์ โดยทำให้บุคคลดังกล่าวตกอยู่ในฐานะทาส หรืออยู่ในลักษณะที่เป็นทาสโดยไม่ได้สมัครใจ หรือการบังคับให้ใช้แรงงาน โดยกำหนดว่า “ผู้ใด เกณฑ์ รับเอาไว้ ขนส่ง จัดหา เตรียมการ หรือกระทำได้ด้วยวิธีอื่นใดในลักษณะเดียวกันกับบุคคล โดยมีเจตนา เพื่อให้ใช้แรงงาน หรือบริการถือว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าหากการกระทำความผิดดังกล่าวนั้นมีอันตรายถึงแก่ชีวิต ซึ่งรวมถึงการลักพาตัว หรือการพยายามลักพาตัว หรือการกระทำทารุณกรรมทางเพศ หรือพยายามติดต่อเพื่อให้มีการกระทำทารุณกรรมทางเพศ หรือพยายามฆ่า ผู้กระทำความผิดนั้นต้องระวางโทษปรับ หรือจำคุก หรือประหารชีวิต หรือทั้งจำทั้งปรับ” เป็นต้น¹⁴¹

3.3.3.2 Violence Against Women Act of 2000

โดย Violence Against Women Act of 2000 นั้น เป็นบทบัญญัติที่

¹⁴⁰ Section 109 Trafficking Victims Protection Act of 2000

¹⁴¹ Section 112 Trafficking Victims Protection Act of 2000

กำหนดขึ้นเพื่อให้มีการต่อต้านการกระทำที่รุนแรงต่อหญิงและเด็ก ซึ่งการค้าหญิงและเด็กนั้นก็เป็นการกระทำอย่างหนึ่งก็คือว่าเป็นการกระทำที่รุนแรงต่อหญิงและเด็ก โดยในกฎหมายฉบับนี้มีเนื้อหา ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 ว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดการกระทำรุนแรงต่อหญิงและเด็ก

บทที่ 2 ว่าด้วยการให้บริการต่าง ๆ แก่เหยื่อที่ถูกกระทำการรุนแรง

บทที่ 3 ว่าด้วยข้อจำกัดของผลกระทบที่เกิดจากการกระทำการรุนแรงต่อเด็ก

บทที่ 4 ว่าด้วยการให้การศึกษา และฝึกอบรมเพื่อต่อต้านการกระทำรุนแรงต่อหญิง

บทที่ 5 ว่าด้วยการอพยพย้ายถิ่นของหญิง

บทที่ 6 ว่าด้วยบทเบ็ดเตล็ด

ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ พทที่จะสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ คือ

1. กำหนดถึงบทบัญญัติที่ถือเป็นความผิดที่เกี่ยวกับความรุนแรงภายในบ้าน¹⁴² เช่น ความผิดในเรื่องของการท่องเที่ยว คือ การที่บุคคลท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศ โดยมีเจตนาที่จะกระทำการฆ่า ทำให้ได้รับบาดเจ็บ ฆาปน หรือขู่เข็ญคู่สมรส หรือบุคคลซึ่งอยู่ในครอบครัว โดยการกระทำความผิด หรือการพยายามกระทำความผิดดังกล่าวนั้นถือเป็นความผิดที่ร้ายแรงต่อคู่สมรส หรือบุคคลซึ่งอยู่ในครอบครัว ซึ่งผู้กระทำความผิดหรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวนั้นจะต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย

2. กำหนดถึงการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย¹⁴³ โดยอัยการสูงสุดมีอำนาจแต่งตั้งตัวแทนในประเทศสหรัฐอเมริกา ในการจัดการให้มีการรักษาความปลอดภัย ซึ่งรวมทั้งการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ต่าง ๆ และการใช้วิธีต่าง ๆ ในการขจัดปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในโรงเรียนต่าง ๆ และพื้นที่รอบ ๆ โรงเรียนเหล่านั้น (โดยโรงเรียนในที่นี้ หมายถึง โรงเรียนระดับประถมศึกษา และโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา)

3. กำหนดถึงการช่วยเหลือในทางกฎหมาย สำหรับผู้เสียหาย โดยจุดประสงค์ของบทบัญญัตินี้กำหนดขึ้นเพื่อให้อำนาจอัยการสูงสุดโดยผ่านทางตัวแทน ให้เพิ่มมาตรการทางกฎหมายที่จำเป็น และเพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน ผู้เสียหายที่ถูกทำร้ายร่างกายทางเพศ ให้มากที่สุดเท่าที่

¹⁴² Section 1107 Violence Against Women Act of 2000

¹⁴³ Section 1108 Violence Against Women Act of 2000

จะเป็นไปได้ ซึ่งการช่วยเหลือทางกฎหมายสำหรับผู้เสียหาย ให้หมายความรวมถึง การช่วยเหลือผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน ผู้เสียหายที่ถูกทำร้ายร่างกายทางเพศภายในครอบครัว และผู้เสียหายจากการอพยพด้วย โดยอัยการสูงสุดมีอำนาจแต่งตั้งตัวแทนจากรัฐบาลท้องถิ่น และองค์กร มูลนิธิสาธารณะต่าง ๆ โดยมีการกำหนดการช่วยเหลือ¹⁴⁴ คือ

(1) ส่งเสริม สนับสนุน ขยายและพยายามร่วมกัน จัดตั้งโครงการต่าง ๆ ในการให้บริการ และจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน และผู้เสียหายที่ถูกทำร้ายร่างกายทางเพศ

(2) ส่งเสริม สนับสนุน ขยายและพยายามร่วมกัน จัดตั้งโครงการต่าง ๆ ในการให้บริการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน และผู้เสียหายที่ถูกทำร้ายร่างกายทางเพศ โดยการจัดหาทุนความให้ เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหาย

(3) จัดเตรียมการฝึกอบรม การช่วยเหลือในทางเทคนิค และการจัดเก็บข้อมูล เพื่อที่จะส่งเสริม สนับสนุนขีดความสามารถในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน และผู้เสียหายที่ถูกทำร้ายร่างกายทางเพศให้มากยิ่งขึ้น

4. กำหนดถึง การบริการให้ที่พักอาศัยแก่ผู้หญิงและเด็กจากการถูกทำร้าย¹⁴⁵

5. กำหนดถึง การให้ความช่วยเหลือในเรื่องของการสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน โดยจะช่วยเหลือในกรณีที่ไม่มีที่อยู่อาศัย หรือมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ที่อยู่อาศัย หรือตามความจำเป็นอื่น ๆ แล้วแต่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากความรุนแรงภายในบ้าน หรือสำหรับบุคคลที่ต้องการที่อยู่อาศัยอย่างฉุกเฉิน¹⁴⁶

6. กำหนดให้มีบริการสายด่วน สำหรับการให้คำปรึกษาในเรื่องของความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน¹⁴⁷

7. กำหนดถึงข้อจำกัดของผลกระทบที่เกิดจากการกระทำ

¹⁴⁴ Section 1201 Violence Against Women Act of 2000

¹⁴⁵ Section 1202 Violence Against Women Act of 2000

¹⁴⁶ Section 1203 Violence Against Women Act of 2000

¹⁴⁷ Section 1204 Violence Against Women Act of 2000

รุนแรงต่อเด็ก¹⁴⁸ โดยให้อำนาจอัยการสูงสุดโดยผ่านทางตัวแทนในรัฐบาลท้องถิ่น ในการให้ความร่วมมือในข้อตกลงต่าง ๆ กับรัฐบาลหรือหน่วยงานเอกชนที่ไม่มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องในการเตรียมการ ดูแล และตรวจตราถึงความปลอดภัยของเด็ก ในสถานการณ์ที่เด็กถูกระทำรุนแรงภายในบ้าน เด็กถูกระทำรุนแรง และเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ

8. กำหนดให้มีการรายงานถึงผลกระทบต่าง ๆ ในเรื่องของการกักขังเด็กของผู้ปกครองในกรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน¹⁴⁹

9. กำหนดถึงการให้การศึกษาและฝึกอบรมเพื่อต่อต้านการกระทำรุนแรงต่อหญิง¹⁵⁰ โดยเลขาธิการของหน่วยงานในการป้องกันและการควบคุมการทำร้ายทางเพศ โดยผ่านตัวแทนของหน่วยงานของรัฐที่ดูแลในเรื่องของการทำร้ายทางเพศ และหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลหรือหน่วยงานเอกชนที่ไม่มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยร่วมมือกันเพื่อ

- (1) จัดให้มีการสัมมนาทางการศึกษา
- (2) จัดให้มีการเปิดสายด่วนทางโทรศัพท์ในการให้คำปรึกษา
- (3) จัดให้มีโครงการการฝึกอบรมต่าง ๆ จากผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญ
- (4) จัดให้มีการให้ความรู้ และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ
- (5) จัดให้มีโครงการต่าง ๆ ในการให้การศึกษาและฝึกอบรมสำหรับนักเรียน และบุคคลผู้เป็นอาสาสมัครในการที่จะทำให้การทำร้ายทางเพศลดจำนวนลง

10. กำหนดถึงมาตรฐาน วิธีการปฏิบัติ และการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการถูกทำร้ายทางเพศได้รับความเป็นธรรม¹⁵¹ โดยอัยการสูงสุดเป็นผู้กำหนดให้มี

- (1) การประเมินถึงมาตรฐานที่มีอยู่ในการฝึกอบรมและวิธีปฏิบัติสำหรับการดูแลรักษาสุขภาพผู้เสียหายจากการถูกทำร้ายทางเพศ โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ผู้เสียหายจากการถูกทำร้ายทางเพศได้รับความเป็นธรรม ได้รับการพัฒนาและสนับสนุน

¹⁴⁸ Section 1301 Violence Against Women Act of 2000

¹⁴⁹ Section 1303 Violence Against Women Act of 2000

¹⁵⁰ Section 1401 Violence Against Women Act of 2000

¹⁵¹ Section 1405 Violence Against Women Act of 2000

มาตรฐานในการฝึกอบรมในระดับชาติต่อไป

(2) สนับสนุนให้ผู้เสียหายจากการถูกทำร้ายทางเพศได้รับความเป็นธรรม โดยมีการฝึกอบรมในเรื่องของการดูแลรักษาสุขภาพในด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น และแนะนำความรู้พื้นฐานในการป้องกันจากการถูกข่มขืนและถูกทำร้ายทางเพศต่าง ๆ ให้เหมาะสม รวมทั้งวิธีการรักษาต่าง ๆ แก่ผู้เสียหายดังกล่าว

(3) ทบทวนถึงพิธีสารต่าง ๆ ที่มีอยู่ในระดับนานาชาติ ระดับประเทศ รวมทั้งระดับท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อพัฒนาพิธีสารเหล่านั้นและสร้างเสริมกลไกใหม่ ๆ ให้พัฒนาและกระจายไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่อไป

11. กำหนดถึงการให้การศึกษาระดับประถมศึกษาและฝึกอบรมแก่ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ประจำศาลเพื่อให้ความรู้มากยิ่งขึ้น อันจะนำมาสู่การปฏิบัติงานที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น¹⁵²

12. กำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่มาดูแลในเรื่องของการใช้กำลังก่อความรุนแรงภายในบ้านขึ้น¹⁵³ โดยกำหนดให้อัยการสูงสุด ร่วมปรึกษาหารือกับองค์กรนานาชาติที่ไม่มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง และองค์กรเอกชนที่มีความชำนาญในเรื่องของความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน ร่วมกันจัดตั้งหน่วยงานที่มาดูแลในเรื่องของการใช้กำลังก่อความรุนแรงภายในบ้านขึ้นโดยเฉพาะ โดยหน่วยงานดังกล่าวนี้มีหน้าที่ในการวิจัยถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน และรายงานต่อสภานิติบัญญัติเกี่ยวกับผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากความรุนแรงภายในบ้าน โดยสมาชิกในหน่วยงานนี้จะมาจากตัวแทนจากรัฐต่าง ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจะมีการจัดตั้งกองทุนขึ้นมาเพื่อทำวิจัยในเรื่องของความรุนแรงภายในบ้านดังกล่าวข้างต้น

13. กำหนดถึงการอพยพย้ายถิ่นของหญิง¹⁵⁴ เพื่อเตรียมการให้การย้ายถิ่นของหญิงและเด็กที่ถูกกระทำรุนแรงภายในบ้าน โดยป้องกันการต่อต้านการถูกเนรเทศ โดยมีการร่วมมือกันในการบังคับใช้กฎหมายและการฟ้องร้อง ดำเนินคดีในคดีอาญาต่าง ๆ แก่ผู้กระทำความผิดให้ได้รับการลงโทษในสัดส่วนที่เหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำลงไป

14. กำหนดถึงการป้องกันผู้เสียหายจากอาชญากรรม¹⁵⁵

¹⁵² Section 1406 Violence Against Women Act of 2000

¹⁵³ Section 1407 Violence Against Women Act of 2000

¹⁵⁴ Section 1502 Violence Against Women Act of 2000

¹⁵⁵ Section 1513 Violence Against Women Act of 2000

โดยจุดประสงค์ของบทบัญญัตินี้ก็มีขึ้นเพื่อ

(1) ให้มีประเภทของหนังสือเดินทางใหม่ สำหรับกรณีที่ไม่ต้องอพยพเข้ามา ซึ่งจะช่วยให้ความสามารถในการบังคับใช้กฎหมายในการสืบสวนสอบสวน และการฟ้องร้องดำเนินคดีแก่คนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดที่เกิดจากความรุนแรงภายในบ้าน และความผิดที่เกิดจากการทำร้ายทางเพศมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(2) ให้มีประเภทของหนังสือเดินทางใหม่ สำหรับกรณีที่ไม่ต้องอพยพเข้ามา ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกต่อเจ้าหน้าที่ในการรายงานถึงอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหาย และการกระทำผิดกฎหมายของคนต่างด้าว ซึ่งเข้ามาเมืองมาโดยผิดกฎหมาย

(3) ให้อัยการสูงสุด เป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการเปลี่ยนแปลงสถานะของการอพยพเข้าเมืองในลักษณะที่ถาวร ซึ่งจะต้องคำนึงถึงพื้นฐานทางมนุษยธรรม และการมองถึงประโยชน์ของสาธารณะ

โดยภาพรวมแล้ว จะเห็นได้ว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดถึงมาตรการในการปราบปรามและขจัดตัวกลางผู้รับผลประโยชน์ และองค์การอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ รวมทั้งปกป้องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยการป้องกันและให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ไว้ค่อนข้างกว้างขวางและชัดเจน นอกจากนี้แล้ว ยังมีการกำหนดถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา กับประเทศอื่น ๆ อีกด้วยในการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และยังกำหนดให้มีการใช้วิธีการทางการทูตเพื่อให้ประเทศต่าง ๆ นั้นเข้ามาร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อีกด้วย และเมื่อพิจารณาแล้ว มาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดเอาไว้ในกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น มีความสอดคล้องกับมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาาระหว่างประเทศ โดยเฉพาะพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่อง การป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 จึงถือได้ว่า กฎหมายภายในของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นกฎหมายที่มีการกำหนดมาตรการในการป้องกัน ปราบปราม และการให้ความช่วยเหลือในเรื่องของการค้ามนุษย์ไว้พิเศษกว่ากฎหมายของประเทศอื่น ๆ

3.3.2 ประเทศเยอรมัน

ในประเทศเยอรมันนั้น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก มีเพียงแต่ที่กำหนดเอาไว้ในลักษณะของกฎหมายอาญาเท่านั้น ซึ่งถือเป็นเพียงกฎหมายพื้นฐานในการจัดการกับอาชญากรรมโดยทั่วไป ไม่ได้มีระบบที่กำหนดการป้องกันและปราบปราม

การค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็กไว้โดยตรง¹⁵⁶

โดยในกฎหมายเยอรมัน บุคคลที่มุ่งลงโทษ คือ ผู้ที่เป็นธุระจัดหา ล่อลวง หรือ ชูเชิญผู้อื่น ให้ทำการค้าประเวณีเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิชอบจากกรานั้น โดยกฎหมายอาญาเยอรมัน ได้วางบทบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีที่สำคัญไว้หลายฐานความผิด เช่น ความผิดฐานค้าประเวณีเด็ก (มาตรา 176) ความผิดฐานค้าประเวณีเด็กที่ร้ายแรง (มาตรา 176 a) ความผิดฐานค้าประเวณีเด็กที่มีผลถึงแก่ความตาย (มาตรา 176 b) ความผิดฐานการบังคับ ชูเชิญทางเพศ และการข่มขืน (มาตรา 177) ความผิดฐานการบังคับ ชูเชิญทางเพศ และการข่มขืนที่มีผลถึงแก่ความตาย (มาตรา 178) ความผิดฐานการค้ามนุษย์ (มาตรา 180 b) ความผิดฐานการค้ามนุษย์ที่ร้ายแรง (มาตรา 181) ความผิดฐานค้าประเวณีผู้เยาว์ (มาตรา 182) เป็นต้น ซึ่งบทบัญญัติต่าง ๆ ข้างต้น ได้กำหนดเอาไว้ดังนี้

มาตรา 176 ว่าด้วยความผิดฐานค้าประเวณีเด็ก¹⁵⁷

(1) ผู้ใดติดต่อให้เด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี หรือยอมให้ผู้อื่นติดต่อเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี ให้กระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 10 ปี และในคดีที่ไม่ร้ายแรง ต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี

(2) ผู้ใดชักชวนให้เด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี หรือยอมให้ผู้อื่นชักชวนเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี ให้กระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

(3) ผู้ใด

1. ติดต่อให้เด็กกระทำการค้าประเวณี หรือ
2. ชักชวนให้เด็กกระทำการค้าประเวณี หรือ
3. พยายามชักชวนเด็กให้แสดงลามก หรือแสดงในสื่อลามก หรือ

การแสดงในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี

(4) การพยายามกระทำความผิดตามวรรค 1 วรรค 2 และวรรค 3 ข้อ 1 และ ข้อ 2 เป็นความผิด

มาตรา 176 (a) ว่าด้วยความผิดฐานค้าประเวณีเด็กที่ร้ายแรง¹⁵⁸

(1) ผู้กระทำความผิดฐานการค้าประเวณีเด็กตามมาตรา 176 วรรค 1 และวรรค 2 จะต้องได้รับโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 1 ปี ถ้า

1. บุคคลนั้นมีอายุเกินกว่า 18 ปี และได้กระทำการค้าประเวณีเด็ก หรือวิธีการที่คล้ายคลึงกันกับเด็ก ซึ่งรวมถึงการกระทำต่อร่างกายหรือยอมให้ผู้อื่นติดต่อเด็กไปเพื่อ

¹⁵⁶ <http://www.legislationline.org>

¹⁵⁷ Article 176 German Penal Code 1998

¹⁵⁸ Article 176 (a) German Penal Code 1998

กระทำการค้าประเวณี หรือ

2. การกระทำนั้นเป็นการกระทำร่วมกันโดยบุคคลมากกว่า 1 คน

หรือ

3. ผู้กระทำผิดได้กระทำต่อเด็กในลักษณะที่ร้ายแรง และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือทำให้เด็กเสียไปซึ่งการพัฒนาทางกายภาพหรือทางด้านอารมณ์ หรือ

4. ผู้กระทำผิดได้รับการตัดสินลงโทษภายใน 5 ปี

(2) ผู้ใด กระทำความผิดภายใต้บทบัญญัติในมาตรา 176 วรรค 1 ถึง วรรค 4 หรือมีส่วนร่วมโดยเจตนากระทำการผลิตวัตถุลามกตามมาตรา 11 วรรค 3 โดยได้ทำการเผยแพร่วัตถุดังกล่าวตามมาตรา 184 วรรค 3 หรือวรรค 4 ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 2 ปี

(3) ในกรณีที่ความผิดร้ายแรงน้อยลงตามมาตรา 176 วรรค 1 ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 5 ปี และในกรณีที่ความผิดร้ายแรงน้อยลงตามมาตรา 176 วรรค 2 ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี

(4) ผู้ใด ภายใต้บทบัญญัติมาตรา 176 วรรค 1 และวรรค 2

1. กระทำการแก่เด็กในลักษณะที่เป็นการทารุณร่างกาย หรือ

2. กระทำการแก่เด็กจนได้รับอันตรายถึงชีวิต ผู้กระทำต้องระวาง

โทษจำคุกไม่น้อยกว่า 5 ปี

มาตรา 176 (b) ว่าด้วยความผิดฐานค้าประเวณีเด็กที่มีผลถึงแก่ความตาย¹⁵⁹

ถ้าการค้าประเวณีเด็กตามบทบัญญัติในมาตรา 176 และมาตรา 176 (a) ทำให้เด็กมีอันตรายถึงแก่ชีวิต ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกไม่น้อยกว่า 10 ปี

มาตรา 177 ว่าด้วยความผิดฐานการบังคับ ชูเชื้อทางเพศ และการข่มขืน¹⁶⁰

(1) ผู้ใดบังคับ ชูเชื้อบุคคลอื่น

1. โดยใช้กำลัง หรือ

2. โดยวิธีการที่ทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกาย หรือ

3. โดยการแสวงหาประโยชน์ในสถานการณ์ที่ผู้เสียหายไม่ได้รับ

ความปรานีจากผู้กระทำความผิด หรือมีการกระทำความผิดทางเพศ โดยผู้กระทำความผิดหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 1 ปี

¹⁵⁹ Article 176 (b) German Penal Code 1998

¹⁶⁰ Article 177 German Penal Code 1998

(2) ในกรณีของความผิดที่ร้ายแรง ผู้กระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 2 ปี ถ้า

1. ผู้กระทำความผิดได้กระทำการค้าประเวณีเด็ก หรือวิธีการที่คล้ายคลึงกันกับเด็ก ซึ่งรวมถึงการกระทำต่อร่างกายหรือยอมให้ผู้อื่นติดต่อเด็กไปเพื่อกระทำการค้าประเวณี โดยเฉพาะต่อมาภายหลังการกระทำนั้นทำให้มีผลที่รุนแรงมากขึ้น ซึ่งหมายรวมถึงการข่มขืนด้วย หรือ

2. การกระทำนั้นเป็นการกระทำร่วมกันโดยบุคคลมากกว่า 1 คน

(3) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 3 ปี หากผู้กระทำความผิด

1. พกพาอาวุธหรือเครื่องมือใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ หรือ

2. พกพาเครื่องมือเพื่อที่จะป้องกัน ขัดขวางบุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยการใช้อำนาจหรือวิธีการใด ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจ หรือ

3. กระทำต่อผู้เสียหายให้ได้รับอันตรายที่ร้ายแรงต่อสุขภาพ

(4) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 5 ปี หากผู้กระทำความผิด

1. ผู้กระทำความผิดใช้อาวุธหรือเครื่องมือใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ ในระหว่างการกระทำความผิด หรือ

2. ผู้กระทำความผิด

(a) กระทำการแก่ผู้เสียหายในลักษณะที่เป็นการทารุณร่างกาย หรือ

(b) กระทำการแก่ผู้เสียหายจนได้รับอันตรายถึงชีวิต

(5) ในกรณีที่ความผิดร้ายแรงน้อยลงตามวรรค 1 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 5 ปี และในกรณีที่ความผิดร้ายแรงน้อยลงตามวรรค 3 และวรรค 4 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี

มาตรา 178 ว่าด้วยความผิดฐานการบังคับ ขู่เข็ญทางเพศ และการข่มขืนที่มีผลถึงแก่ความตาย¹⁶¹

ถ้าการบังคับ ขู่เข็ญทางเพศ หรือการข่มขืนตามบทบัญญัติในมาตรา 177 ทำให้ผู้เสียหายมีอันตรายถึงแก่ชีวิต ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกไม่น้อยกว่า 10 ปี

¹⁶¹ Article 178 German Penal Code 1998

มาตรา 180 (b) ว่าด้วยความผิดฐานการค้ามนุษย์¹⁶²

(1) ผู้ใด แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ชักชวน ติดต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด โดยการบังคับ ชูเชิญให้บุคคลนั้น ให้กระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี และผู้ใด แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ชักชวน ติดต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดไปยังต่างประเทศ เพื่อที่จะนำบุคคลนั้นมากระทำการค้าทางเพศ หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าว ก็ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

(2) ผู้ใดติดต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด

1. บุคคลหนึ่งบุคคลใดไปยังต่างประเทศ หรือ
2. บุคคลที่อายุต่ำกว่า 21 ปี ให้บุคคลนั้นมาทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 10 ปี

(3) การพยายามกระทำความผิดตามวรรค 2 เป็นความผิด

มาตรา 181 ว่าด้วยความผิดฐานการค้ามนุษย์ที่รุนแรง¹⁶³

(1) ผู้ใด

1. โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือชูเชิญให้กลัวผลร้าย หรือใช้อุบายหลอกลวงผู้อื่นให้ทำการค้าประเวณี หรือ
2. เป็นธุระจัดหา หรือใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ หรือใช้กำลังประทุษร้าย พาผู้อื่นไปยังต่างประเทศเพื่อกระทำการค้าทางเพศ หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าว หรือ
3. โดยการเป็นธุระจัดหาบุคคลไปยังต่างประเทศ เพื่อให้ทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี

(2) ในกรณีที่ความผิดร้ายแรงน้อยลงตามวรรค 1 ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 5 ปี

มาตรา 182 ว่าด้วยความผิดฐานค้าประเวณีผู้เยาว์¹⁶⁴

(1) ผู้ใดอายุเกินกว่า 18 ปี กระทำการต่อบุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี ในลักษณะ

¹⁶² Article 180 (b) German Penal Code 1998

¹⁶³ Article 181 German Penal Code 1998

¹⁶⁴ Article 182 German Penal Code 1998

ที่

1. ติดต่อให้กระทำการค้าทางเพศ แก่บุคคลซึ่งอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกบังคับ หรือเพื่อให้เป็นค่าตอบแทน หรือยอมให้ผู้อื่นติดต่อบุคคลเพื่อกระทำการดังกล่าว หรือ
2. บังคับให้บุคคลกระทำการค้าทางเพศ หรือยอมให้ผู้อื่นติดต่อบุคคลเพื่อกระทำการดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี

(2) ผู้ใดอายุเกินกว่า 21 ปี กระทำการต่อบุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี ในลักษณะ

ที่

1. ติดต่อให้กระทำการค้าทางเพศ หรือยอมให้ผู้อื่นติดต่อบุคคลเพื่อกระทำการดังกล่าว หรือ
2. ชักชวนให้บุคคลกระทำการค้าทางเพศ หรือยอมให้ผู้อื่นติดต่อเพื่อกระทำการดังกล่าว และมีการบังคับผู้เสียหายซึ่งทำให้ผู้เสียหายไม่มีอำนาจในการตัดสินใจในการกระทำการค้าทางเพศ ต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี

(3) ในกรณีตามวรรค 2 การกระทำนั้นจะต้องมีการดำเนินการฟ้องร้องแล้วเท่านั้น เว้นแต่จะเป็นกรณีที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชนเป็นพิเศษ

(4) ในกรณีตามวรรค 1 และวรรค 2 ศาลอาจจะให้มีการลงโทษตามบทบัญญัติ ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าบุคคลดังกล่าวนั้นเป็นผู้กระทำความผิดโดยตรง

นอกจากความผิดทางอาญาที่กฎหมายเยอรมันกำหนดเอาไว้แล้ว ในส่วนของผู้เสียหาย กฎหมายเยอรมันได้กำหนดให้ผู้เสียหายที่เป็นคนต่างด้าวได้รับการดูแลในด้านที่อยู่อาศัย อาหาร การให้คำปรึกษา โดยจะให้สิทธิพำนักได้ 4 สัปดาห์ แต่ก็ประสบปัญหาในทางปฏิบัติคือ ผู้เสียหายที่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อย ทำให้การคุ้มครองเป็นไปได้ยาก และในส่วนของ การให้ความช่วยเหลือ ประเทศเยอรมันได้กำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์บำบัดช่วยเหลือหญิงในเยอรมัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กระบวนการดูแลเกี่ยวกับผู้เสียหายยังไม่สามารถให้ผู้เสียหายเข้ามาในกระบวนการเป็นพันธมิตรได้ และยังไม่มียุทธศาสตร์ป้องกัน ไม่ว่าจะอยู่ในระดับปฐมภูมิ ระดับทุติยภูมิ และระดับตติยภูมิก็ตาม¹⁶⁵

โดยสรุปแล้ว จะเห็นได้ว่า กฎหมายของประเทศเยอรมันที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์นั้น มีเพียงกฎหมายที่กำหนดในลักษณะของการเป็นความผิดทางอาญาเท่านั้น ไม่ได้มีกฎหมายที่จะมารับมือกับความผิดการค้ามนุษย์ในลักษณะที่เป็นกฎหมายแม่บทโดยตรง อีกทั้งมาตรการในการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ก็ยังไม่ชัดเจน และไม่มีคณะทำงานที่

¹⁶⁵ สรรพสิทธิ์ คุ้มพ์ประพันธ์, รายงานการวิจัย เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2545), หน้า 65 - 66

มาดูแลในเรื่องของการค้ามนุษย์ที่ก่อตั้งขึ้นโดยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็กฎหมายแม่บท หรือกฎหมายลำดับรองก็ตาม

3.3.3 ประเทศเบลเยียม

ในประเทศเบลเยียมนั้น การค้าประเวณีโดยหลักแล้วไม่ถือเป็นข้อห้าม แต่ทั้งนี้ประเทศเบลเยียมเองก็ไม่ได้มีการสนับสนุนให้มีการค้าประเวณี ทั้งนี้ก็ได้มีการควบคุมการค้าประเวณีเอาไว้เช่นกัน เช่น ในมาตรา 380 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญาเบลเยียมก็ได้มีการกำหนดให้ลงโทษถึงการดำรงชีพจากรายได้ของโสเภณี การเป็นผู้จัดการควบคุมสำนักโสเภณี การบังคับ ชูเชื้อให้กระทำการค้าประเวณี โดยไม่มีทางที่จะขัดขืนได้ ซึ่งความผิดเหล่านี้จะมีโทษปรับหรือจำคุกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

สำหรับในส่วนของกฎหมายที่ปกป้องผู้เยาว์นั้น ได้กำหนดให้ศาลเยาวชนเป็นผู้ใช้มาตรการในการปกป้องเยาวชนผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งผู้ที่เสพสุรามึนเมา ทูจริตชั่วร้าย บังหลวง หรือกระทำผิดโดยการร่วมประเวณีกับเยาวชน จะได้รับการลงโทษโดยการปรับหรือจำคุก โดยในมาตรา 379 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเบลเยียมก็ได้มีการกำหนดให้ การลงโทษขึ้นอยู่กับอายุของผู้เสียหายและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด เช่น การบังคับให้บุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี กระทำการค้าประเวณีจะถูกลงโทษโดยการปรับหรือจำคุกตั้งแต่ 10 ปี ถึง 15 ปี เป็นต้น¹⁶⁶

โดยในประเทศเบลเยียมนั้น มีโสเภณีจำนวนประมาณ 28,000 คน ซึ่งประมาณครึ่งหนึ่งมาจากยังต่างประเทศ โดยเฉพาะมาจากประเทศทางแถบยุโรปตะวันตก ซึ่งจำนวนของโสเภณีในประเทศเบลเยียม ที่มาจากยังต่างประเทศประมาณ 2,000 คน มาจากประเทศกำลังพัฒนา และประเทศแถบยุโรปตอนกลางและยุโรปตะวันออก¹⁶⁷

โดยหากพิจารณาแล้ว กฎหมายของประเทศเบลเยียมนั้น จะเป็นกฎหมายที่มีลักษณะของการกระจัดกระจาย ซึ่งมีทั้งกฎหมายที่เป็นกฎหมายอาญาธรรมดา บ้างก็เป็นกฎหมายลำดับรองคือ พระราชกฤษฎีกาที่ตั้งคณะกรรมการที่ขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ และ พระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับคนงานต่างด้าว เป็นต้น

โดยในประเทศเบลเยียมนี้ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ อยู่ 6 ฉบับ¹⁶⁸ คือ

1. Law Containing Provisions to Combat Trafficking in Human Beings and Child Pornography (1995)

¹⁶⁶ <http://209.190.246.239/protection project/HrrPDF/Belgium.pdf>

¹⁶⁷ <http://www.globalmarch.org/virtual - library/catw/factbook/belgium.htm>

¹⁶⁸ <http://www.legislationline.org>

2. Royal Decree on the Role and Powers of the Centre for Equal Opportunities and Action Against Racism with respect to Measures to Combat International Trafficking in Human Beings (1995)

3. Royal Decree Implementating the Foreign Workers (Employment) Act (1999)

4. Instructions to the Foreigners Department , the Prosecuting Authorities , the Police and the Social Law Inspection Service and Social Inspection Services Concerning Assistance to Victims of Human Trafficking (1997)

5. Ministry Circular Concerning the Granting of Residence and Work Permits to Foreigners Who are Victims of Human Trafficking (1994)

6. Act amending the Foreigners (Entry , Residence , Establishment and Departation) Act (1999)

ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วกฎหมายในประเทศเบลเยียม ที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กเพื่อการค้าประเวณีโดยเฉพาะ พอที่จะสรุปได้ดังนี้ คือ

1. ใน Law Containing Provisions to Combat Trafficking in Human Beings and Child Pornography (1995) ในมาตรา 2 กำหนดถึงมาตรา 379 แห่งประมวลกฎหมายอาญาเบลเยียม¹⁶⁹ ซึ่งกำหนดว่า

“ผู้ใดกระทำความผิดโดยการยั่วยวน สนับสนุน ยุยงส่งเสริมในการทำผิดศีลธรรมทางเพศ ทูจริตชั่วร้าย บังหลวง หรือกระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษ จำคุกหรือปรับตั้งแต่ 500 ถึง 25,000 ฟรังก์

บุคคลต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ถึง 15 ปี หากกระทำการดังกล่าวข้างต้นแก่บุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี

บุคคลต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 1,000 - 100,000 ฟรังก์ หากกระทำการดังกล่าวข้างต้นแก่บุคคลอายุต่ำกว่า 10 ปี”

2. ใน Law Containing Provisions to Combat Trafficking in Human Beings and Child Pornography (1995) ในมาตรา 3 กำหนดถึงมาตรา 380 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญาเบลเยียม¹⁷⁰ ซึ่งกำหนดว่า

¹⁶⁹ Article 2 Law Containing Provisions to Combat Trafficking in Human Beings and Child Pornography (1995)

¹⁷⁰ Article 3 Law Containing Provisions to Combat Trafficking in Human Beings and Child Pornography (1995)

“(1) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 5 ปี และปรับตั้งแต่ 500 - 25,000 ฟรังก์ ในกรณีนี้

1. ผู้ใดหา ล่อลวง หลอกลวงบุคคลไปเพื่อจุดประสงค์ในการกระทำความผิดศีลธรรมทางเพศ หรือเพื่อการค้าประเวณี หรือ
2. ผู้ใดกักขังบุคคลไว้ในสถานที่เพื่อการกระทำความผิดศีลธรรมทางเพศ หรือเพื่อการค้าประเวณี หรือ
3. ผู้ใดกระทำการขาย หลบซ่อนบุคคลไว้ในสถานที่เพื่อการกระทำความผิดศีลธรรมทางเพศ หรือเพื่อการค้าประเวณี โดยมีจุดประสงค์แสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือ
4. ผู้ใดกระทำการบังคับ ชูเชิญบุคคลเพื่อกระทำการกระทำความผิดศีลธรรมทางเพศ หรือเพื่อการค้าประเวณี

(2) การพยายามกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในวรรค 1 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 3 ปี และปรับตั้งแต่ 100 - 5,000 ฟรังก์

(3) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปี ถึง 15 ปี และปรับตั้งแต่ 500 - 50,000 ฟรังก์ ในกรณีที่ได้กระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในวรรค 1 และ

1. ได้กระทำความผิดโดยตรง หรือโดยทางอ้อมโดยใช้วิธีการข่มขู่ การใช้ความรุนแรง หรือใช้วิธีการอื่นใดในลักษณะที่เป็นการบังคับ ชูเชิญ หรือ
2. ได้ผลประโยชน์พิเศษ โดยมีผลมาจากการกระทำความผิดกฎหมาย จนทำให้ผู้ถูกกระทำเจ็บป่วย ทูพพลภาพทางร่างกาย หรือทำให้เสียหายแก่จิตใจ

(4) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปี ถึง 15 ปี และปรับตั้งแต่ 1,000 - 100,000 ฟรังก์ ในกรณีที่ผู้ต้องหา ล่อลวง หลอกลวงบุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี ไปเพื่อจุดประสงค์ในการกระทำความผิดศีลธรรมทางเพศ หรือเพื่อการค้าประเวณี

(5) ความผิดตามที่กำหนดไว้ในวรรค 4 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 1,000 - 100,000 ฟรังก์ ถ้าผู้กระทำความผิดได้กระทำต่อบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี”

3. ใน Law Containing Provisions to Combat Trafficking in Human Beings and Child Pornography (1995) ในมาตรา 4 กำหนดถึงมาตรา 381 ทวิ แห่ง

ประมวลกฎหมายอาญาเบลเยียม¹⁷¹ ซึ่งกำหนดว่า

“ความผิดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 379 และมาตรา 380 ทวิวรรค 3 และวรรค 4 ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 1,000 - 100,000 ฟรังก์ ถ้าการกระทำผิดนั้นมีการสมรู้ร่วมคิดกัน หรือเกิดมาจากการกระทำที่มีส่วนร่วมกัน หรือผู้กระทำผิดเป็นผู้นำในการมีส่วนร่วมนั้น”

ในส่วนของกฎหมายเบลเยียมนี้ก็ไม่ปรากฏเช่นกันว่า มีกฎหมายแม่บทในการป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ นอกเหนือจากกฎหมายอาญาที่กำหนดให้การค้ามนุษย์เป็นความผิด แต่ทั้งนี้ ประเทศเบลเยียมได้มีการกำหนดในรูปแบบของกฎหมายลำดับรอง ซึ่งอยู่ในรูปของคำสั่งซึ่งใช้กับ 4 กระทรวง คือ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการจ้างงาน และกระทรวงกิจการสังคม สุขภาพและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเนื้อหาของคำสั่งนี้จะเน้นไปที่การให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย เพื่อใช้ให้ผู้เสียหายเป็นพยานในการดำเนินคดีกับบุคคลผู้กระทำการค้ามนุษย์ โดยไม่ได้มีรายละเอียดถึงกระบวนการที่จะดำเนินการทางกฎหมายกับบุคคลผู้กระทำการค้ามนุษย์หรือองค์กรอาชญากรรม

สำหรับคำสั่งฉบับนี้ ได้กำหนดให้มีความร่วมมือกำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้เสียหาย (Victim Support Center) ขึ้น และกำหนดให้มีความร่วมมือกันระหว่างศูนย์ช่วยเหลือผู้เสียหาย (Victim Support Center) สำนักงานตำรวจ (The Police) สำนักงานสวัสดิการสังคม (The Social Inspection Services) และสำนักงานอัยการ (The Prosecuting Authorities) ซึ่งในคำสั่งนี้จะเน้นถึงรายละเอียดเกี่ยวกับผู้เสียหายที่เป็นคนต่างด้าว เนื่องจากปัญหาการค้ามนุษย์นั้น ถือเป็นปัญหาระหว่างประเทศมากกว่าที่จะเป็นปัญหาภายในประเทศเบลเยียมเอง โดยสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่ได้รับการช่วยเหลือจะได้รับการอนุญาตให้อยู่ในประเทศเบลเยียมได้ 45 วัน โดยระหว่างนี้ผู้เสียหายจะได้รับการดูแลจากศูนย์ช่วยเหลือผู้เสียหาย (Victim Support Center) โดยในช่วงนี้ผู้เสียหายจะต้องตัดสินใจว่าจะให้การเพื่อดำเนินการกับเครือข่ายของการค้ามนุษย์ หรือต้องการจะกลับประเทศที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ หากผู้เสียหายต้องการที่จะให้การภายใน 45 วัน ก็จะได้รับอนุญาตให้พำนักในประเทศเบลเยียมได้ไม่เกิน 3 เดือน และอัยการก็ต้องส่งคำให้การของผู้เสียหายในฐานะที่เป็นพยานไปให้แก่ศาล เพื่อรอฟังคำสั่งของศาลต่อไป และในกรณีที่ศาลรับฟังคำให้การของผู้เสียหายในฐานะที่เป็นพยานซึ่งเป็นคน

¹⁷¹ Article 4 Law Containing Provisions to Combat Trafficking in Human Beings and Child Pornography (1995)

ต่างด้าว ผู้เสียหายก็จะได้รับการอนุญาตให้พำนักในประเทศเบลเยียมนานเกินกว่า 3 เดือน ซึ่งปกติก็จะไม่เกิน 6 เดือน ซึ่งจะมีการต่ออนุญาตจนกว่ากระบวนการพิจารณาคดีจะสิ้นสุดลง¹⁷²

โดยสรุปแล้ว จะเห็นได้ว่า ประเทศเบลเยียมไม่ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนนักในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ไม่ได้มีมาตรการที่จะป้องกันไม่ให้ผู้เสียหายกลับมาเป็นผู้เสียหายอีก แต่อย่างน้อยที่สุด ก็มีกำหนดเอาไว้ในเรื่องของการช่วยเหลือผู้เสียหาย โดยการมีหน่วยงานเข้ามาควบคุมดูแล และมาตรการในการทำให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมในฐานะที่เป็นพยานในคดี



สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁷² สรรพสิทธิ์ คุम्พ์ประพันธ์, รายงานการวิจัย เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็ก, หน้า 62 - 63.

บทที่ 4

การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณีของหญิงและเด็ก

ในบทนี้ จะทำการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก โดยจะศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยในเรื่องดังกล่าว ซึ่งกฎหมายของประเทศไทยในที่นี้จะหมายถึง พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2540 กับอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายของต่างประเทศ ว่าในกฎหมายของประเทศไทย อนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายของต่างประเทศ มีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ตลอดจนให้ความคุ้มครอง และช่วยเหลือแก่หญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อทางการค้าและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการลงโทษบุคคลที่กระทำการค้าหญิงและเด็กในลักษณะใด แล้วนำมาศึกษาเปรียบเทียบกัน เพื่อที่จะได้นำแนวทางมาตรการต่าง ๆ ของอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายของต่างประเทศ มาเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายของประเทศไทยต่อไป

4.1 ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ

ในหัวข้อนี้ จะทำการศึกษาถึงกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กของประเทศไทยเปรียบเทียบกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาอนุสัญญาระหว่างประเทศ คือ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 พิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ค.ศ. 2000 อนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 และพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000

4.1.1 ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990

ในหัวข้อนี้จะทำการศึกษาถึง การเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 ดังนี้

4.1.1.1 คำนิยาม

ในส่วนของคำนิยามของคำว่า “เด็ก” นั้น ในกฎหมายของประเทศไทยกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 มีการกำหนดเอาไว้ในลักษณะใกล้เคียงกัน คือ ถ้อยแถลงที่ว่า อายุ 18 ปี เป็นหลัก กล่าวคือ ในกฎหมายของประเทศไทยนั้นได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “เด็ก” โดยหมายความว่า บุคคลผู้มีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์¹ และในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 ก็ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “เด็ก” เอาไว้เช่นกัน โดยหมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับ²

โดยจะเห็นได้ว่ามีข้อแตกต่างกันเล็กน้อยในส่วนที่ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 จะกำหนดข้อยกเว้นเอาไว้ด้วยว่า เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับ เนื่องจากการที่ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 กำหนดเอาไว้ในลักษณะเช่นนี้ เพราะเหตุที่ว่าอนุสัญญานั้นเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่มีหลายประเทศนั้นเข้าเป็นภาคี ซึ่งรัฐภาคีบางรัฐนั้นอาจมีกฎหมายที่มีการกำหนดให้มีการบรรลุนิติภาวะก่อนอายุ 18 ปี ก็ได้ ซึ่งหากบุคคลนั้นบรรลุนิติภาวะตามกฎหมายนั้นแล้ว เช่น การที่บุคคลนั้นได้ทำการสมรส เป็นต้น แม้บุคคลนั้นอายุจะต่ำกว่า 18 ปี ก็ไม่ถือว่าอยู่ในความหมายของคำว่า “เด็ก” อีกต่อไป

4.1.1.2 การปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็ก

ในส่วนของ การปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็กนั้น ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 ได้กำหนดถึงหลักประกันในเรื่องของสิทธิต่าง ๆ ที่เด็กจะได้รับ เช่น “รัฐภาคีจะเคารพ และประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้แก่เด็ก แต่ละคนที่อยู่ในอำนาจของตน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใด ๆ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติ ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่น ๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย และรัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง เพื่อที่จะประกันว่าเด็กได้รับความคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติ หรือการลงโทษในทุกรูปแบบบนพื้นฐานของสถานภาพ กิจกรรมความคิดเห็นที่แสดงออก หรือความเชื่อของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือสมาชิกในครอบครัวของเด็ก”³ ซึ่งเป็นการกำหนดย้ำให้เห็นว่า จะมีการเคารพและประกันซึ่งสิทธิต่าง ๆ ตามอนุสัญญา

¹ มาตรา 4 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

² Article 1 Convention on the Rights of the Child, 1990

³ Article 2 Convention on the Rights of the Child, 1990

ว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 แก่เด็กที่อยู่ในเขตอำนาจ โดยจะไม่มีทางเลือกปฏิบัติและไม่คำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการที่จะนำมาพิจารณาในการช่วยเหลือและประกัน ซึ่งสิทธิต่าง ๆ ให้แก่เด็ก โดยสิทธิที่อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 ให้ความสำคัญคุ้มครองนั้น เช่น สิทธิในการในการดำรงชีวิต สิทธิในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก สิทธิในการได้รับมาตรฐานสาธารณสุข สิทธิในการได้รับประโยชน์จากการประกันสังคม สิทธิที่ได้รับการศึกษา ฯลฯ เป็นต้น

สำหรับในกฎหมายของประเทศไทย ก็ได้มีการกำหนดถึงการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็กเอาไว้เช่นกัน แต่จะกำหนดในลักษณะที่เป็นการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็กเฉพาะ ๆ เรื่องไป เช่น สิทธิของเด็กในการที่จะถูกกักตัวไว้โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เด็กนั้นชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเพื่อตรวจสอบพยานหลักฐาน โดยมีให้กักตัวไว้เกินครึ่งชั่วโมง และหากจำเป็นต้องใช้เวลานานขึ้น เมื่อได้จัดแจ้งการกักตัวไว้ในรายงานแล้ว ให้กักตัวเด็กได้ไม่เกินสี่ชั่วโมง แต่ต้องแจ้งให้อธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตจังหวัดอื่นทราบโดยไม่ชักช้า และในกรณีที่มีเหตุจำเป็นจะกักตัวเด็กไว้เกินสี่ชั่วโมง แต่ไม่เกินสิบวันก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) หรือผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน แล้วแต่กรณี⁴ และสิทธิของเด็กที่จะได้รับความช่วยเหลือตามสมควรในเรื่องของอาหาร ที่พัก และการส่งกลับไปยังประเทศเดิม หรือภูมิลำเนาของผู้นั้น⁵

โดยจะเห็นได้ว่า ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 นั้นมีการกำหนดถึง การให้หลักประกันในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็กที่ชัดเจนและมากกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศไทยซึ่งกำหนดเอาไว้เป็นเฉพาะ ๆ เรื่อง

4.1.1.3 การกำหนดความผิด

ในส่วนของการกำหนดความผิด จะเห็นได้ว่า ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 นั้นมีการกำหนดถึงความผิดซึ่งได้กระทำต่อเด็กที่กฎหมายให้ความสำคัญคุ้มครอง โดยกำหนดว่า “รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบเพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศ และมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

⁴ มาตรา 10 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

⁵ มาตรา 11 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

- (1) การชักจูง หรือบีบบังคับเด็กให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเพศใด ๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- (2) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการค้าประเวณี หรือการกระทำอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเพศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
- (3) การแสวงหาประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวข้องกับสิ่งลามกอนาจาร”⁶

นอกจากนั้นแล้วก็ได้กำหนดเอาไว้อีกว่า “รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงทั้งในระดับประเทศ ระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อป้องกันการลักพา การขายหรือการลักลอบค้าเด็ก ไม่ว่าจะด้วยวัตถุประสงค์ใด หรือรูปแบบใด”⁷ และ “รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ในทุกรูปแบบอื่นทั้งหมด ที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าในด้านใด”⁸

สำหรับกฎหมายของประเทศไทย ได้กำหนดความผิดไว้ คือ ความผิดเกี่ยวกับการค้าเด็ก ซื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขังเด็ก หรือจัดให้เด็กกระทำการหรือยอมรับการกระทำใด เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาจาร หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าจะเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม⁹

โดยจะเห็นได้ว่า ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 นั้นมีการกำหนดถึงความผิดซึ่งได้กระทำต่อเด็กในลักษณะที่กว้างกว่า กล่าวคือ ถ้าหากเป็นความผิดที่ได้กระทำไปโดยเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีชอบทุกรูปแบบเพื่อการดังกล่าว หรือไม่ว่าด้วยวัตถุประสงค์ใด หรือรูปแบบใด ก็ถือว่าหากมีการกระทำความผิดดังกล่าวข้างต้นแก่เด็ก เด็กนั้นก็จะได้รับความคุ้มครอง ซึ่งในขณะที่กฎหมายของประเทศไทยให้ความคุ้มครองที่แคบกว่า คือ จะให้ความคุ้มครองในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าเด็ก ซื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขังเด็ก หรือจัดให้เด็กกระทำการหรือยอมรับการกระทำใด เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาจาร หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นไม่ว่าเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตามเท่านั้น

⁶ Article 34 Convention on the Rights of the Child, 1990

⁷ Article 35 Convention on the Rights of the Child, 1990

⁸ Article 36 Convention on the Rights of the Child, 1990

⁹ มาตรา 5 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.

4.1.2 ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับพิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000

ในหัวข้อนี้จะทำการศึกษาถึง การเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับพิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 ดังนี้

4.1.2.1 คำนิยาม

ในส่วนของการกำหนดคำนิยามของคำว่า “การค้าประเวณี” นั้นในพิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “การค้าประเวณีเด็ก” โดยหมายถึง การใช้เด็กในกิจกรรมทางเพศ เพื่อค่าตอบแทนหรือเพื่อผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบอื่นใด¹⁰

สำหรับในกฎหมายของประเทศไทย ก็มีการกำหนดคำนิยามของคำว่า “การค้าประเวณี” ซึ่งหมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ¹¹

โดยจะเห็นได้ว่า จากการกำหนดคำนิยามของคำว่า “การค้าประเวณี” ในกฎหมายของประเทศไทยกำหนดความหมายได้ชัดเจนและมีความหมายกว้างกว่า พิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 กล่าวคือ นอกจากในกฎหมายของประเทศไทยจะได้อำนาจในเรื่องของการกระทำในลักษณะที่ถือว่าเป็นการค้าประเวณี และจุดประสงค์เพื่อผลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแล้วยังกำหนดไว้อีกด้วยว่า การกระทำความผิดดังกล่าวนั้น ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ ก็ถือได้ว่าเป็นความหมายของการค้าประเวณีเช่นกัน ซึ่งเหตุที่กำหนดเช่นนี้ก็เพราะเหตุที่ว่า แต่ก่อนการค้าประเวณีนั้นมักเกิดขึ้นจากการกระทำที่ผู้ชายได้กระทำต่อผู้หญิงเท่านั้น แต่ในปัจจุบันพบว่า การกระทำที่ถือเป็นการค้าประเวณีอาจเกิดขึ้นระหว่างผู้ชายกับผู้ชาย หรือผู้หญิงกับผู้หญิง ได้เช่นเดียวกันที่เกิดขึ้นระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง

¹⁰ Article 2 Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

¹¹ มาตรา 4 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

4.1.2.2 การปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็ก

ในส่วนของการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็กนั้น ในพิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 ได้กำหนดถึงหลักประกันในเรื่องของสิทธิต่าง ๆ ที่เด็กจะได้รับ เช่น รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องประกันว่า อย่างน้อย การกระทำและกิจกรรมต่อไปนี้ครอบคลุมอยู่ภายใต้กฎหมายอาญาหรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะความผิดทั้งหลายเช่นว่านั้นจะกระทำภายในประเทศหรือข้ามชาติ หรือกระทำในลักษณะส่วนบุคคล หรือในลักษณะที่จัดเป็นองค์กร ซึ่งกิจกรรมนั้นรวมถึง ความยินยอมที่เกิดจากการถูกชักจูงอย่างไม่เหมาะสม ในฐานะที่เป็นคนกลางในการเจรจาเพื่อการค้าเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งเป็นการละเมิดตราสารระหว่างประเทศทางกฎหมายในเรื่องการรับบุตรบุญธรรมที่ใช้บังคับอยู่ ในเรื่องของการเสนอ การได้มา การจัดหาหรือการจัดให้ซึ่งเด็กเพื่อการค้าประเวณีเด็กด้วย¹² , รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องรับรองมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของเด็กผู้ได้รับเคราะห์จากการปฏิบัติที่ต้องห้ามภายใต้พิธีสารฉบับนี้ ในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา¹³ ซึ่งมีการกำหนดเอาไว้หลายข้อ เช่น การแจ้งให้เด็กผู้ได้รับเคราะห์ทราบถึงสิทธิ บทบาท และขอบเขตของเด็กผู้ได้รับเคราะห์เหล่านั้น การจัดให้มีการความปลอดภัยสำหรับเด็กผู้ได้รับเคราะห์ ในกรณีที่เหมาะสม รวมทั้งความปลอดภัยของครอบครัวและพยานที่กระทำการในนามของเด็กผู้ได้รับเคราะห์เหล่านั้น จากการถูกข่มขู่และแก้แค้น ฯลฯ เป็นต้น แต่สำหรับในข้อที่เกิปัญหามากสำหรับในประเทศไทย คือ เรื่องของการคุ้มครองตามความเหมาะสมต่อความเป็นส่วนตัวและตัวตนของเด็กผู้ได้รับเคราะห์ และการดำเนินมาตรการที่สอดคล้องกับกฎหมายแห่งชาติ เพื่อหลีกเลี่ยงการแพร่กระจายข้อสนเทศอย่างไม่เหมาะสมที่อาจนำไปสู่การละเมิดตัวตนของเด็กผู้ได้รับเคราะห์ , รัฐภาคีทั้งหลายจะต้องรับรองหรือสร้างเสริมปฏิบัติและแพร่กระจายกฎหมาย มาตรการทางการบริหาร นโยบายและโครงการทางสังคม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความผิดตามที่กล่าวถึงในพิธีสารนี้ จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพื่อคุ้มครองเด็กผู้ซึ่งอ่อนแอและล่อแหลมต่ออันตรายอย่างยิ่งจากวิธีปฏิบัติเช่นนั้น และรัฐภาคีทั้งหลายจะประกันว่าเด็กทั้งปวงผู้ได้รับเคราะห์จากความผิดที่ได้กำหนดรายละเอียดเอาไว้ในพิธีสารนี้ มีโอกาสที่จะใช้กระบวนการดำเนินการอย่างเพียงพอที่จะเรียกร้องให้มีการชดใช้สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก

¹² Article 3 Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

¹³ Article 8 Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

ผู้ที่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ¹⁴

สำหรับการให้หลักประกัน ในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็กในกฎหมายของประเทศไทยนั้น จะเป็นการกำหนดเอาไว้ในลักษณะเป็นเฉพาะ ๆ เรื่องไป ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 4.1.1.2 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในพิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 นั้นได้มีการกำหนดการให้หลักประกันในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็ก กว้างกว่าที่กำหนดเอาไว้ในกฎหมายของประเทศไทย

4.1.3 ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000

ในหัวข้อนี้จะทำการศึกษาถึง การเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 ดังนี้

4.1.3.1 การคุ้มครองพยาน

ในเรื่องของการคุ้มครองพยาน ถือเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะพยานบุคคลถือเป็นพยานที่จำเป็นแก่คดีทุกประเภท ซึ่งแม้มีพยานเอกสารและพยานวัตถุเพียงพอแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงแล้ว ก็อาจต้องมีพยานบุคคลเบิกความประกอบ หรืออย่างน้อยมีพยานบุคคลเบิกความนำพยานเอกสารหรือพยานวัตถุเข้ามาในสำนวน สำหรับพยานเอกสารอาจต้องมีพยานบุคคลมาเบิกความรับรองความแท้จริงด้วย พยานบุคคลจึงดูเหมือนมีความสำคัญกว่าพยานเอกสารและพยานวัตถุ¹⁵ เพราะเหตุที่ว่า พยานบุคคลนั้นถือได้ว่าเป็นบุคคลที่รับรู้เห็นเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงมาด้วยตนเอง ซึ่งเรียกกันว่า “ประจักษ์พยาน” หรืออย่างน้อยอาจเป็นบุคคลที่มีรับรู้เห็นเหตุการณ์เรื่องราวด้วยตนเอง แต่เป็นพยานที่รับฟังเรื่องราวมาจากคนอื่น แล้วเอาความที่รับฟังมาแล้วหรือเบิกความต่อศาลอีกต่อหนึ่ง ซึ่งเรียกกันว่า “พยานบอกเล่า” ซึ่งพยานบุคคลชนิดหลังนี้ก็ควรที่จะรับฟังอย่างระมัดระวังมากกว่าพยานบุคคลชนิดแรก เนื่องจากการรับฟังมาจากบุคคลที่ไม่รับรู้เห็นเหตุการณ์มาด้วยตนเอง โดยอาจมีการรับฟังต่อ ๆ กันมา ซึ่งอาจมีการผิดพลาดได้ แต่ทั้งนี้ พยานบอกเล่าก็สามารถที่จะรับฟังได้ หากมีพยานในส่วนอื่น ๆ เข้ามาประกอบในการรับฟัง ซึ่งอาจจะทำให้พยานบอกเล่ามีน้ำหนักในการรับฟังมากยิ่งขึ้น

¹⁴ Article 9 Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

¹⁵ โสภณ รัตนากร, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ, 2539), หน้า 20.

ดังนั้น เมื่อเราได้เห็นถึงความสำคัญของพยาน โดยเฉพาะพยานบุคคล แล้วการให้ความคุ้มครองแก่พยานนั้นก็ถือเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากหากไม่ได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองแก่พยานแล้ว พยานที่จะมาเบิกความอาจไม่กล้าเบิกความก็เป็นได้ เนื่องจากอาจเกรงว่า หากตนได้เบิกความไปแล้ว อาจมีอันตรายหรือความเสียหายต่าง ๆ เกิดขึ้นแก่ตนได้ ซึ่งหากมีมาตรการที่ให้ความคุ้มครองแก่พยาน อย่างน้อยก็เป็นหลักประกันหนึ่งให้กับพยานในการที่จะกล้ามาเบิกความ ซึ่งหากเป็นการเบิกความของพยานที่ได้รู้เห็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ มาด้วยตนเองแล้ว คำเบิกความของพยานนั้นก็ถือเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะมีประโยชน์และเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยค้นหาความจริงได้ง่ายขึ้น

โดยหากพิจารณาแล้ว จะพบว่าในอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 ได้กำหนดในเรื่องของการคุ้มครองพยานเอาไว้¹⁶ ดังนี้

“1. รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องใช้มาตรการทั้งหลายที่เหมาะสม ภายในวิถีทางของตน หรือให้ความคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพแก่พยานจากการแก้แค้นหรือข่มขู่ที่อาจเกิดขึ้นได้ในการดำเนินคดี ซึ่งพยานผู้นั้นเป็นผู้ให้การที่เกี่ยวข้องกับความผิดที่ครอบคลุมภายใต้อนุสัญญานี้ และแก่ญาติ และบุคคลอื่นที่ใกล้ชิดกับพยานผู้นั้นตามความเหมาะสม

2. มาตรการทั้งหลายที่อาจเป็นไปได้ตามข้อ 1. ของมาตรานี้ จะรวมถึงสิทธิ นอกจากประการอื่นแล้ว และโดยไม่ทำให้เสื่อมสิทธิของจำเลย รวมทั้งสิทธิที่พึงมีโดยชอบ

(1) การกำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองทางกายภาพ แก่ตัวบุคคลเช่นว่า เช่น ภายในขอบเขตที่จำเป็นและกระทำได้ การย้ายบุคคลเหล่านั้นไปอยู่ที่อื่น และเท่าที่เห็นสมควร การไม่เปิดเผยหรือจำกัดการเปิดเผย ข้อมูลเทคนิคเกี่ยวกับรูปพรรณและที่อยู่ของบุคคลเช่นว่า

(2) จัดให้มีกฎเกณฑ์ทางพยานหลักฐานที่อนุญาตให้คำให้การของพยานสามารถกระทำได้ในลักษณะที่ทำให้แน่ใจว่าพยานได้รับความปลอดภัย เช่น อนุญาตให้มีคำให้การผ่านการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสาร เช่น การติดต่อผ่านวิดีโอทัศน์ หรือวิธีการอื่นที่เพียงพอ

3. รัฐภาคีจะต้องพิจารณาจัดทำความตกลงหรือข้อตกลงกับรัฐอื่น เพื่อย้ายบุคคลที่อ้างถึงในข้อ 1. ของมาตรานี้ไปอยู่ที่อื่น

4. บทบัญญัติของมาตรานี้ จะนำไปใช้กับผู้เสียหายที่บุคคลเหล่านั้นต้องเป็นพยานด้วย”

¹⁶ Article 24 United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

สำหรับในกฎหมายของประเทศไทยนั้นจะเห็นได้ว่า ในเรื่องของการ
คุ้มครองพยาน กฎหมายของประเทศไทยไม่ได้มีการกำหนดเอาไว้โดยตรงดังเช่นในอนุสัญญา
ต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 แต่มีการกำหนดถึงเรื่องของการพยานเอาไว้ในส่วนที่
เกี่ยวกับการสืบพยานและการรับฟังพยานซึ่งเป็นผู้เสียหาย¹⁷ ซึ่งกำหนดเอาไว้ดังนี้

“เมื่อได้ความว่ามีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายที่ระบุในมาตรา 5 แม้จะ
ยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหา พนักงานอัยการโดยตนเองหรือเมื่อได้รับคำร้องขอจากพนักงานสอบสวน จะนำ
หญิงหรือเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหายมายื่นคำร้องต่อศาล โดยระบุการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าได้มีการ
กระทำความผิดและเหตุแห่งความจำเป็นที่จะต้องมีการสืบพยานไว้โดยพลันก็ได้

ในกรณีที่หญิงหรือเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหายจะให้การต่อศาลเอง เมื่อหญิง
หรือเด็กแจ้งแก่พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลทันที

ให้ศาลสืบพยานทันที ที่ศาลได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง
ในการนี้หากผู้มีส่วนได้เสียในคดีคนใด ยื่นคำร้องต่อศาลแกลงเหตุผลและความจำเป็นขอถามคำถาม
หรือตั้งทนายความถามคำถาม เมื่อเห็นสมควรก็ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตได้

คำเบิกความของพยานดังกล่าวให้ศาลอ่านให้พยานฟัง

ถ้าต่อมามีการฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลย ในการกระทำความผิดตาม
กฎหมายที่ระบุในมาตรา 5 ก็ให้รับฟังพยานดังกล่าวในการพิจารณาพิพากษาคดีนั้นได้”

โดยจะเห็นได้ว่า บทบัญญัติการคุ้มครองพยานที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา
ต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 นั้น คำนี้ถึงความปลอดภัยของพยานเป็นหลัก
ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองพยานในทางด้านกายภาพ หรือการจัดให้มีกฎหมายที่ทางพยานหลักฐานที่
อนุญาตให้คำให้การของพยานสามารถกระทำได้ ในลักษณะที่ทำให้แน่ใจว่าพยานได้รับความ
ปลอดภัยก็ตาม โดยการคุ้มครองเหล่านี้นี้นอกจากจะคุ้มครองถึงตัวพยานเองแล้ว ยังมีการ
คุ้มครองถึงญาติ หรือบุคคลใกล้ชิดกับพยานนั้น ซึ่งจะคุ้มครองมากน้อยเท่าไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับความ
เหมาะสมเป็นกรณี ๆ ไป และยังคงคุ้มครองถึงผู้เสียหายในฐานะที่ผู้เสียหายนั้นอยู่ในฐานะของการ
เป็นพยาน อีกด้วย แต่ทั้งนี้แล้ว การคุ้มครองพยานรวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการต่าง ๆ นั้น
ก็ต้องคำนึงถึงสิทธิของจำเลยด้วย ว่ามาตรการที่จะปฏิบัติเพื่อคุ้มครองพยานรวมทั้งบุคคลที่
เกี่ยวข้องนั้น จะต้องไม่ทำให้สิทธิของจำเลยนั้นถูกระทบกระเทือน ซึ่งหมายถึง สิทธิของจำเลยนั้น
จะยังคงมีอยู่เท่าที่กฎหมายกำหนดให้นั่นเอง

นอกจากนั้นแล้ว ยังมีข้อพิจารณาอีกว่า ในเรื่องของการให้ความคุ้มครองแก่พยาน

¹⁷ มาตรา 12 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก
พ.ศ. 2540

ในขณะที่ตามอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 ให้ความสำคัญ คุ่มครองแก่พยาน และ ญาติหรือบุคคลที่ใกล้ชิดกับพยานนั้น ในพิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณี เด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 ยังมีการกำหนดให้มีการคุ้มครองที่มากขึ้น คือ นอกจากจะให้ความสำคัญ คุ่มครองแก่พยาน ญาติหรือบุคคลที่ใกล้ชิดกับพยานแล้ว ในพิธีสารดังกล่าวยังให้ความสำคัญคุ้มครองแก่ครอบครัวของ พยานทั้งหมดด้วย

สำหรับกฎหมายของประเทศไทย จะเห็นว่าเป็นการกำหนดถึงเรื่องของการกำหนดให้มีการสืบพยานซึ่งเป็นหญิงหรือเด็กที่เป็นผู้เสียหายโดยเร็ว ในกรณีที่มีกรกระทำ ความผิด แต่ยังไม่ได้อำนาจผู้ต้องหา และให้มีการรับฟังพยานดังกล่าวในการพิจารณาพิพากษาคดี นั้นได้ ถ้าต่อมามีการฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลย ซึ่งเหตุที่กฎหมายกำหนดเอาไว้เช่นนี้ เพื่อความ สะดวกรวดเร็ว เพราะในบางกรณีที่ได้รู้ว่ามีกรกระทำทำความผิดแล้ว หากต้องคอยที่จะได้ตัว ผู้ต้องหาก่อน ก็อาจทำให้คดีล่าช้าออกไป อีกทั้งการสืบพยานซึ่งเป็นผู้เสียหายเอาไว้ก่อนนั้น ก็เป็นการดีเนื่องจากไม่เป็นการปล่อยเวลาให้นานจนเกินไป ผู้เสียหายเองก็สามารถที่จะจดจำ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ดี และสามารถที่จะให้รายละเอียดต่าง ๆ ได้มาก และก็เป็น การประหยัดเวลาอีกด้วย ในการที่กำหนดให้สามารถนำเอากรรับฟังพยานซึ่งเป็นผู้เสียหายที่เป็นหญิง หรือเด็ก ในชั้นตอนที่ยังไม่ได้ตัวผู้ต้องหา มารับฟังในการพิจารณาพิพากษาคดี ในตอนที่ได้มี การฟ้องผู้ต้องหานั้นเป็นจำเลยในคดีแล้ว

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ในเรื่องของการคุ้มครองพยาน ในอนุสัญญาต่อต้าน องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 นั้นได้กำหนดเอาไว้ค่อนข้างชัดเจนและคำนึงถึงความ ปลอดภัยของพยานเป็นหลัก ในขณะที่กฎหมายไทยนั้นไม่ได้กำหนดในเรื่องของการคุ้มครองพยาน เอาไว้ชัดเจนนัก คงกำหนดเอาไว้แต่เพียงการสืบพยานซึ่งเป็นหญิงหรือเด็กที่เป็นผู้เสียหายโดยเร็ว ในกรณีที่มีกรกระทำทำความผิด แต่ยังไม่ได้อำนาจผู้ต้องหาเท่านั้น

4.1.3.2 การให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย

ในเรื่องของการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายนั้น ก็ถือว่าเป็น เรื่องที่มีความสำคัญเช่นเดียวกันกับการคุ้มครองพยานที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น เนื่องจากผู้เสียหายนั้นเป็นบุคคลที่ ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการกระทำทำความผิด ซึ่งผลกระทบที่ได้รับทำให้เกิดความเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นทั้งใน ด้านร่างกาย ชีวิต ทรัพย์สิน สภาพจิตใจ ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจึงถือเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากเป็นมาตรการที่จะเป็นการช่วยบรรเทาความเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่บุคคลนั้น

โดยที่ในเรื่องของการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย ใน อนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 ได้กำหนดในเรื่องของการให้ความ

ช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายเอาไว้¹⁸ ดังนี้

“1. รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องใช้มาตรการที่เหมาะสม ภายในวิถีทางของตน ที่จะให้ความช่วยเหลือและความคุ้มครอง แก่ผู้เสียหายของการกระทำความผิดที่อนุสัญญาคุ้มครองครอบคลุมถึง โดยเฉพาะในกรณีที่มีการคุกคามที่จะแก้แค้น หรือข่มขู่

2. รัฐภาคีแต่ละรัฐจะกำหนดวิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถเข้าถึง การใช้ค่าทดแทน และการกลับคืนสู่ฐานะเดิมแก่ผู้เสียหายของการกระทำความผิดที่ครอบคลุม ภายใต้อนุสัญญานี้

3. ภายใต้กฎหมายภายในของตน รัฐภาคีแต่ละรัฐจะทำให้ความเห็นและความกังวลของผู้เสียหายได้รับการนำเสนอ และพิจารณาในขั้นตอนที่เหมาะสมของการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดในลักษณะที่ไม่ทำให้เสียสิทธิของจำเลย”

สำหรับในกฎหมายของประเทศไทยนั้นจะเห็นได้ว่า ในเรื่องของกรให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายนั้น ก็ได้กำหนดเอาไว้เช่นกัน แต่จะกำหนดในลักษณะที่เป็นการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายเป็นเฉพาะ ๆ เรื่องไป เช่น ในเรื่องของกรคุ้มครอง ผู้เสียหาย ก็ได้กำหนดไว้ในเรื่องของสิทธิของผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงหรือเด็กในการที่จะถูกกักตัวไว้โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้หญิงหรือเด็กนั้นชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเพื่อตรวจสอบพยานหลักฐาน¹⁹ โดยมีให้กักตัวไว้เกินครึ่งชั่วโมง และหากจำเป็นต้องใช้เวลานานนั้น เมื่อได้จัดแจ้งการกักตัวไว้ในรายงานแล้ว ให้กักตัวหญิงหรือเด็กได้ไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง แต่ต้องแจ้งให้อธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตจังหวัดอื่นทราบโดยไม่ชักช้า และในกรณีที่มีเหตุจำเป็นจะกักตัวหญิงหรือเด็กไว้เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง แต่ไม่เกินสิบวันก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) หรือผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน แล้วแต่กรณี และในเรื่องของการช่วยเหลือผู้เสียหาย ก็ได้กำหนดไว้ในเรื่องของสิทธิของหญิงหรือเด็กที่จะได้รับความช่วยเหลือตามสมควรในเรื่องของอาหารที่พัก และการส่งกลับไปยังประเทศเดิม หรือ ภูมิลำเนาของผู้นั้น²⁰

นอกจากนี้แล้ว ยังมีกรให้ความคุ้มครองแก่ผู้เสียหายอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งกำหนดถึงเรื่องของการอุทธรณ์²¹ กล่าวคือ หากในกรณีที่หญิงหรือเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหาย หรือสามี

¹⁸ Article 25 United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

¹⁹ มาตรา 10 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

²⁰ มาตรา 11 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

²¹ มาตรา 13 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

ภรรยา ญาติ หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องของกับหญิงหรือเด็กนั้น เห็นว่าการกักตัวหญิงหรือเด็กตาม มาตรา 10 หรือการให้ความช่วยเหลือแก่หญิงหรือเด็กตามมาตรา 11 เป็นไปโดยมิชอบ หญิงหรือ เด็ก หรือสามีภรรยา ญาติ หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องของกับหญิงหรือเด็กนั้น อาจอุทธรณ์ต่ออธิบดี กรมตำรวจ (ซึ่งปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตจังหวัดอื่นได้

โดยจะเห็นได้ว่า บทบัญญัติการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 นั้น ได้คำนึงถึงการชดใช้ การทดแทน และการพยายามที่จะให้ผู้เสียหายนั้นกลับคืนสู่ฐานะเดิมได้เร็วและมากที่สุด โดยเฉพาะในกรณีที่มีการคุกคามที่จะแก้แค้น หรือข่มขู่ผู้เสียหาย และมีการรับฟังถึงความเห็นของ ผู้เสียหาย แต่ทั้งนี้การกระทำในการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายนั้นก็จะต้องไม่ไป กระทบกระเทือนให้เป็นการเสื่อมสิทธิของจำเลยด้วย

สำหรับในกฎหมายของประเทศไทย จะเห็นว่าเป็นการกำหนดถึงการให้ ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายเป็นเฉพาะ ๆ เรืองไป เช่น การคุ้มครองในสิทธิที่จะไม่ถูก กักตัวเป็นเวลาอันเกินสมควร ทั้งนี้ หากจะต้องถูกกักตัวเป็นเวลาเกินสมควรนั้น ทางเจ้าหน้าที่ ก็ต้องมีเหตุผลและได้มีการแจ้งหรือการได้รับอนุมัติจากกอธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีก่อน จึงจะสามารถ กักตัวผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงหรือเด็กเกินเวลาอันควรได้ อันถือเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายใน ทางด้านร่างกายและเสรีภาพอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดถึงการช่วยเหลือผู้เสียหาย ในด้านต่าง ๆ เช่น การให้ความช่วยเหลือในด้านของอาหาร ที่พัก และการส่งกลับไปยังประเทศเดิม หรือภูมิลำเนาของผู้เสียหายนั้น ซึ่งการส่งผู้เสียหายซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศนั้น ก็ให้เป็นไปตาม พันธกรณีที่มีตามสนธิสัญญากับประเทศคู่สัญญา หรือเป็นไปตามอนุสัญญาซึ่งรัฐบาลไทยเข้าเป็น ภาคี

แต่ทั้งนี้มีข้อสังเกตประการหนึ่งที่ว่า ในการช่วยเหลือผู้เสียหายในด้าน ต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น กฎหมายกำหนดว่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาให้ความ ช่วยเหลือตามความเหมาะสมแก่หญิงหรือเด็กซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิด “การให้ ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม” นั้นจะมีมาตรฐานในการช่วยเหลือเพียงใด ซึ่งตรงนี้ก็ขึ้น อยู่กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ว่าจะมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานในการ ช่วยเหลือผู้เสียหายมากน้อยเพียงใด

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ในเรื่องของการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครอง ผู้เสียหาย นั้น ในอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 นั้นได้กำหนดเอาไว้ ค่อนข้างชัดเจนและคำนึง

ถึงการขูดใช้ การทดแทน และการพยายามที่จะให้ผู้เสียหายนั้นกลับคืน สถานะเดิมได้เร็วและมากที่สุด ในขณะที่ที่กฎหมายของประเทศไทยได้กำหนดในเรื่องของการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายในลักษณะที่กำหนดเป็นเฉพาะ ๆ ระบุไป

4.1.4 ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000

ในหัวข้อนี้จะทำการศึกษาถึง การเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 ดังนี้

4.1.4.1 คำนิยาม

ในส่วนของคำนิยามนั้น ในพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “เด็ก” เอาไว้ว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี²² ซึ่งกำหนดเอาไว้ในลักษณะเดียวกันกับที่กำหนดเอาไว้ในกฎหมายของประเทศไทย ซึ่ง “เด็ก” หมายความว่า บุคคลผู้มีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์²³ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 และกฎหมายของประเทศไทยนั้นถือเกณฑ์ของอายุไว้ที่ 18 ปี เช่นเดียวกัน

โดยนอกจากนี้แล้ว ในพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 ยังได้มีการกำหนดคำนิยามของคำว่า “การค้ามนุษย์” เอาไว้อีกด้วย โดยหมายถึง การเกณฑ์ การขนส่ง การโยกย้าย การรับไว้ซึ่งบุคคล โดยการขู่เข็ญ หรือใช้กำลัง หรือการบังคับขู่เข็ญในรูปแบบอื่น การลักพา ข้อโกง หลอกลวง การใช้อำนาจในที่มืด หรือการใช้ตำแหน่งในที่ที่ไม่เหมาะสม ในการให้หรือรับไว้ซึ่งค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ในการที่บุคคลคนหนึ่งมีอำนาจควบคุมเหนือบุคคลอีกคนหนึ่ง เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ ซึ่งอย่างน้อยที่สุดรวมถึงการแสวงหาประโยชน์เพื่อการค้าประเวณี หรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น

²² Article 3 (d) Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

²³ มาตรา 4 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

การบังคับให้ใช้แรงงานหรือบริการ การเป็นทาสหรือตกอยู่ในสภาพที่เหมือนทาส หรือการเคลื่อนย้ายบุคคลที่เป็นทาส หรือตกอยู่ในสภาพที่เหมือนทาสไปยังที่ต่าง ๆ²⁴

โดยจะเห็นได้ว่านิยามของ “การค้ามนุษย์” ที่ได้กำหนดเอาไว้ในพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 นั้น เป็นการกำหนดถึงการกระทำต่าง ๆ ที่เข้าข่ายในการที่ถือเป็นการค้ามนุษย์เอาไว้ค่อนข้างกว้าง ซึ่งถือเป็นผลดี เพราะการที่กำหนดถึงรูปแบบการกระทำที่ถือเป็นการค้ามนุษย์เอาไว้กว้างนั้น จะทำให้หากมีการกระทำในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่เกิดขึ้น ตามความหมายที่กำหนดไว้ ก็จะได้ถือว่ามีการค้ามนุษย์เกิดขึ้น ซึ่งก็จะทำให้สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษในความผิดฐานการค้ามนุษย์ได้ ซึ่งในส่วนนี้ กฎหมายของประเทศไทยไม่ได้กำหนดในเรื่องนิยามของการค้ามนุษย์เอาไว้อย่างชัดเจน เหมือนที่ได้กำหนดไว้ในพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 โดยคงกำหนดไว้เพียงคำนิยามของคำว่า “การค้าประเวณี” ซึ่งหมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการลำสอนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ²⁵ เท่านั้น

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ในพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 นั้น มีการกำหนดคำนิยามในเรื่องของการค้ามนุษย์เอาไว้ชัดเจนและกว้างกว่าที่กำหนดเอาไว้ในกฎหมายของประเทศไทย

4.1.4.2 การคุ้มครองผู้เสียหาย

ในส่วนของการคุ้มครองผู้เสียหายนั้น ในพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะ

²⁴ Article 3 (a) Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

²⁵ มาตรา 4 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

ผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 ได้มีการกำหนดถึงการคุ้มครองผู้เสียหายเอาไว้²⁶ ดังนี้

(1) ในกรณีที่เหมาะสม และในขอบเขตที่เป็นไปได้ ภายใต้กฎหมายภายใน รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องปกป้องถึงความเป็นส่วนตัวและชื่อเสียงของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งกระบวนการทางกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ซึ่งจะต้องกระทำเป็นความลับด้วย

(2) รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องทำให้แน่ใจว่ากฎหมายภายในหรือระบบการปกครองนั้นจะมีการกำหนดถึงมาตรการต่าง ๆ ในการปกป้อง ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ได้แก่

(a) การที่มีความสัมพันธ์ระหว่างศาลกับฝ่ายปกครองในเรื่องของข้อมูลข่าวสาร

(b) การช่วยเหลือที่ทำให้เห็นถึง ความมุ่งหมาย เกี่ยวกับการพิจารณาถึงความเหมาะสมในกระบวนการทางอาญาที่มีต่อผู้กระทำความผิด ทั้งนี้จะต้องให้สิทธิในการแก้ต่างแก่ผู้กระทำความผิดด้วย

(3) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณา ให้การสนับสนุนถึงมาตรการต่าง ๆ แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ทั้งในด้านร่างกาย ด้านจิตใจและด้านสังคม ซึ่งรวมไปถึงการร่วมมือกันขององค์กรเอกชนและองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมาตรการต่าง ๆ ได้แก่

(a) การหาที่พักอาศัยที่เหมาะสม

(b) ให้คำปรึกษาและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และสิทธิทางกฎหมายต่าง ๆ แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ให้สามารถเข้าใจได้

(c) การรักษาทางการแพทย์ การช่วยเหลือทางร่างกาย และ

(d) การให้โอกาสในการจ้างงาน การให้การศึกษา และการฝึกอบรม

(4) รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องคำนึงถึงการนำบทบัญญัติดังกล่าวนี้ไปปรับใช้ โดยต้องคำนึงถึงอายุ เพศ และความต้องการพิเศษของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการพิเศษของเด็ก ซึ่งรวมไปถึงการหาที่พักอาศัยที่เหมาะสม การให้การศึกษาและการดูแลด้วย

²⁶ Article 6 Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

(5) รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องพยายามเตรียมการในการรักษาความปลอดภัยทางร่างกายให้แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ระหว่างที่บุคคลนั้นอยู่ในรัฐนั้น ๆ

(6) รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องทำให้แน่ใจว่ากฎหมายภายในมีการกำหนดถึงมาตรการต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับการชดเชยจากความเสียหายที่ได้รับ

สำหรับกฎหมายของประเทศไทย ได้กำหนดในเรื่องของให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายไว้ ในเรื่องของสิทธิของผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงหรือเด็กในการที่จะถูกกักตัวไว้โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้หญิงหรือเด็กนั้นชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเพื่อตรวจสอบพยานหลักฐาน และสิทธิของหญิงหรือเด็กที่จะได้รับความช่วยเหลือตามสมควรในเรื่องของอาหาร ที่พัก และการส่งกลับไปยังประเทศเดิม หรือภูมิลำเนาของผู้นั้น เช่นเดียวกับที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อ 4.1.3.2 ดังกล่าวข้างต้น

โดยจะเห็นได้ว่า ในพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 นั้นได้มีการกำหนดถึงการคุ้มครองและปกป้องผู้เสียหายโดยให้คำนึงถึงความเป็นส่วนตัว และชื่อเสียงของผู้เสียหายเป็นหลัก ทั้งยังจะต้องกระทำโดยให้เป็นความลับด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากไม่ต้องการให้ผู้เสียหายนั้นได้รับความอับอายหรือความกังวล ในฐานะที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

นอกจากนี้แล้ว ยังมีการกำหนดให้มีการคุ้มครอง ดูแลผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยการหาที่พักอาศัยที่เหมาะสมให้ มีการให้คำปรึกษาและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และสิทธิทางกฎหมายต่าง ๆ แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ให้สามารถเข้าใจได้ การรักษาทางการแพทย์ การช่วยเหลือทางร่างกาย และการให้โอกาสในการจ้างงาน การให้การศึกษา และการฝึกอบรมด้วย ซึ่งการช่วยเหลือต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะต้องคำนึงถึงอายุ เพศ และความต้องการพิเศษของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการพิเศษของเด็กที่เป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และยังได้มีการกำหนดให้มีมาตรการต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้รับการชดเชยจากความเสียหายที่ได้รับอีกด้วย

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ในเรื่องของการคุ้มครองผู้เสียหายนั้น ในพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 นั้นได้กำหนดเอาไว้ค่อนข้างชัดเจนและคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวและชื่อเสียงของผู้เสียหายเป็นหลัก และได้มีการกำหนดในเรื่องของการดูแลผู้เสียหายในการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ไว้มากกว่า ในขณะที่กฎหมายของประเทศไทยนั้นได้กำหนดในเรื่องของการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายเป็นเฉพาะ ๆ เรื่องไป

4.1.4.3 มาตรการในการป้องกัน

ในส่วนของมาตรการในการป้องกัน ในพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 ได้มีการกำหนดถึงการคุ้มครองผู้เสียหายเอาไว้²⁷ ดังนี้

(1) รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องสร้างนโยบาย โครงการ และมาตรการต่าง ๆ

(a) เพื่อป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์ และ

(b) เพื่อปกป้องผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก จากการตกเป็นผู้เสียหายอีกครั้ง

(2) รัฐภาคีแต่ละรัฐ ต้องพยายามในการรับเอามาตรการต่าง ๆ ในการวิจัย การให้ข้อมูลข่าวสาร และโครงการรณรงค์ตามสื่อต่าง ๆ และการริเริ่มต่าง ๆ ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจมาใช้ เพื่อป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์

(3) นโยบาย โครงการ และมาตรการต่าง ๆ ตามมาตรานี้ จะต้องมีความเหมาะสม ซึ่งรวมไปถึงการร่วมมือกันขององค์กรเอกชนและองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(4) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องใช้มาตรการต่าง ๆ อย่างจริงจัง ซึ่งรวมไปถึงความร่วมมือกันของ 2 ฝ่าย หรือหลายฝ่าย เพื่อที่จะช่วยระงับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ผู้ซึ่งตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ได้ง่าย โดยเหตุที่อ่อนแอ ขาดการพัฒนา และขาดโอกาสที่เท่าเทียมกัน

(5) รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอาถึงการออกกฎหมาย หรือมาตรการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา สังคม หรือมาตรการทางวัฒนธรรม ซึ่งรวมไปถึงความร่วมมือกันของ 2 ฝ่าย หรือหลายฝ่าย ในการห้ามปรามถึงความต้องการในทุกรูปแบบที่มีการบังคับ ชูเชื้อบุคคล โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ซึ่งมักจะตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

สำหรับในกฎหมายของประเทศไทย ในเรื่องของการมาตรการในการป้องกัน ได้มีการกำหนดเอาไว้เช่นกัน ซึ่งกำหนดให้ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ตรวจตราสอดส่องดูแลตามท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง สถานบริการ โรงงาน และสาธารณสถานต่าง ๆ เพื่อ

²⁷ Article 9 Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000

มิให้เกิดการกระทำความผิดตามกฎหมายที่ระบุไว้ในมาตรา 5²⁸ และมีการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) มีหนังสือเรียกให้บุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือพยานหลักฐาน

(2) ตรวจสอบหญิงหรือเด็กที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดตามกฎหมายที่ระบุในมาตรา 5 แต่ถ้าผู้เสียหายเป็นหญิงหรือเด็กหญิงจะต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ

(3) ตรวจสอบสถานหรือยานพาหนะใด ๆ แต่การตรวจสอบสถานที่ทำให้กระทำในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหากไม่ดำเนินการทันที หญิงหรือเด็กนั้นอาจถูกใช้กำลังประทุษร้าย หรือผู้กระทำความผิดจะทำการโยกย้ายหรือซ่อนเร้นหญิงหรือเด็กนั้นเสียก่อน พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบสถานทีในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) หรือผู้ที่อนุญาตจากอธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) มอบหมายสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายสำหรับในเขตจังหวัดอื่น²⁹

โดยจะเห็นได้ว่า ในพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 นั้น มีการกำหนดถึงมาตรการในการป้องกันการค้ามนุษย์ โดยการสร้างนโยบาย โครงการ และมาตรการต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดการค้ามนุษย์ขึ้นอีก โดยนอกจากการปฏิบัติงานของภาครัฐแล้วนั้น ก็กำหนดให้มีการร่วมมือกันขององค์กรเอกชนและองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันเป็นการกำหนดถึงมาตรการในลักษณะเปิดกว้างมากกว่า และยังกำหนดให้มีการร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนด้วย ในขณะที่กฎหมายของประเทศไทยนั้น ได้กำหนดในเรื่องของมาตรการในการป้องกันในลักษณะที่เป็นการให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เฉพาะเรื่อง ๆ ไป ไม่ได้กำหนดในเรื่องของการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการป้องกันการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะหญิงและเด็กเอาไว้อย่างชัดเจน

4.2 ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายต่างประเทศ

ในหัวข้อนี้จะทำการศึกษาถึง กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิง

²⁸ มาตรา 8 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

²⁹ มาตรา 9 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

และเด็กของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ ซึ่งในการศึกษารั้งนี้จะศึกษาถึงกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา คือ Trafficking Victims Protection Act of 2000 และ Violence Against Women Act of 2000 กฎหมายของประเทศเยอรมัน และกฎหมายของประเทศเบลเยียมตามลำดับ ดังนี้

4.2.1 ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายสหรัฐอเมริกา ในการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายสหรัฐอเมริกา อเมริกา ใน

ที่นี้จะทำการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายสหรัฐอเมริกาจำนวน 2 ฉบับ คือ Trafficking Victims Protection Act of 2000 และ Violence Against Women Act of 2000 ตามลำดับ ดังนี้

4.2.1.1 ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับ Trafficking Victims Protection Act of 2000

ในหัวข้อนี้จะทำการศึกษาถึงการเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับ Trafficking Victims Protection Act of 2000 ดังนี้

4.2.1.1.1 คำนิยาม

ในส่วนของ Trafficking Victims Protection Act of 2000 ได้มีการกำหนดคำนิยามเอาไว้ คือ

“รูปแบบของการค้ามนุษย์ที่รุนแรง” หมายถึง การค้าทางเพศในเชิงพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงการใช้กำลัง การหลอกลวง บังคับ ชูเชื้อ ซึ่งได้กระทำต่อบุคคลซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปี³⁰

“การค้าทางเพศ” หมายถึง การเกณฑ์ การรับเอาไว้ การขนส่ง การจัดหา หรือการได้มาซึ่งบุคคลเพื่อจุดประสงค์ทางเพศในเชิงพาณิชย์³¹

สำหรับในกฎหมายของประเทศไทยนั้น ก็ได้มีการกำหนดคำนิยามของคำว่า “การค้าประเวณี” เอาไว้ ซึ่งหมายความว่า การยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใด หรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการลำสอนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ³²

โดยจะเห็นได้ว่า ใน Trafficking Victims Protection Act of

³⁰ Section 103 (8) Trafficking Victims Protection Act of 2000

³¹ Section 103 (9) Trafficking Victims Protection Act of 2000

³² มาตรา 4 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

2000 มีการกำหนดถึงนิยามของคำว่า “รูปแบบของการค้ามนุษย์ที่รุนแรง” หมายถึง การค้าทางเพศในเชิงพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงการใช้กำลัง การหลอกลวง บังคับ ชูเชื้อ ซึ่งได้กระทำต่อบุคคลซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปี เป็นการแสดงให้เห็นถึงการกระทำต่าง ๆ ที่ถือว่าเป็นรูปแบบของการค้ามนุษย์ และย้ำให้เห็นว่า การค้ามนุษย์นั้นเป็นความผิดที่รุนแรงขึ้น หากได้กระทำการในลักษณะดังกล่าวแก่บุคคลซึ่งมีอายุไม่เกิน 18 ปี เพราะเหตุที่บุคคลดังกล่าวนั้น โดยหลักถือว่าเป็นบุคคลที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งกฎหมายต้องการที่จะปกป้องคุ้มครองบุคคลดังกล่าวให้มากขึ้นกว่าบุคคลทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการกำหนดถึงนิยามของคำว่า “การค้าทางเพศ” ซึ่งถือเป็นลักษณะหนึ่งของการค้ามนุษย์ด้วย โดยในกฎหมายของประเทศไทยนั้นได้กำหนดคำนิยามเอาไว้ในลักษณะที่แคบกว่า ซึ่งการค้าประเวณีนั้นก็ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการค้าทางเพศ โดยนอกเหนือจากการค้าประเวณีแล้ว การค้าทางเพศตามความหมายที่กำหนดใน Trafficking Victims Protection Act of 2000 นั้น อาจยังหมายรวมถึงการกระทำอื่นใด ๆ นอกเหนือจากการค้าประเวณีอีก ถ้าหากการกระทำนั้นเป็นการเกณฑ์ การรับเอาไว้ การขนส่ง การจัดหา หรือการได้มาซึ่งบุคคลเพื่อจุดประสงค์ทางเพศในเชิงพาณิชย์

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ใน Trafficking Victims Protection Act of 2000 นั้น มีการกำหนดคำนิยามในเรื่องของการค้ามนุษย์เอาไว้ชัดเจนและกว้างกว่าที่กำหนดเอาไว้ในกฎหมายของประเทศไทย

4.2.1.1.2 การคุ้มครองผู้เสียหาย

ในส่วนของ Trafficking Victims Protection Act of 2000 ได้มีการกำหนดวิธีการในการคุ้มครองผู้เสียหาย โดยได้มีการกำหนดการคุ้มครอง ดูแลผู้เสียหายเอาไว้ โดยได้กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์การในการติดตามดูแลและขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ (Interagency Task Force to Monitor and Combat Trafficking) ซึ่งตามกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้นโดยประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา โดยหน่วยงานดังกล่าวนี้ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้³³

(1) รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ (The Secretary of State)

(2) ผู้บริหารหน่วยงานของหน่วยงาน ในประเทศสหรัฐอเมริกา ในการพัฒนาระหว่างประเทศ (The Administrator of the United States Agency for International Development)

³³ Section 105 Trafficking Victims Protection Act of 2000

- (3) อัยการสูงสุด (Attorney General)
- (4) รัฐมนตรีกระทรวงแรงงาน (The Secretary of Labor)
- (5) รัฐมนตรีกระทรวงสุขภาพและบริการสังคม (The Secretary of Health and Human Services)
- (6) ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรอง (The Director of Central Intelligence) และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่ประธานาธิบดีจะเห็นสมควร โดยกำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานในองค์กรนี้

โดยกฎหมายนี้ ยังให้อำนาจของรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ในการจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนองค์กรในการติดตามดูแลและขจัดปัญหาการค้ามนุษย์อีกด้วย โดยให้ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือองค์กรดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวจะต้องรายงานเกี่ยวกับความคืบหน้า ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็กต่อรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัตินี้ และรับผิดชอบในงานที่ได้รับมาเพิ่มเติม ตามที่รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศเห็นสมควร

นอกจากนี้แล้ว ใน Trafficking Victims Protection Act of 2000 ยังได้กำหนดถึงการป้องกันการค้ามนุษย์ ซึ่งถือเป็นมาตรการในทางกฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ขึ้น โดยมีการให้อำนาจประธานาธิบดีในการสร้างความร่วมมือในการเพิ่มโอกาสในทางเศรษฐกิจ สำหรับบุคคลที่จะตกเป็นเหยื่อทางการค้ามนุษย์ได้ง่าย³⁴

- (a) มีการเสนอทางเลือกในด้านเศรษฐกิจสำหรับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ รวมทั้งวิธีการป้องกันในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในทางด้าน
- (1) การให้สินเชื่อขนาดย่อย การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทางด้านธุรกิจ การพัฒนาทักษะต่าง ๆ รวมทั้งการให้คำปรึกษาในเรื่องการทำงาน
 - (2) มีโครงการส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้หญิง เพื่อพัฒนาการตัดสินใจทางธุรกิจ
 - (3) มีโครงการสำหรับการศึกษาสำหรับเด็ก โดยเฉพาะเด็กหญิงที่กำลังศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา และให้การศึกษแก่บุคคลซึ่งตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
 - (4) พัฒนาหลักสูตรการศึกษา เพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงอันตรายจากการค้ามนุษย์

³⁴ Section 106 Trafficking Victims Protection Act of 2000

(5) ให้อำนาจในการดำเนินงาน แก่องค์กรเอกชน เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในบทบาทด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษาของผู้หญิง และเพื่อเป็นการพัฒนาขีดความสามารถของผู้หญิงในประเทศต่าง ๆ

(b) สร้างความระมัดระวังให้แก่สาธารณะ และการให้ข้อมูลข่าวสาร โดยประธานาธิบดีจะดำเนินการผ่านรัฐมนตรีกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีกระทรวงสุขภาพและบริการสังคม อัยการสูงสุด และรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ ในกระบวนการที่จะเพิ่มความระมัดระวังให้แก่สาธารณะ และให้เห็นถึงอันตรายที่เกิดจากการค้ามนุษย์ และการคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

(c) การขอคำแนะนำปรึกษา โดยประธานาธิบดีจะขอคำแนะนำจากองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เพื่อที่จะให้มีการดำเนินงานตามรายละเอียดต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาใน (a) และ (b) ด้วย

สำหรับในกฎหมายของประเทศไทยนั้น ก็ได้มีการกำหนดให้มีหน่วยงานขึ้นมาคุ้มครอง ดูแลผู้เสียหายเช่นกัน โดยกำหนดให้มี คณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ก.ค.อ.) ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ประกอบไปด้วยปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (ซึ่งปัจจุบัน คือ ปลัดกระทรวงแรงงาน) เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการจัดหางาน อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน อธิบดีกรมการศึกษา นอกโรงเรียน อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ อธิบดีกรมตำรวจ (ซึ่งปัจจุบัน คือ ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน อธิบดีกรมสามัญศึกษา อธิบดีกรมอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ หรือรองอธิบดี หรือรองเลขาธิการซึ่งอธิบดีหรือเลขาธิการดังกล่าวข้างต้น มอบหมาย ผู้แทนศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้แทนคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ประธานกรรมการแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งนั้น ต้องเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าประเวณี และอย่างน้อยห้าคน ให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำเนินงานในองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าประเวณี³⁵ โดยได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพไว้³⁶ เช่น กำหนดนโยบายการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ รวมทั้งการ

³⁵ มาตรา 14 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

³⁶ มาตรา 15 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ค้าประเวณี ประสานงานแผนงาน โครงการ ระบบงาน และกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันกับส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการส่งตัวบุคคลไปยังสถานแรกรับและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ตลอดจนการกำหนดระยะเวลาในการรับคุ้มครอง และพัฒนาอาชีพในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ฯลฯ เป็นต้น

โดยนอกจากจะมีการกำหนดให้มี คณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ก.ค.อ.) แล้ว ยังมีการกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพประจำจังหวัด (ก.ค.อ. จังหวัด) อีกด้วย โดยคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ปลัดจังหวัดหรือผู้แทน จัดหางานจังหวัดหรือผู้แทน หัวหน้าตำรวจจังหวัดหรือผู้แทน พัฒนาการจังหวัดหรือผู้แทน ศึกษาธิการจังหวัดหรือผู้แทน สำนัญศึกษาจังหวัดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดหรือผู้แทน สาธารณสุขจังหวัดหรือผู้แทน แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดหรือผู้แทน อัยการจังหวัดหรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ และให้ประชาสงเคราะห์จังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งนั้น ต้องเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี และอย่างน้อยห้าคน ให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำเนินงานในองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี³⁷ โดยได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพประจำจังหวัด (ก.ค.อ. จังหวัด) ไว้³⁸ เช่น เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน ระหว่างภาครัฐบาล และภาคเอกชน ทั้งในด้านข้อมูล ทรัพยากร และการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของจังหวัด ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงาน ในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ทั้งของภาครัฐบาล และภาคเอกชนในพื้นที่ของจังหวัด ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพมอบหมาย เป็นต้น

โดยจะเห็นได้ว่า การที่ Trafficking Victims Protection Act of 2000 ได้กำหนดให้มีองค์กรในการติดตามดูแลและขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ (Interagency Task Force to Monitor and Combat Trafficking) และหน่วยงานสนับสนุนขึ้นมานั้น จะเป็นประโยชน์อย่างมาก เนื่องจากปัญหาการค้ามนุษย์ถือได้ว่าเป็นปัญหาที่มีความรุนแรง การที่กำหนดให้มีหน่วยงานเฉพาะมากำกับ ดูแลในเรื่องของปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะเพื่อการค้าประเวณีนี้

³⁷ มาตรา 16 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

³⁸ มาตรา 17 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

จะทำให้การทำงานนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังส่งผลให้ปัญหาการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะเพื่อการค้าประเวณีลดน้อยลง โดยหน่วยงานนี้มีหน้าที่ เช่น ให้ความร่วมมือ การสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามบทบัญญัติที่กำหนดใน Trafficking Victims Protection Act of 2000 ประเมินถึงมาตรการต่าง ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ พัฒนาระบบการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการรวบรวม จัดเก็บข้อมูล รวมทั้งการวิจัยและหาแหล่งข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ในระดับระหว่างประเทศ ให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวกระหว่างประเทศต้นทาง ประเทศผ่าน และประเทศปลายทาง ตรวจสอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ และการเอาเปรียบทางเพศจากผู้หญิงและเด็กทั่วโลก ให้คำปรึกษาและแนะนำ ซึ่งแนะนำหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานภาคเอกชน หรือนิติบุคคลใด ๆ ในการดำเนินการที่จะทำให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของบทบัญญัติที่กำหนดใน Trafficking Victims Protection Act of 2000 เป็นต้น

สำหรับกฎหมายของประเทศไทย ก็ได้กำหนดให้มีหน่วยงานขึ้นมาคุ้มครอง ดูแลผู้เสียหาย คือ คณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ก.ค.อ.) เพื่อเป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ค้าประเวณี ประสานงานแผนงาน โครงการ ระบบงาน และกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันกับส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี และกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพประจำจังหวัด (ก.ค.อ. จังหวัด) ขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน ระหว่างภาครัฐบาล และภาคเอกชน ทั้งในด้านข้อมูล ทรพยากร และการปฏิบัติงานในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของจังหวัด และส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงาน ในการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ทั้งของภาครัฐบาล และภาคเอกชนในพื้นที่ของจังหวัด

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ทั้งในกฎหมายของประเทศไทยและ Trafficking Victims Protection Act of 2000 เองนั้น ก็ได้มีการกำหนดหน่วยงานขึ้นมาเพื่อดูแลคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะในส่วนของการค้าประเวณีขึ้นมา โดยกำหนดให้มีหน่วยงานหลักขึ้นมาดูแล พร้อมทั้งมีหน่วยงานสนับสนุนเช่นกัน แต่หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าการดำเนินการติดตามดูแลและขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ (Interagency Task Force to Monitor and Combat Trafficking) พร้อมทั้งหน่วยงานสนับสนุน ที่กำหนดไว้ใน Trafficking Victims Protection Act of 2000 นั้นจะมีลักษณะเป็นหน่วยงานพิเศษที่เข้ามากำกับ ดูแลปัญหาในลักษณะที่ใหญ่และกว้างกว่าคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ก.ค.อ.) และคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพประจำจังหวัด (ก.ค.อ. จังหวัด) ซึ่งจะเน้นในเรื่องของมาตรการต่าง ๆ ในการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพมากกว่า จะไม่ได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่ครอบคลุมให้ทั่วถึง

เหมือนอย่างเช่น องค์การในการติดตามดูแลและขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ (Interagency Task Force to Monitor and Combat Trafficking) พร้อมทั้งหน่วยงานสนับสนุน ดังที่กำหนดไว้ใน Trafficking Victims Protection Act of 2000

นอกจากนั้นแล้ว ใน Trafficking Victims Protection Act of 2000 ได้กำหนดมาตรการในการคุ้มครองผู้เสียหายเอาไว้หลายมาตรการ ไม่ว่าจะเป็นในทางด้านการพัฒนาทางธุรกิจ ทางด้านการศึกษา อีกทั้งยังมีการให้ทุนในการดำเนินงานแก่องค์กรเอกชน เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในบทบาทด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา มีการให้ข้อมูลข่าวสาร และการร่วมมือกันกับภาครัฐและภาคเอกชนอีกด้วย ซึ่งถือเป็นมาตรการที่กำหนดเอาไว้กว้างกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศไทย ที่กำหนดไว้เฉพาะเรื่องของการคุ้มครองในการถูกกักตัวไว้โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเพื่อตรวจสอบพยานหลักฐานเท่านั้น

4.2.1.1.3 การช่วยเหลือผู้เสียหาย

ในส่วนของ Trafficking Victims Protection Act of 2000 ได้มีการกำหนดวิธีการในการช่วยเหลือผู้เสียหาย โดยมีการกำหนดถึงการป้องกันและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์³⁹ โดยสำหรับผู้เสียหายที่อยู่ในประเทศอื่น ๆ รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศและผู้นำตัวแทนของประเทศสหรัฐอเมริกาในการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยการปรึกษาขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ร่วมกันจัดตั้งโครงการให้ความช่วยเหลือในประเทศต่าง ๆ ซึ่งโครงการในการให้ความช่วยเหลือนั้น จะกำหนดให้เหมาะสมกับบุคคลแต่ละคนที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ และสำหรับผู้เสียหายที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ก็จะได้รับ การช่วยเหลือในเรื่องของเงินช่วยเหลือและการบริการต่าง ๆ ภายใต้โครงการของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา หรือกองทุนมูลนิธิที่จัดตั้งขึ้น

นอกจากนี้แล้ว ยังมีการกำหนดถึงมาตรฐานขั้นต่ำ ซึ่งกำหนดให้ประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศต่าง ๆ ในการกำจัดการค้ามนุษย์⁴⁰ โดยกำหนดให้ประธานาธิบดีประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ โดยตรง หรือโดยผ่านองค์กรเอกชน หรือองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ซึ่งจะกำหนดให้มีการจัดทำโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะให้มีมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการกำจัดการค้ามนุษย์ ซึ่งจะรวมไปถึง

³⁹ Section 107 Trafficking Victims Protection Act of 2000

⁴⁰ Section 109 Trafficking Victims Protection Act of 2000

- (1) การร่างกฎหมายต่าง ๆ ในการห้ามปรามและ
ลงโทษการกระทำที่เป็นการค้ามนุษย์
- (2) การสืบสวน สอบสวน และฟ้องร้องดำเนินคดีแก่
บุคคลผู้ที่กระทำการค้ามนุษย์
- (3) การจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็น
การป้องกันผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์
- (4) การขยายตัวในการแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาล
และองค์กรเอกชนต่าง ๆ เพื่อที่จะต่อต้านการค้ามนุษย์

สำหรับในกฎหมายของประเทศไทยเอง ก็ได้มีการกำหนดให้มีการช่วยเหลือผู้เสียหายเอาไว้เช่นกัน โดยกำหนดไว้ในเรื่องของสิทธิของหญิงหรือเด็กที่จะได้รับความช่วยเหลือตามสมควรในเรื่องของอาหาร ที่พัก และการส่งกลับไปยังประเทศเดิม หรือ ภูมิลำเนาของผู้นั้น⁴¹

โดยจะเห็นได้ว่า ใน Trafficking Victims Protection Act of 2000 ได้มีการกำหนดวิธีการในการช่วยเหลือผู้เสียหายเอาไว้ ไม่เฉพาะเพียงแต่ผู้เสียหายที่เป็นคนสัญชาติอเมริกันที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น แต่ยังมีกรให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายสัญชาติอเมริกันที่อยู่นอกประเทศสหรัฐอเมริกาอีกด้วย อีกทั้งยังมีการกำหนดถึงมาตรฐานขั้นต่ำซึ่งกำหนดให้ประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศต่าง ๆ ในการกำจัดการค้ามนุษย์ เช่น การร่างกฎหมายต่าง ๆ ในการห้ามปรามและลงโทษการกระทำที่เป็นการค้ามนุษย์ การสืบสวน สอบสวน และฟ้องร้องดำเนินคดีแก่บุคคลผู้ที่ทำการค้ามนุษย์ เป็นต้น ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศไทยแล้ว จะเห็นได้ว่า มาตรการในการช่วยเหลือผู้เสียหายที่กำหนดไว้ใน Trafficking Victims Protection Act of 2000 นั้น กำหนดเอาไว้กว้างกว่า อีกทั้งยังมีการช่วยเหลือถึงประเทศต่าง ๆ โดยการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเอาไว้ เพื่อเป็นหลักประกันในการที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายได้มากกว่า มาตรการในการช่วยเหลือผู้เสียหายที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายเป็นเฉพาะ ๆ เรื่องไป

4.2.1.2 ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับ Violence Against Women Act of 2000

ในหัวข้อนี้จะทำการศึกษาถึงการเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทย

⁴¹ มาตรา 11 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

กับ Violence Against Women Act of 2000 ดังนี้

ในส่วนของการช่วยเหลือนั้น ใน Violence Against Women Act of 2000 ได้กำหนดมาตรการในการช่วยเหลือ⁴² ดังนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุน ขยายและพยายามร่วมกันจัดตั้ง โครงการต่าง ๆ ในการให้บริการ และจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ ผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน และผู้เสียหายที่ถูกทำร้ายร่างกายทางเพศ

(2) ส่งเสริม สนับสนุน ขยายและพยายามร่วมกันจัดตั้ง โครงการต่าง ๆ ในการให้บริการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน และผู้เสียหายที่ถูกทำร้ายร่างกายทางเพศ โดยการจัดหาทนายความให้ เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหาย

(3) จัดเตรียมการฝึกอบรม การช่วยเหลือในทางเทคนิค และการจัดเก็บข้อมูล เพื่อที่จะส่งเสริม สนับสนุนขีดความสามารถในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน และผู้เสียหายที่ถูกทำร้ายร่างกายทางเพศให้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น ยังมีการกำหนดให้ความช่วยเหลือในเรื่องของการสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้าน โดยจะช่วยเหลือให้กับผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในบ้านในกรณีที่ไม่ได้อยู่อาศัย หรือมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ที่อยู่อาศัย หรือตามความจำเป็นอื่น ๆ แล้วแต่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากความรุนแรงภายในบ้าน หรือสำหรับบุคคลที่ต้องการที่อยู่อาศัยอย่างฉุกเฉิน

สำหรับในส่วนของการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย ในกฎหมายของประเทศไทยนั้น ได้กำหนดไว้ในเรื่องของสิทธิของหญิงหรือเด็กที่จะได้รับความช่วยเหลือตามสมควรในเรื่องของอาหาร ที่พัก และการส่งกลับไปยังประเทศเดิม หรือภูมิภานาของผู้⁴³

โดยเมื่อพิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่า ใน Violence Against Women Act of 2000 นั้น มีการกำหนดให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายไว้ โดยกำหนดมาตรการในการให้ความช่วยเหลือเอาไว้หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นมาตรการในด้านส่งเสริม สนับสนุน ขยายและพยายามร่วมกันจัดตั้ง โครงการต่าง ๆ ในการให้บริการ และจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย มีการให้บริการในเรื่องของทนายความในการช่วยเหลือผู้เสียหาย จัดเตรียมการ

⁴² Section 1201 Violence Against Women Act of 2000

⁴³ มาตรา 11 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

ฝึกอบรม การช่วยเหลือในทางเทคนิค และการจัดเก็บข้อมูล เพื่อที่จะส่งเสริม สนับสนุนขีดความสามารถในการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในเรื่องของการสร้างที่อยู่อาศัยสำหรับผู้เสียหายอีกด้วย ซึ่งในกฎหมายของประเทศไทยก็มีการกำหนดมาตรการในความช่วยเหลือไว้เหมือนกับที่ Violence Against Women Act of 2000 กำหนดเอาไว้ เช่น ในเรื่องของการให้ความช่วยเหลือในเรื่องของที่อยู่อาศัย เป็นต้น แต่ใน Violence Against Women Act of 2000 จะมีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการช่วยเหลือผู้เสียหายไว้มากกว่าที่กฎหมายของประเทศไทยกำหนดเอาไว้ดังกล่าวข้างต้น

4.2.2 ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายเยอรมัน

ในส่วนนี้จะทำการศึกษาศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายเยอรมัน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก ดังนี้

ในเรื่องของความผิดในการค้าประเวณีนั้น ในประเทศเยอรมัน ก็มีบทบัญญัติที่กำหนดให้มีการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดฐานการค้าประเวณีเอาไว้ คือ ความผิดฐานการค้าประเวณีเด็ก⁴⁴ ซึ่งกำหนดว่า

(1) ผู้ใดติดต่อให้เด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี หรือยอมให้ผู้อื่นติดต่อเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี ให้กระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 10 ปี และในคดีที่ไม่ร้ายแรงต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี

(2) ผู้ใดชักชวนให้เด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี หรือยอมให้ผู้อื่นชักชวนเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี ให้กระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

(3) ผู้ใด

1. ติดต่อให้เด็กกระทำการค้าประเวณี หรือ
2. ชักชวนให้เด็กกระทำการค้าประเวณี หรือ
3. พยายามชักชวนเด็กให้แสดงลามก หรือแสดงในสื่อ

ลามก หรือการแสดงในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี

(4) การพยายามกระทำความผิดตามวรรค 1 วรรค 2 และวรรค 3 ข้อ 1 และข้อ 2 เป็นความผิด

นอกจากการกำหนดความผิดฐานการค้าประเวณีเด็กแล้ว ในกฎหมายเยอรมันยังกำหนดความผิดฐานการค้าประเวณีเด็กในลักษณะที่ร้ายแรงเอาไว้ด้วย⁴⁵ ซึ่งกำหนดว่า

(1) ผู้กระทำความผิดฐานการค้าประเวณีเด็กตามมาตรา 176 วรรค

⁴⁴ Article 176 German Penal Code 1998

⁴⁵ Article 176 (a) German Penal Code 1998

1 และวรรค 2 จะต้องได้รับโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 1 ปี ถ้า

1. บุคคลนั้นมีอายุเกินกว่า 18 ปี และได้กระทำการค้า
ประเวณีเด็ก หรือวิธีการที่คล้ายคลึงกันกับเด็ก ซึ่งรวมถึงการกระทำต่อร่างกายหรือยอมให้ผู้อื่น
ติดต่อเด็กไปเพื่อกระทำการค้าประเวณี หรือ

2. การกระทำนั้นเป็นการกระทำร่วมกันโดยบุคคลมากกว่า
1 คน หรือ

3. ผู้กระทำผิดได้กระทำต่อเด็กในลักษณะที่ร้ายแรง และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือทำให้เด็กเสียไปซึ่งการพัฒนาทางกายภาพหรือทางด้านอารมณ์ หรือ

4. ผู้กระทำผิดได้รับการตัดสินลงโทษภายใน 5 ปี

(2) ผู้ใด กระทำความผิดภายใต้บทบัญญัติในมาตรา 176 วรรค 1
ถึงวรรค 4 หรือมีส่วนร่วมโดยเจตนากระทำการผลิตวัตถุลามกตามมาตรา 11 วรรค 3 โดยได้ทำการ
เผยแพร่วัตถุดังกล่าวตามมาตรา 184 วรรค 3 หรือวรรค 4 ต้องระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 2 ปี

(3) ในกรณีที่ความผิดร้ายแรงน้อยลงมาตามวรรค 1 ผู้กระทำผิดต้อง
ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือน ถึง 5 ปี และในกรณีที่ความผิดร้ายแรงน้อยลงมาตามวรรค 2
ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี

(4) ผู้ใด ภายใต้บทบัญญัติมาตรา 176 วรรค 1 และวรรค 2

1. กระทำการแก่เด็กในลักษณะที่เป็นการทารุณร่างกาย

หรือ

2. กระทำการแก่เด็กจนได้รับอันตรายถึงชีวิต ผู้กระทำต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 5 ปี

นอกจากนี้แล้ว ในกฎหมายเยอรมันก็ยังได้กำหนดความผิดในเรื่องของการค้า
ประเวณีผู้เยาว์เอาไว้⁴⁶ ซึ่งกำหนดว่า

(1) ผู้ใดอายุเกินกว่า 18 ปี กระทำการต่อบุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี ใน
ลักษณะที่

1. ติดต่อให้กระทำการค้าทางเพศ แก่บุคคลซึ่งอยู่ในสถาน
การณ์ที่ถูกบังคับ หรือเพื่อให้เป็นค่าตอบแทน หรือยอมให้ผู้อื่นติดต่อบุคคลเพื่อกระทำการดังกล่าว
หรือ

2. บังคับให้บุคคลกระทำการค้าทางเพศ หรือยอมให้ผู้อื่น

⁴⁶ Article 182 German Penal Code 1998

ติดต่อบุคคลเพื่อกระทำการดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี

(2) ผู้ใดอายุเกินกว่า 21 ปี กระทำการต่อบุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี ในลักษณะที่

1. ติดต่อให้กระทำการค้าทางเพศ หรือยอมให้ผู้อื่นติดต่อ บุคคลเพื่อกระทำการดังกล่าว หรือ
2. ชักชวนให้บุคคลกระทำการค้าทางเพศ หรือยอมให้ผู้อื่นติดต่อเพื่อกระทำการดังกล่าว และมีการบังคับผู้เสียหายซึ่งทำให้ผู้เสียหายไม่มีอำนาจในการตัดสินใจในการกระทำการค้าทางเพศ ต้องระวางโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี

(3) ในกรณีตามวรรค 2 การกระทำนั้นจะต้องมีการดำเนินการฟ้องร้องแล้วเท่านั้น เว้นแต่จะเป็นกรณีที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชนเป็นพิเศษ

(4) ในกรณีตามวรรค 1 และวรรค 2 ศาลอาจจะให้มีการลงโทษตามบทบัญญัติ ถ้าพิจารณาแล้วเห็นว่าบุคคลดังกล่าวนั้นเป็นผู้กระทำความผิดโดยตรง

สำหรับกฎหมายของประเทศไทยนั้น ก็ได้มีการกำหนดความผิดในเรื่องของการค้าประเวณีเอาไว้⁴⁷ ซึ่งกำหนดว่า

“ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุคคลใด เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี แม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้น จะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม เป็นการกระทำโดยใช้อุบายหลอกลวง ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใด ๆ ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม หนึ่งในสามแล้วแต่กรณี

ผู้ใดเพื่อให้มีการกระทำการค้าประเวณี รับตัวบุคคลซึ่งตนรู้อยู่ว่ามีผู้จัดหา

⁴⁷ มาตรา 9 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

ล่อไป หรือชักพาไป ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่แล้วแต่กรณี”

โดยเมื่อพิจารณาแล้วนั้น ในกฎหมายของประเทศไทยนั้นได้กำหนดการลงโทษในความผิดฐานการค้าประเวณี ทั้งบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ ผู้เยาว์ และเด็กด้วย ซึ่งจะต่างจากกฎหมายเยอรมันที่ลงโทษความผิดฐานค้าประเวณีเด็ก และผู้เยาว์เท่านั้น ซึ่งเหตุที่กฎหมายเยอรมันไม่ได้กำหนดการลงโทษความผิดฐานค้าประเวณีแก่บุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว น่าจะมาจากเหตุที่โดยทั่วไปกฎหมายเยอรมันไม่ได้ห้ามการค้าประเวณี ซึ่งหากเป็นการกระทำต่อบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ ซึ่งโดยทั่วไปถือว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้และดูแลตนเองได้แล้ว กฎหมายเยอรมันจึงไม่ได้กำหนดให้การค้าประเวณีบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้วเป็นความผิด แต่ในส่วนกรณีของเด็กและผู้เยาว์แล้ว โดยทั่วไปถือว่าเป็นบุคคลที่ยังไม่สามารถดูแลตนเองได้ กฎหมายจึงเข้ามาคุ้มครอง โดยการกำหนดให้ลงโทษในความผิดฐานค้าประเวณีเด็กและผู้เยาว์ ดังที่กล่าวมาในข้างต้น

สำหรับในส่วนของการกระทำความผิดนั้น ในกฎหมายเยอรมันและในกฎหมายของประเทศไทยได้กำหนดลักษณะความผิดเอาไว้ใกล้เคียงกัน คือ การชักชวน หรือติดต่อไปเพื่อให้ค้าประเวณี ซึ่งในส่วนนี้ กฎหมายของประเทศไทยได้มีการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มคือ การชักชวนหรือติดต่อให้กระทำการค้าประเวณีนั้นถือเป็นความผิด โดยไม่ต้องอาศัยในเรื่องของหลักความยินยอม (consent) กล่าวคือ แม้บุคคลผู้ถูกติดต่อหรือชักชวนให้ไปกระทำการค้าประเวณี จะยินยอมหรือไม่ยินยอมก็ตาม ผู้ที่ทำการชักชวนหรือติดต่อเพื่อให้ไปค้าประเวณีนั้นก็ถือว่ามีความผิดและต้องได้รับการลงโทษเช่นเดียวกัน นอกจากนั้นแล้ว ในกฎหมายของประเทศไทยยังมีการเพิ่มองค์ประกอบของการกระทำผิดอีกด้วย คือ การกระทำต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นความผิดนั้น ไม่ว่าจะได้กระทำภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรก็ตาม ก็ถือว่าเป็นความผิดที่ได้กระทำในราชอาณาจักร ซึ่งองค์ประกอบในเรื่องของความยินยอมและการกระทำภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร ในกฎหมายเยอรมันไม่ได้มีการกำหนดเอาไว้

ในส่วนของคุณภาพของผู้เสียหายจากการค้าประเวณีที่กฎหมายคุ้มครองนั้น จะเห็นได้ว่า ในกฎหมายของประเทศไทยนั้นให้การคุ้มครองความผิดฐานค้าประเวณีแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ส่วนในกฎหมายเยอรมันนั้นมีการกำหนดให้การคุ้มครองความผิดฐานค้าประเวณีแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสี่ปี ซึ่งจะเห็นได้ว่า กฎหมายเยอรมันนั้นมีการให้ความคุ้มครองแก่เด็กในอายุที่น้อยกว่ากฎหมายของประเทศไทย

สำหรับการคุ้มครองความผิดฐานค้าประเวณี ในกรณีของผู้เยาว์นั้น กฎหมายของประเทศไทยให้การคุ้มครองผู้เยาว์ซึ่งอายุเกินกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี และกฎหมายเยอรมันก็กำหนดให้มีการคุ้มครองผู้เยาว์ซึ่งอายุเกินกว่าสิบสี่ปี แต่ยังไม่เกินสิบหกปี ซึ่งจะเห็นได้ว่า

กฎหมายเยอรมันนั้น มีการให้ความคุ้มครองแก่ผู้เยาว์ในอายุน้อยกว่ากฎหมายของประเทศไทย อีกเช่นกัน นอกจากนี้แล้ว ในส่วนของความผิดฐานค้าประเวณีของผู้เยาว์นั้น ยังมีการกำหนดถึง อายุของผู้กระทำความผิดที่ได้กระทำต่อผู้เยาว์ ซึ่งจะมีการลงโทษที่แตกต่างกันด้วย

ในส่วนของ การกระทำความผิดค้าประเวณีในลักษณะที่รุนแรง และผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นนั้น ทั้งในกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายเยอรมันก็ได้มีการกำหนดเอาไว้เช่นกัน กล่าวคือ ในกฎหมายของประเทศไทยกำหนดให้มีการรับโทษหนักขึ้น ในกรณีที่เป็น การกระทำโดยใช้อุบายหลอกลวง ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใด ๆ ส่วนในกฎหมายเยอรมันกำหนดให้มีการรับโทษหนักขึ้น ในกรณีที่กระทำต่อเด็กในลักษณะที่ร้ายแรง และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือทำให้เด็ก เสียไปซึ่งการ พัฒนาทางกายภาพหรือทางด้านอารมณ์ เป็นการกระทำร่วมกันโดยบุคคลมากกว่า 1 คน โดยมีการกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยว่า ผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 1 ปี และผู้กระทำผิด ได้รับการตัดสินในการลงโทษภายใน 5 ปี ซึ่งจะเห็นได้ว่า การกระทำที่จะต้องรับโทษหนักขึ้น จะมีลักษณะของการกระทำที่เป็น การกระทำโดยการ ใช้กำลังประทุษร้าย อันมีผลต่อด้านร่างกายของผู้ถูกกระทำ แต่ทั้งนี้ก็มีข้อสังเกตว่า การที่จะต้องรับโทษหนักขึ้นนี้ ในส่วนของกฎหมายของประเทศไทยใช้กับกรณีผู้เสียหายที่เป็นทั้งบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ ผู้เยาว์ และเด็กด้วย แต่ในของกฎหมายเยอรมันนั้น การที่จะต้องรับโทษหนักขึ้นจะใช้ในกรณีที่กระทำต่อเด็กเท่านั้น ไม่รวมถึงผู้เยาว์ด้วย

ในส่วนของ การกระทำในลักษณะที่ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น หากมีอันตรายถึงชีวิตแก่ผู้เสียหาย ซึ่งเกิดมาจากการกระทำความผิดนั้น ในกฎหมายของประเทศไทย และกฎหมายเยอรมันก็มีกำหนดเอาไว้เช่นเดียวกัน กล่าวคือในกฎหมายของประเทศไทยกำหนดให้ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต ส่วนในกฎหมายเยอรมัน กำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิตหรือจำคุกไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งก็จะเห็นได้ว่า ทั้งกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายเยอรมันได้กำหนดโทษเอาไว้เหมือนกัน คือ ประหารชีวิต แต่จะมีส่วนต่างกันตรงโทษจำคุก ซึ่งในกฎหมายของประเทศไทยกำหนดให้มีการ ระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต ส่วนกฎหมายเยอรมันนั้นกำหนดให้มีการระวางโทษจำคุกไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งตรงนี้เป็นดุลพินิจของศาลในการที่จะกำหนดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งศาลอาจจะ ลงโทษจำคุกเพียง 10 ปี หรือมากกว่านั้น หรือจะลงโทษจำคุกตลอดชีวิตก็ได้ เนื่องจากกฎหมาย เยอรมันกำหนดเพดานขั้นต่ำในการลงโทษเอาไว้ว่า จำคุกไม่น้อยกว่า 10 ปี แต่ไม่ได้กำหนดเพดาน ขึ้นสูงเอาไว้

สำหรับในส่วนของ การลงโทษถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น ในกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายเยอรมัน ได้กำหนดให้มีการลงโทษแก่ผู้สนับสนุนในการ กระทำความผิดเช่นกัน คือ ให้มีการลงโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด แต่มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า

สำหรับในส่วนของการพยายามกระทำความผิด ซึ่งในความผิดโดยทั่วไปนั้น การพยายามกระทำความผิด จะยังไม่มีโทษแก่ผู้ที่ยังพยายามจะกระทำความผิด เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดเอาไว้ว่า การพยายามกระทำความผิดนั้น เป็นความผิดและกำหนดโทษเอาไว้ ซึ่งในกฎหมายเยอรมันได้กำหนดว่า การพยายามกระทำความผิดในฐานะคำประเวณีเด็กเป็นความผิดด้วย แต่ไม่ได้กำหนดเอาไว้โดยตรงว่า ผู้พยายามกระทำความผิดจะต้องได้รับโทษเท่าไร ซึ่งตรงนี้จะปล่อยให้ศาลพิจารณาคำพิพากษาในการกำหนดโทษให้ ส่วนในกฎหมายของประเทศไทยนั้นก็ได้มีการกำหนดในเรื่องของการพยายามกระทำความผิดเอาไว้เช่นกัน ซึ่งกำหนดให้การพยายามกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก ชื่อ ชาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขัง ซึ่งหญิงหรือเด็ก หรือจัดให้หญิงหรือเด็กกระทำการ หรือยอมรับการกระทำใด เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาจาร หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น ไม่ว่าหญิงหรือเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตามนั้น เป็นความผิดเช่นเดียวกัน อีกทั้งยังมีการกำหนดถึงการเตรียมการเพื่อกระทำความผิดดังกล่าว ก็จะต้องระวางโทษเช่นเดียวกับการพยายามกระทำความผิดนั้น ๆ ด้วย⁴⁸

4.2.3 ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายเบลเยียม

ในส่วนนี้จะทำการศึกษาศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทย กับกฎหมายเบลเยียม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก ดังนี้

ในเรื่องของความผิดในการค้าประเวณี ในประเทศเบลเยียม การค้าประเวณีโดยหลักแล้วไม่ถือเป็นข้อห้าม แต่ทั้งนี้ประเทศเบลเยียมเองก็ไม่ได้มีการสนับสนุนให้มีการค้าประเวณีแต่อย่างใด

โดยในส่วนของความผิดฐานการค้าประเวณี⁴⁹ กฎหมายเบลเยียม ได้กำหนดไว้ว่า

“(1) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 5 ปี และปรับตั้งแต่ 500 - 25,000 ฟรังก์ ในกรณีที่

1. ผู้ใดหา ล่อลวง หลอกลวงบุคคลไปเพื่อจุดประสงค์ในการกระทำความผิดศีลธรรมทางเพศ หรือเพื่อการค้าประเวณี หรือ
2. ผู้ใดกักขังบุคคลไว้ในสถานที่เพื่อการกระทำความผิดศีลธรรมทางเพศ หรือเพื่อการค้าประเวณี หรือ
3. ผู้ใดกระทำการขาย หลบซ่อนบุคคลไว้ในสถานที่เพื่อการกระทำความผิดศีล

⁴⁸ มาตรา 6 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540

⁴⁹ Article 380 bis Belgium Criminal Code

กรรมทางเพศ หรือเพื่อการค้าประเวณี โดยมีจุดประสงค์แสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือ

4. ผู้ใดกระทำการบังคับ ชูเชิญบุคคลเพื่อกระทำการกระทำผิดศีลธรรมทางเพศ หรือเพื่อการค้าประเวณี

(2) การพยายามกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในวรรค 1 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 3 ปี และปรับตั้งแต่ 100 - 5,000 ฟรังก์

(3) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปี ถึง 15 ปี และปรับตั้งแต่ 500 - 50,000 ฟรังก์ ในกรณีที่ได้กระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ในวรรค 1 และ

1. ได้กระทำความผิดโดยตรง หรือโดยทางอ้อมโดยใช้วิธีการขู่恫 การใช้ความรุนแรง หรือใช้วิธีการอื่นใดในลักษณะที่เป็นการบังคับ ชูเชิญ หรือ

2. ได้ผลประโยชน์พิเศษ โดยมีผลมาจากการกระทำผิดกฎหมาย จนทำให้ผู้ถูกกระทำเจ็บป่วย ทูพพลภาพทางร่างกาย หรือทำให้เสียหายแก่จิตใจ

(4) ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปี ถึง 15 ปี และปรับตั้งแต่ 1,000 - 100,000 ฟรังก์ ในกรณีที่ผู้ต้องหา ล่องลอย หลอกลวงบุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี ไปเพื่อจุดประสงค์ในการกระทำความผิดศีลธรรมทางเพศ หรือเพื่อการค้าประเวณี

(5) ความผิดตามที่กำหนดไว้ในวรรค 4 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 1,000 - 100,000 ฟรังก์ ถ้าผู้กระทำความผิดได้กระทำต่อบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี”

สำหรับในกฎหมายของประเทศไทยก็ได้มีการกำหนดความผิดในเรื่องของการค้าประเวณีเอาไว้เช่นกัน⁵⁰ ซึ่งกำหนดเอาไว้ว่า

“ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งบุคคลใด เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี แม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตาม และไม่ว่าการกระทำต่าง ๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้น จะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้า

⁵⁰ มาตรา 9 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

ปี ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม เป็นการกระทำความผิดโดยใช้อุบายหลอกลวง ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการใด ๆ ผู้กระทำความผิดระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม หนึ่งในสามแล้วแต่กรณี

ผู้ใดเพื่อให้มีการกระทำการค้าประเวณี รับตัวบุคคลซึ่งตนรู้หรือรู้ว่าผู้จัดหา ล่อไปหรือชักพาไป ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคสี่ แล้วแต่กรณี”

โดยเมื่อพิจารณาแล้ว จะเห็นได้ว่า ในประเทศเบลเยียมนั้นได้มีการกำหนดการลงโทษในความผิดฐานการค้าประเวณี ทั้งบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ ผู้เยาว์ และเด็กด้วย เช่นเดียวกับประเทศไทย ซึ่งจะต่างจากกฎหมายเยอรมันที่ลงโทษความผิดฐานการค้าประเวณีเด็ก และผู้เยาว์เท่านั้น ตามที่ได้กล่าวมาในข้างต้น

สำหรับในส่วนของการกระทำความผิด ในกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายเบลเยียมได้กำหนดลักษณะของการกระทำความผิดเอาในลักษณะเดียวกันไว้ คือ การล่อลวง หลอกลวงเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี และนอกจากนี้แล้ว กฎหมายเบลเยียมก็ยังได้กำหนดลักษณะของการกระทำความผิดเอาไว้ คือ การกักขัง บังคับ ชูเชิญเพื่อให้บุคคลกระทำการค้าประเวณี ซึ่งจะตรงกับกฎหมายของประเทศไทย ซึ่งกำหนดเอาไว้ว่า⁵¹

“ผู้ใดหน่วงเหนี่ยว กักขัง กระทำการด้วยประการอื่นใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกายหรือทำร้ายร่างกาย หรือชูเชิญด้วยประการใด ๆ ที่จะใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่น เพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

- (1) ได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต
- (2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้ใดสนับสนุนในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ถ้าผู้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับ หรือสถานคุ้มครอง

⁵¹ มาตรา 12 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

และพัฒนาอาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท”

โดยจะเห็นได้ว่า ในส่วนของการกระทำผิดนี้ ในกฎหมายของประเทศไทยนั้นได้กำหนดถึงวิธีการกระทำเอาไว้กว้างกว่าที่กำหนดในกฎหมายเบลเยียม กล่าวคือ นอกจากการหน่วงเหนี่ยว กักขัง การบังคับ ชุ้เชิญให้กระทำการค้าประเวณีแล้ว กฎหมายของประเทศไทยยังกำหนดให้ หมายรวมถึง การกระทำการด้วยประการอื่นใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกายหรือทำร้ายร่างกาย หรือชุ้เชิญด้วยประการใด ๆ ด้วย และยังมีกำหนดให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ซึ่งมีตำแหน่งเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับ หรือสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ต้องรับโทษหนักขึ้น

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตประการหนึ่งที่ว่า การกระทำผิดตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เบลเยียมนั้น ไม่ได้หมายความว่าถึงเพียงการกระทำการค้าประเวณีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการกระทำที่มีจุดประสงค์ในการทำผิดศีลธรรมทางเพศด้วย ซึ่งการค้าประเวณีนั้นก็ถือเป็นการกระทำในรูปแบบหนึ่งของการทำผิดศีลธรรมทางเพศ ซึ่งนอกเหนือจากการค้าประเวณีแล้ว ยังมีการกระทำอื่น ๆ ซึ่งถือเป็นการกระทำผิดศีลธรรมทางเพศด้วย ซึ่งหากผู้กระทำความผิดได้กระทำการดังกล่าวนี้ ก็ถือว่า มีความผิดและจะต้องได้รับโทษเหมือนกับกระทำการค้าประเวณีด้วย

สำหรับในส่วนของอายุของผู้เสียหายจากการค้าประเวณี ที่กฎหมายคุ้มครองนั้น จะเห็นได้ว่า ในกฎหมายเบลเยียมเองนั้นไม่ได้แยกเรื่องการทำต่อเด็ก หรือผู้เยาว์เอาไว้ อย่างเช่นที่กำหนดในกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายเยอรมัน แต่ก็มีการกำหนดในเรื่องของอายุเอาไว้เช่นกัน โดยจะแยกเป็นการกระทำต่อบุคคลที่อายุสูงกว่า 16 ปี บุคคลที่อายุต่ำกว่า 16 ปี และบุคคลที่อายุต่ำกว่า 10 ปี ซึ่งหากได้กระทำการค้าประเวณีกับบุคคลที่อายุน้อยเท่าไรนั้น กฎหมายก็จะมีบทลงโทษกับผู้กระทำความผิดมากขึ้นเท่านั้น เช่นเดียวกับกฎหมายของประเทศไทย ซึ่งการกำหนดอายุของผู้เสียหายที่กฎหมายเบลเยียมคุ้มครองนั้น ก็พอเทียบเคียงได้กับการคุ้มครองผู้เสียหายในการกระทำต่อบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ผู้เยาว์ และเด็กในกฎหมายของประเทศไทยนั่นเอง แต่จะแตกต่างกันเล็กน้อยในเรื่องของเกณฑ์ของอายุเท่านั้น

ในส่วนของการสนับสนุน หรือยุยงส่งเสริมให้มีการค้าประเวณีนั้น ในกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายเบลเยียมก็ได้มีกำหนดเอาไว้เช่นกัน โดยในกฎหมายของประเทศไทยได้กำหนดเอาไว้ในมาตรา 9 วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ที่ได้กำหนดเอาไว้ในข้างต้น ส่วนในกฎหมายเบลเยียมได้กำหนดเอาไว้ว่า⁵²

“ผู้ใดกระทำความผิดโดยการยั่วยวน สนับสนุน ยุยงส่งเสริมในการทำผิด ศีลธรรมทางเพศ ทุจริตชั่วร้ายหรือบังหลวง หรือกระทำการค้าประเวณี ต้องระวางโทษจำคุกหรือ

⁵² Article 379 Belgium Criminal Code

ปรับตั้งแต่ 500 ถึง 25,000 ฟรังก์

บุคคลต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ถึง 15 ปี หากกระทำการดังกล่าวข้างต้นแก่บุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี

บุคคลต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 1,000 - 100,000 ฟรังก์ หากกระทำการดังกล่าวข้างต้นแก่บุคคลอายุต่ำกว่า 10 ปี”

โดยจะเห็นได้ว่า ทั้งในกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายเบลเยียม ก็ได้มีการกำหนดให้มีการลงโทษผู้ที่สนับสนุนในการกระทำความผิดด้วย ซึ่งหากได้สนับสนุนในการกระทำความผิดที่ได้กระทำต่อบุคคลที่มีอายุน้อย ก็จะได้รับโทษที่หนักกว่าการกระทำความผิดต่อบุคคลที่อายุมากขึ้น เช่นเดียวกับบุคคลที่ตนเองได้ไปให้การสนับสนุนการกระทำความผิดนั้น

สำหรับในส่วนของการสมคบ หรือร่วมกันกระทำความผิด ซึ่งหมายถึง มีผู้กระทำความผิดมากกว่า 1 คนนั้น ทั้งในกฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายเบลเยียมก็ได้กำหนดบทบัญญัติในส่วนนี้เอาไว้เช่นกัน โดยในกฎหมายของประเทศไทยกำหนดเรื่องการสมคบกันกระทำความผิด⁵³ เอาไว้ว่า

“ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดตามกฎหมายที่ระบุในมาตรา 5 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งคนใดคนหนึ่งได้ลงมือกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกันไปแล้ว ผู้ร่วมสมคบด้วยกันทุกคนต้องระวางโทษตามที่ได้บัญญัติไว้ สำหรับความผิดนั้นอีกกระทงหนึ่งด้วย

ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงขั้นลงมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบ ทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้น คงรับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งเท่านั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง กลับใจให้ความจริงแก่การสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือศาลจะไม่ลงโทษเลยก็ได้”

ส่วนในกฎหมายเบลเยียม ได้กำหนดในเรื่องของการสมคบกันกระทำความผิด⁵⁴ เอาไว้ว่า

⁵³ มาตรา 7 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.

⁵⁴ Article 381 bis Belgium Criminal Code

“ความผิดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 379 และมาตรา 380 ทวิ วรรค 3 และวรรค 4 ผู้กระทำผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 15 ปี ถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 1,000 - 100,000 ฟังก์ ถ้าการกระทำผิดนั้นมีการสมรู้ร่วมคิดกัน หรือเกิดมาจากการกระทำที่มีส่วนร่วมกัน หรือผู้กระทำผิดเป็นผู้นำในการมีส่วนร่วมนั้น”

โดยจะเห็นได้ว่า ในกฎหมายของประเทศไทยนั้นกำหนดให้มีการลงโทษในการสมคบกันกระทำความผิดตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ในความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก ชื้อ ชาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขัง ซึ่งหญิงหรือเด็ก หรือจัดให้หญิงหรือเด็กกระทำการ หรือยอมรับการกระทำใด เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาจาร หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าหญิงหรือเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ซึ่งก็หมายความว่ารวมถึง ความผิดฐานค้าประเวณีด้วย และสำหรับในกฎหมายเบลเยียมก็มีการกำหนดให้มีการลงโทษในการสมคบกันกระทำความผิดเช่นกัน แต่เฉพาะในความผิดตามมาตรา 379 ซึ่งเป็นเรื่องของการกระทำความผิดโดยการยั่วยวน สนับสนุน ยุยงส่งเสริม ในการทำผิดศีลธรรมทางเพศ ทุจริต ข้อราษฎร์บังหลวง หรือกระทำการค้าประเวณี และในความผิดตามมาตรา 380 ทวิ เฉพาะวรรค 3 ซึ่งเป็นเรื่องของการกระทำความผิดโดยตรง หรือโดยทางอ้อมโดยใช้วิธีการขู่โก่ง การใช้ความรุนแรง หรือใช้วิธีการอื่นใดในลักษณะที่เป็นการบังคับ ชูเชื้อ หรือการได้ผลประโยชน์พิเศษ โดยมีผลมาจากการกระทำความผิดกฎหมาย จนทำให้ผู้ถูกกระทำเจ็บป่วย ทุพพลภาพทางร่างกาย หรือทำให้เสียหายแก่จิตใจ และวรรค 4 ซึ่งเป็นเรื่องของการล่อลวง หลอกลวงบุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปี ไปเพื่อจุดประสงค์ในการทำผิดศีลธรรมทางเพศ หรือเพื่อการค้าประเวณีเท่านั้น หากเป็นการกระทำการค้าประเวณี นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายเบลเยียมไม่ได้กำหนดการลงโทษในความผิดฐานสมคบ หรือร่วมกันกระทำความผิดเอาไว้ ซึ่งทำให้เห็นว่า ในส่วนนี้ กฎหมายของประเทศไทยกำหนดขอบเขตของฐานความผิดในการลงโทษฐานสมคบ หรือร่วมกันกระทำความผิดเอาไว้กว้างกว่ากฎหมายเบลเยียม

นอกจากนี้แล้ว กฎหมายของประเทศไทยยังได้กำหนดรายละเอียดเอาไว้เพิ่มเติมอีก ในส่วนของหากผู้กระทำความผิดคนใดคนหนึ่งได้ลงมือกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกันไปแล้ว ผู้ร่วมสมคบด้วยกันทุกคนต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ สำหรับความผิดนั้นอีกกระทงหนึ่งด้วย อันเป็นการย้ำให้เห็นว่า ทุกคนที่สมคบกันนั้น จะต้องร่วมกันรับผิดชอบด้วยกันทุกคน แม้ว่าจะมีเพียงคนใดคนหนึ่งไปลงมือกระทำความผิดก็ตาม แต่ทั้งนี้เองกฎหมายก็มีการกำหนดข้อยกเว้นเอาไว้เช่นกัน กล่าวคือ หากมีการกระทำความผิดถึงขั้นลงมือกระทำความผิดแล้ว แต่ผู้สมคบคนใดได้เข้าขัดขวางทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอด หรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้น คงรับโทษตามที่กำหนดไว้ในความผิดฐานที่ได้สมคบกันเท่านั้น ไม่ต้องร่วมกันรับผิดชอบในความผิดที่ได้มีการลงมือกระทำความผิดด้วย และหากในกรณีที่

ผู้กระทำผิดได้กลับใจให้ความจริงแก่การสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือศาลจะไม่ลงโทษเลยก็ได้ ซึ่งตรงนี้ถือเป็นดุลพินิจของศาลในการพิจารณา แต่ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า การที่จะได้รับการพิจารณาลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือศาลจะไม่ลงโทษเลยนั้น จะต้องเป็นกรณีที่มีการกลับใจให้ความจริงแก่การสมคบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกันไว้เท่านั้น หากการกลับใจเกิดขึ้นหลังจากที่เกิดการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกันไว้แล้ว ผู้กระทำผิดที่ได้ให้การกลับใจนั้น ก็จะไม่ได้รับการพิจารณาลดหรือยกเว้นโทษดังกล่าว ซึ่งก็จะต้องรับโทษตามความผิดที่ได้กระทำการสมคบกันตามปกตินั่นเอง



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ในปัจจุบันนี้ จะเห็นได้ว่า สภาพของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมถึงวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของประชาชนนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นไปตามวิวัฒนาการของโลกที่เจริญขึ้นนั่นเอง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่เกิดขึ้นนี้ ทำให้วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ต่าง ๆ ของประชาชนเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยเฉพาะในเรื่องของระดับศีลธรรมของประชาชนนั้นถือได้ว่าลดลงเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจที่จะสังเกตได้ง่ายจากเรื่องของความเสื่อมทางศีลธรรมในเรื่องที่เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ ความต้องการทางเพศ เช่น การที่ปรากฏว่ามีกระทำความผิดโดยการซื้อขาย จำหน่าย ซักพา หรือจับหาบุคคลไปด้วยวิธีการใด ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองความใคร่แก่ตนเองหรือผู้อื่น เพื่อการลามกอนาจาร หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นอันมิชอบ เป็นต้น ซึ่งปัญหาในเรื่องนี้นั้นก็อาจทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาได้อีก เช่น ปัญหาในด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะในเรื่องของโรคเอดส์ที่นับวันก็จะมีจำนวนผู้ป่วยโรคนี้มากขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาในเรื่องของอาชญากรรม ปัญหาในเรื่องของยาเสพติด ปัญหาความเสื่อมโทรมในทางศีลธรรมและวัฒนธรรม เป็นต้น

โดยจะเห็นได้ว่า ปัญหาการค้าประเวณี เป็นปัญหาทางสังคมที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ไม่เพียงแต่เฉพาะการค้าประเวณีในบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว แต่ยังพบว่า มีการนำเด็กที่มีอายุน้อย และยังไม่บรรลุนิติภาวะเข้ามาทำการค้าประเวณีด้วย ซึ่งรูปแบบของการค้าประเวณีนี้นั้นมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่สมัครใจและไม่สมัครใจ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การค้าประเวณีนี้นั้นรวมถึง การถูกบังคับขู่เข็ญ ถูกหลอกลวง ซักพามาด้วยประการใด ๆ ด้วย ซึ่งก็หมายรวมถึง กรณีการค้าหญิงและเด็กนั่นเอง โดยปัญหาในเรื่องของการค้าหญิงและเด็กนั้นถือเป็นปัญหาที่สำคัญที่ทุกฝ่ายนั้นควรที่จะร่วมมือกันเพื่อแก้ไข โดยเฉพาะในเรื่องของการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณีนี้นั้นถือเป็นปัญหาที่สำคัญมากเพราะเด็กนั้นเป็นความมั่งหวัง เป็นกำลังสำคัญ เป็นอนาคตของชาติในการพัฒนาประเทศต่อไป ถ้าหากยังปล่อยให้มีการนำเด็กมาเพื่อการค้าประเวณีนี้นั้นก็ย่อมที่จะทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

สำหรับในเรื่องของการค้าประเวณีของหญิงและเด็กนั้น เกิดขึ้นมานานแล้ว ซึ่งเริ่มเห็นได้อย่างชัดเจนตั้งแต่สมัยอยุธยา และก็มีวิวัฒนาการมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยนอกจากการค้าประเวณีของหญิงและเด็กจะเกิดขึ้นภายในประเทศไทยแล้วนั้น ปัจจุบันจะพบได้ว่า มีการค้า

หญิงและเด็กในลักษณะของเครือข่ายข้ามชาติด้วย และมีการดำเนินการกันเป็นองค์กรอาชญากรรม ซึ่งได้มีการขยายรูปแบบที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการทำกันเป็นขบวนการ มีกลไกที่ประสานงานกันทุกระดับ โดยมีปัจจัยเกื้อหนุนที่สำคัญ ได้แก่ นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและนโยบายส่งออกแรงงานของไทยเอง โดยในการประกอบอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าวนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการจะต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นองค์กร ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติการ มีการแบ่งงานกันทำตามความถนัดของแต่ละฝ่าย ทั้งนี้ ความร่วมมือดังกล่าว อาจเป็นได้ทั้งแบบยั่งยืนหรือเฉพาะคราวก็ตาม ซึ่งการเดินทางไปยังต่างประเทศของหญิงและเด็กไทยนั้น จะพบว่ามิใช่อยู่หลายทางด้วยกัน เช่น โดยการชักชวนของนักท่องเที่ยว โดยญาติเพื่อน หรือ คนรู้จัก โดยทางนายหน้า โดยทางสำนักงานจัดหางาน โดยทางสำนักงานจัดหาคู่ เป็นต้น ซึ่งจากการเดินทางไปยังต่างประเทศของหญิงและเด็กไทยเหล่านี้ ส่วนหนึ่งก็ทำให้มีการค้าประเวณีเกิดขึ้น เนื่องจากอาจมีการหลอกลวงหญิงและเด็กเหล่านั้น หรือแม้แต่เป็นความสมัครใจของหญิงและเด็กเองก็ตาม

นอกจากการค้าหญิงและเด็กในลักษณะเครือข่ายข้ามชาติ โดยการส่งผู้หญิงและเด็กไปค้าประเวณียังต่างประเทศแล้ว ในปัจจุบันจะพบได้ว่า สิ่งที่เป็นผลอย่างหนึ่ง คือ การค้าเด็กและผู้หญิงผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือได้ว่าได้มีการแพร่หลายเป็นอย่างมาก โดยเหตุที่ธุรกิจการค้าหญิงและเด็กผ่านทางอินเทอร์เน็ตนี้ ได้รับความนิยมและขยายตัวอย่างรวดเร็วจากผู้ให้บริการก็เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และสร้างทางเลือกใหม่ ๆ ให้กับผู้ที่เป็สมาชิกของเครือข่าย อีกทั้งยังควบคุมได้ยากอีกด้วย

สำหรับในส่วนของปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้าประเวณีของหญิงและเด็ก เกิดขึ้นด้วยปัจจัยหลายประการด้วยกัน เช่น ปัจจัยในด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีการลดสัดส่วนของผลผลิตจากภาคเกษตรกรรมในมูลค่าของผลผลิตรวมภายในประเทศลง ซึ่งในขณะที่ผลผลิตในภาคเกษตรลดความสำคัญลง ภาคอุตสาหกรรมก็ประสบปัญหาและขีดจำกัดหลายประการด้วยกัน ทำให้เกิดการพัฒนาที่ไม่สมดุลย์ขึ้น ทำให้มีการหลั่งไหลของประชากรจากชนบทเข้าสู่ตัวเมืองมากขึ้น การค้าประเวณีนั้นจึงถือเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการเข้ามาประกอบอาชีพของคนจากชนบท ประกอบกับประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอก ซึ่งได้แก่ประเทศทุนนิยมหรือประเทศพัฒนาอุตสาหกรรมแล้ว ประเทศไทยจึงกลายเป็นแหล่งแสวงหาความรื่นรมย์หรือผ่อนคลายความตึงเครียดของบรรดานายทุนและแรงงานในประเทศอุตสาหกรรม หรือทุนนิยมพัฒนาแล้ว ซึ่งพากันมาใช้บริการธุรกิจทางเพศในประเทศไทย

โดยนอกจากปัจจัยทางเศรษฐกิจแล้ว การค้าหญิงและเด็กเกิดขึ้นมาจากปัจจัยทางสังคมด้วย เพราะความยากจนมิใช่ปัจจัยเดียวที่ทำให้มีการค้าหญิงและเด็กหรือมีการขายตัวได้ ซึ่งหากมองถึงปัจจัยทางสังคมแล้วก็จะพบว่า ในประเทศไทยนั้น มีความคิดเกี่ยวกับเรื่องของสภาพและ

ทัศนคติของสังคมในระบบที่ชายเป็นใหญ่ ซึ่งส่งผลให้หญิงต้องเป็นฝ่ายเสียเปรียบและต้องถูกกำหนดบทบาทให้สนองความต้องการของสังคมที่ชายเป็นผู้นำ และขาดโอกาสในการพัฒนาความสามารถ โดยในขณะที่แรงงานขาดแคลน หญิงจะถูกชักจูงให้ออกทำงานนอกบ้าน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจ และเมื่อเกิดกรณีเช่นนี้ หญิงมักจะถูกใช้แรงงานอย่างหนักด้วยค่าตอบแทนที่ต่ำ โดยอ้างว่าหญิงด้อยความสามารถ ซึ่งถ้าหากงานในภาคการผลิตโดยตรงหาได้ยาก หญิงจะถูกชักจูงให้ใช้แรงงานในภาคอื่น เช่น ในกรณีของประเทศไทย คือ ภาคบริการ ในขณะที่แรงงานเหลือเฟือมาก ๆ และมีความขาดแคลน กับความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ หญิงจะถูกผลักเข้าไปในธุรกิจทางเพศ และนอกจากเรื่องของสภาพและทัศนคติของสังคมในระบบที่ชายเป็นใหญ่แล้ว สภาพะฟุ้งเฟ้อ บริโภคนิยม และนิยมวัตถุในระบบตลาดที่เงินเป็นใหญ่ก็เป็นปัจจัยทางสังคมอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการค้าหญิงและเด็กขึ้น โดยเงินเข้ามามีบทบาทเหนือชีวิตของคนในสังคมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายเป็นว่า ในปัจจุบันความสามารถในการจ่ายหรือความมั่งคั่งของทรัพย์สินในครอบครอง กลายเป็นเครื่องชี้มาตรฐานความเป็นอยู่หรือคุณภาพของชีวิตที่สำคัญ นอกเหนือจากนั้นแล้ว สภาพความกดดัน ชัดแย้ง และสภาวะแปลกแยกของสังคม ก็เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญต่อการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความต้องการที่จะใช้บริการนี้ในหลายกรณีเกิดจากความรู้สึกรำคาญที่จะต้องผ่อนคลายเป็นความกดดัน อันเกิดจากสภาพในการทำงาน ปัญหาในครอบครัว เป็นต้น ทางออกเพื่อลดภาวะความกดดันดังกล่าว ในระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เงินเป็นใหญ่ก็คือการใช้จ่ายซื้อความสุข ซึ่งจะเห็นได้ว่า ธุรกิจทางเพศและการค้าหญิงและเด็กก็จะดำรงอยู่ตราบเท่าที่ทัศนคติทางเพศที่กล่าวแล้วไม่เปลี่ยนแปลงไป และมีผู้ต้องการซื้ออยู่นั่นเอง

โดยในส่วนของตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กนั้น จะเห็นได้ว่า ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ดังนี้

1. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ ออกมาบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 โดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ลงโทษแก่ตัวโสเภณีหรือผู้ค้าประเวณี แต่จะลงโทษแก่ผู้ที่เข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี ผู้ที่ติดต่อกับ ชักชวน หรือแนะนำด้วยเอกสาร สิ่งพิมพ์ หรือกระทำการเผยแพร่ไปยังสาธารณะเพื่อการค้าประเวณี ผู้กระทำความผิดหรือกระทำการอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่นแก่บุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี ในสถานการค้าประเวณี ผู้ที่เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาบุคคลไปเพื่อกระทำการค้าประเวณี บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ให้บุตร หรือผู้อยู่ในปกครองกระทำการค้าประเวณี ผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการ ผู้ดูแล ผู้จัดการกิจการการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี รวมทั้งผู้สนับสนุนให้มีการค้าประเวณีด้วย

2. พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 ซึ่งออกมาเพื่อแก้ไขบทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2471 ที่ยังมีขอบเขตที่จำกัดทั้งในแง่ของฐานความผิด และมาตรการที่กำหนดไว้เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด อาทิเช่น มาตรการเกี่ยวกับการตรวจตราสอดส่องเพื่อช่วยเหลือหรือกักตัวหญิงหรือเด็ก เพื่อสอบสวนข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด หรือมาตรการในการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์แก่หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ เป็นต้น จึงมีการตราพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 นี้ขึ้นมา โดยพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้ขยายขอบเขตการคุ้มครองไปถึงเด็กชายด้วย และมีการกำหนดมาตรการและกลไกในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็กให้แก่เจ้าหน้าที่ เช่น การให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจตราสอดส่องตามท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง สถานบริการ โรงงาน และที่สาธารณะต่าง ๆ ให้มีอำนาจในการเรียกบุคคลมาให้การ หรือส่งพยานหลักฐาน อำนาจในการค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ก็ได้ เป็นต้น

3. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2540 โดยมีการนำเอาการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็กที่ยังไม่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายอื่นมากำหนดให้เป็นความผิดเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา โดยมีการเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 282 และมาตรา 283 เพิ่มเป็นอนุมาตรา 2 ทวิ ของมาตรา 7 แห่งประมวลกฎหมายอาญา คือ ให้ความผิดเกี่ยวกับเพศนี้เป็นความผิดในทางอาญาระหว่างประเทศ เป็นความผิดต่อความสงบเรียบร้อยระหว่างประเทศที่ประเทศต่าง ๆ มีเขตอำนาจสากลในการลงโทษผู้กระทำความผิดได้ และมีการแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 282 และมาตรา 283 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีการแก้ไขโดยขยายความผิดกรณีการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป เพื่อการอนาจารให้สนองความใคร่ของผู้อื่นที่กระทำต่อผู้หญิงหรือเด็ก ให้รวมไปถึงการกระทำต่อผู้ชายด้วย และลงโทษผู้ที่พาเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ไปเพื่อการอนาจารแม้จะเกิดจากความยินยอมก็ตาม และลงโทษสำหรับการรับไว้ จำหน่าย ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ไปเพื่อหาประโยชน์อันไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย ซึ่งถือได้ว่าการคุ้มครองที่มากขึ้นกว่าบทบัญญัติเดิม โดยนอกจากจะมีการแก้ไขบทบัญญัติเดิมแล้ว ยังมีการเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายในการเอาผิดต่อบุคคลซึ่งพานุคคลที่อายุไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจาร แม้บุคคลนั้นจะยินยอม โดยบัญญัติเพิ่มขึ้นในมาตรา 283 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และได้มีการแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 284 โดยมีการเพิ่มความคุ้มครองผู้ชายซึ่งถูกพาไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวง ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใดด้วย ซึ่งตามมาตรา 284 เดิมนั้นให้ความคุ้มครอง

แต่เฉพาะหญิงเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มเติมในมาตรา 312 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นความผิดฐานค้าบุคคลด้วย โดยเป็นการลงโทษต่อบุคคลที่มีการเอาคนลงเป็นทาส ค้าบุคคล ทั้งนี้ไม่ว่าการค้าบุคคลจะเพื่อการค้าประเวณีหรือเพื่อประโยชน์อื่นใดก็ตาม

สำหรับในส่วนของอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ในที่นี้ผู้วิจัยได้ทำการนำเอาอนุสัญญาระหว่างประเทศมาศึกษาเปรียบเทียบ ดังนี้

1. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 (Convention on the Rights of the Child, 1990) ซึ่งอนุสัญญานี้เกิดขึ้นจากผลงานขององค์การสหประชาชาติที่มุ่งเสริม สนับสนุน สิทธิเด็กทั้งหลายภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำให้รัฐภาคี สมาชิกแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ มีพันธกรณีที่จะปฏิบัติต่อเด็กทั้งหลาย และได้บัญญัติถึงสิทธิที่เด็ก ควรได้รับการคุ้มครอง ซึ่งถือเป็นเจตนารมณ์ของอนุสัญญาฉบับนี้

2. พิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณี เด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 (Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000) โดยสำหรับพิธีสารเลือกรับของ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก เป็น เรื่องที่สืบเนื่องมาจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยมีเจตนารมณ์ คือ เพื่อเป็นการเสริมอนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิเด็กในมาตราที่เกี่ยวข้องให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพราะถือเป็นการขยายมาตรการที่ รัฐภาคีควรดำเนินการ เพื่อที่จะประกันการคุ้มครองเด็กจากการค้า การค้าประเวณีเด็ก และ สื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก

3. อนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 (United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000) โดยอนุสัญญานี้เกิดขึ้นมาจากปัจจุบันมีองค์กรอาชญากรรมเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และมีการทำงานกันอย่างเป็น เครือข่าย โดยในประเทศต่าง ๆ ก็ได้มีการพยายามในการพัฒนานกฎหมายและมาตรการต่าง ๆ ในการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมที่เกิดขึ้นซึ่งนับวันจะกลายเป็นปัญหาที่ร้ายแรงมากยิ่งขึ้น โดย วัตถุประสงค์เบื้องต้นและเป้าหมายอันดับแรกซึ่งถือเป็นเจตนารมณ์ของอนุสัญญาฉบับนี้ จึงอยู่ที่ ความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการป้องกันและการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งหมายถึง การทำลายล้างหรือตัดรากฐานขององค์กรอาชญากรรม ข้ามชาตินั้นเอง

4. พิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่อง การ ป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 (Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime

2000) ซึ่งเจตนารมณ์ของพิธีสารฉบับนี้เพื่อป้องกันและควบคุมบุคคลผู้ทำการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าผู้หญิงและเด็ก เพื่อปกป้องและให้ความช่วยเหลือเหยื่อของการค้ามนุษย์ ให้ได้รับการเคารพในสิทธิมนุษยชนอย่างเต็มที่ และให้ประเทศต่าง ๆ ร่วมมือกันในการสนับสนุนตามความมุ่งประสงค์ดังกล่าวข้างต้น

ซึ่งเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก กับอนุสัญญาาระหว่างประเทศดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า อนุสัญญาาระหว่างประเทศนั้นได้กำหนดเนื้อหา และรายละเอียดต่าง ๆ เอาไว้มากกว่าที่กำหนดในกฎหมายของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคำนิยาม มาตรการต่าง ๆ ในการคุ้มครอง ป้องกัน ช่วยเหลือผู้เสียหายและพยาน รวมทั้งมาตรการในการลงโทษผู้กระทำผิดด้วย เช่น การประกันสิทธิของเด็กโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นองค์ประกอบใด ๆ ก็ตาม การกำหนดเรื่องของมาตรการคุ้มครองพยาน ที่นอกจาก จะให้ความคุ้มครองแก่ตัวพยานเองแล้ว ยังกำหนดให้ความคุ้มครองแก่ญาติ บุคคลที่ใกล้ชิด รวมทั้งครอบครัวของพยานอีกด้วย การให้ความช่วยเหลือและการคุ้มครองผู้เสียหาย และมาตรการที่จะขยายความร่วมมือกับหน่วยงานที่ใช้บังคับกฎหมาย ความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมาย โดยการให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือทางการหาที่พักอาศัยให้ การให้คำปรึกษา และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ การรักษาทางการแพทย์ การให้โอกาสในการจ้างงาน การให้การศึกษา และการฝึกอบรม เป็นต้น รวมทั้งการให้ความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ ในประเทศและความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศด้วย ซึ่งจะได้นำแนวทาง / บทบัญญัติของอนุสัญญาาระหว่างประเทศ มาเป็น ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายของประเทศไทยต่อไป

สำหรับในส่วนของกฎหมายต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างของกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กมา 3 ประเทศ ดังนี้

1. กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีบทบัญญัติกำหนดไว้ใน Trafficking Victims Protection Act of 2000 ซึ่งได้บัญญัติขึ้นเพื่อที่จะต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กที่ตกอยู่ในสภาพของการเป็นทาส และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการลงโทษบุคคลผู้ทำการค้ามนุษย์ และปกป้องเหยื่อจากการค้ามนุษย์ และ Violence Against Women Act of 2000 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อให้มีการต่อต้านการกระทำที่รุนแรงต่อหญิงและเด็ก ซึ่งการค้าหญิงและเด็กนั้น ถือเป็นกรกระทำอย่างหนึ่งก็คือว่าเป็นการกระทำที่รุนแรงต่อหญิงและเด็ก

2. กฎหมายของประเทศเยอรมัน ซึ่งมีการกำหนดถึงความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก เอาไว้โดยเป็นความผิดอาญาในลักษณะฐานความผิดต่าง ๆ เช่น ความผิดฐานค้าประเวณีเด็ก (มาตรา 176) ความผิดฐานค้าประเวณีเด็กที่ร้ายแรง (มาตรา 176 a) ความผิดฐานค้าประเวณีเด็กที่มีผลถึงแก่ความตาย (มาตรา 176 b) ความผิดฐานการบังคับ ชูเช็ญ

ทางเพศ และการข่มขืน (มาตรา 177) ความผิดฐานการบังคับ ชู้เชื้อทางเพศ และการข่มขืนที่มีผลถึงแก่ความตาย (มาตรา 178) ความผิดฐานการค้ามนุษย์ (มาตรา 180 b) ความผิดฐานการค้ามนุษย์ที่ร้ายแรง (มาตรา 181) ความผิดฐานค้าประเวณีผู้เยาว์ (มาตรา 182) เป็นต้น

3. กฎหมายของประเทศเบลเยียม ก็ได้มีการกำหนดเอาไว้เป็นความผิดอาญาในลักษณะฐานความผิดต่าง ๆ ไว้เช่นกัน เช่น ความผิดฐานให้การสนับสนุนการค้าประเวณี (มาตรา 379) ความผิดฐานค้าประเวณี (มาตรา 380 ทวิ) ความผิดฐานสมคบกันกระทำการค้าประเวณี (มาตรา 381 ทวิ) เป็นต้น

โดยเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศเบลเยียมแล้ว จะเห็นได้ว่า กฎหมายของต่างประเทศนั้น มีการกำหนดถึงมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันปัญหาการค้าหญิงและเด็กเอาไว้มากกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศไทย โดยเฉพาะกฎหมายในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายแม่บทในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กนั้น มีการกำหนดถึงมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันการค้าหญิงและเด็กเอาไว้มากและชัดเจนที่สุด อีกทั้งยังมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 และพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่อง การป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 อีกด้วย โดยหากพิจารณาแล้วจะเห็นว่ากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้อย่างกลมกลืนและมีประสิทธิภาพ โดยมีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการกำหนดถึงการป้องกันและช่วยเหลือผู้เสียหาย ทั้งผู้เสียหายที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาและอยู่ยังต่างประเทศด้วย เช่น การให้บริการในการช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย การบริการในการสร้างที่พักอาศัย การจัดให้มีบริการในด้านการศึกษา เป็นต้น มีการกำหนดหน่วยงานที่มาดูแลปัญหาการค้ามนุษย์โดยเฉพาะ มีการกำหนดถึงมาตรฐานขั้นต่ำในการกำจัดการค้ามนุษย์เอาไว้ มีการกำหนดถึงการฟ้องร้องดำเนินคดี และลงโทษผู้กระทำความผิดจากการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว ในกฎหมายของเบลเยียม ก็ได้มีการกำหนดถึง มาตรการในการการทำให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรม ในฐานะที่เป็นพยานในคดี อันเป็นกระบวนการที่มีการเชื่อมโยงกันของการคุ้มครองผู้เสียหายและเรื่องของการรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งจะได้นำมาแนวทาง / บทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศมาเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายของประเทศไทยต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ทำการศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กนั้น ทั้งในส่วนกฎหมายของประเทศไทย อนุสัญญาระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศ ก็ให้เห็นได้ว่ากฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็กนั้น แม้จะได้มีการแก้ไขบทบัญญัติแล้วก็ตาม แต่ก็ยังขาดมาตรการต่าง ๆ อยู่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนำมาแก้ไข ปรับปรุง เพิ่มเติมกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ดังนี้

1. แก้ไข ปรับปรุง พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 โดยให้มีลักษณะมีการประสานกันอย่างเป็นระบบมากขึ้นกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน และกำหนดเอาไว้อย่างเป็นหมวดหมู่ กล่าวคือ กำหนดถึงวิธีการในการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก พร้อมทั้งการลงมือในการปฏิบัติดังกล่าวด้วย โดยให้มีจุดประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก โดยขจัดปัญหาการค้าหญิงและเด็กให้หมดไป ทั้งนี้ โดยอาจนำเอาอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1990 พิธีสารของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 อนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. 2000 พิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่อง การป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 และกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา คือ Trafficking Victims Protection Act of 2000 และ Violence Against Women Act of 2000 มาเป็นกฎหมายแม่บทในการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายของประเทศไทย โดยจะต้องคำนึงถึงการขจัดผู้ค้าหญิงและเด็ก รวมถึงผู้รับประโยชน์จากการกระทำความผิดดังกล่าว และองค์การอาชญากรรมที่กระทำการค้าหญิงและเด็กด้วย

2. ดำเนินการให้บันทึกข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งได้แก่ บันทึกข้อตกลง เรื่อง การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546 บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546 และบันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546 มีสภาพบังคับใช้เป็นกฎหมาย หรือกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในบันทึกข้อตกลง 3 ฉบับดังกล่าวเป็นกฎหมาย เนื่องจากบันทึกข้อตกลงนั้นไม่ใช่กฎหมาย จึงไม่มีสภาพบังคับเท่ากับกฎหมาย ซึ่งหากได้ดำเนินการให้บันทึกข้อตกลง 3 ฉบับดังกล่าวอยู่ในรูปของกฎหมายได้ จะเป็นผลดีต่อการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก เนื่องจากจะได้มีแนวทางในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีความร่วม

มีระหว่างหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็กที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้นด้วย

3. กำหนดค่านิยมของการค้าหญิงและเด็กขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับพิธีสารของอนุสัญญาต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เรื่องการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 ซึ่งควรกำหนดค่านิยมของการค้าหญิงและเด็กให้หมายถึง การเกณฑ์ การขนส่ง การโยกย้าย การรับไว้ซึ่งบุคคล โดยการขู่เข็ญ หรือใช้กำลัง หรือการบังคับขู่เข็ญในรูปแบบอื่น การลักพา ข้อโกง หลอกลวง การใช้อำนาจในทางที่ผิด หรือการใช้ตำแหน่งในทางที่ไม่เหมาะสม ในการให้หรือรับไว้ซึ่งค่าตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ในการที่บุคคลคนหนึ่งมีอำนาจควบคุมเหนือบุคคลอีกคนหนึ่ง เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์ ซึ่งอย่างน้อยที่สุดรวมถึงการแสวงหาประโยชน์เพื่อการค้าประเวณี หรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การบังคับให้ใช้แรงงานหรือบริการ การเป็นทาสหรือตกอยู่ในสภาพที่เหมือนทาส หรือการเคลื่อนย้ายบุคคลที่เป็นทาส หรือตกอยู่ในสภาพที่เหมือนทาสไปยังที่ต่าง ๆ

โดยการกำหนดค่านิยมของการค้าหญิงและเด็กเอาไว้ข้างต้น เป็นการกำหนดค่านิยมเอาไว้กว้างกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศไทยที่มีอยู่ ซึ่งจะให้การกระทำต่าง ๆ นั้น เข้าข่ายเป็นการค้าหญิงและเด็กให้มากขึ้น

4. กำหนดให้มีกฎหมายที่เข้ามาควบคุมการโฆษณาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเข้ามาควบคุมเรื่องนี้อย่างชัดเจน คงมีแต่เพียงการควบคุมสื่อโดยทั่วไป เท่านั้น ซึ่งจะมีความซับซ้อนน้อยกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพราะเหตุที่ว่าในปัจจุบันนั้น การค้าหญิงและเด็กเพื่อการค้าประเวณีได้มีการพัฒนารูปแบบขึ้น โดยมีการโฆษณาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้ว

5. แก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 8 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นเรื่องของการลงโทษบุคคลที่กระทำชำเราหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่น ที่กระทำแก่บุคคลที่อายุไม่เกิน 18 ปี ในสถานการค้าประเวณี โดยให้แก้ไขให้เป็นในลักษณะที่ว่า ไม่ว่าผู้ใดจะกระทำชำเราหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จ ความใคร่ของตนเองหรือผู้อื่น ที่กระทำแก่บุคคลที่อายุไม่เกิน 18 ปี โดยไม่ว่าผู้ถูกกระทำจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าจะกระทำในสถานที่ใดก็เป็นความผิด ไม่จำเป็นต้องกระทำเฉพาะใน สถานการค้าประเวณีเท่านั้น

6. กำหนดให้มีมาตรการในการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากอาชญากรรมค้าหญิงและเด็กให้มากขึ้นกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายของประเทศไทยมีกำหนดในเรื่องของสิทธิในการถูกกักตัว เพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงหรือเพื่อตรวจสอบเอกสารหรือพยานหลักฐาน เรื่องการให้ความช่วยเหลือในด้านอาหาร ที่พักและการส่งกลับไปยังประเทศหรือภูมิลำเนาเดิม โดยมาตรการในการคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากอาชญากรรมการค้าหญิงและเด็ก ที่จะกำหนดเพิ่มขึ้นนั้น ควรคำนึงถึงความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ และการให้ผู้เสียหายกลับคืนสู่

สภาพเดิมได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งรวมถึงการชดเชย ค่าทดแทน ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายอย่างเหมาะสมด้วย โดยเฉพาะในกรณีที่มีการคุกคามที่จะแก่แค้น หรือข่มขู่ผู้เสียหาย ซึ่งการช่วยเหลือผู้เสียหายนั้น ได้แก่ ให้คำปรึกษาและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และให้ความรู้ถึงสิทธิทางกฎหมายต่าง ๆ แก่ผู้เสียหาย เพื่อให้เขาเข้าใจถึงสิทธิต่าง ๆ ที่ตนเองมีอยู่ การรักษาทางการแพทย์ การช่วยเหลือทางร่างกาย โดยกำหนดให้มีการบำบัด ฟันฟู ดูแลสุขภาพของผู้เสียหาย รวมถึงได้รับพัฒนาการต่าง ๆ ด้วย การให้โอกาสในการจ้างงาน การให้การศึกษา และการฝึกอบรม เพื่อที่จะทำให้ผู้เสียหายนั้นมีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งให้ผู้เสียหายได้รับการบำบัด ฟันฟู ซึ่งจะช่วยให้ผู้เสียหายสามารถไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองต่อไปได้

7. กำหนดให้มีการคุ้มครองพยาน ทั้งในกรณีที่ผู้เสียหายเองเป็นพยานเอง และในกรณีที่บุคคลอื่นมาเป็นพยานด้วย เนื่องจากพยานนั้นถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพิจารณาคดีอย่างมาก โดยในระหว่างที่ยังอยู่ในการพิจารณาคดี ควรมีการกำหนดให้มีการคุ้มครองพยานในทางด้านร่างกาย เช่น การย้ายบุคคลเหล่านั้นไปอยู่ในที่ที่เหมาะสม หรือมีการคุ้มครองป้องกันจากเจ้าหน้าที่ การไม่เปิดเผยถึงแหล่งที่อยู่หรือรูปพรรณ ฐานฐานของบุคคลที่เป็นพยาน เพื่อให้เขาได้รับความปลอดภัยมากที่สุด รวมทั้งกำหนดให้มีกระบวนการในการที่ให้ผู้เสียหายเข้ามาเป็นพยานในคดีด้วย

โดยนอกจากจะมีการกำหนดให้มีการคุ้มครองพยานแล้ว ก็ควรที่จะให้ความคุ้มครองนี้ ครอบคลุมถึงครอบครัว ญาติ และบุคคลที่ใกล้ชิดหรือเกี่ยวข้องกับพยานด้วย

8. กำหนดให้มีบทลงโทษผู้กระทำผิด ในลักษณะที่กระทำการกันเป็นองค์กรอาชญากรรมด้วย เนื่องจากหากพิจารณาตามกฎหมายของประเทศไทย ในพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 แล้วจะพบว่า มีการกำหนดถึงความผิดในการสมคบกันเท่านั้น ไม่ได้มีการกำหนดถึงความผิดในลักษณะร่วมกันกระทำกันอย่างเป็นทางการ ซึ่งมาตรฐานในการพิสูจน์จะต่างกันไป ดังนั้นจึงควรที่จะกำหนดถึงภาระการพิสูจน์และมาตรฐานการพิสูจน์ที่จะให้ครอบคลุมถึง บุคคลที่กระทำการในลักษณะที่เป็นองค์กรอาชญากรรมพร้อมทั้งการลงโทษผู้กระทำผิดด้วย เพราะเหตุที่ว่าปัจจุบันนี้ การค้าหญิงและเด็กนั้นได้มีการพัฒนาจนกลายเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติแล้ว

9. กำหนดบทลงโทษแก่เจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น หากเจ้าหน้าที่นั้นเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ไม่ว่าจะในทางใดก็ตาม เนื่องจากเหตุที่เกิดปัญหาการค้าหญิงและเด็กส่วนหนึ่งก็มาจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และบางครั้งเจ้าหน้าที่เองก็เป็นผู้กระทำความผิด หรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดในการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งหากพิจารณาตามกฎหมายของประเทศไทยแล้ว ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 นั้น กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับโทษหนักขึ้นในความผิด

หนองเหนียว กักขัง กระทำด้วยประการอื่นใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกายหรือทำร้ายร่างกาย หรือขู่ขู่ด้วยประการใด ๆ ที่จะใช้กำลังประทุษร้ายแก่ผู้อื่น เพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้น กระทำการค้าประเวณี ตามมาตรา 12 เท่านั้น ส่วนในความผิดที่เจ้าพนักงานได้กระทำความผิดฐาน ชักชวน ตามมาตรา 5 หรือฐานเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณี ตามมาตรา 6 หรือ ฐานไปรับโฆษณาหรือรับโฆษณา ฯลฯ ตามมาตรา 7 หรือเป็นธุระจัดหา ล่องไป หรือชักพาไป ฯลฯ ตามมาตรา 9 หรือเป็นเจ้าของ หรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณีตาม มาตรา 11 กฎหมายไม่ได้กำหนดบทลงโทษให้เจ้าพนักงานรับผิดเพิ่มขึ้นเหมือนที่กำหนดในมาตรา 12 ดังนั้น จึงควรกำหนดบทลงโทษให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับโทษหนักขึ้นในความผิดอื่น ๆ ตามที่ได้กล่าวมาด้วย นอกเหนือจากความผิดตามมาตรา 12 เท่านั้น

10. กำหนดให้ประเทศไทย มีหน่วยงานที่เข้ามาดูแลปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก อย่างเช่นที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนด องค์กรในการติดตามดูแลและ ขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ (Interagency Task Force to Monitor and Combat Trafficking) ขึ้นมา พร้อมทั้งกำหนดหน่วยงานในการสนับสนุนในการปฏิบัติหน่วยงานดังกล่าว ซึ่งการมีหน่วยงาน ดังกล่าวขึ้นมา จะทำให้ปัญหาการค้าหญิงและเด็กนั้นได้รับการดูแลและแก้ไขได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่กำหนดขึ้นมาเพื่อดูแลเรื่องการค้าหญิงและเด็กโดยเฉพาะ

11. กำหนดให้มีความร่วมมือกันของหน่วยงานรัฐบาล ของในแต่ละประเทศ โดยมีการประสานงานกัน เพื่อให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งอาจจะเป็นในรูปของการทำ ข้อตกลงไม่ว่าจะเป็นในระดับใดก็ตาม มีการให้ความร่วมมือกันในระหว่างประเทศต้นทาง ประเทศผ่าน และ ประเทศปลายทาง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการสืบสวน สอบสวน การพิจารณาคดีให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมถึง การส่งผู้ร้ายข้ามแดน การส่งตัวผู้เสียหายกลับไปยังภูมิลำเนาด้วย

ซึ่งจากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ก็จะเห็นได้ถึงกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก อนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก และกฎหมาย ต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าหญิงและเด็ก ในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศเยอรมัน และประเทศเบลเยียม พร้อมทั้งได้เห็นถึงการศึกษ เปรียบเทียบของกฎหมายของประเทศไทย กับอนุสัญญาระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งจะเห็นว่ากฎหมายของประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีของหญิงและเด็กยังมีข้อบกพร่อง และยังขาด มาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กอยู่ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่อง ของการคุ้มครอง ช่วยเหลือ ป้องกันผู้เสียหาย หรือการลงโทษผู้กระทำผิดก็ตาม รวมทั้งความร่วมมือในระดับ ระหว่างประเทศด้วย แม้ว่าในประเทศไทยจะได้มีการแก้ไขกฎหมายมาบ้างแล้วก็ตาม แต่การค้าประเวณี ของหญิงและเด็กก็ยังคงเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งการนำมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการ ค้าประเวณีของหญิงและเด็ก ของอนุสัญญาระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศตามที่ได้วิสัยได้เสนอไปนั้น มาประยุกต์และปรับใช้ให้เหมาะสม และ สอดคล้องกับประเทศไทย จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหานี้ ใน เรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีของหญิงและเด็กได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กิตติพงษ์ กิตติารักษ์ และ วันชัย รุจนวงศ์. กฎหมายโสเภณีใหม่ มีอะไรใหม่. วารสารอัยการ
20, 234 (สิงหาคม 2540) : 129 - 138.

ไขข้อข้องใจของพ่อแม่ เกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. กรุงเทพมหานคร : องค์การยูนิเซฟ
ประเทศไทย, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

ศุภรัตน์ เสงตระกุล. มาตราการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีโดยผู้ขาย : ศึกษา
กฎหมายไทยและกฎหมายระหว่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

เฉลิม นพแก้ว. การส่งผู้ร้ายข้ามแดนในกรณีความผิดเกี่ยวกับอากาศยาน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหาร สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2529.

ชมรมชาวเหนือสัมพันธ์, มูลนิธิเด็ก, ศูนย์ข่าวผู้หญิง และคณะ. เอกสารสัมมนาเรื่องปัญหาการ
ค้าหญิงและเด็กในเชิงปฏิบัติการ. เชียงใหม่, 2528.

ชัยรัตน์ ศักดิ์โกศล. การฟอกเงิน : ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับอนุสัญญาสหประชาชาติ
ว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ชัชฌา บุญยรัตพันธุ์. อนุสัญญาว่าด้วยเด็ก : ผลกระทบต่อประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

ณัฐเชษฐัฐ พูลเจริญ. เข็กลิ่มข้ามชาติ เข็กลิ่มอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิถึทรรศน์
มูลนิธิวิถึทรรศน์, 2544.

ธนวดี ท่าจีน และ เพ็ญศิริ ตระกูลสังจาวัตถ. ปัญหาการค้าหญิงและยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา.
พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพมหานคร : โครงการสตรีศึกษา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2527.

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม). นนทบุรี : พรทิพย์การพิมพ์,
2541.

บัญชา มินทวสินธ์. เอกสารสภาวิจัยแห่งชาติ/สภ. ที่ 22 เรื่อง การโสเภณีในกรุงเทพและธนบุรี.
(ม.ป.ท.), 2504.

- บันทึกข้อตกลง เรื่อง การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนกรณีการค้าเด็ก และหญิง พ.ศ. 2546
- บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546
- บันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. อาชญาวิทยา , อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539
- พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2540
- พัชรวิทย์ แก้วคุณ , ศิริพร สะโครบานะ , อภิษฐา เรืองเดช และคณะ. การค้าหญิง : จากแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ผู้หญิง, 2543.
- ร่วมแรงแบ่งปันรัก สภาพข้อเท็จจริงแห่งปัญหาโสเภณีและเอดส์. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เอกสารทางวิชาการหมายเลข 178, 2541.
- รังสี พันธุ์จินดา และ สุวณีย์ แสงวงผล. กฎหมายกับผู้หญิง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2542.
- เลอสรวิธ ธนสุกาญจน์, จิตติภัทร เครือวรรณ และสุธรรม อยู่ไพธรรม. กฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2541.
- วัชรพล ประสารราชกิจ. เอกสารการสัมมนาวิชาการ “การดำเนินการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศในกลุ่มอาเซียน”. (ม.ป.ท. , ม.ป.ป.)
- วันชัย รุจนวงศ์, สรรพสิทธิ์ คุ้มประพันธ์, วัชรินทร์ บัจเจกวิญญูสกุล และคณะ. กฎหมายและแนวปฏิบัติในประเทศไทย เฉพาะกรณีที่ไม่สอดคล้องตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพมหานคร : สถาบันกฎหมายอาญา, 2543.
- ศิริพร ปาวิยะฤทธิ์, การลักพาตัวเด็กกับกฎหมายอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ศิริพร สะโครบานะ, ณัฐยา บุญภักดี และชุตินา จันทสิทธิ์. การค้าหญิง : ภาวะสังคมไทย. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ผู้หญิง, 2540.
- สมพร พรหมหิตาธร, ดร.คุณ โสทธิพันธุ์, โดม วิเศษศรีสุวรรณ และคณะ. กฎหมายค้าประเวณี. กรุงเทพมหานคร : กองทุนสวัสดิการ กองวิชาการ กรมตำรวจ, 2541 .

สรรพสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์. รายงานการวิจัย เรื่อง มาตรการในการแก้ไขปัญหาคำมนุษย์โดย เฉพาะหญิงและเด็ก. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2545.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ , บรรพต วีระสัย, กรรณิการ์ สุขเกษม และคณะ. รายงานการวิจัย เรื่อง โสเภณีเด็ก : สภาพปัญหา ปัจจัยสาเหตุ และแนวทางแก้ไข. (ม.ป.ท. , ม.ป.ป.)

สุชาติ ไตรประสิทธิ์. “ประเทศไทยกับความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา” เสวนาทางวิชาการ เรื่อง ความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามและลงโทษการกระทำผิดทางเพศต่อ เด็ก. สำนักงานอัยการสูงสุด, ECPAT, กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เครือข่ายสิทธิเด็กเอเชีย เนื้ท, 2537.

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, วีระพงษ์ บุญญะภาส, สำเรียง เมฆเกรียงไกร และคณะ. การแสวงหามาตรา การทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสมสำหรับปัญหาโสเภณีในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

โสภณ รัตนกร. คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2539.

อรรณพ ชูบำรุง. อาชญาวิทยาและอาชญากรรม. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.

เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก” วันที่ 14 -15 สิงหาคม 2544

เอกสารประกอบพิธีลงนามบันทึกข้อตกลง 3 ฉบับ ว่าด้วยความร่วมมือในการดำเนินงานกรณีการ คำเด็กและหญิง วันที่ 24 มีนาคม 2546

ภาษาอังกฤษ

Allen, Harry E Paul C Friday. Crime and Punishment. New York : Macmillan Publishing Co., 1981.

Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and the Exploitation of the Prostitution of Others (with Final Protocol). (Opened for signature at Lake Success, New York, on 21 March 1950), Treaty Series, 96 : 271 - 317.

Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women, 1979.

Convention on the Rights of the Child 1990

<http://www.globalmarch.org/virtual-library/catw/factbook/belgium.htm>

<http://www.hrw.org/about/projects/traffcamp/trafficcampaign.html>

<http://www.legislationline.org>

<http://www.odccp.org/palermo/convensumm.htm>

<http://209.190.246.239/protectionproject/HrrPDF/Belgium.pdf>

International Convention of 30 September 1921 for the Suppression of the Traffic in

Women and Children, as amended by the Protocol approved by the General of the United Nations on 20 October 1947

International Convention of 12 November 1947 for the Suppression of the Traffic in

Women of Full Age, as amended by the Protocol approved by the General of the United Nations on 20 October 1947, Treaty Series, 53 : 49 - 57.

M. Cherif Bassiouni & Ved P. Nanda, “Crimes and Punishment”, A Treatise on International Criminal Law.

Optional Protocol to the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography 2000

Protocol to Prevent, Suppress and punish Trafficking in persons, Especially Women and Children, Supplementing The United Nations Convention against Transnational Organized Crime 2000

Trafficking Victims Protection Act of 2000

United Nations Convention against Transnational Organized Crime 2000

United Nations, Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. Multilateral Treaty Deposited with the Secretary - General, Status as at 31 December 1956, ST/LEQ/SER.E/5, Bangkok.

Violence Against Women Act of 2000

ประวัติผู้เขียน

นายชนกพล สกลผดุงเขตต์ เกิดเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2521 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2541 และประกาศนียบัตรสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ 53 ปีการศึกษา 2543 ได้เข้าเรียนหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2542 ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายที่ปรึกษากฎหมายและนิติกรรมสัญญา บริษัทเงินทุน เกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย